

***Výročná správa
a verejný odpočet
za rok 2011***

Bratislava, marec - apríl 2012

Predkladá: prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc., ústredný riaditeľ ŠVPS SR

Obsah

OBSAH	2
IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	4
POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD	8
ČINNOSTI ORGANIZÁCIE	13
LEGISLATÍVNY PROCES	14
ZDRAVIE ZVIERAT	14
1. <i>Identifikácia a registrácia zvierat</i>	<i>16</i>
2. <i>Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí</i>	<i>18</i>
3. <i>Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike</i>	<i>18</i>
3.1. Besnota	19
3.2. Klasický mor ošípaných	20
3.3. Aujeszkyho choroba	23
3.4. Infekčná bovinná rinotracheitída	23
3.5. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva	25
3.6. Zhubná katarálna horúčka oviec (Bluetongue)	30
3.7. Transmisívne spongiformné encefalopatie (TSE)	32
3.8. Scrapie	33
3.9. Atypická scrapie	34
3.10. Mor včelieho plodu	35
3.11. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb	36
OCHRANA ZVIERAT	37
1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely	37
2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy	42
3. Kontrola ochrany zvierat používaných na pokusné účely	43
4. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania	45
5. Kontrola ochrany spoločenských zvierat	45
HYGIENA KRMÍV	47
1. <i>Úradné kontroly</i>	<i>47</i>
VEDĽAJŠIE ŽIVOČÍŠNE PRODUKTY	50
1. <i>Úradná kontrola</i>	<i>50</i>
REZÍDUÁ VETERINÁRNYCH LIEČIV, MONITORING REZÍDUÍ	53
1. Úradné kontroly a odbery vzoriek	53
2. Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike	54
3. Monitoring poľovnej zveri a rýb	63
4. Koordinovaný cielený monitoring	69
5. Monitoring spotrebného koša	69
6. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku ...	69
VETERINÁRNA FARMÁCIA	72
1. <i>Úradné kontroly</i>	<i>72</i>
HRANIČNÁ VETERINÁRNA KONTROLA, VETERINÁRNA CERTIFIKÁCIA A KONTROLY PRI VÝMENÁCH, DOVOZOCH A VÝVOZOCH	76
1. <i>Základný legislatívny rámec pre jednotlivé činnosti odboru</i>	<i>77</i>
1.2. Dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín	77
1.3. Vývozy do tretích krajín	78
1.4. Obchod v rámci EÚ	78
1.5. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov	78
1.6. Odborné školenia, vzdelávanie a spolupráca s organizáciami v SR a EÚ	78
2. <i>Úradná kontrola</i>	<i>79</i>
2.1. Hraničná veterinárna kontrola - Dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín	79
2.2. Vývozy zo SR do tretích krajín	87
2.3. Obchod v rámci EÚ	90
POTRAVINY	94
POTRAVINY RASTLINNÉHO PÔVODU	94
1. <i>Úradné kontroly potravín</i>	<i>94</i>
2. <i>Celková zhoda u prevádzkovateľov a výrobcov</i>	<i>95</i>
2.1. Frekvencia a typy nezhôd	100
2.2. Analýzy nezhôd	101
2.3. Audity u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov	122
3. <i>Postupy na zabezpečenie efektívnosti</i>	<i>124</i>
3.1. Postupy na zabezpečenie zhody prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov	124

3.2. Postupy prijaté na zabezpečenie efektívneho fungovania služieb úradnej kontroly	125
4. Odborné školenia, vzdelávanie a spolupráca s organizáciami v SR a EÚ.....	144
POTRAVINY ŽIVOČÍŠNEHO PÔVODU.....	146
1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby	146
1.1 Prvý výroba – surové mlieko	146
1.2 Prvý výroba – zberné strediská zveri	146
1.3 Prvý výroba vajec – chovy nosníc	147
2. Úradné/veterinárne kontroly spracovateľských prevádzkarní	147
2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa.....	147
2.2. Veterinárne kontroly v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch.....	147
2.3. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa	148
2.4. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu z jatočných tiel hovädzieho dobytku, oviec a kôz	148
2.5. Schvaľovanie prevádzkarní	149
2.6. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu	149
2.7. Veterinárne kontroly v mieste určenia podľa nariadenia vlády SR č.292/2003 Z.z.	149
2.8. Audity prevádzkarní.....	149
2.9. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu	150
2.10. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu	150
3. Ďalšie činnosti.....	165
3.1 Domáce zabíjačky	165
3.2. Skúšky vyškolených poľovníkov	166
3.3. Politika kvality.....	166
3.4. Opatrenia na zabezpečenie účinnosti	167
KONTROLA KVALITY ČERSTVÉHO OVOCIA A ZELENINY	173
1. Kontrola kvality čerstvého ovocia a zeleniny	173
2. Výsledky kontrolnej činnosti	174
2.1. Tematické kontroly.....	177
2.2. Správne konanie	179
2.3. Porovnanie počtu kontrol za roky 2007 až 2011	180
2.4. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti oddelenia kontroly vína za rok 2011	182
3. Kontrola klasifikácie jatočného hovädzieho dobytku a ošípaných 2011.....	188
4. Delegované činnosti.....	189
4.1. Vzdelávacie aktivity	190
LABORATÓRNA DIAGNOSTIKA	192
1. Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra	192
2. Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov	193
3. Štátny veterinárny ústav Zvolen	194
4. Štátny veterinárny a potravinový ústav Košice.....	195
5. Činnosť Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá na Slovensku v roku 2011	197
5.1. Prehľad druhov rizika v oznámeniach zaslaných SR do RASFF.....	199
6. Politika kvality - Certifikácia	206
7. Vyhodnotenie niektorých monitorovacích programov za rok 2011	208
7.1. Vyhodnotenie kontroly reziduí pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu	208
7.2. Vyhodnotenie kontroly prítomnosti dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách v roku 2011.....	212
7.3. Vyhodnotenie monitoringu dioxínov, furánov a PCB	213
7.4. Vyhodnotenie monitoringu akrylamidu v potravinách	215
7.5. Vyhodnotenie monitoringu etylkarbamátu v liehovinách	217
7.6. Vyhodnotenie analýz vzoriek potravín a surovín na patogénne kmene Escherichia coli.....	217
VÝPOČTOVÁ TECHNIKA A JEJ VÝZNAM PRE ČINNOSŤ ORGANIZÁCIE	218
ROZPOČET ORGANIZÁCIE	220
1. Komentár k plneniu príjmov a čerpaniu rozpočtu k 31.12.2011.....	221
2. Bežné výdavky	225
3. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2011	226
PERSONÁLNE OTÁZKY	228
HODNOTENIE A ANALÝZY ORGANIZÁCIE	232
Vyhodnotenie vnútornej kontrolnej činnosti ŠVPS SR Bratislava za rok 2011	234
HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI.....	239
ZÁVER	241
PRÍLOHY	243

Identifikácia organizácie

Názov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

Sídlo

Botanická 17, 842 13 Bratislava

Rezort

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Forma hospodárenia

rozpočtová organizácia

Kontakt

tel. 02/60257212; fax 02/6542 0745,

e -mail: pires@svssr.sk

Členovia vedenia v roku 2011:**ústredný riaditeľ:**

odborný riaditeľ:

riaditeľ sekcie ekonomiky:

vedúca kancelárie ústredného riaditeľa:

vedúca osobného úradu:

vedúci odboru legislatívneho a právneho:

prof. MVDr. Jozef Bíreš DrSc.

MVDr. Rudolf Smriga

Ing. Mgr. Juraj Bučko

Mgr. Paulína Komarová

Mgr. Eleonóra Gulárová

JUDr. Bohuslav Harviľák

Hlavné činnosti:

Postavenie Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) bolo **v roku 2011** upravené zákonom č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z.z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov a v oblasti úradnej kontroly potravín v rozsahu svojej pôsobnosti vyplývajúcej zo zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z.z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov.

1. ŠVPS SR je rozpočtovou organizáciou s finančnými vzťahmi zapojenými na rozpočet Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a rozvoja vidieka (ďalej len „MPRV SR“).
2. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu vo veterinárnej oblasti podľa zákona č. 39/2007 Z.z. a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov. V oblasti úradnej kontroly potravín jej pôsobnosť vyplýva zo zákona č. 152/1995 Z.z.
3. ŠVPS SR je orgánom kontroly kvality rastlinných produktov a živočíšnych produktov podliehajúcich spoločnej organizácii trhu podľa nariadení Európskej únie a zákona č. 491/2001 Z.z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov.
4. ŠVPS SR vykonáva štátnu správu na úseku veterinárnej farmácie podľa zákona č. 362/2011 Z.z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach (ďalej len „zákon č. 362/2011 Z.z.“) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
5. ŠVPS SR plní ďalšie úlohy podľa zákona NR SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon) (ďalej len „zákon č. 271/2005 Z. z.“).
6. ŠVPS SR vykonávala dozor nad dodržiavaním zákona č. 147/2001 Z.z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

7. ŠVPS SR vykonávala kontroly podľa Dohody o delegovaní činností uzavretej medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou a ŠVPS SR, podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa zákona č. 144/1998 Z. z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 526/2002 Z. z., vykonávala kontroly podľa platnej legislatívy o vinohradníctve a vinárstve a o rozvoji rastlinnej výroby v znení zákona ;

ŠVPS SR v súlade s platnou legislatívou - v rámci svojej činnosti v roku 2011

1. riadi a usmerňuje a kontroluje výkon štátnej správy, ktorý uskutočňujú regionálne veterinárne a potravinové správy – (ďalej len „RVPS“) (40),
2. vykonáva hraničnú veterinárnu kontrolu prostredníctvom hraničných inšpekčných staníc (ďalej len „HIS“) na vonkajšej hranici EÚ (3),
3. odborne riadi, usmerňuje a kontroluje štátne veterinárne a potravinové ústavy (ďalej len „ŠVPÚ“) (3) a štátny veterinárny ústav (ďalej len „ŠVÚ“) a ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv (ďalej len „ÚŠKVBL“),
4. navrhuje národné pohotovostné plány, ktorými sa určujú opatrenia pri podozrení na chorobu alebo pri výskyte chorôb zvierat,
5. vykonáva klasifikáciu chovov, regiónov alebo oblastí z hľadiska výskytu chorôb
6. vykonáva prostredníctvom veterinárnych inšpektorov kontroly a inšpekcie prevádzkarní, chovov rýb a zón rýb, miest oddychu zvierat všetkých schválených , povolených alebo registrovaných zariadení
7. schvaľuje pri obchode s členskými štátmi alebo pri vývoze do tretích krajín prevádzkarne, produkujúce alebo manipulujúce s produktmi živočíšneho pôvodu (okrem mliekárni), chovy rýb a zóny rýb, prevádzkarne na produkciu násadových vajec, jednoduchých kurčiat, chovnej hydiny a úžitkovej hydiny,
8. schvaľuje miesta oddychu zvierat pri preprave, inseminačné stanice, tímy na odber a prenos embryí,
9. vyjadruje sa k osvedčeniam o registrácii krmív,
10. schvaľuje referenčné štátne veterinárne laboratóriá, iné akreditované referenčné laboratóriá a laboratóriá na vykonanie laboratórnych analýz a vyšetrení v rámci vlastných kontrol vykonávaných prevádzkovateľom pri uvádzaní produktov živočíšneho pôvodu na trh a pri spracovaní vedľajších živočíšnych produktov
11. kontroluje, odborne usmerňuje a koordinuje zabezpečovanie systému identifikácie a registrácie zvierat,

Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. (účinného do 31.10.2011) vykonávala úradnú kontrolu nad výrobou, manipuláciou a umiestňovaním na trh

- a) potravín živočíšneho pôvodu okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov (v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody), nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu (zmiešaný pôvod) okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- c) geneticky modifikovaných potravín okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- d) tabakových výrobkov okrem poskytovania služieb spoločného stravovania.

Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. (účinného od 1.11.2011) ŠVPS SR vykonáva úradnú kontrolu potravín nad ich výrobou, v obchodnej sieti, pri manipulovaní s nimi a pri ich umiestňovaní na trh

- a) potravín živočíšneho pôvodu,

- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody, nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu, cukrárskych výrobkov, zmrzliny a vody v spotrebiteľskom balení,
- c) geneticky modifikovaných potravín,
- d) poľnohospodárskych produktov a potravín predávaných priamo konečnému spotrebiteľovi.

Je kontaktným miestom SR pre systém rýchlej výmeny informácií pre potraviny a krmivá.

Poslanie organizácie a strednodobý výhľad

ŠVPS SR bola zriadená (z oblastnej veterinárnej správy so sídlom v Bratislave) 1.1.1969 ako Štátna veterinárna správa ministerstva poľnohospodárstva a výživy SSR. Po postupoch v reštrukturalizácii štátnej správy bol zmenený názov štátnej veterinárnej správy SR zákonom č. 23/2002 Z. z., ktorý mení a dopĺňa zákon č. 152/1995 Z. z. na Štátnu veterinárnu a potravinovú správu SR.

Poslaním ŠVPS SR ako orgánu štátnej správy je hlavne výkon, riadenie, kontrola a usmerňovanie aktivít a činnosti v oblasti veterinárnej starostlivosti zdravia zvierat, ochrany zvierat, hygieny krmív, ekológie, veterinárnej farmácie, potravinového dozoru a hygieny potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, špeciálnych komoditných režimov, prislúchajúcej laboratórnej diagnostiky a rýchleho výstražného systému.

V roku 2011 boli stanovené nasledovné priority

v oblasti ochrany zdravia zvierat

- realizácia národných ozdravovacích programov a ich aktualizáciu v zmysle platnej legislatívy a nálezovej situácie
- vylepšovať systém identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat
- vylepšovať veterinárny informačný systém
- aktualizácia národných pohotovostných plánov v zmysle platnej legislatívy

v oblasti ochrany zvierat (animal welfare)

- welfare brojlerových kurčiat
- vykonávanie kontrol pohody farmových zvierat
- welfare úžitkových nosníc
- vykonávanie kontrol ochrany zvierat na bitúnku v súlade s novým metodickým pokynom
č. 10/2010/220 za pomoci počítačového programu CESKO 2

v oblasti veterinárnej certifikácie, dovozov a vývozov

- zavedenie do praxe novej verzie systému TRACES
- zabezpečenie dôsledného vykonávania hraničných veterinárnych kontrol živých zvierat a živočíšnych produktov dovážaných z tretích krajín do EÚ
- priebežné poskytovanie informácií veterinárnym inšpektorom a verejnosti o platnej veterinárnej legislatíve v oblasti dovozov z tretích krajín a pri obchode vo vnútri EÚ (e-mailové správy, web)
- vykonanie plánovaných kontrol RVPS, KVPS so zameraním sa na kontroly v mieste pôvodu a veterinárnu certifikáciu pri obchode vo vnútri EÚ a pri vývozech do tretích krajín, na kontroly v mieste určenia pri obchode vo vnútri EÚ a pri dovoze z tretích krajín
- vykonanie plánovaných kontrol HIS zameraných na vykonávanie hraničnej veterinárnej kontroly pri dovoze z tretích krajín
- zabezpečenie školení veterinárnych inšpektorov

v oblasti laboratórnej diagnostiky

- rozšírenie spektra analýz vykonávaných v rámci potravinového dozoru, zavádzanie nových vysokocitlivých analytických metód.
- činnosti národných referenčných laboratórií najmä v oblastiach, pre ktoré sú menované nové Komunitné referenčné laboratóriá.
- úspešné zapájanie sa do plánovaných monitoringov v rámci rozborov potravín a surovín, ktoré organizuje Európska Komisia.

- zvyšovanie efektivity práce pri využívaní systému Rapid Alert- zlepšenie využívania počítačovej techniky v rámci všetkých organizácií riadených ŠVPS SR
- pokračovať v ekonomizácii činností v rámci laboratórnej diagnostiky na Slovensku

v oblasti hygieny produktov živočíšneho pôvodu

- zosúladienie zdokumentovaných postupov úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu, ktorých cieľom je jednotný výkon týchto úradných kontrol a ich dôsledne vysoká kvalita.
- zosúladienie zdokumentovaných postupov podľa novej hygienickej legislatívy a zaškolením veterinárnych inšpektorov zaviesť vykonávanie externých auditov prevádzkarní pre produkty živočíšneho pôvodu ako jednej z techník úradnej kontroly
- vykonávanie úradných kontrol, ako jedného z činiteľov bezpečnosti potravín, ktorými sa sleduje a overuje, či prevádzkovatelia potravinárskych podnikov dodržiavajú požiadavky ustanovené v príslušnej hygienickej legislatíve

v oblasti surovín a potravín rastlinného pôvodu

- uplatňovanie „Päťročného plánu úradnej kontroly“ (zavedenie a kontrola)
- kontrola dodržiavania plánu odberu vzoriek založeného na hodnotení rizika
- kontrola vykonávania auditov na prevádzkach a účasť na interných auditoch na RVPS a KVPS
- mesačné vyhodnocovanie úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu a návrhy na nápravné opatrenia v prípade nedostatkov
- vypracovanie metodických pokynov pre inšpektorov úradnej kontroly potravín
- školenia inšpektorov úradnej kontroly potravín podľa predloženého plánu
- vzdelávanie výrobcov a predajcov potravín v oblasti novej legislatívy, technológie výroby a hygieny potravín
- vzdelávanie spotrebiteľov v oblasti bezpečnosti potravín
- zavedenie spoplatnenia následných kontrol a kontrol potravín rastlinného pôvodu dovezených z tretích krajín

v oblasti organizácie trhu

- zintenzívnenie a zvýšenie frekvencie cielených kontrol kvality ovocia, zeleniny a vína na zabezpečenie zvýšenia obchodnej kvality
- aktívna účasť na pracovných stretnutiach pri tvorbe legislatívy pre produkty spadajúce pod spoločnú organizáciu trhu s poľnohospodárskymi produktmi
- zorganizovanie medzinárodného školiaceho kurzu OECD v Mojmirovciach v oblasti harmonizácie hodnotenia kvality ovocia a zeleniny
- zabezpečenie výkonu kontrol na požiadanie PPA v rámci Dohody o delegovaných činnostiach
- školenia inšpektorov vykonávajúcich kontroly v rámci spoločnej organizácie trhu

v oblasti hygieny krmív a veterinárnej farmácie

- udržať vysokú úroveň bezpečnosti potravín v záujme ochrany spotrebiteľa kontrolou rezíduí cudzorodých látok v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu prostredníctvom národného plánu kontroly rezíduí a monitoringov ako rádiohygienická kontrola, koordinovaný cielený monitoring, monitoring spotrebného koša a monitoring poľovnej zveri a rýb.

- prostredníctvom zvýšeného počtu vzoriek a kontrol u živých zvierat a produktov živočíšneho pôvodu odhaliť a zamedziť prieniku cudzorodých látok do potravinového reťazca.
- zamedzovanie výskytu nelegálnej distribúcie veterinárnych liečiv prostredníctvom sprísnených kontrol na všetkých stupňov, kde sa manipuluje s liekmi, v súlade s platnou legislatívou.
- prostredníctvom spolupráce s organizáciami zastrešujúcimi liekovú politiku zabezpečiť pohyb lieku na trhu v súlade s platnou legislatívou a ich vystopovateľnosť.
- prostredníctvom zvýšeného počtu kontrol na úseku hygieny krmív a v oblasti živočíšnych vedľajších produktov u schválených prevádzkovateľov zabezpečiť dodržanie podmienok legislatívy v tejto oblasti a tým zabezpečovať potravinovú bezpečnosť.
- zabezpečiť potravinovú bezpečnosť prostredníctvom efektívneho monitoringu transmisívnych spongiformných encefalopátií pri dodržaní všetkých podmienok legislatívy.

ČINNOSTI, KTORÉ BY MALA ORGANIZÁCIA KONTINUÁLNE V BUDÚCNOSTI VYKONÁVAŤ

Okrem všetkých menovaných úloh je do úloh a realizovaných aktivít zahrnuté

- + kontinuálne pracovať na dopracovaní a implementácii „Viacročného národného plánu kontrol“ v zmysle Nariadenia (ES) č. 882/2002 EP a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmovínového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá
- + na základe OIE štandardov garantovať zlepšovanie zdravia domácich a voľne žijúcich zvierat, verejného zdravia, podieľať sa na zvyšovaní ochrany zvierat, bezpečnosti potravín a znižovaní podvýživy a chudoby
- + spĺňanie základných princípov etického kódexu zamestnancov ŠVPS SR ohľadom ďalšieho napredovania veterinárnych a ostatných činností v zmysle požiadaviek OIE
 1. profesijné riadenie a rozhodovanie (pozícia vzdelávania, skúseností – základné, kontinuálne)
 2. nezávislosť (osobná nezávislosť na komerčných, finančných, hierarchických a politických tlakoch, ktoré môžu ovplyvňovať odborné rozhodnutia)
 3. nezaujatosť
 4. bezúhonnosť, charakter
 5. objektívnosť
- + zabezpečovať veterinárnu ochranu štátneho územia prostredníctvom 3 HIS, ktoré sú vstupnými miestami nielen do SR ale celého spoločného priestoru Európskej Únie (Vyšné Nemecké, Čierna n/Tisou, Bratislava letisko)
- + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu BSE a TSE s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa
- + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu vtáčej chrípky s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa
- + venovať pozornosť kontrole zdravotného stavu včiel, vodných živočíchov a voľne žijúcej zveri tak z pohľadu ochrany zdravia zvierat vrátane prenosu nebezpečných nákaz na domáce zvieratá, ale i ochrany verejného zdravia
- + od všetkých pracovníkov na každej úrovni riadenia a odbornej činnosti – vyžadovanie vysokej profesionality, odbornej zodpovednosti, dobrej komunikatívnej, kreatívnej umocnenej flexibilitou, morálnu bezúhonnosť a kolegiálnosť

- ✚ plnenie výkonu kontrol v rámci „Dohody o delegovaných činnostiach“ Pôdohospodárskou platobnou agentúrou MPRV SR a klasifikácia tiel jatočného hovädzieho dobytku
- ✚ ďalší rozvoj sieťového informačného systému KIČ určený na záznam jednotlivých kontrolných inšpekčných činnosti a na ich vyhodnocovanie.
- ✚ realizácia nového veterinárneho informačného systému zabezpečujúceho komplexný prístup k veterinárnym činnostiam.
- ✚ uvedenie do reálnej praxe informačného systému CESKO na vykonávanie kontrol najmä z hľadiska ochrany zdravia zvierat.

Činnosti organizácie

Zabezpečenie odborných garancií a činnosti bolo založené na spolupráci a komunikácii medzi ŠVPS SR, jej riadenými organizáciami a ostatnými odbornými, výrobnými, riadiacimi a kontrolnými organizáciami na národnej úrovni a v medzinárodnom meradle a ochotou vzájomne spolupracovať. Od pracovníkov veterinárnych a potravinových organizácii na Slovensku sa vyžadovali permanentne zvyšujúca sa odborná erudícia, komplexný pohľad s multidisciplinárnym myslením, profesijná rozhodovacia činnosť s uplatňovaním i osobnej zodpovednosti a zdravým riskovaním, využívanie odborných a vedeckých skúseností v analýze a syntéze poznatkov, stály prístup k informačným technológiám aj v cudzom jazyku a ochotou často pracovať nad rámec pracovných a odborných povinností.

Legislatívny proces

V roku 2011 boli pripravené a schválené nasledujúce právne predpisy:

1. Zákon č. 342/2011 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a o zmene zákona Národnej Rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.
2. Zákon č. 349/2011 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.
3. Zákon č. 335/2011 Z.z. o tabakových výrobkoch.
4. Zákon č. 362/2011 Z.z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

a tieto nariadenia vlády SR

- a. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z.z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam.
- b. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 359/2011 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá.

Zdravie zvierat

Na úseku zdravia zvierat ŠVPS SR v roku 2011 plnila povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 39/2007 Z. z.. Hlavné úlohy spočívajú v príprave nástrojov riadenia, usmerňovania a koordinácie výkonov štátnej správy vykonávanej krajskými veterinárnymi a potravinovými správami (8 ďalej len „KVPS“, zrušené od 1.11.2011) a RVPS (40) na úseku kontroly dodržiavania požiadaviek na identifikáciu a registráciu zvierat, na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí z hľadiska výskytu istých chorôb zvierat, na implementáciu programov na kontrolu, monitoring a eradikáciu chorôb a na kontrolu dodržiavania požiadaviek na prevádzkovanie stredísk na zhromažďovanie zvierat, trhov so zvieratami, zberných stredísk pri obchode so zvieratami, inseminačných staníc, chovov zvierat a iných zariadení na chov a držbu zvierat podliehajúcich schváleniu alebo povoleniu orgánom veterinárnej správy.

ŠVPS SR v roku 2011 na úseku zdravia zvierat spolupracovala na tvorbe nasledovnej legislatívy:

- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2007 Z.z. a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- návrh Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o chove nebezpečných živočíchov;
- návrh Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o identifikácii a registrácii včelstiev
- návrh Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o identifikácii a registrácii hovädzieho dobytku
- návrh Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o identifikácii a registrácii oviec a kôz
- návrh Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o identifikácii a registrácii ošípaných
- návrh Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o identifikácii a registrácii koňovitých
- návrh Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o identifikácii a registrácii spoločenských zvierat
- návrh Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o identifikácii a registrácii a podmienkach farmového chovu zveri

ŠVPS SR na úseku zdravia zvierat v roku 2011 vypracovala a predložila MP SR na schválenie štrnásť národných programov na eradikáciu, kontrolu alebo prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike:

1. Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2011;
2. Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec (bluetongue) v Slovenskej republike pre rok 2011;
3. Plán eradikácie klasického moru ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2011;
4. Národný program eradikácie moru včelieho plodu na rok 2011;
5. Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike na roky 2010 – 2013 (aktualizácia);
6. Národný program eradikácie bakteriálnych chorôb rýb v Slovenskej republike na rok 2011;
7. Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2011;
8. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2011;
9. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníč kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2011;
10. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus Gallus*) v Slovenskej republike v rokoch 2009 – 2011 (aktualizovaná verzia platná od 1. januára 2010);
11. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v rokoch 2010 – 2012;
12. Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR/IPV) na Slovensku na rok 2011;
13. Program prevencie, monitoringu a kontroly niektorých transmisívnych/prenosných spongiformných encefalopatií (TSE) v Slovenskej republike pre rok 2011;
14. Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným /transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2011

ŠVPS SR v rámci svojich právomocí počas roka 2011 vypracovala na úseku zdravia zvierat Plán veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia Slovenskej republiky na rok 2011 (ďalej len „VPO 2011“) a usmernenie na vykonávanie kontrol na dodržiavanie požiadaviek na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí súvisiace s veterinárnymi požiadavkami na premiestňovanie zvierat na základe istých zdravotných štatútov. VPO 2011 zahŕňa plán diagnostických akcií a očkovaní hrađených zo štátneho rozpočtu alebo chovateľom, pre dvanásť skupín zvierat (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, hydina, kone, ryby, včely, voľne žijúce zvieratá, všetky druhy zvierat, voľne žijúce vtáky a zoo zvieratá) s celkovým počtom stotri druhov preventívnych a diagnostických akcií.

ŠVPS SR v roku 2011 na úseku zdravia zvierat zabezpečila okrem školení úradných veterinárnych lekárov aj školenia pre členov Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky.

Zamestnanci ŠVPS SR zaradení na odbore zdravia a ochrany zvierat na úseku zdravia zvierat sú počas roka 2011 zúčastnili na rôznych pracovných skupinách odborníkov organizovaných Európskou Komisiou a Radou Európskej únie, úspešne sa podieľali na odborných seminároch a v poradných a kontrolných orgánoch Európskej Komisie.

Plnenie povinností na úseku zdravia zvierat na ŠVPS SR počas roka 2011 zabezpečovali šiesti odborní pracovníci na úseku zdravia zvierat a dvaja odborní pracovníci na úseku ochrany zvierat.

1. Identifikácia a registrácia zvierat

Veterinárni inšpektori orgánov veterinárnej správy v roku 2011 skontrolovali 2 774 chovov hovädzieho dobytku z celkového počtu 22 748 registrovaných chovov hovädzieho dobytku v Slovenskej republike. K 31.12.2010 bolo v SR evidovaných 471 422 kusov živého hovädzieho dobytku spolu. Veterinárny inšpektori vykonali 2 648 úradných kontrol na identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytku na mieste a 66 následných kontrol. Počas kontrol veterinárni inšpektori skontrolovali 96 671 kusov hovädzieho dobytku z celkového počtu 165 943 zvierat v kontrolovaných chovoch. V priebehu vykonaných kontrol boli v 215 chovoch uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov a v 16 chovoch boli uložené pokuty.

Výsledky kontrol vykonaných v chovoch hovädzieho dobytku na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2011.

Tabuľka č. 1

Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
1. Nedostatky v identifikácii	334	46
2. Nedostatky v individuálnom registri	521	44
3. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	596	142
4. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	1525	218
5. Nedostatky v pasoch	150	42
6. Zvieratá/chovy len s jedným nedostatkom z bodov 1-4	2504	345
7. Zvieratá/chovy s viac ako jedným nedostatkom z bodov 1-4	253	50
8. zvieratá/chovy s nedostatkami spolu (body 5 a 6)	2757	395

Opatrenia	Zvieratá	Chovy
1. Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	122	16
2. Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	68	10
3. Zneškodnenie zvierat	0	0
4. Iné opatrenia	863	139
Spolu	1053	165

Veterinárni inšpektori RVPS v roku 2011 vykonali 138 úradných kontrol zameraných na plnenie požiadaviek na registráciu chovov a identifikáciu zvierat v 140 chovoch ošípaných a 24 následných kontrol na identifikáciu a registráciu ošípaných. Počas kontrol bolo skontrolovaných celkom 59 260 ošípaných z celkového počtu 144 435 ošípaných na kontrolovaných farmách. Na základe zistených nedostatkov bolo na mieste uložených 66 veterinárnych opatrení a v 2 chovoch príslušná RVPS uložila pokutu.

Výsledky kontrol vykonaných v chovoch ošípaných na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2011.

Tabuľka č. 2

Nedostatky podľa kategórií	Chovy
1. Nedostatky v identifikácii	4
2. Nedostatky v registri	13
3. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	34
4. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	20

Opatrenia	Zvieratá	Chovy
1. Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	14 126	5
2. Zneškodnenie zvierat	0	0
3. Iné opatrenia	1372	62
Spolu	15 498	67

V chovoch malých prežúvavcov bolo v roku 2011 vykonaných 323 úradných kontrol identifikácie a registrácie zvierat v 333 chovoch a 16 následných kontrol identifikácie a registrácie oviec a kôz. Počet skontrolovaných oviec a kôz predstavoval 24 831 zvierat z celkového počtu 80 426 oviec a kôz. Na základe zistených nedostatkov bolo na mieste uložených 15 veterinárnych opatrení a v 1 chove príslušná RVPS uložila pokutu.

Výsledky kontrol vykonaných v chovoch ošípaných na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2011.

Tabuľka č. 3

	Zvieratá	Chovy
1a. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou oviec	706	17
1b. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou kôz	12	2
2. Nezrovnalosti v záznamoch individuálneho registra v chove	726	12
3. Neoznámenie presunu	727	15
4. Anomália v súvislosti s dokladom k presunu	21	4
5. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistil iba jeden prípad nedodržavania uvedeného v bodoch 1. až 4.	1325	29
6. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistilo viac prípadov nedodržavania uvedeného v bodoch 1. až 4.	741	10
7. Celkový počet prípadov nedodržavania v súvislosti so zvieratami/ chovmi (body 5. a 6.)	2066	39

Opatrenia	Zvieratá	Chovy
1. Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	62	3
2. Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	3	1
3. Neškodné odstránenie zvierat	0	0
4. Iné**	1348	11
Spolu	1413	15

2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí

Slovenská republika si počas roka 2011 naďalej udržala štatút krajiny úradne bez výskytu tuberkulózy hovädzieho dobytku, brucelózy hovädzieho dobytku, enzootickej bovinej leukózy a brucelózy oviec (*Brucella melitensis*). Na udržanie štatútov bolo v SR počas roka 2011 vykonaných celkom 70 530 tuberkulácií hovädzieho dobytku, 68 956 sérologických vyšetrení na brucelózu hovädzieho dobytku a 65 780 vyšetrení na enzootickú bovinú leukózu. Na brucelózu oviec (*Brucella melitensis*) bolo vyšetrených celkom 21 800 oviec a 724 kôz starších ako 6 mesiacov veku a všetky plemenné barany.

Z dôvodov zachovania si uznaných štatútov a z dôvodu prevencie šírenia chorôb zvierat ŠVPS SR vypracovala Plán VPO 2011 a metodické usmernenie Klasifikácia chovov, opatrenia na postupné zavádzanie siete dohľadu a zdravotné požiadavky pri premiestňovaní živých zvierat a zárodočných produktov – usmernenie na rok 2011 z 22. decembra 2010.

3. Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike

Orgány veterinárnej správy v SR v roku 2011 v rámci kontroly zdravia zvierat zaznamenali vznik 14 rozličných chorôb zvierat trichinelóza bola zaznamenaná aj u voľne žijúcich zvierat. Ostatné choroby boli diagnostikované u domácich zvierat. Zoznam chorôb, postihnutý druh a počet ohnisk a zvierat sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 4

Sumárny výkaz nálezov za SR				
Obdobie od január/2011 do december/2011				
	Nové ohniská	Počet zvierat v nových ohniskách	Zaniknuté ohniská	Aktuálne ohniská k 31.12.2011
B052 sui Aujezského choroba	1	15	2	0
B057 bov Q horúčka	1	667	4	0
B059 bov Paratuberkulóza	1	289	0	2
B110 bov Infekčná boviná rinotracheitída	0	0	1	0
B156 ovi Infekčné zmetanie oviec	1	547	1	0
B160 ovi Klusavka	4	2 167	1	4

B255 urs Trichinelóza	0	0	0	0
B255 sui Trichinelóza	0	0	0	0
B255 fau Trichinelóza	38	38	38	0
B258 sui Dyzentéria (treponemová)	0	0	3	4
B401 pis Vírusová hemoragická septikémia	3	160 390	4	3
B452 api Mor včelieho plodu	106	-	44	89
C619 bov Salmonelózy	1	480	1	0
C619 Salmonelózy	1	3	1	0
C655 bov Trichofytóza	12	6 824	9	3
C701 ovi Mušec	1	1 214	1	0
C802 sui Aktinobacilová pleuropneumónia	2	2 097	2	1

3.1. Besnota

Besnota je vždy smrteľné ochorenie teplokrvných živočíchov v prípade zistenia klinických príznakov. Z uvedeného dôvodu Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2011 (ďalej len „eradikačný program besnoty“) bol zameraný na prevenciu šírenia besnoty a na jej včasnú a bezpečnú diagnostiku v prípade vzniku rizika jej šírenia prostredníctvom poranenia potenciálne besným zvierateľom. Eradikačný program besnoty bol implementovaný prostredníctvom povinnej vakcinácie domácich mäsožravcov proti besnote na náklady chovateľa a prostredníctvom orálnej vakcinácie líšok proti besnote uskutočnenej v dvoch sezónnych kampaniach - jar a jeseň 2011, hradenej z prostriedkov štátneho rozpočtu, spolufinancovanej Európskou úniou. Nakoľko Česká republika a Rakúsko sú vyhlásené za krajiny bez výskytu besnoty a v Maďarsku je priaznivá situácia vo výskyte besnoty, vakcinačné územie Slovenskej republiky bolo zmenšené územia RVPS : Bratislava, Senec, Dunajská Streda, Galanta, Trnava, Senica, Komárno, Nové Zámky, Levice, Nitra, Topoľčany, Šaľa, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín, Prievidza, Púchov, Žiar nad Hronom, Zvolen, Veľký Krtíš, Lučenec, Rimavská Sobota, Banská Bystrica a Martin.

Orálna vakcinácia líšok v roku 2011

Tabuľka. č. 5

Sezónna kampaň	Počet dávok	
	Letecká pokládka	Ručná pokládka
Jarná kampaň 2011	325.500 dávok	3.350 dávok
Jesenná kampaň 2011	325.500 dávok	3.350 dávok

Laboratórnou diagnostikou kontroly účinnosti orálnej vakcinácie líšok proti besnote a podozrivých zvierat sa overuje a zabezpečuje ochrana zvierat a ľudí pred šírením besnoty. Od roku augusta 2006 nebol na území SR potvrdený žiadny prípad besnoty. Počty jednotlivých vyšetrených druhov alebo skupín zvierat sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 6

Počet testovaných zvierat v roku 2011																								
Domáce zvieratá										Voľne žijúce zvieratá														
pes	mačka	hovädzí dobytok	koňovité	ovce	kozy	ošípané	túlavé psy	iné	nešpecifikované	líška hrdzavá	psík medvedíkovitý	medvedík čistotný	vlk	jazvec	kuna	iné lasicovité	iné mäsožravce	diviak	jeleň	srna	daniel	iné	netopier	nešpecifikované
171	108	3	0	2	1	0	0	14	0	326	0	0	0	5	12	0	3	6	1	3	0	28	2	0

Posledný výskyt besnoty u domáceho zvieratá (pes) bol zaznamenaný v roku 2005. Posledný prípad besnoty u voľne žijúceho zvieratá (líška) bol zaznamenaný v rámci kontroly účinnosti orálnej vakcinácie líšok proti besnote v auguste 2006.

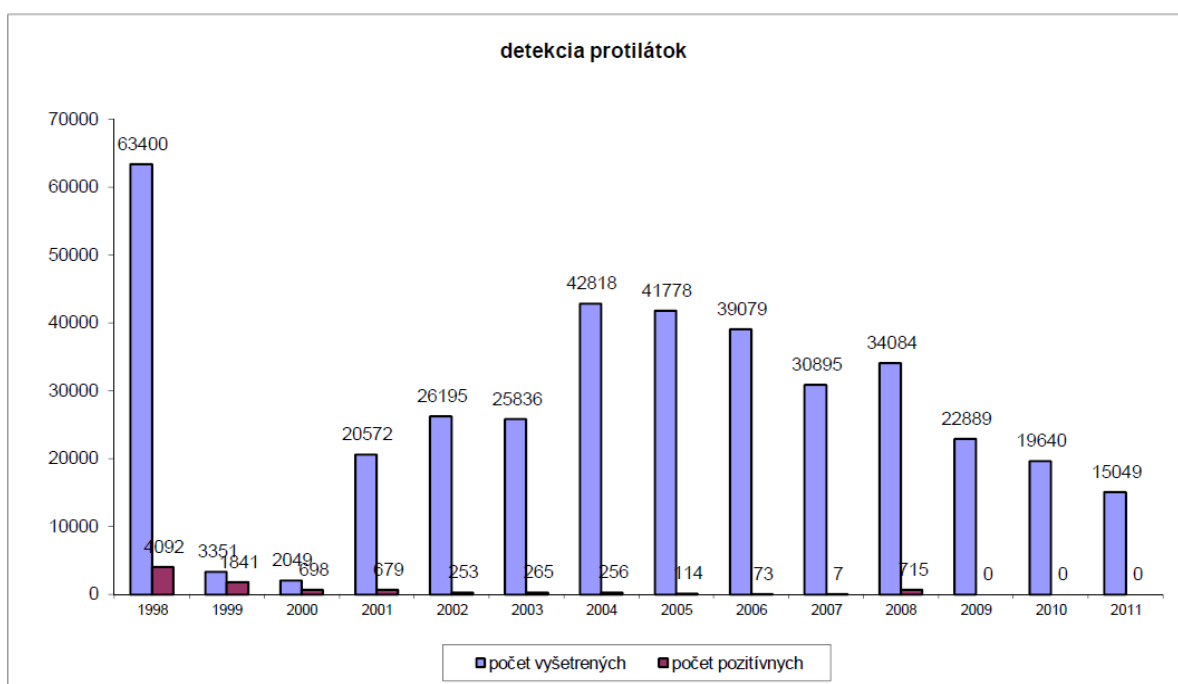
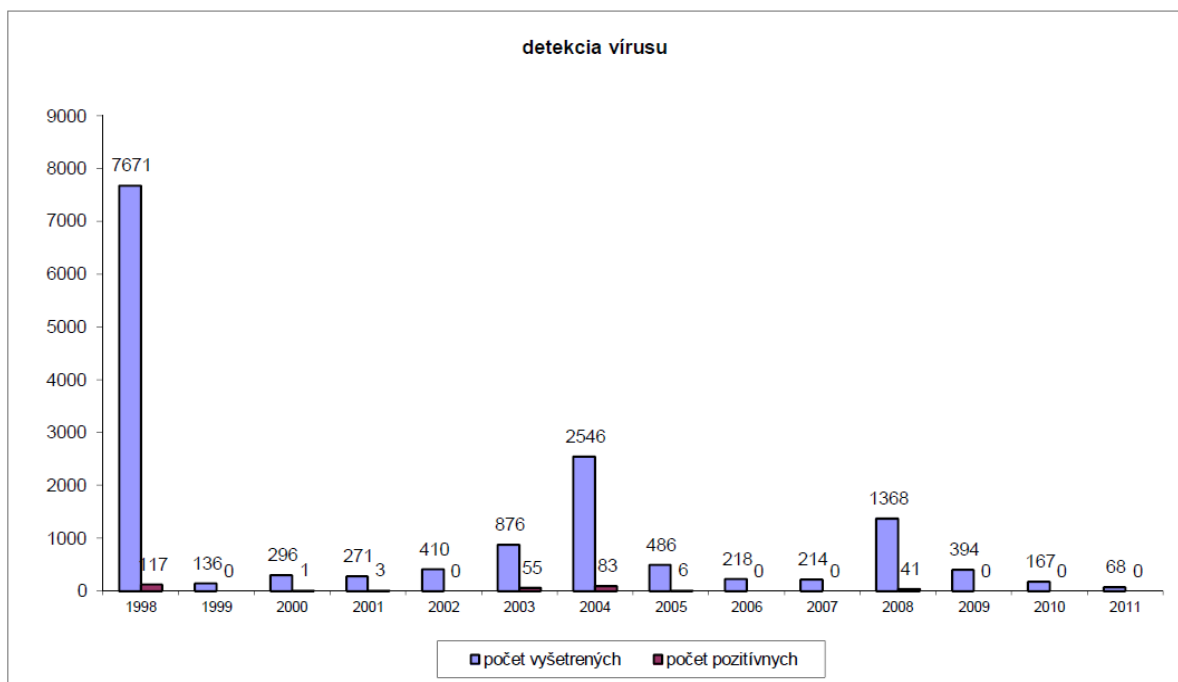
3.2. Klasický mor ošípaných

Monitoring klasického moru ošípaných (KMO) v chovoch domácich ošípaných ako aj monitoring KMO v diviacej populácii bol vykonaný v súlade s Plánom eradikácie klasického moru ošípaných v diviacej populácii na Slovensku v roku 2011, ktorý bol schválený Európskou komisiou a spolu financovaný s prostriedkov EÚ.

V priebehu roka 2011 sa v Slovenskej republike nevyskytol prípad klasického moru ošípaných v chovoch domácich ošípaných ani u diviakov.

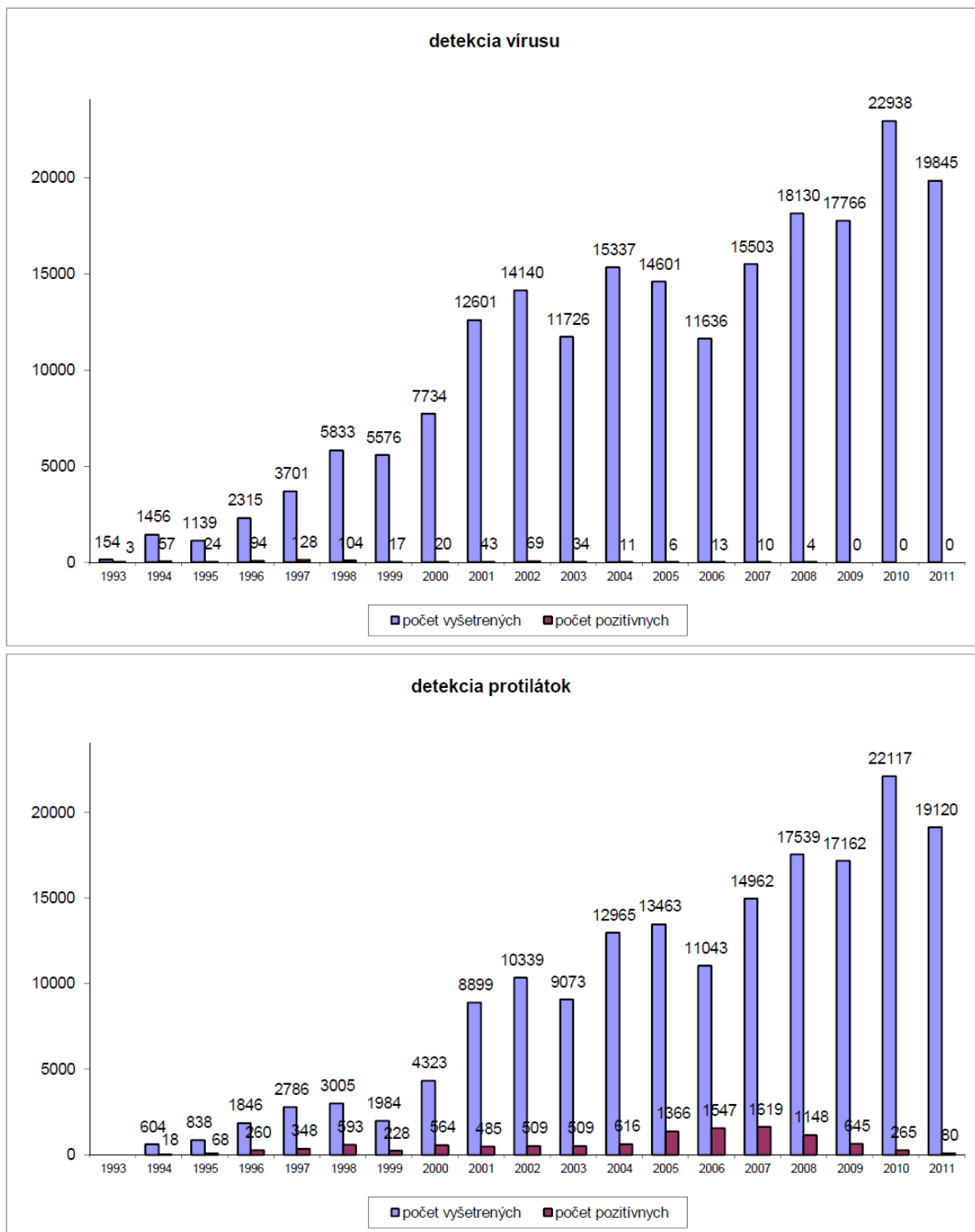
Graf č.1,2

Počty laboratórných vyšetrení KMO u domácich ošípaných na Slovensku v rokoch 1998 - 2011

Graf č.3,4

Počty laboratórných vyšetrení KMO u diviakov na Slovensku od decembra 1993 do decembra 2011

Vzhľadom na podstatne lepšiu nákazovú situáciu ohľadom výskytu KMO u domácich ošípaných ako aj v diviacej populácii, Slovenská republika podala v októbri 2010 žiadosť na EK o vyčiarknutie všetkých regiónov SR z infikovanej oblasti KMO. V tejto súvislosti bol v roku 2010 pozastavený aj výkon orálnej vakcinácie diviakov proti KMO.

V júni 2011 Európska komisia akceptovala argumenty Slovenskej republiky a vyčiarila zo zoznamu infikovaných oblastí všetky regióny na území Slovenska, ktoré boli uvedené v rozhodnutí Komisie č. 2008/855/ES.

3.3. Aujeszkyho choroba

Cielený monitoring Aujeszkyho choroby (MA) v chovoch ošípaných v roku 2011 sa vykonával na základe Plánu veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia s cieľom udržať štatút bez výskytu MA pre Slovenskú republiku.

V septembri 2006 bol úspešne ozdravený posledný chov ošípaných od MA a Aujeszkyho choroba ošípaných sa v rokoch 2007-2009 nevyskytla v žiadnom novom ohnisku. V roku 2011 sa MA vyskytla v jednom chove, avšak do konca roku 2011 bol chov úspešne ozdravený.

Počet vyšetrených vzoriek v roku 2011

	detekcia celkových protilátok		detekcia vírusových protilátok (gE)		ohniská
	vyšetrené	pozitívne	vyšetrené	pozitívne	
domáce ošípané	5271	13	37	12	1

V septembri 2007 EK akceptovala výsledky ozdravovacieho procesu a monitoringu MA na území SR a rozhodnutím Komisie č. 2007/603/ES zahrnulo Slovensko do zoznamu regiónov bez výskytu MA. Z tohto dôvodu nie je potrebné od roku 2008 realizovať ozdravovací program od MA, avšak na základe garancii Slovenskej republiky v rámci schvaľovacieho procesu je nevyhnutné vykonávať pravidelný monitoring MA aj v nasledujúcom období. Na základe laboratórnych výsledkov si Slovenská republika udržala štatút krajiny bez výskytu MA a v roku 2011 bol monitoring MA realizovaný iba v rozsahu potrebnom na udržanie štatútu bez výskytu MA.

Pozitívny trend je aj v podstatnom znížení detekcie celkových protilátok, čo korešponduje s úplným zákazom vakcinácie proti MA od roku 2006 na celom území SR.

3.4. Infekčná boviná rinotracheitída

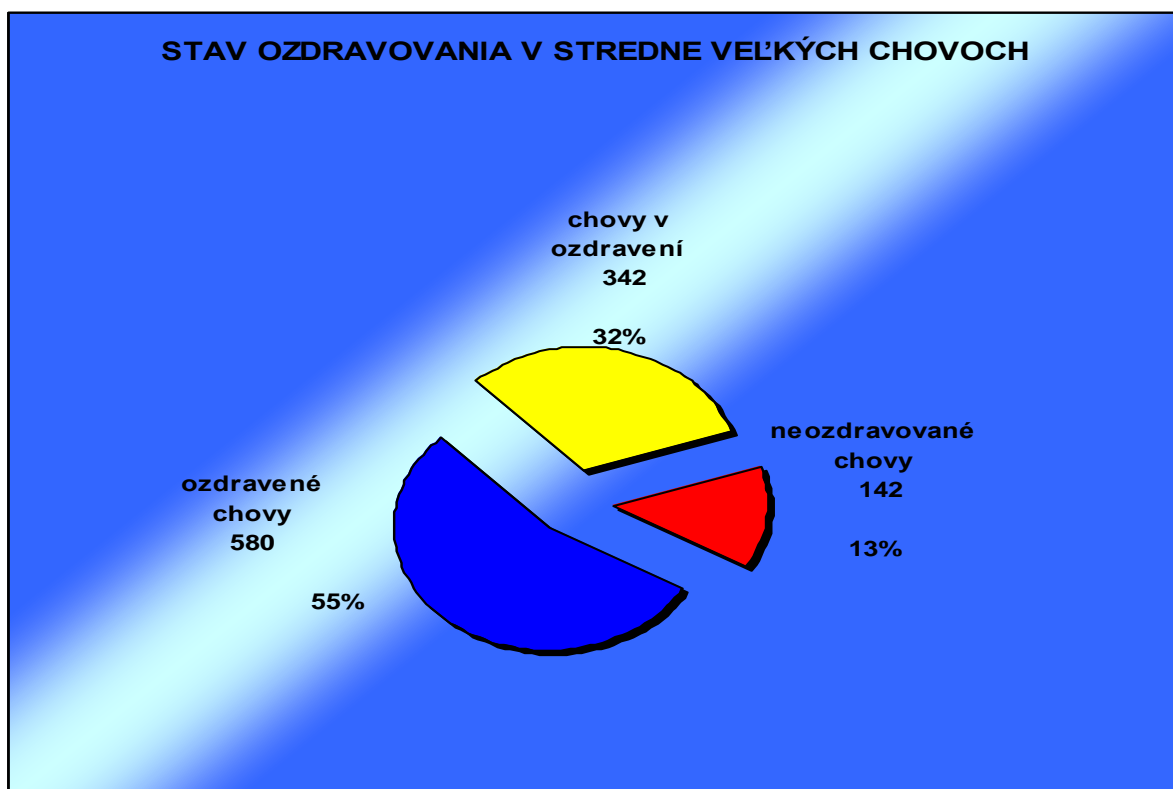
Monitoring IBR/IPV v chovoch hovädzieho dobytku v roku 2011 sa vykonával na základe schváleného ozdravovacieho programu – Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR/IPV) na Slovensku v roku 2011. Cieľom programu je ozdraviť chovy hovädzieho dobytku od IBR/IPV na celom území Slovenskej republiky. Ozdravením chovov sa zlepšil zdravotný stav a odbúrajú sa obchodné prekážky v domácom ako aj v zahraničnom obchode.

V roku 2011 ŠVPS SR pokračovala v ozdravovaní chovov hovädzieho dobytku od IBR/IPV. Vo vakcinácii sa pokračovalo v chovoch ozdravovaných na základe vypracovaných individuálnych ozdravovacích plánov. Monitoring v chovoch so štatútom úradne bez výskytu a bez výskytu bol vykonávaný aj v roku 2011 v zmysle Plánu VPO pre rok 2011 ako i záverečné vyšetrenia boli hradené z rozpočtu ŠVPS SR.

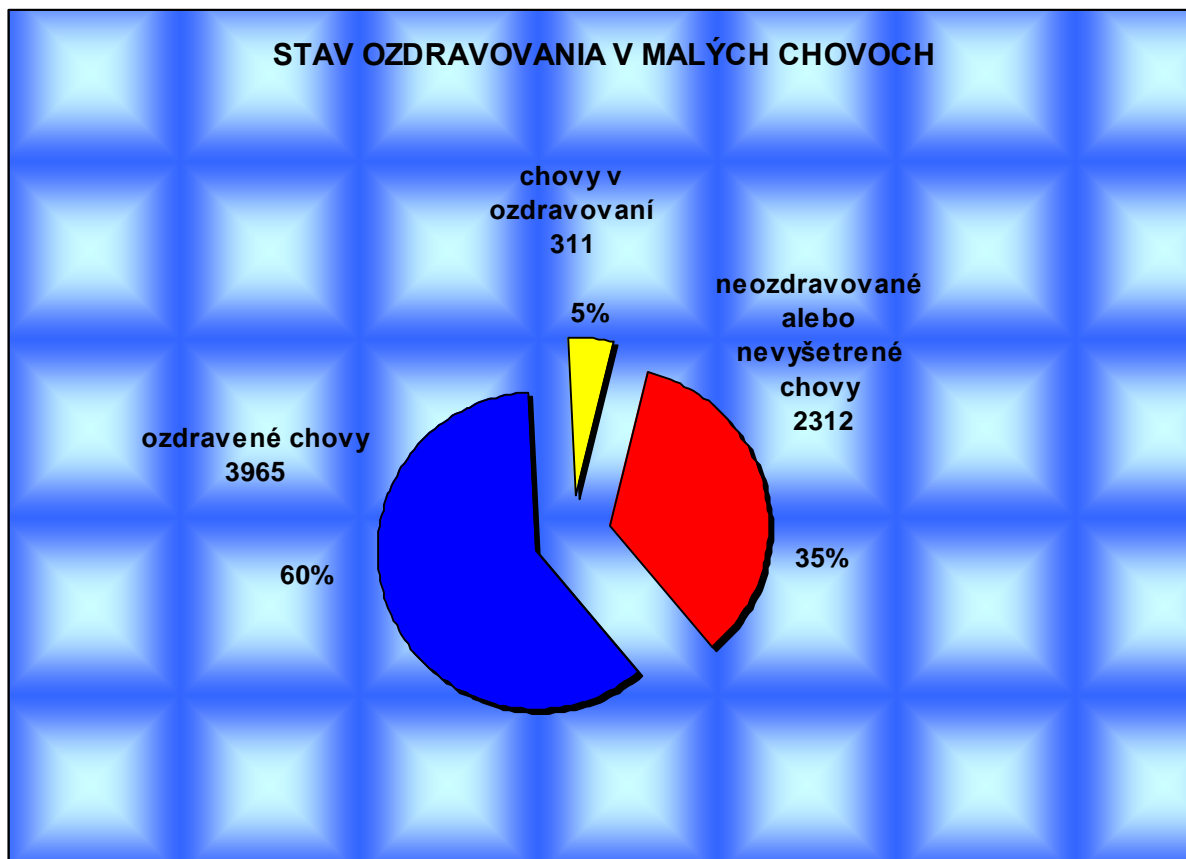
Graf č.5

Graf č.6

Graf č.7

3.5. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva

V roku 2011 sa monitoring chorôb hydiny opäť zameriaval na najzávažnejšie aviárne ochorenia, priamo ohrozujúce zdravie hydiny, ako aj zdravie ľudskej populácie.

Sledované boli:

- a) **infekcie spôsobené *Salmonella spp.*** (v rámci 4 národných kontrolných programov)
- b) **aviárna influenza** u hydiny a voľne žijúcich vtákov (v rámci plánu prieskumu)

Tieto zoonózy okrem zdravotných problémov u samotných vtákov a nemalých finančných strát pre chovateľov hydiny, predstavujú nezanedbateľné riziko pre človeka.

a) Salmonelové infekcie

Monitoring salmonelových infekcií v chovoch hydiny sa uskutočňoval v rámci 4 programov:

Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie:

1. ***v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2011***
2. ***v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2011***
3. ***v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v rokoch 2009 - 2011***
4. ***v krdľoch moriek v Slovenskej republike v rokoch 2010 - 2012***

1. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2011

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín. Cieľom tohto programu je znížiť výskyt *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Hadar, *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Typhimurium a *Salmonella* Virchow v chovných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) tak, aby do 31. decembra 2011 zostalo pozitívnych maximálne 1% alebo menej z dospelých chovných krdľov zahŕňajúcich minimálne 250 kusov. V roku 2011 nebol potvrdzujúcimi úradnými vzorkami potvrdený výskyt invázneho sérovaru *Salmonella* Enteritidis v žiadnom chove (Tabuľka č. 7).

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek na salmonelózu v dospelých reprodukčných krdľoch kury domácej od 1.1.2011 do 31.12.2011

Tabuľka č. 7

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Senec	100	0
Dunajská Streda	12	0
Nitra	47	0
Komárno	48	0
Šaľa	17	1x <i>Salmonella</i> Enteritidis
Púchov	4	0
Nové Mesto n. Váhom	1	0
Spolu	229	1x <i>Salmonella</i> Enteritidis

2. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2011

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín. Cieľom programu je znížiť výskyt *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u dospelých nosníc *Gallus gallus* tak, aby ročné minimálne percentuálne zníženie počtu pozitívnych krdľov dospelých nosníc bolo najmenej o 20 %, pokiaľ prevalencia v predchádzajúcom roku bola medzi 10 a 19 %.

Tento program je povinný na celom území Slovenskej republiky vo všetkých úžitkových chovoch nosníc druhu kura domáca (*Gallus gallus*), ktoré uvádzajú na trh vajcia určené na ľudskú spotrebu.

Ako konzumné vajcia na priamu ľudskú spotrebu sa môžu používať len vajcia, ktoré pochádzajú z krdľa nosníc určených na komerčné účely, ktorý podlieha tomuto národnému kontrolnému programu, a na ktorý sa nevzťahujú obmedzenia vyplývajúce z veterinárnych opatrení nariadených v súlade s týmto programom.

Tento program sa vzťahuje:

- na odchovné krdle mládok – od naskladnenia jednodňových kurčiat, ktoré sú určené na chov nosníc, až do doby presunu mládok do znáškovej fázy.
- na chov nosníc v produkčnej fáze, až do doby ukončenia znášky.

Vajcia sa môžu používať na priamu ľudskú spotrebu (ako konzumné vajcia) len keď pochádzajú z krdľa nosníc, v ktorých sa uplatňuje tento kontrolný program.

Vajcia pochádzajúce z krdľov s neznámym zdravotným štatútom, v ktorých existuje podozrenie na nákazu inváznymi sérotypmi salmonely alebo je potvrdená nákaza inváznymi

sérotypmi salmonely, pri ktorých je stanovený cieľ zníženia počtu baktérií, alebo ktoré boli označené za zdroj nákazy v konkrétnom prípade výskytu ochorenia pochádzajúceho z potravín u ľudí, možno používať na priamu ľudskú spotrebu len v prípade, že sú ošetrované spôsobom, ktorým sa zabezpečí zničenie všetkých sérotypov salmonely s významom pre verejné zdravie, v súlade s právnymi predpismi EÚ o hygiene potravín.

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek na salmonelózu v krdľoch nosníc v období od 1.1.2011 do 31.12.2011

Tabuľka č. 8

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Dunajská Streda	3	0
Senica	1	0
Púchov	8	0
Trenčín	5	0
Levice	11	0
Nitra	15	0
Nové Zámky	30	0
Komárno	4	0
Šaľa	1	0
Martin	7	0
Banská Bystrica	4	0
Lučenec	14	0
Rimavská Sobota	7	0
Veľký Krtíš	113	2x <i>Salmonella</i> Enteritidis
Zvolen	6	0
Bardejov	4	0
Poprad	26	4x <i>Salmonella</i> Enteritidis
Košice - okolie	20	0
Trebišov	10	0
Spolu	289	6x <i>Salmonella</i> Enteritidis

3. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v rokoch 2009 – 2011

Cieľom programu bolo zníženie výskytu *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) znížením počtu pozitívnych krdľov na 1% do 31. decembra 2011.

V rámci tohto programu sa vyšetroval každý krdel' brojlerových kurčiat, okrem prípadov, ktoré sú v súlade s Nariadením vlády Slovenskej republiky č.352/2009 Z.z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej konečnému spotrebiteľovi alebo miestnym maloobchodným predajňami, ktoré takéto čerstvé mäso priamo dodávajú konečnému spotrebiteľovi.

Odber vzoriek z iniciatívy prevádzkovateľa sa uskutočňoval do troch týždňov pred premiestnením brojlerov na bitúnok z každého krdla brojlerov.

Úradný odber vzoriek musel zahŕňať aspoň 1 krdeľ brojlerov z 10% chovu brojlerov v SR s počtom hydiny vyšším ako 5000 ks.

V roku 2011 bolo vyšetrených spolu 2432 vzoriek pochádzajúcich z odchovu brojlerov (2334 vzoriek odobratých z iniciatívy chovateľa, 98 úradných vzoriek), z ktorých 35 bolo pozitívnych na *Salmonella* spp.

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek na salmonelózu v krdľoch brojlerov v období od 1.1.2011 do 31.12.2011

Tabuľka č. 9

Odber	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek	Izolované sérovary
A) z iniciatívy prevádzkovateľa	2334	29	7x <i>S. Enteritidis</i> , 22x <i>S. Infantis</i>
B) úradné vzorky	98	6	1x <i>S. Kentucky</i> , 5x <i>S. Lille</i>
Spolu	2432	35	

4. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v rokoch 2010-2012

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín.

Cieľom národného kontrolného programu na zníženie *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u moriek je:

- zníženie maximálneho percenta krdľov moriek na výkrm, ktoré zostávajú pozitívne na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, na 1 % alebo menej do 31. decembra 2012
- zníženie maximálneho percenta krdľov dospelých chovných moriek, ktoré zostávajú pozitívne na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, na 1 % alebo menej do 31. decembra 2012.

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek na salmonelózu v krdľoch moriek v období od 1.1.2011 do 31.12.2011

Tabuľka č. 10

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Nitra	2	0
Topoľčany	2	0
Poprad	4	2x <i>Salmonella</i> Kentucky
Spolu	8	2

b) Aviárna influenza

ŠVPS SR v roku 2011 realizovala „Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2011“. Do tohto plánu boli zahrnuté:

1. chovy hydiny

2. voľne žijúce vtáky
3. Sérologickým vyšetrením bolo vyšetrených spolu 81 chovov hydiny (1365 vzoriek). Metódou detekcie vírusu vtácej chrípky bolo vyšetrených 36 vzoriek od hydiny. Všetky vzorky odobraté v rámci monitoringu boli negatívne. (Tabuľky č. 5 a 6)
4. Metódou detekcie vírusu vtácej chrípky bolo v roku 2011 vyšetrených 29 vzoriek pochádzajúcich od voľne žijúcich vtákov. Všetky vzorky odobraté v rámci monitoringu boli negatívne. (Tabuľka č. 6)

Sérologický monitoring vtácej chrípky na Slovensku v roku 2011

Tabuľka. č. 11

Druh hydiny		Počet vyšetrených vzoriek	Počet vyšetrených fariem	Počet pozitívnych vzoriek	Počet pozitívnych fariem
Kura domáca	odchov	110	6		
	nosnice	654	29		
	bez kategórie	15	2		
	spolu	779	37	0	0
Morky	morka domáca	200	6	0	0
Vodná hydina	hus domáca	24	2		
	kačica domáca	77	4		
	spolu	101	6	0	0
Farmový chov (pernatá zver)	bažant	202	14		
	pštros	38	9		
	kačica divá	20	2		
	morka divá	10	5		
	prepelica obyčajná	15	2		
	spolu	285	32	0	0
Spolu		1365	81	0	0

Detekcia vírusu vtácej chrípky na Slovensku v roku 2011

Tabuľka č. 12

Druh vtákov		Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Hrabavá hydina	odchov	27	0
	Bez kategórie	1	0
	morky	1	0
Farmový chov pernatej zveri	bažant	7	0
	Spolu	36	0
Voľne žijúce vtáky	bažant	12	0
	holub	9	0
	drozd	1	0
	kormorán	1	0

	myšiak	1	0
	labuť hrubozobá	3	0
	labuť divá	2	0
	Spolu	29	0
Spolu		65	0

3.6. Zhubná katarálna horúčka oviec (Bluetongue)

Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec na Slovensku na rok 2011

Cielený monitoring katarálnej horúčky oviec (bluetongue) (ďalej len „BT“) v SR je zameraný na:

1. prieskum, monitoring ochorenia v rámci celého územia SR, ktorý slúži aj na deklaráciu, že SR je bez výskytu tohto ochorenia,
2. zhromažďovanie údajov o odhade rizika vstupu tohto ochorenia na územie SR, dodržiavanie zásad prevencie proti zavlečeniu tohto ochorenia a uplatňovanie reštrikčných, sprísnených opatrení pri premiestňovaní zvierat zo zakázaných zón a cez zakázané zóny.

Preventívne opatrenia sú vykonávané v zmysle platnej legislatívy:

- Kontrola importovaných vnímavých zvierat
- Testovanie vnímavých zvierat pred presunom zo zakázanej zóny a pri presune cez zakázanú zónou
- Sérologické testovanie vnímavých zvierat po abortoch
- Dovoz semena od býkov serologicky negatívnych.

V SR sa od 1. 04. 2008 vykonáva sérologický monitoring BT v chovoch sentinelových (serologicky negatívnych) zvierat. V rámci tohto programu bolo vybratých 100 fariem/chovov HD a v každom z nich bolo vybraných 10 kusov zvierat, ktoré sa 1 krát mesačne podrobujú sérologickému vyšetreniu krvi na BT.

V SR sa od 1.04.2008 vykonáva aj entomologický monitoring BT v 8 vybraných chovoch HD (v pôsobnosti každej KVPS jeden chov). Entomologický monitoring pozostáva z ročného programu zachytávania vektorov - pakomárikov z rodu *Culicoides* pomocou lapačov so zameraním na zhromažďovanie informácií o vektoroch, ich šírení a sezónnych profiloch na celom území SR.

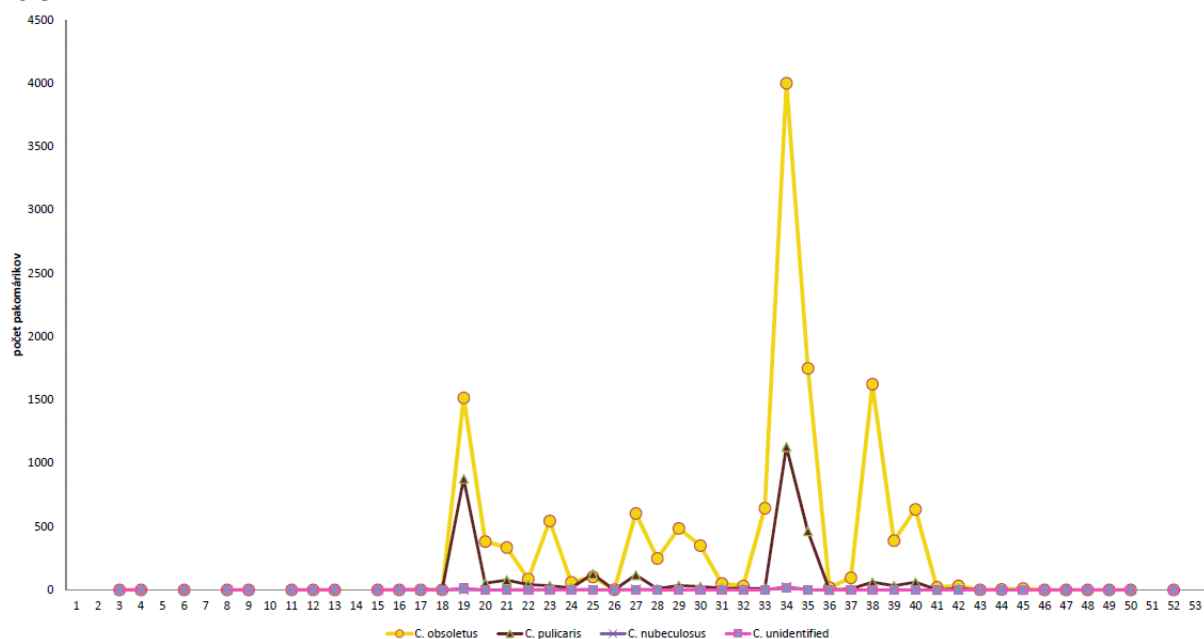
Počet vyšetrených sentinelových zvierat a počet zvierat vyšetrených pred transportom, po abortoch a v súvislosti s importom

Tabuľka č. 13

Vyšetrované zvieratá	Sérologické vyšetrenia (ELISA)	Virologické vyšetrenia (PCR)
Sentinelové zvieratá	11 988	43
Import	80	10
Zdravotné problémy	7	0
Pred presunom	2099	141
Spolu	14 171	194

Zobrazujúci dynamiku populácie pakomárikov na Slovensku v roku 2011.

Graf č.8

Chronológia vyhlásených opatrení v SR vo vzťahu k ochrane voči BT:

- **12. 09. 2008** boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzená časť územia SR bola vyhlásená zakázanou zónou BT
- **12. 01. 2009** boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska a Českej republiky vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT
- **27. 10. 2009** boli v súvislosti s výskytom BT na území Českej republiky v okrese Hodonín na farme Násedlovice vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT a tým niektoré okresy spadajúce do zakázanej zóny v súvislosti s týmto výskytom BT v Českej republike rozšírili zakázanú zónu, ktorá bola stanovená mimoriadnym núdzovým opatrením dňa 12.1.2009. Okresy spadajúce do zakázanej zóny BT v súvislosti s ohniskom nákazy BT v Maďarskej republike (zo dňa 12.9.2008) stanovené mimoriadnym núdzovým opatrením zo dňa 13.10.2009 ostali aj naďalej v roku 2009 v platnosti.
- **13.1.2010** bola zrušená zakázaná zóna vo vzťahu k ohnisku BT v Maďarskej republike (zo dňa 12.9.2008) a tým v okresoch, ktoré spadali do tejto zakázanej zóny BT sa už neuplatňovali reštrikčné, obmedzujúce opatrenia
- **6.12.2011** bola zrušená zakázaná zóna v súvislosti so zrušením ohniska BT v Českej republike a týmto dňom Európska komisia uznala slovenskú republiku za krajinu bez výskytu katarálnej horúčky oviec.

V SR do dnešného dňa **nebolo zaznamenané ani jedno ohnisko výskytu BT v chove**, avšak v súvislosti s výskytom ochorenia v Českej republike, časť republiky spadala v roku 2011 do zakázanej zóny okolo ohniska nákazy, ktorá prepukla v tomto štáte.

Ochorenie BT je rozšírené vo viac ako polovici členských štátov EÚ. Súčasný vývoj ochorenia v Európe má klesajúcu tendenciu, avšak je možné predpokladať, že obmedzenia, ktoré sa týkajú obchodovania s vnímavými zvieratami na BT môžu predstavovať v budúcich rokoch problém aj v SR.

3.7. Transmisívne spongiformné encefalopatie (TSE)

Program prevencie, monitoringu a kontroly niektorých transmisívnych spongiformných encefalopatií (TSE) v SR pre rok 2011 (ďalej len „Program monitoringu TSE“)

Bovinná spongiformná encefalopatia (BSE)

je fatálne nervové ochorenie prežúvavcov, predovšetkým dospelého HD a je jednou z chorôb TSE zapríčinených priónmi. Experimentálne bola BSE prenesená na HD parenterálnou a orálnou cestou prostredníctvom nervového tkaniva z postihnutých jedincov. Klinický priebeh ochorenia je rozmanitý a môže prebiehať až niekoľko rokov. Podozrenie na BSE vzniká u HD, u ktorého bol pozitívny výsledok rýchleho testu špecifického pre BSE. Cieľom dodržiavania Programu monitoringu TSE je zabezpečiť bezpečnosť potravín a ochranu zdravia spotrebiteľa a pri obchodovaní s inými krajinami garantovať bezpečné potraviny a krmivá a udržať a zlepšiť si štatút krajiny stanovenou mierou rizika BSE.

Rozhodnutím Komisie č. 2007/453/ES z 29. júna 2007, ktorým sa stanovuje štatút členských štátov, tretích krajín alebo ich regiónov podľa rizika BSE je SR zaradená medzi **krajiny s kontrolovaným rizikom BSE**.

Monitoring BSE u HD sa v SR vykonával od 1.7.2001 do 30.6.2011 nasledovne:

- od všetkých zdravých zabitých kusov HD starších ako 30 mesiacov;
- od všetkých uhynutých a naliehavo zabitých kusov HD starších ako 24 mesiacov;

Vykonávacím rozhodnutím Komisie č. 2011/358/EÚ zo dňa 17. júna 2011, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2009/719/ES bola SR zaradená do skupiny členských štátov EÚ, ktorým sa povolilo prehodnotiť svoje ročné programy monitorovania BSE. SR **od 1.7.2011 zvýšila vekovú hranicu zvierat HD, ktoré musia byť vyšetrené na BSE nasledovne:**

- z kategórie HD určenej na vyšetrenie zvierat **starších ako 30 mesiacov na 72 mesiacov veku zvierat,**
- z kategórie HD určenej na vyšetrenie zvierat **starších ako 24 mesiacov na 48 mesiacov veku zvierat**

V roku 2011 bolo v rámci Programu monitoringu TSE u HD vyšetrených **27293 ks** zvierat.

Výsledky monitoringu BSE u HD za obdobie od 1.1.2011 do 31.12.2011 v SR

Tabuľka č. 14

Cieľená skupina zvieratá HD	Počet vyšetrených vzoriek	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté	8180	0
Núdzovo zabité	556	0
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení	1	0
Zdravé	18555	0
Zabité z dôvodu eradikácie BSE	0	0
Podozrivé	1	0
Spolu	27293	0

Počet potvrdených prípadov BSE u HD v jednotlivých rokoch

Tabuľka č. 15

Rok											
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Spolu
5	6	2	7	3	0	2	1	0	1	0	27

Od roku 2001 do 30.6.2011 bolo v SR spolu potvrdených 27 prípadov BSE.

3.8. Scrapie

je ochorenie postihujúce malé prežúvavce najmä ovce a kozy. Môže byť prenesená z jedného zvieratá na druhé prostredníctvom kontaminovaného prostredia alebo z matky na mláďa. Ochorenie zväčša končí úhynom zvieratá.

V roku 2011 bolo SR v národnom referenčnom laboratóriu ŠVÚ Zvolen (ďalej len „NRL pre TSE Zvolen“) rámci Programu monitoringu TSE vyšetrených spolu 2998 ks oviec a 47 ks kôz.

Výsledky monitoringu TSE u oviec za obdobie od 1.1.2011 do 31.12.2011

Tabuľka č. 16

Cielená skupina zvieratá	Počet vyšetrených vzoriek	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté	1925	6
Núdzovo zabité	37	0
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení	0	0
Zdravé	1035	2
Zabité z dôvodu eradikácie	1	0
Podozrivé	0	0
Spolu	2998	8

Okrem prípadov scrapie diagnostikovaných v NRL pre TSE Zvolen (v tabuľke) boli v roku 2011 potvrdené dva prípady (atypickej) scrapie v Poľskej republike u oviec pôvodom zo SR.

Zo šiestich v SR prípadoch klasickej scrapie u oviec bolo päť prípadov z infikovaného chovu Mýto pod Ďumbierom (CEHZ 336498) potvrdených v rámci sprísneného monitoringu, nariadeného opatreniami.

Výsledky monitoringu TSE u kôz za obdobie od 1.1.2011 do 31.12.2011

Tabuľka č. 17

Cielená skupina zvieratá	Počet vyšetrených vzoriek	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté	32	0
Núdzovo zabité	1	0
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení	0	0
Zdravé	14	0
Zabité z dôvodu eradikácie	0	0
Podozrivé	0	0
Spolu	47	0

Počet potvrdených prípadov scrapie u oviec v jednotlivých rokoch

Tabuľka č. 18

Rok									
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Spolu
4	31	9	9/1*	8	27	1*	2/3*	6/4*	96/9*

**atypická scrapie

Od roku 2003 do 31.12.2011 bolo v SR spolu potvrdených 105 prípadov scrapie u oviec.

Všetky podrobné informácie v súvislosti s potvrdenými 105 prípadmi scrapie v SR (deň potvrdenia choroby, miesto a hospodárstvo pôvodu zvierata, plemeno, vek zvierata a „risk group“ – či sa jedná o úhyn alebo zviera zdravé zabité na ľudský konzum, ktoré boli vyšetrené v rámci monitoringu, genotyp zvierata, špecifikácia choroby scrapie (klasická/atypická) **sú zverejnené na web. stránke ŠVPS SR a sú priebežne aktualizované.**

Od roku 2003 do 30.6.2011 nebola v SR potvrdená scrapie u kôz.

3.9. Atypická scrapie

V roku 1998 bol v Nórsku zaznamenaný výskyt choroby scrapie u oviec označenej ako Nor98, ktorá sa svojím priebehom odlišovala od dovtedy známych foriem scrapie, na základe čoho bola označená ako „atypická“ forma scrapie. Od roku 2002, keď bol v EÚ zavedený aktívny monitoring TSE u malých prežúvavcov boli aj v ďalších krajinách diagnostikované nové prípady atypických foriem scrapie, ktoré sa odlišovali aj od pôvodnej formy Nor98. V súvislosti s touto situáciou bolo potrebné zaviesť jednotné pravidlá pre definovanie rôznych foriem TSE u malých prežúvavcov (*Opinion of the Scientific Panel on Biological Hazards on classification of atypical Transmissible Spongiform Encephalopathy (TSE) cases in Small Ruminants, The EFSA Journal (2005) 276, 1-30*).

V súčasnosti prebieha neustály výskum nových foriem TSE v populáciách malých prežúvavcov.

Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným /transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2011 (ďalej len „Chovateľský program“)

Stanovisko Vedeckého riadiaceho výboru ES na základe výskumu stanovilo, že určité genotypy priónových bielkovín u oviec poskytujú odolnosť voči scrapie. Na základe Chovateľského programu sa selektujú plemenné ovce s vysoko hodnoteným genetickým potenciálom, ktoré sú plemenami domáceho pôvodu, alebo tvoria významnú populáciu na území našej krajiny.

Chovateľský program sa v SR realizuje od roku 2004 a zameriava sa na farmy s geneticky hodnotnými zvieratami a hlavne na plemenné barany zaradené do pripúšťania a barančky pred zaradením do chovu.

Podľa genotypu sú zvieratá v SR od roku 2008 zaradené do 5 rizikových skupín vo vzťahu k ich rezistencii voči TSE/PSE.

skupina – ARR/ARR

skupina – ARR/ARQ, ARR/ARH, ARR/AHQ

skupina – AHQ/AHQ, ARH/ARH, ARH/ARQ, AHQ/ARH

AHQ/ARQ, ARQ/ARQ *

skupina – ARR/VRQ,

skupina – ARQ/VRQ, ARH/VRQ, AHQ/VRQ, VRQ/VRQ.

* genotyp oviec ARQ/ARQ je v EÚ zaradený do III. skupiny odolnosti voči scrapie. SR genotyp ARQ/ARQ u oviec vyhodnotila ako rizikový u našich plemien a vyraduje ovce s týmto genotypom z dôvodu, že v SR sa vyskytuje alela ARQ u potvrdených pozitívnych prípadov scrapie.

Požiadavkou a cieľom selekcie na základe genotypizácie je postupná aproximácia frekvencie alel priónových génov ARR/ARR oviec pre každé dôležité plemeno.

V rámci Chovateľského programu v roku 2011 bolo v šľachtiteľských a rozmnožovacích neinfikovaných chovoch oviec genotypizáciou vyšetrených **2314 ks** zvierat.

V šľachtiteľských a rozmnožovacích chovoch oviec neinfikovaných TSE sa zistilo nasledovné zastúpenie jednotlivých genotypov:

- v rizikovej skupine č. 1 je zistených 46,2 %,
- v rizikovej skupine č. 2 je zistených 44,1 %,
- v rizikovej skupine č. 3 je zistených 1,3 %,
- v rizikovej skupine č. 3* (ARQ/ARQ) je zistených 4,1 %,
- v rizikovej skupine č. 4 je zistených 3,5 %,
- v rizikovej skupine č. 5 je zistených 0,8 %.

V roku 2011 bolo v SR genotypizáciou vyšetrených **510 ks** zvierat v 3 chovoch oviec infikovaných TSE.

V chovoch oviec infikovaných TSE sa zistilo nasledovné zastúpenie jednotlivých genotypov:

- v rizikovej skupine č. 1 je zistených 18,4 %,
- v rizikovej skupine č. 2 je zistených 44,7 %,
- v rizikovej skupine č. 3 je zistených 10,0 %,
- v rizikovej skupine č. 3* (ARQ/ARQ) je zistených 15,9 %,
- v rizikovej skupine č. 4 je zistených 6,1 %,
- v rizikovej skupine č. 5 je zistených 4,9 %.

3.10. Mor včelieho plodu

Monitoring moru včelieho plodu (MVP) bol vykonaný v súlade s Národným programom eradikácie moru včelieho plodu v Slovenskej republike na rok 2011.

Základným predpokladom na eradikáciu MVP je zabezpečenie klinických prehliadok všetkých registrovaných včelstiev na území Slovenskej republiky a presná, kvalitná a opakovateľná laboratórna diagnostika choroby.

Klinické prehliadky na mor včelieho plodu v roku 2011

Tabuľka č. 19

Kraj	Počet klinických prehliadok na MVP	Počet aktuálnych ohnísk MVP k 31.12.2010
Bratislavský kraj	6 121	3
Banskobystrický kraj	40 667	20
Košický kraj	38 019	14
Nitriansky kraj	30 108	15
Prešovský kraj	37 051	9
Trenčiansky kraj	23 388	8
Trnavský kraj	21 225	6
Žilinský kraj	13 517	14
Spolu	210 096	89

Vzorky vyšetrené na mor včelieho plodu (*Paenibacillus larvae*) v roku 2011

Tabuľka č. 20

	Pozitívny plást	Negatívny plást	Spolu plásty	Pozitívne melivo	Negatívne melivo	Spolu Melivo
Spolu	540	192	732	196	4 736	4 932

K 31. decembru 2011 bolo v Slovenskej republike evidovaných 89 aktívnych ohnisk moru včelieho plodu.

3.11. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb

Vírusová hemoragická septikémia (VHS) je závažné systémové ochorenie rýb. Vírus VHS napáda najmenej 50 druhov morských a sladkovodných rýb. Infekcia je subklinická u niektorých druhov, ale je spojená s ťažkou chorobou a vysokou úmrtnosťou u ostatných druhov. Klinické infekcie sú ekonomicky závažné u chovných rýb, v Slovenskej republike je problém najmä v chovoch pstruha dúhového. V roku 2010 bol vytvorený Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike na roky 2010-2013, cieľom ktorého je eradikovať ohniská choroby vírusovej hemoragickej septikémie v chovoch rýb na celom území Slovenskej republiky. Ozdravením chovov sa zlepši zdravotný stav, znížia straty na produkcii, odbúrajú obchodné prekážky v domácom ako aj zahraničnom obchode. Základnou podmienkou pri kontrole VHS je registrácia chovov, ktoré vykonávajú prvovýrobu potravín živočíšneho pôvodu, ktorou je na účely tohto programu v súlade s § 40 ods. 1 písm. a) prvý bod zákona č. 39/2007 Z. z. produkcia, chov alebo odchov prvotných produktov živočíšneho pôvodu vrátane zberu prvotných produktov, dojenia a produkcie hospodárskych zvierat pred zabitím, ako aj lovu, výlovu, rybolovu a zberu voľne žijúcich zvierat. Na jar a jeseň v rokoch 2011 bol v zmysle programu vykonaný pravidelný monitoring lososovitých rýb na VHS.

Tabuľka č. 21

Ohniská VHS v roku 2011		
Dátum vzniku	Rybochovné zariadenie	RVPS
4.6.2010	CENO s.r.o, Rybáreň Svätého Petra, VKČ: RN - GA 1 SK	RVPS Galanta
26.3.2011	Rybárstvo Požehy s.r.o., VKČ: 09 – 92	RVPS Martin
14.4.2011	Rybárstvo Kláštor pod Znievom s.r.o., VKČ: SK 9-17	RVPS Martin
27.5.2011	Oľga Hrabčáková, Bardejov	RVPS Bardejov
31.5.2011	SHA – RAK s.r.o., Banská Bystrica, VKČ: RL - BB 1 SK	RVPS Banská Bystrica

Tabuľka č. 22

Monitoring VHS v roku 2011			
	Rybochovné zariadenia	Voľné vody	Spolu
Jar 2011	104	0	104
Jeseň 2011	100	0	100
Spolu	204	0	204

Ochrana zvierat

Na úseku ochrany zvierat ŠVPS SR v roku 2011 plnila povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 39/2007 Z.z. Hlavné úlohy spočívajú v príprave nástrojov riadenia, usmerňovania a koordinácie výkonov štátnej správy vykonávanej KVPS, ukončili činnosť 1.11.2011 a RVPS na úseku kontroly dodržiavania požiadaviek na ochranu zvierat chovaných na hospodárske účely, na ochranu zvierat počas prepravy, na ochranu zvierat používaných na pokusné účely, na ochranu zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania a na ochranu spoločenských zvierat a voľne žijúcich zvierat chovaných v zajatí.

V roku 2011 prebehla v SR v dňoch 6. až 14. septembra misia FVO s cieľom vyhodnotiť vykonávanie kontrol dobrých životných podmienok zvierat v chovných zariadeniach a počas prepravy.

1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely

Podkladom pre prácu inšpektorov RVPS na úseku ochrany hospodárskych zvierat je aktuálny Metodický pokyn č. 815/08-224 na jednotné uplatňovanie postupov pri vykonávaní kontrol ochrany zvierat chovaných na farmárske účely, ktorý sa tiež týka zasielania výsledkov kontrol. Tento metodický pokyn je zameraný na posudzovanie veterinárnych požiadaviek podľa zákona č. 39/2007 Z. z. , ako aj podľa jednotlivých nariadení vlády v platnom znení: č. 322/2003 Z. z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely; č. 730/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany teliat; č. 735/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných; č. 736/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne požiadavky na ochranu nosníc a č. 275/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa.

Minimálna frekvencia kontrol ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely je rámcovo daná Nariadením Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá a plánovaná podľa miery rizika nedodržania alebo porušenia požiadaviek na ochranu zvierat chovaných na hospodárske účely. Úradné kontroly vykonávajú úradní veterinárni lekári príslušných RVPS na základe plánu nediskriminačným spôsobom, a tiež na základe podnetu občanov.

Zber informácií sa vykonáva na základe Rozhodnutia Komisie č. 2006/778/ES o minimálnych požiadavkách na zber informácií počas kontrol miest produkcie, na ktorých sa určité zvieratá chovajú na hospodárske účely. Týmto rozhodnutím sa stanovujú pravidlá pre harmonizáciu zberu informácií počas vykonávaných kontrol v súlade so smernicami 91/629/EHS (minimálne normy na ochranu teliat), 98/58/ES (ochrana zvierat chovaných na hospodárske účely), 1999/74/ES (minimálne normy na ochranu nosníc), 2007/43/ES (minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa) a 2008/120/ES (minimálne normy na ochranu ošípaných), ako aj podávania takýchto informácií Komisii.

V priebehu roka 2011 bolo v **17 960** chovoch jednotlivých druhov hospodárskych zvierat vykonaných celkovo **1 963** inšpekcií, z čoho bolo 1 071 kontrol zameraných na kontrolu dobrých životných podmienok v chovoch hovädzieho dobytku a teliat, 338 kontrol v chovoch ošípaných, 331 inšpekcií na farmách oviec a kôz a 134 kontrol v chovoch nosníc a kurčiat chovaných na produkciu mäsa. Prehľad vykonaných kontrol na úseku ochrany

všetkých druhov zvierat chovaných na hospodárske účely uvádzame v tabuľke. Počas týchto kontrol bolo zistených **152** porušení jednotlivých ustanovení, pričom bolo uložených 148 opatrení na odstránenie nedostatkov a 4 sankcie.

Počet vykonaných kontrol v chovoch hospodárskych zvierat v roku 2011

Tabuľka č. 23

<i>Druh hospodárskych zvierat</i>	<i>Počet vykonaných kontrol</i>	<i>Počet chovov</i>
Hovädzí dobytok okrem teliat	812	9 915
Ošípané	338	1 867
Teľatá	259	1 508
Ovce	256	3 390
Nosnice	80	79
Kozy	75	530
Brojlery	54	88
Kone	47	418
Iná hydina (Gallus gallus)	13	30
Bežce	11	30
Zver z farmových chovov	5	51
Iné hospodárske zvieratá	4	29
Kožušinové bylinožravce	4	9
Morky	3	9
Husi	2	4
Kačice	0	2
Kožušinové mäsožravce	0	1
Spolu (Σ)	1 963	17 960

Hovädzí dobytok a teľatá

V chovoch hovädzieho dobytku a teliat bolo v roku 2011 vykonaných 1 071 kontrol zameraných na dodržiavanie požiadaviek na ich dobré životné podmienky. Najviac opatrení na odstránenie zistených nedostatkov bolo udelených v Košickom kraji. Z najčastejšie sa vyskytujúcich nedostatkov uvádzame nedostatočný prístup k vodnému zdroju (teľatá), výskyt ostrých hrán a výčnelkov s možným poranením zvierat (hovädzí dobytok, teľatá), neplnenie požiadaviek na personál (osoby manipulujúce so zvieratami nepoučené o spôsobe konania), nevyhovujúcu ochranu zvierat chovaných mimo budov, osvetlenie neumožňujúce potrebnú kontrolu zvierat ustajnených v objekte a nedostatočné čistenie a dezinfekcia materiálov, s ktorými zvieratá prichádzajú do kontaktu (hovädzí dobytok, teľatá).

Chovy hovädzieho dobytku a teliat

Tabuľka č. 24

<i>Kraj</i>	<i>Počet chovov</i>	<i>Počet kontrol</i>	<i>Opatrenia/sankcie</i>
Banská Bystrica	2 902	221	4/0
Bratislava	49	24	3/0
Košice	969	147	33/2
Nitra	750	120	3/0
Prešov	1 743	201	18/0
Trenčín	568	108	0/0
Trnava	582	91	0/0

Žilina	3 860	159	18/2
Spolu (Σ)	11 423	1 071	79/4

Ošípané

Inšpektori RVPS vykonali 338 kontrol so zameraním na dobré životné podmienky v chovoch ošípaných, pričom bolo udelených 18 veterinárnych opatrení na odstránenie zistených nedostatkov. Ošípané nemali stály prístup k dostatočnému množstvu zdravotne neškodného materiálu umožňujúcemu vhodné vyhľadávacie a manipulačné činnosti; starostlivosť o zvieratá nezabezpečoval personál s primeranými schopnosťami alebo vedomosťami; ustajnenie a zariadenia na zabezpečenie ošípaných obsahovali ostré hrany alebo výčnelky, ktoré by mohli zvieratá poraniť, a tiež izolácia, kúrenie a vetranie budovy nevytvárali také podmienky prostredia, ktoré by nebolo pre ošípané škodlivé.

Chovy ošípaných

Tabuľka č. 25

Kraj	Počet chovov	Počet kontrol	Počet opatrení
Banská Bystrica	192	41	2
Bratislava	18	0	0
Košice	130	37	3
Nitra	627	85	4
Prešov	201	27	3
Trenčín	72	25	6
Trnava	606	116	0
Žilina	21	7	0
Spolu (Σ)	1 867	338	18

Ovce a kozy

V chovoch oviec a kôz bolo v roku 2011 vykonaných 331 kontrol zameraných na ich ochranu, inšpektori RVPS nariadili chovateľom vykonať nápravu pri 32 zistených nedostatkoch. Medzi prípady porušení patrí nedostatočná starostlivosť o zvieratá z pohľadu početnosti personálu, jeho primeraných schopností, vedomostí a profesionálneho oprávnenia); nález zvierat v chove s príznakmi ochorenia pohybového aparátu; materiály používané na výstavbu ustajnenia a obzvlášť materiály na stavbu ohrád a príslušenstvo, s ktorými zvieratá prichádzali do styku, nebolo možné dôkladne čistiť a dezinfikovať; v ustajňovacích priestoroch sa vyskytovali ostré hrany alebo výčnelky, ktoré by mohli zvieratá poraniť; nedostatočná starostlivosť o choré a poranené zvieratá a neuspokojivý výživný stav zvierat.

Chovy oviec a kôz

Tabuľka č. 26

Kraj	Počet chovov	Počet kontrol	Opatrenia/sankcie
Banská Bystrica	955	75	2
Bratislava	34	2	0
Košice	370	46	20
Nitra	236	36	1
Prešov	504	72	9
Trenčín	189	34	0
Trnava	92	15	0

Žilina	1540	51	0
Spolu (Σ)	3 920	331	32

Nosnice

Rok 2011 bol posledným, v ktorom bolo možné chovať nosnice v neobohatených kliebkach. Toto obmedzenie, resp. zákaz, vyplýva z požiadaviek Smernice Rady 1999/74/ES ustanovujúcej minimálne normy na ochranu nosníc a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 736/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne požiadavky na ochranu nosníc v znení nariadenia č. 326/2003 Z. z.

Nedostatky zistené v chovoch nosníc s obohatenými kliebkami sa týkali parametrov vnútorného prostredia (koncentrácia plynov, teplota, relatívna vlhkosť) a neudržiavania dostatočne čistého povrchu kliebok a ďalších zariadení). V chovoch s neobohatenými kliebkami nebola poskytnutá aspoň jedna hodina postupného stmievania, a tiež nebolo zabezpečené osvetlenie s intenzitou minimálne 15 luxov v budove. V podstielkových chovoch neboli dodržané požiadavky pre obvod kruhového krmítka na 1 nosnicu, rozmery žľabu pre 10 nosníc ako aj parametre na plochu skupinového hniezda.

Chovy nosníc

Tabuľka č. 27

Kraj	Počet chovov	Počet kontrol	Počet opatrení
Banská Bystrica	48	46	5
Bratislava	1	1	0
Košice	6	7	0
Nitra	8	8	0
Prešov	5	5	2
Trenčín	5	5	0
Trnava	5	7	0
Žilina	1	1	0
Spolu (Σ)	79	80	7

Brojlery

V 88 chovoch brojlerových kurčiat bolo v roku 2010 vykonaných 54 kontrol so zameraním na ich dobré životné podmienky. Tieto kontroly boli vykonané podľa požiadaviek nariadenia vlády č. 275/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa. Celkovo bolo nariadených 6 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov, ktoré sa týkali chýbajúceho odborného školenia v zaobchádzaní s kurčatami; vetrania a vykurovania v chovnej budove; hustoty zástavu presahujúcej 42 kg/m²; prekročenej súhrnnej dennej miery úmrtnosti v siedmich po sebe idúcich krdľoch a nezavedenej príručky správnej hygienickej praxe.

Chovy brojlerov

Tabuľka č. 28

Kraj	Počet chovov	Počet kontrol	Počet opatrení
Banská Bystrica	5	3	0
Bratislava	1	1	0
Košice	18	9	5
Nitra	19	13	0
Prešov	4	4	1

Trenčín	16	9	0
Trnava	8	6	0
Žilina	17	9	0
Spolu (Σ)	88	54	6

Výkon delegovaných činností na úseku dobrých životných podmienok pre zvieratá

V súlade so znením dohody o delegovaných činnostiach medzi ŠVPS SR a Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (PPA) odbor zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR koordinuje výkon kontrol na mieste pre dobré životné podmienky zvierat podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. (v znení neskorších predpisov) o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka. Cieľom bola kontrola plnenia opatrení v časti životné podmienky zvierat – platba v rámci Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2007 – 2013 os 2: Zlepšenie životného prostredia a krajiny. Tieto kontroly sú vykonávané inšpektormi RVPS v spolupráci so zamestnancami regionálnych pracovísk PPA podľa Metodického pokynu č. 16/2010-220 na výkon kontrol na mieste pre životné podmienky zvierat. Rizikovou analýzou a náhodným výberom bolo vybraných 22 kontrolovaných subjektov, v ktorých boli kontroly na mieste pre dobré životné podmienky zvierat vykonané.

Prehľad platnej legislatívy pre oblasť dobrých životných podmienok v starostlivosti o hospodárske zvieratá:

Zákon č. 39/2007 Z. z. – § 22 (ochrana zvierat)

Nariadenie vlády SR č. 275/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa

Nariadenie vlády SR č. 322/2003 Z. z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely v znení nariadenia vlády č. 368/2007 Z. z.

Nariadenie vlády SR č. 730/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany teliat v znení nariadenia vlády č. http://www.svps.sk/dokumenty/legislativa/nv_270_2003.pdf

Nariadenie vlády SR č. 735/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných v znení nariadenia vlády č. 325/2003 Z. z.

Nariadenie vlády SR č. 736/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne požiadavky na ochranu nosníc v znení nariadenia č. 326/2003 Z. z.

Súvisiaca legislatíva EÚ:

Nariadenie Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá

Smernica Rady 2008/120/ES, ktorou sa stanovujú minimálne normy na ochranu ošípaných

Smernica Rady 2007/43/ES, ktorou sa stanovujú minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa

Rozhodnutie Komisie č. 2006/778/ES o minimálnych požiadavkách na zber informácií počas kontrol miest produkcie, na ktorých sa určité zvieratá chovajú na hospodárske účely

Smernica Rady 1999/74/ES ustanovujúca minimálne normy na ochranu nosníc

Smernica Rady 98/58/EC o ochrane zvierat chovaných na hospodárske účely

Smernica Rady 91/629/EHS, ktorou sa stanovujú minimálne normy na ochranu teliat

2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy

Úradné kontroly ochrany zvierat počas prepravy vykonávali úradní veterinárni lekári príslušných RVPS na základe plánu kontrol nediskriminačným spôsobom. Kontrole dodržiavania požiadaviek na ochranu zvierat počas prepravy podliehajú všetky zásielky živých zvierat (stavovcov) vykonávané v súvislosti s ekonomickou aktivitou, na ktoromkoľvek úseku prepravy zvierat počnúc nakládkou v mieste odoslania a končiac vykládkou v mieste určenia.

Prepravu zvierat môžu v súlade s Nariadením Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy a súvisiacich činností a o zmene a doplnení Smerníc 64/432/EHS a 93/119/EHS a Nariadenia (ES) 1255/97 (ďalej len „nariadenie Rady č. 1/2005“) vykonávať len prepravcovia, ktorým príslušný orgán (ŠVPS SR) vydal rozhodnutie o povolení prepravcu v súlade s článkom 10 alebo 11 nariadenia Rady č. 1/2005 a za zviera je počas prepravy zodpovedná odborne spôsobilá osoba (osvedčenia vydávajú RVPS) a v prípade prepravy na dlhé cesty (nad 8 hodín) aj s použitím schváleného dopravného prostriedku (schvaľujú RVPS).

V roku 2011 bolo na základe žiadosti, vydaných 67 povolení prepravcov na prepravu živých zvierat na dlhé a krátke cesty a IVVL vyškolil 218 osôb na odbornú spôsobilosť pri preprave zvierat.

Kontroly na cestách podľa nariadenia Rady č. 1/2005 vykonávali veterinárni inšpektori príslušných RVPS v spolupráci s príslušníkmi policajného zboru, ktorí sú oprávnení zastaviť dopravný prostriedok počas prepravy. Pri príprave plánu kontrol sa bral do úvahy najmä rozsah prepravy živých zvierat, prítomnosť hlavných ťahov pri medzinárodnej a vnútroštátnej preprave zvierat, prítomnosť bitúnkov a veľkých chovov.

Na zabezpečenie jednotného uplatňovania postupov pri výkone kontrol ochrany zvierat pri preprave nediskriminačným spôsobom sa pri výkone týchto kontrol postupovalo podľa metodického pokynu vydaného ŠVPS SR nasledovným postupom:

- Kontrola registrácie prepravcu
- Kontrola odbornej spôsobilosti osoby vykonávajúcej prepravu zvierat
- Kontrola spôsobilosti dopravného prostriedku na prepravu zvierat
- Kontrola prepravovaných zvierat najmä kontrola spôsobilosti zvierat na plánovanú prepravu, správnosti spôsobu prepravy prepravovaných druhov a kategórií zvierat
- Dokladová kontrola
- Identifikačná kontrola
- Fyzická kontrola

Za obdobie roka 2011 bolo pri preprave jednotlivých druhov zvierat vykonaných 5578 inšpekcií. Celkový počet zvierat, ktorých sa týkali kontroly pri preprave bol 45 871 061 kusov. Najvyšší podiel (39,27%) skontrolovaných zvierat k počtu prepravovaných, bol v kategórii „koňovité“.

	Počet dopravných prostriedkov	Počet dotknutých zvierat					
		HD	Ošípané	Ovce a kozy	Koňovité	Domáce vtáctvo a králiky	Iné druhy
Prepravované zvieratá (v ks)		226 158	1 230 505	140798	275	139 456 418	2 983 278
Počet inšpekcií	5578	29 738	413 577	15 401	108	45 199 555	212 682
Počet porušení predpisov	16	35	771	1	0	55000	0
Pomer kontrolovaných zvierat/prepravovaných (v %)		13,15 %	33,61 %	10,93 %	39,27 %	32,32 %	7,13%

3. Kontrola ochrany zvierat používaných na pokusné účely

ŠVPS SR v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 23/2009 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na pokusné alebo iné vedecké účely (ďalej len „nariadenie vlády SR č. 23/2009 Z. z.“) vykonala prostredníctvom inšpektorov ochrany zvierat **kontroly v zariadeniach, ktoré požiadali o obnovenie svojho schválenia na základe požiadaviek vyplývajúcich z § 22 nariadenia vlády SR č. 23/2009 Z. z. ŠVPS SR od 01.01.2011 neschvaľovala pokusy zariadeniam, ktoré neboli schválené v súlade s požiadavkami ustanovenými v nariadení vlády SR č. 23/2009 Z. z. Z toho dôvodu sa tento rok vykonalo oveľa viac kontrol v zariadeniach za účelom ich schválenia.**

ŠVPS SR pripravuje transpozíciu novej Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/63/EU o ochrane pokusných zvierat (ďalej len „Smernica“) do právneho poriadku Slovenskej republiky od 01.01.2013. ŠVPS SR sa zúčastňuje na pracovných skupinách v zahraničí za účelom lepšej prípravy transpozície Smernice a uplatňovania jej požiadaviek v praxi. ŠVPS SR vytvára tím expertov, ktorí budú školiť všetkých pracovníkov zariadení, ktoré chovajú, držia a dodávajú zvieratá na pokusné účely.

ŠVPS SR spolupracuje s MPRV SR na tvorbe vedeckého výboru na posudzovanie alternatívnych metód. Taktiež ŠVPS SR pracuje na stratégii uplatňovania požiadaviek Smernice v SR. Spolupracujeme s odborníkmi v iných oblastiach, ktorí zastupujú SR v zahraničí na v rôznych odborných výboroch. Taktiež odpovedáme formou dotazníkov na otázky o aplikácii požiadaviek Smernice v praxi ako domácim tak aj zahraničným žiadateľom.

Počet a druhy vykonaných kontrol v schválených pokusných zariadeniach v SR v roku 2011

Tabuľka č. 30

Druh kontroly	Počet kontrol
Posúdenie vhodnosti zariadenia na vykonávanie pokusov	25
Následná kontrola	23
Spolu vykonaných kontrol	48

24 zariadení požiadalo o schválenie svojho zariadenia v súlade s požiadavkami ustanovenými v nariadení vlády SR č. 23/2009 Z. z. V jednom schválenom zariadení sa robilo dodatočné schvaľovanie miestnosti – karantény - pre prijaté zvieratá do zariadenia. Jedno zariadenie bolo schválené hneď po prvej kontrole. bez vydávania opatrení.

V rámci vykonávania kontrol v súlade s § 6 ods. 2 písm. i) bod 3 Zákona 39/2007 Z. z. ŠVPS SR vydala v správnom konaní:

Tabuľka č. 31

Druh rozhodnutia	Počet
Rozhodnutie o udelených veterinárnych opatreniach	25
Rozhodnutie o schválení zariadenia	25
Oznámenie o pridelení úradného čísla	24

Počty schválených zariadení podľa nariadenia vlády SR č. 23/2009 Z. z. za roky 2009 - 2011

Tabuľka č. 32

Rok	2009	2010	2011
Počet	4	11	24

Celkový počet schválených zariadení v Slovenskej republike v roku 2011.

Tabuľka č. 33

Druh zariadenia	Počet zariadení
Pokusné zariadenie	53
Pokusné zariadenie s chovom zvierat pre vlastnú potrebu	10
Chovné zariadenie	2
Dodávateľské zariadenie	1
spolu	66

V roku 2011 podalo viacero zariadení žiadosť o zrušenie svojho schválenia. Bolo to z dôvodov zrušenia samotného zariadenia, alebo zmeny činnosti zariadenia. Veľa zariadení nebolo schopných plniť požiadavky vyplývajúce na starostlivosť a umiestnenie zvierat ustanovené v nariadení vlády SR č. 23/2009 Z. z. Od roku 2004 požiadalo o zrušenie : 7 zariadení. Viaceré zariadenia sa zlúčili. Naopak, v roku 2011 sa niektoré zariadenia podelili podľa druhu držaných zvierat, čo znamená, že jedno zariadenie má aj 3 úradné čísla.

V schválených pokusoch bolo v roku 2011 spolu použitých 15 955 zvierat.

Tabuľka č. 34

Počet zvierat použitých v schválených pokusoch													
Myš laboratórna	Potkan laboratórny	Morča domáce	Králik domáci	Ostatné hlodavce	Pes domáci	Mačka domáca	Ošípané	Ovce, Kozy	Kura domáca	Prepelice	Ostatné vtáky	Ryby	Ostatné stavovce
8578	5327	745	381	17	0	10	81	11	326	88	393	0	0

S novým nariadením vlády SR č. 23/2009 Z. z. sa zmenil spôsob podávania žiadosti o schválenie pokusu. Taktiež sa schvaľovali pokusy iba zariadeniam, ktoré boli schválené v súlade požiadavkami ustanovenými v nariadení vlády SR č. 23/2009 Z. z. Z toho dôvodu poklesol počet schválených pokusov. Zvýšený počet prerušenia správneho konania bol zapríčinený tým, že sa neschvaľovali pokusy tým zariadeniam, ktoré si nespĺnili zákonnú

povinnosť nového schvaľovacieho konania podľa požiadaviek ustanovených v nariadení vlády SR č. 23/2009 Z. z.

Prehľad o počte schválených pokusov a počte prerušení správneho konania:

Tabuľka č. 35

Rok	2009	2010	2011
Schválenie pokusu	115	176	103
Výzva na odstránenie nedostatkov	48	25	34

4. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania

ŠVPS SR vypracovala v roku 2010 metodický pokyn č. MP 10/2010/220AW na jednotné uplatňovanie zdokumentovaných kontrol. V rámci tohto MP sa zmenil systém kontrol. Ochrana na bitúnku je kontrolovaná veterinárskymi inšpektormi vykonávajúcimi hygienický dozor na bitúnku (ďalej len „VIH“) a zároveň veterinárskymi inšpektormi ochrany zvierat (ďalej len „VI“). Frekvencia kontrol je daná intenzitou a kapacitou zabíjania zvierat na bitúnku. Minimálna frekvencia zdokumentovaných kontrol je per VIH raz za 3 mesiace a pre VI 1-krát ročne. V roku 2011 niektoré bitúnky ukončili svoju činnosť. Nariadením vlády 359/2011 Z. z., ktorým sa ustanovili požiadavky na niektoré prevádzkarne a na malé množstvá boli usmernené niektoré požiadavky ohľadne výnimiek na konštrukcie, usporiadanie a vybavenie bitúnkov. Z toho dôvodu počty fungujúcich bitúnkov vzrástli. Kontrola je rozdelená podľa toho, ktorý VI ju vykonáva. Ak vykonáva kontrolu VI tak sa nazýva komplexnou kontrolou. Ak kontrolu vykonáva VIH tak sa nazýva pravidelnou kontrolou. Komplexná kontrola v sebe zahŕňa okrem fyzickej kontroly bitúnku aj kontrolu dokladovú a kontrolu záznamov vedených kontrolovaným subjektom. Pravidelná kontrola je predovšetkým fyzickou kontrolou v oblasti vykládky zvierat na bitúnku, ich preháňania do ustajňovacích priestorov, preháňania do priestorov znehybnenia, systému omráčenia a vykrvania. Každá RVPS je povinná podľa MP do 31.01. zaslať rozbor výsledkov kontrol za predchádzajúci kalendárny rok vyplnením tabuľky, ktorá je súčasťou MP. V roku 2011 bolo spolu vykonaných 463 kontrol. Znížený počet kontrol bol zapríčinený zrušením viacerých bitúnkov, zníženou frekvenciou zabíjania zvierat na bitúnoch. ŠVPS SR schválila rozhodnutím zabíjanie zvierat rituálnym spôsobom v 3 bitúnoch v SR.

Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania v roku 2011

Tabuľka č. 36

	Počet							
	Kontrol	Zistení	Opatrení (§14 ods. 2)	Priestupkových konaní (§48)		Správnych konaní (§50)		Trestných podaní
				Začatých	Ukončených	Začatých	Ukončených	
Ustajnenie	463	4	1	0	0	0	0	0
Manipulácia	460	3	0	0	0	0	0	0
Omračovanie	462	6	3	0	0	0	0	0
Vykrvovanie	456	0	0	0	0	0	0	0
spolu	1841	13	4					

5. Kontrola ochrany spoločenských zvierat

ŠVPS SR pripravuje implementáciu Nariadenia Rady 1099/2009 o ochrane zvierat v čase ich usmrcovania, ktoré nadobudne účinnosť 01.01.2013. Pripravuje systém vzdelávania

pracovníkov na bitúnkoch. Zahájila spoluprácu s MPRV SR. ŠVPS SR chce vypracovať vyhlášku na zavedenie požiadaviek ochrany zvierat v čase ich zabíjania podľa požiadaviek ustanovených v nariadení Rady 1099/2009 ES.

ŠVPS SR vypracovala MP 11/2011/220AW na jednotné uplatňovanie postupov pri výkone kontrol ochrany spoločenských zvierat, útulkov a karanténnych staníc podľa požiadaviek ustanovených vo vyhláške 123/2008 Z. z. V SR má ohlásenú činnosť približne 44 karanténnych staníc a útulkov. Od 01.11.2011 sa novelou zákona č. 39/2007 Z. z. zmenil princíp kontrol zmysle, že každé zariadenie musí mať ohlasovaciu povinnosť, ktorú zasiela okrem miestne príslušnej RVPS aj na ŠVPS SR, na základe ktorej vedie register oznámení všetkých karanténnych staníc a útulkov v SR. Novela zákona zabezpečila povinnosť obciam zriaďovať, alebo podieľať sa na zriadení útulkov a karanténnych staníc. Taktiež je obec zodpovedná za odchyt túlavých zvierat v rámci obce, ktorý musí zabezpečiť cez spôsobilú osobu. Spôsobilosť osôb sa získava vzdelávaním na IVVL Košice, kde sa po absolvovaní kurzu udelí osvedčenie. Každý kto odchyta zvieratá je povinný odchytené zvieratá umiestniť do karanténnej stanice alebo do útulku. ŠVPS SR jednoznačne v novele zákona 39/2007 Z. z. ujasnila kompetencie v oblasti ochrany spoločenských zvierat. V MP je určená frekvencia kontrol na 2 kontroly ročne v každom ohlásenom zariadení. Kontroly sú rozdelené na letné a zimné obdobie. V roku 2011 sa vykonalo spolu 124 kontrol. Najviac nedostatkov bolo zistených vo vedení záznamov v zariadeniach podľa požiadaviek ustanovených vo Vyhláške 123/2008 Z. z. VI udelili podľa § 14 zákona 39/2007 Z. z. spolu 23 opatrení na mieste. Zvyšné nedostatky sa riešili správnym konaním. VI zo ŠVPS SR sa zúčastnili kontroly útulku v Bratislave, na ktorej sa zistili nedostatky. PO vykonaní následnej kontroly boli zistené nedostatky odstránené v požadovanom rozsahu. ŠVPS SR denne rieši podnety verejnosti, podieľa sa na komunikácii s médiami ohľadne problematiky týrania spoločenských zvierat, odpovedá na otázky zo strany neziskových organizácii ohľadne ochrany zvierat a robí poradný orgán pre MPRV SR v tejto oblasti.

Rozbor kontrol vykonaných v karanténnych staniciach a útulkoch za rok 2011.

Tabuľka č. 37

	Počet							
	Kontrol	Zistení	Opatrení (§14 ods. 2 zákona 39/2007)	Priestupkových konaní (§48 zákona 39/2007)		Správnych konaní (§50 zákona 39/2007)		Trestných podaní
				Začatých	Ukončených	Začatých	Ukončených	
Dokladová kontrola	124	14	2	0	0	0	0	0
Vedenie záznamov	124	37	11	0	0	0	0	0
Fyzická kontrola	124	17	10	0	0	0	0	0
spolu	124	68	23					

Tabuľka č. 38

	Počet zariadení v regióne	Počty zkontrolovaných zariadení	Počet prijatých zvierat	Počet odovzdaných zvierat	Počty uhynutých zvierat	Počty usmrtených zvierat
KS	23	23	2233	1912	99	140
Útulky	21	26	7889	7114	346	129
Hotely	18	21	690	685		

ŠVPS SR vypracovala v roku 2011 návrh **Vyhlášky o chove nebezpečných živočíchov**. Vyhláška je toho času na notifikácii v Bruseli. Vyhláškou sa ustanovujú požiadavky na chov a držanie nebezpečných živočíchov. Všetky chovy nebezpečných živočíchov obsiahnuté touto vyhláškou v § 3 trieda cicavce budú musieť byť v SR schválené. Ostatné chovy budú podliehať oznamovacej povinnosti a vedeniu registra chovov nebezpečných živočíchov ŠVPS SR. Vypracovali sme MP 5/2012/220, v ktorom sú uvedené postupy schvaľovania a kontroly chovov nebezpečných živočíchov.

Odbor zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR sa podieľal na príprave novely zákona 39/2007 Z. z. vecnými pripomienkami a hlavne zapracovaním kompetencií vyplývajúcich z Nariadenia Rady 1099/2009 a Smernice Rady a Európskeho parlamentu 2010/63/EU, ktoré nadobudnú účinnosť 01.01.2013. Taktiež pracovníci Odboru zdravia a ochrany zvierat boli odborným garantom ŠVPS SR v rámci národného plánu vzdelávania preškolila podľa novej legislatívy viacerých inšpektorov ochrany zvierat. Predstavila im nové metodické pokyny, nové postupy kontrol a systémy hlásení v rámci ochrany.

Hygiena krmív

1. Úradné kontroly

Na zabezpečenie efektívneho fungovania činností zabezpečovaných orgánmi veterinárnej správy, ŠVPS SR na úseku hygieny krmív vypracováva metodické pokyny na jednotné postupy dotknutých orgánov. Každý rok je aktualizovaný plán úradných kontrol a plán odberu úradných vzoriek na analýzy na základe výsledkov z predchádzajúceho roka a novej legislatívy.

Úradné kontroly v roku 2011 v oblasti krmív vykonávali RVPS na základe metodických pokynov vydaných ŠVPS – Plán VPO krmív a živočíšnych vedľajších produktov a analýzy rizík Viacročného plánu kontrol SR aktualizovaného v roku 2010. Úradné kontroly sa riadili platnou legislatívou SR a právnymi normami ES.

Úradné kontroly v počte **4 162** boli vykonávané v týchto formách: bežné plánované veterinárne kontroly inšpekcie – **1 781**, plánované kontroly so zameraním len na odber úradných vzoriek na analýzy- **1 351**, veterinárne kontroly pri obchodovaní a vývoze s certifikáciou **197**, riešenie podnetov zo systému RAPID ALERT - **18**, šetrenie podnetov a sťažností - **9**, cielených kontrol – **16** a dodatočných – následných úradných kontrol **39**.

Zameranie veterinárnych kontrol vykonávaných veterinárnymi inšpektormi RVPS na úseku krmív je predovšetkým na zdravotnú nezávadnosť – bezpečnosť krmív v procese výroby, pri skladovaní a uvádzaní na trh hlavne krmivných surovín živočíšneho pôvodu, zdravotnú bezpečnosť krmív pri obchodovaní v rámci ES a vývoze do tretích krajín, zdravotnú bezpečnosť krmív a napájacej vody pri kŕmení zvierat na farmách.

Na úseku prevencie BSE v rámci plnenia požiadaviek článku 9 a prílohy IV nariadenia 999/2001/ES bolo vykonaných **478** veterinárnych kontrol na dodržiavanie zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín u prežúvavcov a kontrol krmenia povolených živočíšnych krmných surovín u monogastrických zvierat. Bolo odobratých **383** úradných vzoriek. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

Tabuľka č. 39

Druh krmiva	Miesto odberu				
	Výrobcovia krmív	Samovýrobcovia krmív	farmy HZ	predajne	spolu
Rybia múčka	3	-	-	-	3
Kompletná krmná zmes	9	56	59	1	125
Doplnková krmná zmes	13	77	102	-	192
Sójový šrot	6	3	4	-	13
Šroty	-	5	33	-	38
TMR	-	-	11	-	11
spolu	31	141	209	1	382

Celkovo bolo odobratých **1 431** úradných vzoriek na úseku hygieny krmív. Nevyhovelo **10** vzoriek vody na napájanie zvierat z toho **8** v bakteriologických ukazovateľoch **2** pre vyšší obsah NO₂ a NO₃.

Krmivá, predovšetkým krmne zmesi nevyhoveli na požadované parametre v **8** úradných vzorkách. Išlo o tieto ciele vyšetrení – 1x zdravotná neškodnosť(mikrobiologicky, kvasinky, plesne), 1x kokcidiostatiká, 3x mykotoxíny (DON), 2x koncentrácia liečiva v medikovanom krmive a 1x ČKT a peroxidové číslo. (tabuľka č. 40)

Tabuľka č. 40

čís. komodity	cieľ vyšetrenia	plánovaný počet vzoriek	počet odobratých vzoriek	počet nevyhovujúcich vzoriek
1	pitná voda - bakteriálna kontaminácia	39	38	8
2	pitná voda - NO ₃ a NO ₂	21	20	2
3	živočíšny proteín - krížová kontaminácia - krmivá pre HZ	383	382	0
4	ČKT + peroxidové číslo	37	37	1
5	NH ₃ - krmne suroviny, živočíšne bielkoviny ako krmne suroviny	24	23	0
6	mykotoxín - aflatoxín B ₁ - krmne suroviny, KKZ a krmivá	80	79	0
7	mykotoxín - ochratoxín A - kompletné krmne zmesi	28	28	0
8	mykotoxín DON (deoxynivalenol) - krmne suroviny, KZ, objemové krmivá	25	26	3
9	mykotoxín - fumonizíny B ₁ ,B ₂ - suroviny,doplnk.,kompl.objem.krmivá	21	21	0
10	Mykotoxín zearalenon - krmne suroviny a krmne zmesi	24	24	0
11	mykotoxín T-2 a HT-2 toxín - KZ, obilniny a vedľ. produkty z nich	19	20	0
12	dioxíny - objemové krmivá , krmne zmesi pre hydinu a ošipané	64	65	0

13	PCB - objemové krmivá pre prežúvavce	45	47	0
14	chlórované uhľovodíky – DDT, HCH, HCB - všetky druhy krmív	23	23	0
15	organofosfáty - všetky druhy krmív	19	19	0
16	rádioaktivita - všetky druhy krmív	2	2	0
17	ťažké kovy (Cd, Pb, Hg, As, Ni) - objemové krmivá , krmne suroviny	50	50	0
18	mikroprvky Zn - krmne zmesi pre ošípané	21	21	0
19	mikroprvky Cu - krmne zmesi pre ovce	30	30	0
20	zdravotná neškodnosť krmív - salmonely, plesne, kvasinky	167	167	1
21	kocidiostatiká - krmne zmesi	91	91	1
22	stanovenie koncentrácia účinnej látky - medikované krmivo	63	56	2
23	zakázané látky - tyreostatiká - KZ pre potravinové zvieratá	21	21	0
24	zakázané látky - β agonisti - KKZ pre potravinové zvieratá	22	22	0
25	zakázané látky - tylozín - krmne zmesi pre ošípané, hydina, ryby	20	19	0
26	zakázané látky - tetracyklíny - KZ pre hydinu, ryby, ošípané	19	21	0
27	zakázané látky - avilamycín - KKZ	19	19	0
28	zakázané látky - sulfónamidy - KZ	22	22	0
29	toxické látky - krmivo v prípade podozrenia z otravy, úhyn zvierat	0	0	0
30	pitná voda - ťažké kovy (Cd, Pb, Hg, As, Ni)	39	39	0
	Spolu KRMIVÁ	1438	1431	18

Porovnanie s rokom 2010 keď bolo 1,86% nevyhovujúcich výsledkov je v roku 2011 pokles na 1,25%. Stále pretrváva najviac nevyhovujúcich analýz vo vzorkách napájacej pitnej vody pre zvieratá.

Celková zhoda u prevádzkovateľov a výrobcov

Pri **32** úradných kontrolách bolo zistenie nedodržovanie predpisov a bolo vydaných **21** opatrení na ich odstránenie. Sankcie boli 3 v správnom konaní jedna pokuta vo výške vo výške 330 € a v blokovom konaní 2 pokuty v celkovej výške 96 €. U nevyhovujúce výsledkov analýz úradných vzoriek bolo u **18** vzoriek vydaných **14** opatrení a súčasne **12** vzoriek bolo postúpených inému orgánu na vydanie opatrení alebo sankcií.

Pri úradných kontrolách boli zisťované hlavne tieto nedostatky:

- nevyhovujúca hygiena skladovacích priestorov
- nedostatočná evidencia o krmivách
- nevykonávanie vlastných kontrol na zdravotnú nezávadnosť krmív
- nevykonávanie vlastných kontrol na zdravotnú nezávadnosť vody na napájanie
- nedostatočná hygiena pri kŕmení zvierat
- nevhodné krmiva na kŕmenie zvierat
- nedostatky v označovaní KKZ
- krmivo po dátume spotreby
- neznámy pôvod krmiva
- neregistrovaný prvovýrobca krmív

Školenia

„Hygiena krmív, medikované krmivá“ – školenie bolo organizované 17.-18.5.2011 a podrobnosti sú uvedené v kapitole Veterinárna farmácia.

Vedľajšie živočíšne produkty

1. Úradná kontrola

Orgánom úradnej kontroly v SR v oblasti vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov (ďalej len „VŽP“) je ŠVPS SR. Úradné kontroly na úseku VŽP boli v roku 2011 vykonávané v súlade s metodickým pokynom o úradných kontrolách na príslušný rok, plánom na odber úradných vzoriek - VPO 2010, zákonom č. 39/2007 Z. z. a novými nariadeniami Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených pre ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie č. 1774/2002/ES (ďalej len „nariadenie č. 1069/2009/ES“) a Nariadenie Komisie EÚ č. 142/2011, ktorým sa vykonáva Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených pre ľudskú spotrebu a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa smernice v platnom znení (ďalej len „nariadenie č. 142/2011/EÚ“)

Predmetom úradných veterinárnych kontrol bolo dodržiavanie podmienok pri nakladaní, skladovaní, likvidácii, spracovaní, obchodovaní, zbere, preprave VŽP, používaní v zmysle platnej legislatívy, pričom boli použité rôzne formy a metódy úradných kontrol ako sú dozor, inšpekcia, odber úradných vzoriek na analýzy, certifikácia. Veterinárnej kontrole podliehajú subjekty a činnosti registrované, schválené alebo povolené na základe výnimiek ako sú: spracovateľské závody, spaľovne, spoluspaľovne, zariadenia na predbežné spracovanie, zber, preprava, zberné strediská, sklady, VŽP z mliekarenského priemyslu použité na kŕmenie, technické závody, oleochemické závody, výrobcovia krmív pre spoločenské zvieratá, úprava loveckých trofejí, kompostovanie, spracovanie hnoja, bioplynové stanice, spracovanie krvi, závody na spracovanie koží, vlny, peria, odberatelia podľa článku 23 nariadenia (ES) č. 1774/2002 alebo článku 18 nariadenia č. 1069/2009/ES. Celkový počet subjektov podliehajúcich kontrole v roku 2011 bol **619**, počet vykonaných úradných kontrol u týchto subjektov bol **2 354** z toho bolo 1 250 kontrol v súvislosti s obchodom a vývozom VŽP.

Samostatnou oblasťou veterinárnej kontroly je úradná kontrola u producentov VŽP, medzi ktorých patria všetky farmy a ich majitelia, ktorí chovajú zvieratá, všetky prevádzkarne, ktoré spracúvajú živočíšne produkty (počet producentov VŽP bol v roku 2011 cca **13 122**) a celá obchodná sieť, kde sa predávajú potraviny živočíšneho pôvodu. Na tomto úseku bolo vykonaných **1 766** samostatných úradných kontrol. Okrem týchto kontrol sa vykonáva úradná kontrola nad nakladaním so ŽVP v rámci inšpekcií u výrobcov živočíšnych produktov, ktoré sú zamerané na hygienu a na farmách zvierat pri inšpekciách nad zdravím a ochranou zvierat.

Výsledky štátneho dozoru a úradnej kontroly na úseku VŽP za rok 2011

Tabuľka č. 41

2011	úradné kontroly celkove	nedostatky	postúpené inému orgánu na doriešenie	sankcie		
				pokuty		opatrenia
				bloková	správne konanie	§ 8, § 14
RVPS	4 499	117	2	6	6	43

Veterinárnymi inšpektormi RVPS bolo odobratých **561** úradných vzoriek v oblasti ŽVP na analýzy v zmysle VPO 2011. (tabuľka č. 42)

Výsledku odberu úradných vzoriek na úseku ŽVP za rok 2011

Tabuľka č. 42

komodita	Počet odobratých vzoriek	Nevyhovujúce	opatrenia
bakter. ¹ - rybia múčka	30		
bakter. ¹ - krvné produkty	10		
bakter. ¹ - sprac. živ. Bielkovina (SŽB)	60		
bakter. ¹ - rybí olej a kaf. tuky	35		
bakter. ¹ - mliečne ŽVP	33	1	1
bakter. ¹ - surové krmivo pre spol. zvieratá (výroba)	32	5	4
bakter. ¹ - spracované krmivo pre spol. zvieratá (výroba)	36	3	7
bakter. ¹ - surové alebo sprac. krmivo pre spol. zvieratá (obchodná sieť alebo dovoz)	35		
konzervy pre spol. zvieratá ²	41		
celkové nerozpustné nečistoty v tukoch	28		
bakter. ¹ - spracovaný hnoj	3		
bakter. ¹ - kompost, bioplyn	7		
kontrola sterilizačného procesu	12		
odpadové vody - clostridium perfringens	24		
kontrola účinnosti dezinfekcie	101		
označenie ŽVP - GTH	48	1	
doxíny – živočíšne tuky a SŽB	14		
PCB- živočíšne tuky a SŽB	12		
spolu	651	10	12

Odber úradných vzoriek na analýzy v zmysle VPO pre rok 2010 bol zameraný na overovanie nedodržania predpisov a bezpečnosti. V 10 prípadoch boli zistené nezhody a bolo prijatých **12** opatrení na ich nápravu a 1 bol postúpených inému orgánu na ďalšie šetrenie (Poľsko).

Prevádzkarne a jednotlivé činnosti vykonávané v prevádzkarni podliehajú v oblasti ŽVP schvaľovaniu alebo povoľovaniu. V roku 2011 bolo na základe poskytnutých údajov z RVPS v správnom konaní schválených a povolených **123** subjektov. Bolo vydaných **26** záväzných posudkov a **55** stanovísk.

ŠVPS SR vedie zoznam schválených, povolených a registrovaných prevádzkovateľov, ktorý nakladajú s ŽVP alebo odvođenými produktmi v predpísanej forme na www.svssr.sk. V tejto súvislosti prideliť alebo odobrila úradné čísla pre schválené subjekty za rok 2011 v počte 58. Vydala potvrdenie o registrácii a pridelenie úradného čísla, zavedenie do zoznamu pre 10 obchodníkov a zaevidovala do zoznamu na základe výnimky na kŕmenie 46 nových subjektov. V rámci svojej schvaľovacej činnosti vykonal veterinárny inšpektor ŠVPS SR 12 veterinárnych kontrol, vydal 14 rozhodnutí v schvaľovacom konaní spracovateľských závodov, zberných stredísk a spaľovní. Na obchodovanie so ŽVP materiálú kategórie 1 a 2 boli vydané 2 povolenie z Poľska .

Výskyt nezhôd

Kontroly u spracovateľov ŽVP boli zamerané na dodržiavanie podmienok s nakladaním, skladovaním, likvidáciou, spracovaním, obchodovaním, prepravou živočíšnych vedľajších produktov. V roku 2011 sa pri 74 kontrolách vyskytli nedostatky v počte 117. V tejto súvislosti bolo vydaných 76 opatrení na odstránenie nedostatkov a v 12 prípadoch bola uložená aj pokuta v celkovej hodnote 8 513 €.

V tomto roku boli nariadené cielené kontroly zamerané na vystavovanie obchodných dokladov pri zbere a preprave VŽP u domácich prevádzkovateľov a aj odvoz do iných štátov EÚ. Bolo vykonaných 296 veterinárnych kontrol u producentov VŽP (farmy a prevádzkovateľov potravinárskych podnikov), prepravcov, skladov, spracovateľských závodov.

V roku 2011 bolo **24** podnetov v súvislosti s nahlásením nesúladu s nakladaním odpadu živočíšneho pôvodu (odpad zo zabitých zvierat, uhynuté zvieratá, producentov PPP) v lese, za obcou a podobne.

V rámci úradných kontrol v oblasti VŽP boli zistené hlavne tieto nezhody:

- chýba priestor na uskladnenie VŽP;
- nevyhovujúce zberné nádoby, poškodené nádoby;
- nedostatočná hygiena priestorov, kontajnerov na VŽP;
- nevedenie evidencii o čistení a dezinfekcii nádob, priestorov na skladovanie VŽP;
- zberné nádoby, nádrže, kontajnery na VŽP neboli označené ;
- nedodržanie oddeleného skladovania VŽP na základe kategórií;
- nevedie sa evidencia o vyprodukovanom a odovzdanom VŽP;
- nebolo včas a bezpečne zabezpečené odstránenie uhynutých zvierat;
- vlastník nezabezpečil neškodné odstránenie VŽP, ktoré vznikli jeho činnosťou ;
- neodstraňovanie ŠRM – VŽP materiál 1, v súlade s nariadením z domácich zabíjačiek;
- neoznačenie dopravných prostriedkov na prepravu VŽP;
- stavebné, konštrukčné nedostatky v skladoch VŽP;
- nedostatočné vlastné kontroly spracovaných VŽP;
- kontajnery na VŽP neboli vyprázdnené, nevhodne umiestnené, nebol chránený pred poveternostnými vplyvmi, bol opotrebovaný, nevyhovoval kapacitou pre staršie kategórie HD, bol tam uskladnený nepotrebný materiál, znečistený priestor na ukladanie VŽP, nezabezpečený pred odcudzením;
- vykonávanie činnosti bez schválenia činnosti;
- nezabezpečenie neškodného odstránenia VŽP;
- nedodržanie včasnosti odstraňovania VŽP – neskoré ohlásenie;
- nepredloženie obchodných dokladov – zberných listov na VŽP;
- nedostatky pri uchovávaní dokladov o zbere VŽP, nedodržanie 3 rokov archivácie.

Rozsah a charakter zistených nedostatkov v oblasti VŽP v roku 2011 nepredstavoval závažné riziko pre zvieratá a ľudí. Vydanie opatrení bolo rešpektované a nedostatky odstránené.

Príčiny zistených nedostatkov boli najmä neznalosť legislatívy, ale aj nedostatky vyplývajúce z nevyrovnanosti finančných záväzkov voči spracovateľovi, ktorý potom odmietal zber a odvoz VŽP. Na dosiahnutie zhody producentov a spracovateľov VŽP sa využívajú rôzne sankcie prijaté v rámci úradných kontrol v súlade s platnou legislatívou v danej oblasti.

Školenia

V rámci Národného plánu vzdelávania sa veterinármi inšpektori RVPS, KVPS, HIS, ŠVPS SR a pracovníkov ŠVPÚ v roku 2011 sa zúčastnili týchto školení s problematikou VŽP:

VŽP 1, ktoré sa konalo 14.3-17.3.2011. Prezentované boli 2 lektormi tieto témy:

- Nové nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1069/2009/ES a porovnanie zmien voči nariadeniu č. 1774/2002;
- Výkon úradných kontrol podľa MP na rok 2011;
- Organické hnojivá a zúrodňujúce látky- schvaľovanie, úradné kontroly, validácia spracovateľských metód.

Školenia sa zúčastnilo 61 respondentov.

VŽP 2, ktoré sa konalo 21.6-23.6.2011. Prezentované boli 2 lektormi tieto témy:

- Nové nariadenie Komisie č. 142/2011/ES a porovnanie zmien voči nariadeniu č. 1774/2002;
- Výkon úradných kontrol - organické hnojivá a zúrodňujúce látky, zber, preprava, výnimky na kŕmenie podľa čl. 18 nariadenia č. 1069/2009/ES, schvaľovanie, registrácia.

Školenia sa zúčastnilo sa 57 respondentov.

„Hygiena krmív, ŽVP, ekológia a veterinárna farmácia - Správne konanie“ konané v dňoch 17.-19.10.2011. Podrobné informácie sú uvedené v kapitole **Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoringy rezíduí**.

Rezíduá veterinárnych liečiv, monitoring rezíduí

1. Úradné kontroly a odbery vzoriek

Všetky úradné kontroly zamerané na monitorovanie určitých látok a ich rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu sú riadené a vykonávané v súlade s platnou nasledovnou legislatívou:

- Zákonom č. 39/2007 Z. z. ;
- Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 320/2003 Z. z. o monitorovaní určitých látok a rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenia vlády SR č. 320/2003 Z. z.“);
- Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 470/2009, o stanovení postupov Spoločenstva na určenie limitov rezíduí farmakologicky účinných látok v potravinách živočíšneho pôvodu;
- Nariadením komisie (EU) č. 37/2010 o farmakologicky účinných látkach a ich klasifikácií, pokiaľ ide o maximálne limity rezíduí v potravinách živočíšneho pôvodu, v znení doplnkov a zmien;
- Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočnených s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá v platnom znení.

Kontrola rezíduí veterinárnych liekov a kontaminantov v živých zvieratách, v produktoch živočíšneho pôvodu, v krmivách a napájacej vode prebiehala aj v roku 2011 prostredníctvom týchto plánov a monitoringov:

1. Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike (ďalej len „NPKR“);
2. Monitoring poľovnej zveri a rýb (ďalej len „MPZ“);
3. Koordinovaný cielený monitoring (ďalej len „KCM“);
4. Monitoring spotrebného koša (ďalej len „MSK“);
5. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku (ďalej len „RHK“).

2. Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike

Pre rok 2011 bol schválený Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike Európskou Komisiou. V súlade s NPKR bol ŠVPS SR vypracovaný metodický pokyn k NPKR (ďalej len „MP NPKR“), prostredníctvom ktorého boli v živých zvieratách určených pre ľudskú spotrebu a v produktoch živočíšneho pôvodu sledované rezíduá zakázaných látok, veterinárnych liekov a látok, ktoré môžu byť použité na veterinárne účely a v neposlednej miere rezíduá kontaminantov. Každoročne je NPKR a následne aj MP NPKR inovovaný podľa aktuálnej situácie výskytu rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu a podľa aktuálnych požiadaviek expertov z Európskej únie. V NPKR sa sleduje škála veterinárnych liekov a látok, ktoré sú najčastejšie používané v Slovenskej republike a taktiež škála tých veterinárnych liekov a látok, ktorých rezíduá boli zistené v predchádzajúcom roku.

Kontrola rezíduí v rámci NPKR sa vo všeobecnosti zameriava na :

- a/ detekciu a kontrolu vzoriek biologických materiálov zo zvierat produkujúcich potraviny, produktov živočíšneho pôvodu a krmív na látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky, ktoré patria do skupiny A;
- b/ detekciu a kontrolu, či predmetné vzorky biologických materiálov zvierat produkujúcich potraviny, vzorky produktov živočíšneho pôvodu a krmív neprekračujú povolené maximálne reziduálne limity antibakteriálnych látok, veterinárnych liekov, ostatných látok a kontaminantov, ktoré patria do skupiny B podľa nariadenia vlády SR č. 320/2003 Z. z..

Rozdelenie sledovaných látok je nasledujúce:

Skupina A

Látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky

1. stilbény, deriváty stilbénov a ich soli a estery;
2. antityreoidné látky;
3. steroidy;
4. laktóny kyseliny rezorcylovej vrátane zeranolu;
5. beta-agonisti;
6. látky uvedené v osobitnom predpise (Nariadením komisie (EU) č. 37/2010 o farmakologicky účinných látkach a ich klasifikácií, pokiaľ ide o maximálne limity rezíduí v potravinách živočíšneho pôvodu, v znení doplnkov a zmien).

Skupina B

Veterinárne lieky, látky, ktoré môžu byť použité na veterinárne účely a kontaminanty

1. Antibakteriálne látky vrátane sulfónamidov a chinolínov;
2. Iné veterinárne lieky
 - a) antihelmintiká,
 - b) antikokcidiká,
 - c) karbamáty a pyretroidy,
 - d) sedatíva,
 - e) nesteroidné protizápalové lieky (NPL),
 - f) ostatné farmakologicky aktívne látky;
3. Ostatné látky a kontaminanty prostredia
 - a) organochlórové zlúčeniny vrátane PCB,
 - b) organofosfáty,
 - c) chemické prvky,
 - d) mykotoxíny,
 - e) farbivá,
 - f) iné.

Kontrola rezíduí zakázaných látok je dôležitá na zabránenie zneužívania hormónov pri produkcii mäsa, ale taktiež na zabránenie zneužívania látok na iný účel ako sú určené, čiže ide o prípady nelegálneho ošetrovania. Hormóny stimulujú rast zvyšovaním účinnosti krmiva a u zvierat, ktorým sa aplikujú hormóny, dochádza oveľa účinnejšie ku konverzii krmiva na svalovinu na úkor tuku. Použitie hormónov ako 17 - beta estradiol, progesterón, testosterón, zeranol, trenbolon a melengestrol acetát - MGA ale taktiež beta agonistických látok za účelom urýchlenia rastu vo výkrme zvierat vyvoláva riziká pre konzumentov. Nepriaznivé účinky zahrňujú vývojové, neurobiologické, genotoxické a karcinogénne účinky. Tieto účinky možno pripísať buď pôvodnej látke alebo ich metabolitom. Kvalita kontroly rezíduí hormonálnych látok, vrátane zakázaných látok, je závislá na laboratórnom vybavení a laboratórnych metódach. Laboratórne metódy sú pod neustálym vývojom na detekovanie čoraz väčšieho množstva metabolitov týchto zakázaných látok. Neustály rýchly vývoj nových a citlivejších analytických metód vedie k znižovaniu limitov detekcie a tým k zachyteniu už čoraz menšieho množstva týchto látok. Taktiež je dôležité sledovanie rezíduí veterinárnych liekov a látok patriacich do skupiny B. Zachytiť rezíduá antibiotík a následne zabránenie prieniku do potravinového reťazca je dôležité za účelom zabránenia vzniku antibakteriálnej rezistencie. Zistenie rezíduí kontaminantov môže taktiež odhaliť prípadné oblasti s enviromentálnou záťažou.

V rámci NPKR bol v roku 2011 naplánovaný počet cielených vzoriek od živých zvierat a z produktov živočíšneho pôvodu na analýzy v počte 1950, pričom celkovo bolo odobratých 1961 vzoriek. Počet odobratých a následne analyzovaných vzoriek je vyšší ako bol plán z dôvodu, že veterinárny inšpektor má právo v prípade podozrenia výskytu rezíduí odobrať vzorku, alebo v iných odôvodnených prípadoch môže odobrať vzorku neplánovane. V roku 2011 boli odobraté 4 suspektné vzorky, pričom suspektné vzorky sa definujú ako:

1. vzorky odobraté na farme a pod., ako následok zistenia nevyhovujúceho výsledku vzorky odobratej v rámci NPKR;
2. vzorky odobraté ako následok prítomnosti resp. vlastnenia zakázanej látky v akomkoľvek bode jej výroby, uskladnenia, distribúcie a predaja pri produkčnom reťazci potravín alebo krmív;

3. vzorky, odobraté v prípadoch, keď má veterinárny lekár podozrenie alebo dôkazy o ilegálnom zákroku alebo nevyhovujúcom výsledku týkajúcom sa nedodržania ochrannej lehoty autorizovaných veterinárnych liekov alebo rezíduí kontaminantov.

Výsledky z Národného plánu kontroly rezíduí za rok 2011

Hovädzí dobytok

V rámci NPKR bolo v roku 2011 odobratých a analyzovaných 297 vzoriek od hovädzieho dobytku, pričom z tohto počtu bolo 94 vzoriek odobratých na farme od živých zvierat a 203 vzoriek bolo odobratých na bitúnkoch v Slovenskej republike. Z tohto počtu bola jedna vzorka pozitívna. V moči mladého hovädzieho dobytku bol konfirmačnou metódou potvrdený pozitívny nález hormónu 17 – alfa - 19 nortestosterónu patriaceho do skupiny látok A3. Nameraná hodnota bola 12 ppb. Príslušným veterinárnym inšpektorom z RVPS bolo vydané opatrenie zákazu presunu a odsunu predmetného zvieraťa. Následne bol vykonaný opakovaný odber moča (bola odobratá suspektná vzorka) z toho istého zvieraťa na analýzu nortestosterónu s negatívnym výsledkom a uložené opatrenia boli zrušené. Úradnou kontrolou príslušným veterinárnym inšpektorom bola kontrolovaná aj manipulácia s liekmi, podávanie a skladovanie liekov bez zistených nedostatkov a bola vylúčená možnosť parenterálneho podania zakázanej látky – steroidov.

Ošípané

Od ošípaných bolo odobratých 448 vzoriek, a z tohto počtu bolo 74 vzoriek odobratých na úrovni farmy a 374 vzoriek na bitúnkoch. Zo vzoriek odobratých na bitúnkoch bola 1 vzorka pozitívna. Vo vzorke pečene ošípanej boli screeningovou metódou zistené reziduá inhibičných látok. RVPS pod ktorej kompetenciou je kontrolovaný bitúnok, okamžite nahlásila pozitívny nález RVPS, v ktorej pôsobnosti je farma ošípaných, odkiaľ pochádzala predmetná ošípaná. Veterinárny inšpektor vykonal v chove ošípaných úradnú kontrolu a uložil okamžité opatrenia týkajúce sa zákazu premiestňovania ošípaných na chov, produkciu a zabíjanie zvierat až do dovolania. Konfirmačná analýza nepotvrdila výskyt rezíduí antibiotík. Chovateľ bol veterinárnym inšpektorom upozornený, že každá dodávka ošípaných na bitúnok /aj mimo Slovenskej republiky/ bude sprevádzaná sprievodným dokladom na zabitie a kópia tohto dokladu bude zo strany chovateľa predložená na RVPS. Ku každému takto vystavenému dokladu bude predložená evidencia aplikovaných liečiv s uvedenou ochranou lehotou a podpisom zodpovednej osoby.

Ovce, kozy

Od oviec a kôz bolo odobratých 97 vzoriek a 1 vzorka bola pozitívna. Vo vzorke obličky odobratej od ovce bol zistený nález kadmia prekračujúci maximálny reziduálny limit. V chove bol príslušným veterinárnym inšpektorom nariadený odber suspektných vzoriek napájacej vody a krmív. Výsledky analýz týchto vzoriek boli negatívne. Na farme bolo vykonané šetrenie ustajňovacích priestorov, vodného zdroja, krmív, pri ktorých nebol zistený zdroj kontaminácie a následne pozitívneho nálezu Cd v obličke.

Hydina

Od hydiny bolo odobratých 237 vzoriek, pričom 31 vzoriek bolo odobratých na úrovni fariem a 206 vzoriek na bitúnkoch. Všetky analyzované vzorky boli s negatívnym výsledkom.

Ryby

37 vzoriek rýb bolo odobratých v roku 2011 a z tohto počtu bola 1 pozitívna. U chovateľa rýb bola v rámci NPKR odobratá vzorka, v ktorej bola zistená nadlimitná hodnota leukomalachitovej zelenej. U chovateľa rýb, bola následne zo strany príslušnej RVPS vykonaná úradná kontrola. RVPS ihneď nariadila zákaz premiestňovania, prepravy a uvádzania na trh predmetných rýb na danej farme. Chovateľovi bolo zo strany RVPS opatreniami nariadené usmrtenie a neškodné odstránenie kaprov v počte kusov 27 o váhe 26,7 kg v súlade s platnou legislatívou a taktiež dôsledne dodržiavať pracovné postupy čistenia a dezinfekcie na zabránenie kontaminácie rýb. Veterinárnym inšpektorom, bola odobratá na predmetnej farme suspektná vzorka s negatívnym nálezom na malachitovú a leukomalachitovú zelenú.

Surové kravské a ovčie mlieko

Bolo odobratých 392 vzoriek surového kravského a ovčieho mlieka a všetky boli s negatívnym výsledkom.

Vajcia

V roku 2011 bolo odobratých 203 vzoriek vajec s negatívnym výsledkom.

Králiky

Od králikov bolo odobratých 14 vzoriek s negatívnym výsledkom.

Divá a farmová zver

V rámci NPKR v roku 2011 bolo odobratých 112 vzoriek s negatívnym výsledkom.

Med

Odobratých a analyzovaných s negatívnym výsledkom bolo 62 vzoriek medu.

Krmivá a napájacia voda pre zvieratá

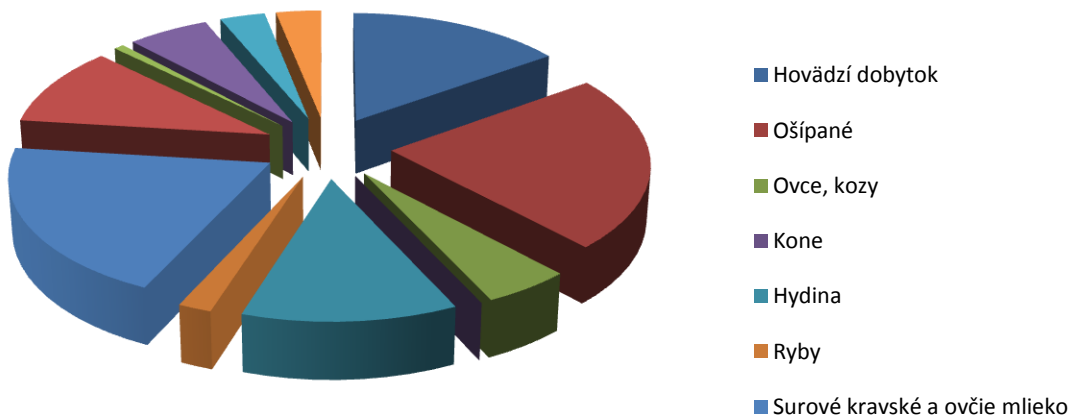
V rámci NPKR sa odoberajú a analyzujú aj vzorky napájacej vody a krmív pre zvieratá. V roku 2011 odobratých 62 vzoriek krmív a napájacej vody pre zvieratá, a z tohto počtu 1 vzorka krmiva bola nevyhovujúca. Vo vzorke kompletného krmiva pre nosnice odobratej v rámci NPKR bola zistená prítomnosť nadlimitnej hodnoty Deoxynivalenolu. Veterinárnym inšpektorom príslušnej RVPS bolo zistené, že daná krmná zmes sa už na farme nenachádzala. Prípád bol postúpený na kompetentnú autoritu v oblasti výroby krmív, na Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „ÚKSUP“). Príslušný inšpektor ÚKSUP-u zistil na základe spätnej vysledovateľnosti jednotlivých surovín vstupujúcich do výroby predmetného kompletného krmiva a rozborom vzorky, že kukurica obsahuje nadlimitné množstvo Deoxynivalenolu. S nevyhovujúcou kukuricou bolo vyrobených 8 000 kg krmiva a celé množstvo bolo dodané na predmetnú farmu, kde veterinárny inšpektor odobral vzorku krmiva. Predmetná kukurica bola pozastavená na zapracovanie do krmných zmesí a zároveň bol vydaný príkaz na odvoz celého závadného množstva do bioplynovej stanice. Výrobca bol upozornený na vykonávanie zvýšenej vstupnej kontroly u zapracovávaných krmných surovín do krmných zmesí.

Tabuľka č. 43

Komodita	Počet odobratých a analyzovaných vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Hovädzí dobytok	297	1
Ošípané	448	1
Ovce, kozy	97	1
Kone	0	0
Hydina	237	0
Ryby	37	1
Surové kravské a ovčie mlieko	392	0
Vajcia	203	0
Králiky	14	0
Divá a farmová zver	112	0
Med	62	0
Krmivá a napájacia voda pre zvieratá	62	1
Spolu počet vzoriek	1961	5

Graf č.9

Počet odobratých a analyzovaných vzoriek v rámci NPKR v roku 2011

Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2011: CIELENÉ VZORKY

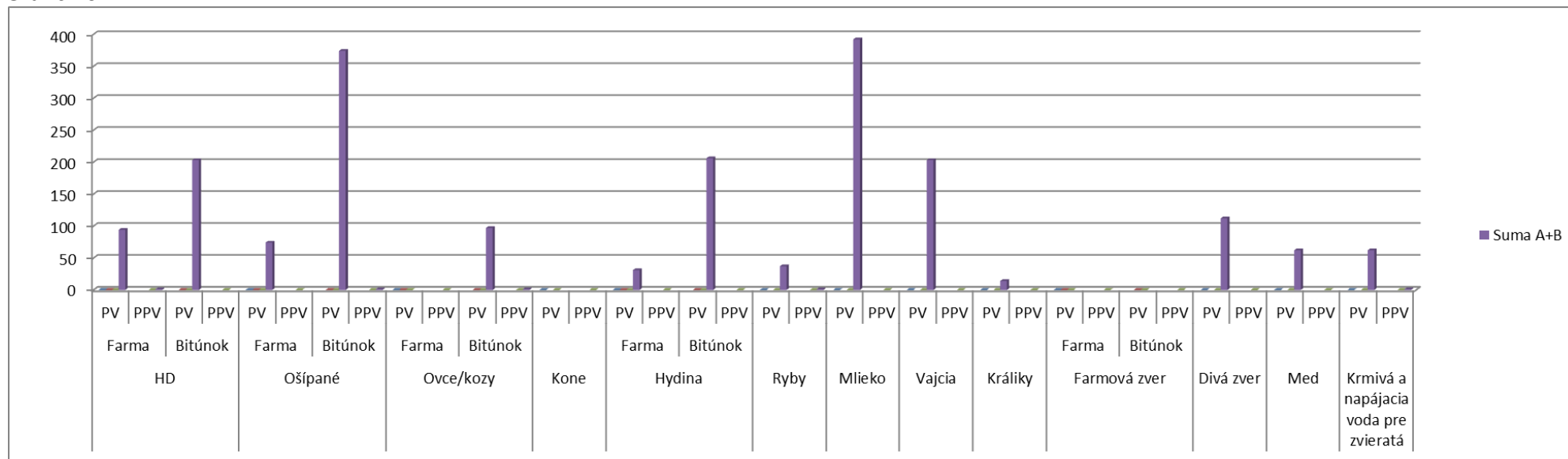
Tabuľka č. 44

Skupina látok	HD				Ošípané				Ovce/kozy				Kone		Hydina				Ryby		Mlieko		Vajcia		Králiky		Farmová zver				Divá zver		Med		Krmivá a napájacia voda	
	Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok				Farma		Bitúnok										Farma		Bitúnok							
	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV		
Suma A+B	94	1	203		74		374	1			97	1			31	206		37	1	392		203		14						112		62		62	1	
Suma A	94	1	94		74		106				23				31	96		5		173		60		8					3		10		11			
A1	16		18		16		16				3				10	10		1					1					2								
A2	16		17		15		15				5				7	12							1					1								
A3	17	1	12		5		16				2				8	15		1																		
A4	15		15		16		16				3				4	16																				
A5	17		17		18		16				3				2	18																	6			
A6	13		15		4		27				7					25		3		173		60		5							10		5			
Suma B			109				268	1			74	1				110		32	1	219		143		6				109		52		51	1			
Suma B1			47				126	1			23					44		4		21		51		1				1		8		2				
Suma B2			49				126				31					25		2		89		30		4				6		29		15				
B2a			6				30				8					5		2		69				1				1								
B2b			5				26				7					10						30		1				1				11				
B2c			10				20				5					5								1				3		5						
B2d			14				20				5																									
B2e			14				20				6					5				20				1				1								
B2f							10																							24		4				
Suma B3			13				16				20	1				41		26	1	109		62		1				102		15		34	1			
B3a			10				10				5					17		8		40		62		1				2		8		6				
B3b																				40										5		2				
B3c			2				3				11	1				24		6		14								100		2		20				
B3d			1				3				4																					6	1			
B3e																		10	1																	
B3f																																				

PV počet vzoriek, PPV počet pozitívnych vzoriek

Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2011: Cílené vzorky

Graf č.10

Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2011: SUSPEKTNÉ VZORKY

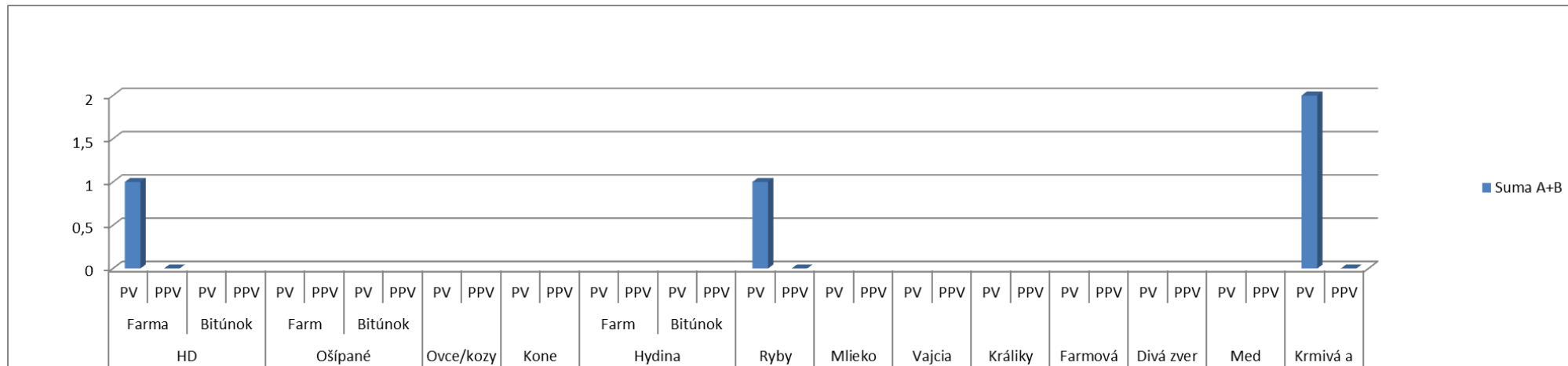
Tabuľka č. 45

Skupina látok	HD				Ošípané				Ovce/kozy				Kone		Hydina				Ryby		Mlieko		Vajcia		Králiky		Farmová zver				Divá zver		Med		Krmivá a napájacia voda		
	Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok				Farma		Bitúnok								Farma		Bitúnok										
	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV			
Suma A+B	1	0																1	0																	2	0
Suma A	1	0																																			
A1																																					
A2																																					
A3	1	0																																			
A4																																					
A5																																					
A6																																					
Suma B																		1	0																	2	0
Suma B1																																					
Suma B2																																					
B2a																																					
B2b																																					
B2c																																					
B2d																																					
B2e																																					
B2f																																					
Suma B3																		1	0																	2	0
B3a																																					
B3b																																					
B3c																																				2	0
B3d																																					
B3e																		1	0																		
B3f																																					

PV počet vzoriek, PPV počet pozitívnych vzoriek

Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2011: SUSPEKTNÉ VZORKY

Graf č.11

3. Monitoring poľovnej zveri a rýb

Poľovná zver a ryby sa v Slovenskej republike monitorujú od roku 1995 v rámci Čiastkového monitorovacieho systému „Cudzorodé látky v potravinách a krmivách“. Cieľom tohto monitorovacieho systému je získať reálne údaje o kontaminácii surovín, potravín a krmív vo vzájomnej príčinnej súvislosti s kontamináciou životného prostredia Slovenskej republiky na jednej strane a expozíciou obyvateľstva na strane druhej.

Monitoring poľovnej zveri a rýb bol v roku 2011 zameraný na získanie informácií o voľne žijúcej zveri a rybách vo vybraných oblastiach SR. Monitoringom poľovnej zveri sa pokračovalo v získavaní informácií o voľne žijúcej zveri – vysoká zver (srnec, jeleň, muflón, daniel...), čierna zver (diviak) a o krmivách získaných z oblastí, kde sa zvieratá pasú na trvalých trávnych porastoch. U voľne žijúcej zveri sa zaradili do monitoringu chemické prvky, chlórované pesticídy a polychlórované bifenyly a vzorky krmív (trávny porast) z lokality odstrelu vysokej zveri boli analyzované na chemické prvky. Monitoring rýb sa zamerával na dravé a nedravé druhy rýb z vodných tokov a vodných plôch, kde sa vykonáva lov rýb s akýmkoľvek zameraním. U rýb sa vyšetrovali rezíduá chemických prvkov - kovov (As, Hg, Pb, Cd, Ni), polychlórovaných bifenylov (PCB) a v 4 lokalitách na chlórované pesticídy a dioxíny. Odbery sa vykonávali v určených lokalitách s dôrazom na záťaž možného znečistenia životného prostredia.

Pri nálezoch nevyhovujúcich platným maximálnym limitom bolo potrebné zvážiť vykonanie opatrení. Ak to okolnosti umožňovali došetrili sa príčiny, vydali pokyny a prijali opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Projekt monitoringu MPZ sa delil na dve časti:

1. časť projektu: monitoring vysokej zveri a diviakov (ďalej len „zver“)

Pre rok 2011 boli určené nasledovné RVPS a lokality na odber vzoriek na vykonanie monitoringu zveri v spolupráci s obvodnými lesnými úradmi a poľovníckymi organizáciami – plán a odberové miesta spadali do pôsobnosti:

Tabuľka č. 46

RVPS	Lokalita pre odber vzoriek	ŠVPÚ na analýzy vzoriek
Čadca	okres Čadca	Dolný Kubín
Lučenec	okres Poltár	Dolný Kubín
Zvolen	okres Detva	Dolný Kubín
Bardejov	okres Bardejov	Košice
Svidník	okres Stropkov	Košice
Košice – okolie	okres Košice – okolie	Košice
Bratislava	okres Bratislava IV a V	Bratislava
Topoľčany	okres Topoľčany	Bratislava
Dunajská Streda	okres Dunajská Streda	Bratislava

2. časť projektu – monitoring rýb

Pre rok 2011 boli určené nasledovné RVPS na vykonanie monitoringu rýb v spolupráci s obvodnými lesnými úradmi a rybárskymi organizáciami – plán :

Tabuľka č. 47

RVPS	Odberové miesta	Počet vzoriek	ŠVPÚ na analýzy vzoriek
Senec	Slnečné jazerá, Čiernovodské jazerá	3	Bratislava
Senica	Kunov, rieka Myjava	2	Bratislava
Prievidza	rieka Nitra, tok rieky	3 + 1 POPs	Bratislava, Košice
Šaľa	rieka Váh, tok rieky	2	Bratislava
Liptovský Mikuláš	Váh – vodné diela: Bešeňová, Krpeľany, tok rieky	3	Dolný Kubín
Martin	Váh, tok rieky	3 + 1 POPs	Dolný Kubín, Košice
Rimavská Sobota	Rimava – tok rieky, vodná nádrž Kurinec,	2	Dolný Kubín
Banská Bystrica	Hron, tok rieky	4 + 2 POPs	Dolný Kubín, Košice
Prešov	Torysa, tok rieky	3 + 1 POPs	Košice
Poprad	Poprad – tok rieky	2	Košice
Košice mesto	Hornád, tok rieky	3	Košice
Rožňava	Slaná – vodný tok	2	Košice

- POPs – chlórované pesticídy a dioxíny

Ako vzorku bolo možné použiť nasledovné druhy rýb :

- dravé ryby - štika, zubáč, sumec, úhor, jalec,
- nedravé ryby - kapor, karas, pleskáč, plotica, mrena.

Výsledky Monitoringu poľovnej zveri a rýb

Spolu v oboch typov monitoringov bolo v roku 2011 odobratých 102 vzoriek, z toho bolo 5 vyšetrených ako nevyhovujúcich. Podľa druhu monitoringu to bolo nasledovné :

1. časť projektu - monitoring vysokej zveri a diviakov

V rámci monitoringu vysokej zveri a diviakov za rok 2011 bolo jednotlivými RVPS spolu odobratých 64 vzoriek. Z toho bolo :

- vyhovujúcich vzoriek : 64,
- nevyhovujúcich vzoriek : 0.

Členenie a grafické zobrazenie podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 48 a následne v grafe č.12.

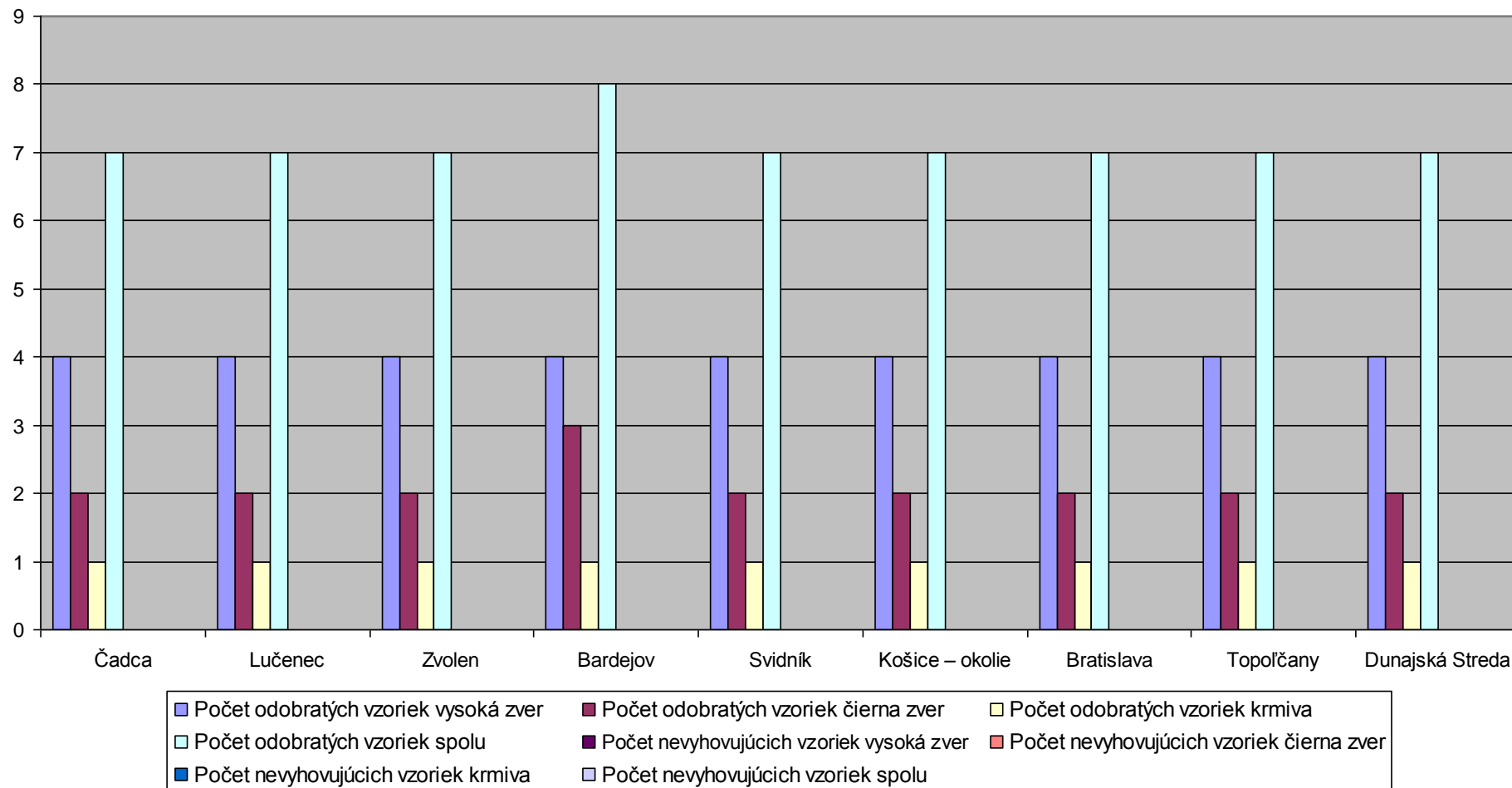
Vyhodnotenie monitoringu vysokej zveri a diviakov za rok 2011

Tabuľka č. 48

RVPS	Počet odobratých vzoriek vysoká zver	Počet odobratých vzoriek čierna zver	Počet odobratých vzoriek krmiva	Počet odobratých vzoriek spolu	Počet nevyhovujúcich vzoriek vysoká zver	Počet nevyhovujúcich vzoriek čierna zver	Počet nevyhovujúcich vzoriek krmiva	Počet nevyhovujúcich vzoriek spolu
Čadca	4	2	1	7	0	0	0	0
Lučenec	4	2	1	7	0	0	0	0
Zvolen	4	2	1	7	0	0	0	0
Bardejov	4	3	1	8	0	0	0	0
Svidník	4	2	1	7	0	0	0	0
Košice – okolie	4	2	1	7	0	0	0	0
Bratislava	4	2	1	7	0	0	0	0
Topoľčany	4	2	1	7	0	0	0	0
Dunajská Streda	4	2	1	7	0	0	0	0
Spolu	36	19	9	64	0	0	0	0

Graf č.12

Vyhodnotenie monitoringu vysokej zveri a diviakov za rok 2011

2. časť projektu – monitoring rýb

V rámci monitoringu rýb za rok 2011 bolo jednotlivými RVPS spolu odobratých 38 vzoriek. Z toho bolo :

- z toho vyhovujúcich vzoriek : 33,
- nevyhovujúcich vzoriek : 5 (RVPS Martin 2 vzorky, RVPS Michalovce 3 vzorky).

Členenie a grafické zobrazenie podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 49 a následne v grafe č. .

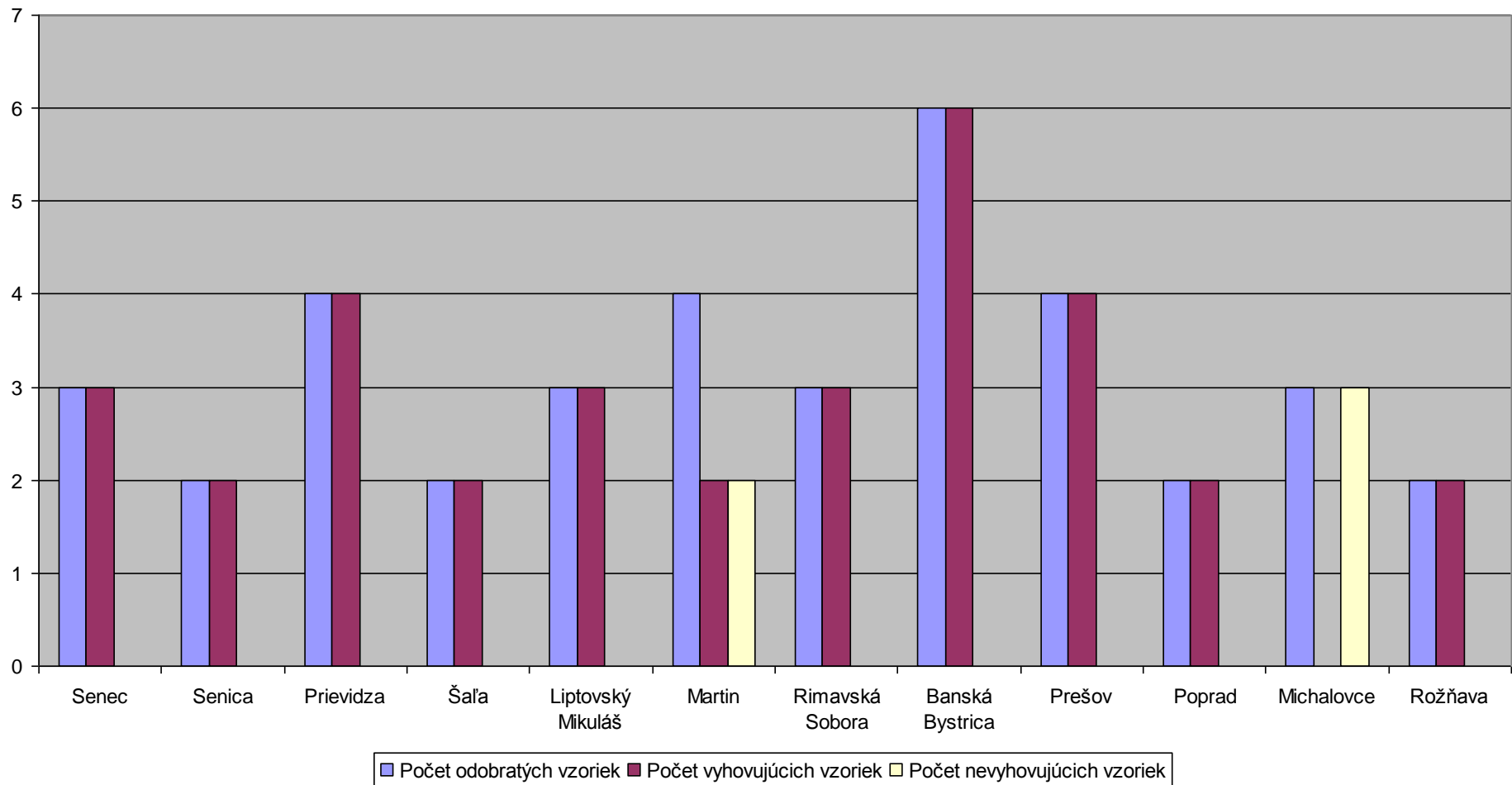
Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2011

Tabuľka č. 49

RVPS	Počet odobratých vzoriek	Počet vyhovujúcich vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Senec	3	3	0
Senica	2	2	0
Prievidza	4	4	0
Šaľa	2	2	0
Liptovský Mikuláš	3	3	0
Martin	4	2	2
Rimavská Sobora	3	3	0
Banská Bystrica	6	6	0
Prešov	4	4	0
Poprad	2	2	0
Michalovce	3	0	3
Rožňava	2	2	0
Spolu	38	33	5

Graf č. 13

Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2011

4. Koordinovaný cieľový monitoring

KCM sa vykonáva od roku 1991. Poskytuje opakované údaje o kontaminácii jednotlivých vstupov do potravinového reťazca (pôda, napájacia voda, krmivá, suroviny rastlinného pôvodu, suroviny živočíšneho pôvodu) v určitých katastrálnych územiach s cieľom postupne zmonitorovať územie SR za určité obdobie. V KCM sa sleduje rastlinná produkcia z honov a živočíšna produkcia z fariem. Vzorkuje sa napájacia voda, odoberá sa žľabová vzorka krmiva, mlieko, orgány a mäso hovädzieho dobytku prípadne ošípaných a oviec z fariem v rovnakom katastrálnom území. Vo svaloch a orgánoch zo zvierat a v mlieku sa sleduje výskyt rezíduí chemických prvkov a PCB. Vo vzorkách napájajúcej vody a krmív sa sledujú rezíduá chemických prvkov, dusičnanov a dusitanov. Vyhodnotenie výsledkov z monitoringu KCM bude uvedené v samostatnej správe, vzhľadom na to, že gestorom pre predmetný monitoring je Výskumný ústav potravinársky.

5. Monitoring spotrebného koša

V rámci MSK prebieha monitoring kontaminácie potravín v spotrebiteľskej sieti. Jeho cieľom je získať údaje o kontaminácii potravín v „nákupnom koši“ (vrátane importu) t.j. vyhodnocuje také potraviny, ktoré prichádzajú konzumentovi priamo na stôl. Získané podklady sa využívajú pre zhodnotenie expozície spotrebiteľa a na tvorbu stratégie ďalšej výživovej politiky štátu. V roku 2011 sa pri výbere lokality odberu vzoriek nevychádzalo zo znečistenia danej oblasti, nakoľko potraviny lokálneho pôvodu v stravovacích zvyklostiach spotrebiteľov majú čoraz nižší ba až zanedbateľný vplyv. V monitoringu spotrebného koša sa odoberajú vzorky základných a najfrekvencovanejších potravín, s ohľadom na stravovacie zvyklosti obyvateľov SR. Ich zastúpenie sa zvolilo z priamej spotreby a podkladov Štatistického úradu SR. MSK prebieha v živočíšnych aj rastlinných komoditách, kde sú sledované rezíduá chemických prvkov, chlórovaných pesticídov, PCB, dioxínov, veterinárnych liekov, aflatoxínov a konzervačných látok a sledované sú hodnoty rádiometrie. Vyhodnotenie výsledkov z monitoringu MSK bude uvedené v samostatnej správe, vzhľadom na to, že gestorom pre predmetný monitoring je Výskumný ústav potravinársky.

6. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku

ŠVPS SR v rámci RHK sleduje nepretržite od roku 1987 výskyt najdôležitejších umelých a prírodných rádionuklidov vo významných poľnohospodárskych komoditách a vo vybraných produktoch pochádzajúcich z voľne žijúcej zveri a lesného ekosystému na Slovensku.

Komodity uvádzané v prehľade boli vzorkované z celého územia Slovenska. Spolu bolo analyzovaných 350 vzoriek v rámci programu RHK, a 18 vzoriek v rámci programu MSK. Pomocou HPGe polovodičovej spektrometrie žiarenia gama bol vo vzorkách sledovaný výskyt rádiohygienicky významných umelých nuklidov ^{134}Cs , ^{137}Cs , ^{131}I , prírodného ^{40}K a pomocou rádiochemických metód aj aktivita izotopu ^{90}Sr , ktorý sa gamaspektrometricky stanoviť nedá. Všetky vzorky boli analyzované v Referenčnom laboratóriu rádiometrie a rádiológie v Nitre, ktoré je súčasťou ŠVPÚ Bratislava – DSL Nitra.

V žiadnej zo vzoriek analyzovaných v roku 2011 nebola detegovaná prítomnosť krátko žijúceho umelého rádionuklidu ^{134}Cs . Naproti tomu po prírodnej katastrofe v Japonsku a následnej havárii jadrovej elektrárne vo Fukushima bola v dažďovej vode a spolu 4

vzorkách ovčieho, kozieho a kravského mlieka detegovaná veľmi nízka aktivita izotopu ^{131}I . V žiadnej zo vzoriek nebola presiahnutá úroveň limitu pre obsah umelého rádionuklidu ^{137}Cs v príslušnej kategórii potravín, aj keď v niekoľkých vzorkách komodít pochádzajúcich z lesného ekosystému (svalovina z diviaka, huby) boli nájdené vyššie aktivity, presahujúce $\frac{1}{2}$ hodnoty rádiohygienického limitu pre kategóriu ostatných potravín.

^{137}Cs má polčas rádioaktívnej premeny 30,17 roka. Kontaminácia územia Slovenska pochádza z globálneho spádu po atmosférických skúškach jadrových zbraní v 50.-60. rokoch 20. storočia a zo spádu po havárii jadrového reaktora v Černobyle v roku 1986. Céziu je chemicky podobné biogénemu draslíku, preto môže byť v živej prírode niektorými procesmi koncentrované, v súčasnej dobe najmä v lesnom ekosystéme.

Surové kravské mlieko (SKM): 61 vzoriek (farmy a mliekarne)

Z tohto počtu bolo 40 vzoriek SKM zo zberných tankov analyzovaných so zvýšenou citlivosťou merania v rámci monitoringu 8 vybraných mliekarní z celého územia Slovenska. Jedna mliekareň bola sledovaná s mesačnou periodicitou, ostatné štvrtročne. Výsledky analýzy tohto súboru vzoriek dávajú reprezentatívnu hodnotu priemernej aktivity ^{137}Cs v SKM vyprodukovanom na území Slovenska, ktorá bola v roku 2011 na úrovni $0,014 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Najvyššia nameraná koncentrácia aktivity ^{137}Cs zo všetkých 61 vzoriek bola $0,092 \text{ Bq/liter}$. Priemerná koncentrácia aktivity ^{137}Cs bola viac ako 3400 násobne nižšia ako priemerná koncentrácia aktivity prírodného izotopu ^{40}K s hodnotou $48,4 \text{ Bq/liter}$.

Ovčie mlieko: 19 vzoriek

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola $(0,277 \pm 0,073) \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$ (Horný Turček, RVPS Martin), stredná hodnota bola $0,067 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$.

Baranie mäso: 15 vzoriek

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola $(0,713 \pm 0,113) \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ (Horný Turček, RVPS Martin), stredná hodnota bola $0,096 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$.

Bravčové mäso: 22 vzoriek

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola $(0,167 \pm 0,113) \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ (Henckovce, RVPS Rožňava), stredná hodnota bola pod hladinou minimálnej detekovateľnej aktivity ($0,071 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$).

Hovädzie mäso: 38 vzoriek

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola $(0,788 \pm 0,110) \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ (Nová Baňa, RVPS Žiar nad Hronom), stredná hodnota bola pod hladinou minimálnej detekovateľnej aktivity ($0,074 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$).

Jelenie mäso: 52 vzoriek

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola $(7,18 \pm 0,65) \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ (Horná Štubňa, RVPS Martin), stredná hodnota bola $0,240 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$.

Diviačie mäso: 80 vzoriek

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola $(368,5 \pm 27,7) \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ (Slovenský Grob, RVPS Senec), ďalších 8 vzoriek obsahovalo aktivitu medzi $10 - 60 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$. Stredná hodnota bola $0,690 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$.

Srnčie mäso: 16 vzoriek

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola $(2,42 \pm 0,32) \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ (Zborov nad Bystricou, RVPS Čadca), stredná hodnota bola pod hladinou minimálnej detekovateľnej aktivity ($0,161 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$).

Huby: 60 vzoriek

Priemerná aktivita ^{137}Cs bola $1,14 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ vlhkej hmotnosti, maximálna $(46,6 \pm 3,76) \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ vlhkej hmotnosti (Bartošova Lehôtka, RVPS Žiar nad Hronom)

Priemerná aktivita ^{40}K bola 111 Bq.kg^{-1} vlhkej hmotnosti, maximálna 188 Bq/kg vlhkej hmotnosti.

Ostatné komodity boli vzorkované len námatkovo a v malých počtoch.

V rámci MSK bolo vzorkované polotučné kravské mlieko balené, z obchodnej siete: 18 vzoriek

Aktivita ^{137}Cs v žiadnej vzorke nepresiahla detekčný limit, ktorého priemer bol $0,12 \text{ Bq.dm}^{-3}$.

Audity

KVPS vykonali v roku 2011 na úseku ekológie 4 interné audity na RVPS. Všetky vykonané audity boli vyhodnotené bez nezhôd.

Audity vykonané KVPS na RVPS v roku 2011 – úsek ekológie:

Tabuľka č. 50

Číslo	RVPS	Počet nezhôd	Popis nezhody
01/2011/PO	Prešov	Bez nezhôd	-
11.07.2011	Púchov	Bez nezhôd	-
E/22/09/11/KN	Komárno	Bez nezhôd	-
E/07/10/11/SA	Šaľa	Bez nezhôd	-

Školenia

Školenie „**Hygiena krmív, živočíšne vedľajšie produkty, ekológia a veterinárna farmácia - Správne konanie,**“ konané 17.-19.10.2011, bolo organizované pre inšpektorov hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie RVPS, KVPS, pre pracovníkov ŠVPÚ a pre inšpektorov ŠVPS SR. Školenia sa zúčastnili 4 lektori a 66 účastníkov.

Boli prezentované tieto témy:

- **Zákon č. 342/2011 Z. z.** zo 14. septembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa **zákon č. 39/2007 Z. z.** a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov,
- **Zákon č. 362/2011 Z. z.** z 13. septembra 2011 o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov a- vykonávacie predpisy k zákonu o liekoch.

V roku 2011 bolo zorganizované školenie „**Monitoringy (NPKR, KCM, MSK, MPZ, RHK), veterinárna farmácia**“ v dňoch 30.11. – 2.12.2011 pre inšpektorov hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie RVPS, pre pracovníkov ŠVPÚ a pre inšpektorov ŠVPS SR. Školenia sa zúčastnili 2 lektori a 64 účastníkov.

Boli prezentované tieto témy:

- Zákon č. 342/2011 Z. z. zo 14. septembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov - vo vzťahu k rezíduám a platnej legislatíve EÚ.
- Monitoring - NPKR - Výkon úradných kontrol - šetrenie v prípade zistenia rezíduí cudzorodých látok v živých zvieratách, v produktoch živočíšneho pôvodu a v krmivách (vysledovateľnosť, ukladanie opatrení, sankcií),

- Monitoriny KCM, MSK, MPZ, RHK - Výkon úradných kontrol - šetrenie v prípade zistenia rezíduí cudzorodých látok v živých zvieratách, v produktoch živočíšneho pôvodu a v krmivách (vysledovateľnosť, ukladanie opatrení, sankcií).
- Veterinárna farmácia – vykonávanie veterinárneho farmaceutického dozoru podľa zákona č. 362/2011 Z. z.,
- Pohyb lieku na trhu (výrobca, veľkodistribútor, lekárne, súkromný veterinárny lekár, chovateľ) a uchovávanie záznamov,
- Úradné kontroly RVPS – v lekárňach, u chovateľov, súkromných veterinárnych lekárov,
- úradné kontroly ŠVPS SR- veľkodistribútor, výroba liekov – medikácia krmív, vykonávacie predpisy k zákonu č. 362/2011 Z. z.

Veterinárna farmácia

1. Úradné kontroly

Všetky úradné kontroly sa vykonali v súlade s platnou legislatívou predovšetkým so zákonom č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/1996 Z. z. o reklame, v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacích predpisov (ďalej len „zákon č. 140/1998 Z. z.“) a od 1.12.2011v súlade s novým zákonom o liekoch a zdravotníckych pomôckach č. 362/2011 Z. z., nariadením vlády č. 41/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na prípravu, uvádzanie na trh, používanie medikovaných krmív (ďalej len „nariadenie č. 41/2004 Z. z.“) a nariadením vlády SR č. 609/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta-agonistických látok v chove hospodárskych zvierat (ďalej len „nariadenie č. 609/2008 Z. z.“).

Každoročne ŠVPS SR vydáva nový Metodický pokyn – Štátny dozor na úseku veterinárnej farmácie pre aktuálny rok na základe výsledkov kontrol z predchádzajúceho roka a novej aktuálnej legislatívy, kde sú zohľadnené aj aktuálne problémy štátneho veterinárneho farmaceutického dozoru.

RVPS vykonávali štátny farmaceutický dozor u veľkodistribútorov veterinárnych liekov, vo verejných lekárňach so sortimentom veterinárnych liekov, u súkromných veterinárnych lekárov, na farmách u vlastníkov alebo držiteľov (chovateľov) zvierat produkujúcich potraviny a u výrobcov medikovaných krmív.

ÚŠKVBL vykonával farmaceutický dohľad a dozor u výrobcov veterinárnych liekov, u veľkodistribútorov veterinárnych liekov a u výrobcov medikovaných krmív.

Celkový počet úradných kontrol v oblasti veterinárnej farmácie v roku 2011 bol 3251. Z toho RVPS SR vykonali 3206 kontrol. ÚŠKVBL vykonal 45 kontrol. Pri všetkých kontrolách pri zistení nedostatkov boli príslušným kontrolným orgánom uložené opatrenia na ich odstránenie.

Na základe Metodického pokynu č. 10/2011 vykonali KVPS v prvom polroku 20 kontrol zameraných na výkon štátnej správy na úseku veterinárnej farmácie na RVPS.

Vykonané kontroly v roku 2011 podľa jednotlivých typov subjektov podliehajúcich výkonu štátneho farmaceutického dozoru v zmysle platného Metodického pokynu pre rok 2011 :

Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov

Na území SR je evidovaných 122 miest veľkodistribúcie veterinárnych liekov, veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov. V roku 2011 bolo príslušnými RVPS vykonaných spolu 64 kontrol, z toho 2 následné. Pri kontrolách bolo spísaných 60 záznamov z úradnej kontroly a 1 protokol z kontroly, ÚŠKVBL vykonal 13 kontrol pri ktorých bolo zistených 8 nedostatkov.

Tabuľkové, následne i grafické vyhodnotenie, t.j. počet evidovaných subjektov, počet subjektov podliehajúcich farmaceutickému dozoru, počet subjektov u ktorých boli vykonané kontroly, počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období, počet vykonaných následných kontrol, počet záznamov, počet protokolov, pokuty jednotlivých RVPS je kompletne podľa krajov uvedené v prílohe č. 1, v tabuľke č. 1, respektíve v grafe č. 1. Rovnako v prílohe sú v ďalších tabuľkách prehľadné i nasledovné typy činností.

Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky

Podľa podkladov RVPS je evidovaných 961 verejných lekární, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky a podliehajú výkonu štátneho farmaceutického dozoru. V roku 2011 bolo jednotlivými RVPS v 223 lekárňach vykonaných spolu 226 kontrol, z toho jedna následná, bolo spísaných 224 záznamov o kontrole a 1 protokol z kontroly.

Súkromní veterinárni lekári

V celoslovenskej pôsobnosti je príslušnými RVPS vykázaných 742 súkromných veterinárnych lekárov, ktorí majú vydané povolenia na vykonávanie odbornej veterinárnej činnosti. V uplynulom roku bolo príslušnými RVPS u 614 SVL vykonaných spolu 750 kontrol, z toho 11 následných, pri ktorých bolo spísaných 727 záznamov o kontrole a 12 protokolov z kontroly.

Chovatelia

Najpočetnejšou skupinou prevádzkovateľov podliehajúcim výkonu štátneho farmaceutického dozoru boli chovatelia. Jednalo sa o nasledovné druhy chovov a kontrol:

Chovatelia hovädzieho dobytku

Podľa vykázaných údajov bolo na území SR evidovaných 2976 fariem s chovom hovädzieho dobytku podliehajúcich farmaceutickému dozoru. V uplynulom roku bolo príslušnými RVPS na 1148 farmách vykonaných 1227 kontrol, z toho 23 následných. Bolo spísaných 1172 záznamov o kontrole a 32 protokolov z kontroly.

Chovatelia ošípaných

Podľa vykázaných údajov bolo v uplynulom roku 1386 produkčných hospodárstiev s chovom ošípaných podliehajúcich farmaceutickému dozoru. Vo vykazovanom období bolo vykonaných 319 kontrol, z toho 10 následných. Pri nich bolo spísaných 304 záznamov o kontrole a 5 protokolov.

Chovatelia oviec

Z 256 produkčných hospodárstiev podliehajúcim dozoru bolo u 531 vykonaných 491 kontrol, z toho 6 následných, pri nich inšpektori spísali 474 záznamov o kontrole a 11 protokolov z kontroly.

Chovatelia kôz

U 302 produkčných hospodárstiev podliehajúcim dozoru bolo u 146 vykonaných 129 kontrol, z toho 3 následne, pri nich inšpektori spísali 123 záznamov o kontrole a 3 protokoly z kontroly.

Chovatelia hydiny

Podľa vykázaných údajov bolo v roku 2011 211 produkčných hospodárstiev. U 192 bolo vykonaných 194 kontrol. Protokol spísaný nebol.

Chovatelia rýb

V uplynulom období bolo zaevidovaných 88 produkčných hospodárstiev rýb. U 75 bolo vykonaných 75 kontrol so spísaným záznamom a u 1 s následným protokolom z kontroly.

Chovatelia včiel

Vykázaných bolo 5144 chovateľov podliehajúcich dozoru. U 254 bolo vykonaných 258 kontrol bez spísania protokolu.

Ostatní chovatelia

RVPS vykázali 102 ďalších prvovýrobcov. Jednalo sa o chovy pštrosov, bažantov, diviny, králikov, zajaca poľného, bežcov, koňov, jeleňov danielov, muflónov, srncov a diviakov. 65 boli skontrolovaní bez zistenia nedostatkov.

Výrobcovia medikovaných krmív

26 výrobcov s povolenou výrobou medikovaných krmív podliehalo dozoru zo strany RVPS a ÚŠKVBL. RVPS vykonali u nich 103 kontrol, z toho 1 následná, pri čom boli spísané 2 protokoly, ostatné kontroly boli ukončené spísaním záznamu. ÚŠKVBL vykonali u 12 kontrol pri ktorých zistili 7 nedostatkov.

1. Výroba veterinárnych liekov

Štátny dozor na uvedenom úseku podlieha v súlade s platným zákonom výlučne ÚŠKVBL. Tento v roku 2011 vykonali 20 kontrol, pri nich zistil 18 nedostatkov.

V rámci vyhodnotenia štátneho veterinárneho farmaceutického dozoru sa vyhodnocuje počet úradných kontrol s nedostatkami a nedostatky podľa ich druhu. Boli zisťované nasledovné nedostatky :

- držiteľ povolenia na lekárenskú starostlivosť nevedol záznamy podľa § 56 ods. 4 zákona č. 140/1998 Z. z.,
- súkromný veterinárny lekár nezaznamenal do knihy veterinárnych úkonov použitie veterinárnych liekov,
- súkromný veterinárny lekár nezaznamenal do knihy veterinárnych úkonov identifikačné čísla zvierat,
- chýbajúci podpis chovateľa v knihe veterinárnych úkonov,
- na farme nebol vedený register chovateľa,

- nebolo v registri chovateľa zapísané celé identifikačné číslo zvierťa,
- v registri chovateľa neuvádzané množstvo použitého lieku v merných jednotkách,
- v registri chovateľa neuvádzané ochranné lehoty,
- chovateľ nemal knihu veterinárnych úkonov,
- v registri chovateľa nebola zapísaná ochranná lehota veterinárnych liekov,
- v registri chovateľa nebola vedená individuálna identifikácia ošetrovaných zvierat,
- v knihe veterinárnych úkonov chýbal podpis chovateľa,
- výrobca medikovaných krmív dodával medikované krmivo vlastníkom alebo držiteľom zvierat na predpis na medikované krmivá, kde bolo uvedené jeho množstvo väčšie ako požiadavka na 1 mesiac,
- výrobca medikovaných krmív nedodržiaval dĺžku platnosti predpisu na medikované krmivá,
- výroba medikovaného krmiva bola vykonaná na základe neúplne vyplneného predpisu na medikované krmivá pre zvieratám,
- registrovaný liečivý premix nebol v predpise na medikované krmivá pre zvieratá uvedený v úradnom jazyku – slovenčine,
- nedodriavanie zásad správnej výrobnnej praxe u výrobcov veterinárnych liekov a výrobcov medikovaných krmív,
- nedostatky v dodržiavaní správnej veľkodistribučnej praxe veľkodistribútorov.

Na odstránenie zistených nedostatkov RVPS ukladali opatrenia dôsledného dodržiavania podmienok distribúcie, výdaja, uchovávaní a používania veterinárnych liekov a medikovaných krmív podľa platných právnych predpisov a tak zabránili vzniku rezíduí v produktoch živočíšneho pôvodu. KVPS a RVPS následne kontrolovali plnenie uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a dodržanie nariadeného termínu ich splnenia.

V roku 2011 bolo vykonaných 750 veterinárnych kontrol o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta - agonistických látok v chove hospodárskych zvierat podľa nariadenia č. 609/2008 Z. z., pričom ani v jednom prípade nebolo zistené porušenie príslušných predpisov. Podľa krajov to bolo nasledovné :

Tabuľka č. 51

Kraj	Počet vykonaných kontrol	Zistené porušenie nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z.
Bratislava	38	nezistené
Trnava	116	nezistené
Nitra	90	nezistené
Trenčín	56	nezistené
Žilina	108	nezistené
Banská Bystrica	122	nezistené
Prešov	112	nezistené
Košice	108	nezistené
SR spolu	750	nezistené

Nedostatky zistené v roku 2011 boli menej závažného charakteru neohrozujúce zdravie ľudí a zvierat.

Audity

KVPS vykonali v roku 2011 na úseku veterinárnej farmácie 10 interných auditov na RVPS. Audity boli bez nezhôd.

Školenia

V roku 2011 boli realizované nasledovné školenia :

„Hygiena krmív, medikované krmivá“ – školenie bolo organizované 17.-18.5.2011 pre inšpektorov hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie RVPS, KVPS, pre pracovníkov ŠVPÚ, pre inšpektorov HIS a pre inšpektorov ŠVPS SR. Školenia sa zúčastnilo 7 lektorov a 60 účastníkov.

Boli prezentované tieto témy:

- Platné právne predpisy v oblasti krmív pre zvieratá - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaní, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a ktorým sa zrušujú smernice 79/373/ES, 80/151/EHS, 82/471/EHS,;
- Výkon úradnej kontrol v oblasti výroby a uvádzania na trh krmív,
- Vlastné kontroly výrobcu krmív, premixov, medikovaných krmív: HACCP – výroba kompletných, doplnkových a medikovaných krmív,
- Biocídne výrobky,
- Výroba a uvádzanie na trh doplnkových látok – probiotiká,
- Doplnkové látky – legislatíva, nariadenie 1831/2003/ES, doplnkové látky, medikované krmivá – registrácia v SR,
- Vlastné kontroly výrobcu krmív, premixov, medikovaných krmív: Riziká – ovládanie a analýza rizík, plán kontroly kvality,
- Medikované krmivá – cielené kontroly 2010-vyhodnotenie,
- Medikované krmivá – registrácia, povolenie na výrobu, úradné kontroly.

Školenie **„Hygiena krmív, ŽVP, ekológia a veterinárna farmácia - Správne konanie,“** konané v dňoch 17.-19.10.2011 podrobné informácie sú uvedené v kapitole **Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoringy rezíduí.**

V roku 2011 bolo zorganizované školenie **„Monitoringy (NPKR, KCM, MSK, MPZ, RHK), veterinárna farmácia“** v dňoch 30.11. – 2.12.2011 a podrobné informácie sú uvedené v kapitole **Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoringy rezíduí.**

Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozo

Pri reorganizácii ŠVPS SR z dôvodu šetrenia finančných prostriedkov a tým súvisiacej redukcii pracovných miest vznikol od 1.1.2011 odbor zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov.

Odbor vznikol zlúčením odboru zahraničných vzťahov a odboru veterinárnej certifikácie a kontrol pri výmenách, dovozoch a vývozočoch.

Pri tejto reorganizačnej zmene prišlo k redukcii stavu zamestnancov odboru o desať pracovných miest.

Hlavné činnosti spadajúce do kompetencie odboru:

1. Dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín
2. Vývozy zvierat a produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín
3. Obchod so zvieratami a produktmi živočíšneho pôvodu v rámci EÚ
4. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov
5. Odborné školenia, vzdelávanie a spolupráca s organizáciami v SR a EÚ

1. Základný legislatívny rámec pre jednotlivé činnosti odboru

1. 2. Dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín

1. vydávanie záväzných posudkov v územnom, stavebnom a kolaudačnom konaní, ak sa týkajú stavieb, ktoré sú určené na výkon hraničnej veterinárnej kontroly - § 6 ods. 2 písm. k) zákona č. 39/2007 Z. z.
2. vydávanie rozhodnutia o schválení a zrušenie rozhodnutia o schválení
 - HIS pri dovoze z tretích krajín - § 6 ods. 2 písm. i) bod 1
 - dodávateľov priamo zásobujúcich produktmi živočíšneho pôvodu námorné lode vykonávajúce medzinárodnú prepravu - § 6 ods. 2 písm. i) bod 6
 - slobodných pásiem, slobodných skladov a colných skladov - § 6 ods. 2 písm. i) bod 6
3. vykonávanie hraničnej veterinárnej kontroly prostredníctvom schválených HIS a veterinárnych inšpektorov - § 6 ods. 2 písm. d), § 35
4. vydávanie certifikátov o dodržaní veterinárnych požiadaviek podľa § 3 po vykonaní hraničnej veterinárnej kontroly pri dovoze z tretích krajín - § 6 ods. 2 písm. o)
5. vykonávanie kontrol zameraných na činnosť
 - HIS - § 6 ods. 2 písm. h), bod 1
 - dodávateľov priamo zásobujúcich produktmi živočíšneho pôvodu námorné lode vykonávajúce medzinárodnú prepravu - § 6 ods. 2 písm. h), bod 1
 - slobodných pásiem, slobodných skladov a colných skladov - § 6 ods. 2 písm. h), bod 1
6. príprava národného plánu kontrol v oblasti dovozov z tretích krajín - § 6 ods. 2 písm. e)
7. vydávanie núdzových opatrení v prípadoch podľa § 35 ods. 9
8. vedenie zoznamov schválených dodávateľov priamo zásobujúcich produktmi živočíšneho pôvodu námorné lode vykonávajúce medzinárodnú prepravu a schválených slobodných pásiem, slobodných skladov a colných skladov - § 6 ods. 2 písm. l)
9. publikovanie zoznamov schválených tretích krajín, prevádzkarní a vzorov certifikátov na webovej stránke ŠVPS SR - § 21 ods. 2 a § 25
10. stanovovanie veterinárnych podmienok na dovoz zvierat, násadových vajec alebo zárodočných produktov, ktorých zdravotné požiadavky nie sú harmonizované v rámci EÚ - § 21 ods. 2

11. kontrola dobrých životných podmienok zvierat - článok 21 Nariadenie Rady (ES) č. 1/2005

1.3. Vývozy do tretích krajín

1. riadenie, usmerňovanie, koordinovanie a kontrola RVPS pri vývozech do tretích krajín - § 6 ods. 2 písm. a)
2. poverovanie úradných veterinárnych lekárov na výkon certifikácie podľa § 36 a zrušovanie ich poverenia - § 6 ods. 5 písm. h)
3. vedenie evidencie úradných veterinárnych lekárov poverených podpisovaním certifikátov - § 6 ods. 2 písm. l), § 36 ods. 5 písm. a)
4. archivácia kópií vydaných a potvrdených certifikátov - § 36 ods. 5 písm. b)
5. vydávanie rozhodnutia o schválení a zrušenie rozhodnutia o schválení - prevádzkarne pri vývoze do tretích krajín, ak to vyžadujú príslušné orgány tretích krajín podľa príslušných právnych predpisov danej tretej krajiny - § 6 ods. 2 písm. i)
6. vedenie zoznamov fyzických osôb-podnikateľov a právnických osôb, - § 6 ods. 2 písm. l)
7. vydávanie núdzových opatrení v prípadoch podľa § 34 ods. 1
8. vykonáva veterinárne kontroly ochrany zvierat pri vývoze do tretích krajín - § 6 ods. 2 písm. z)

1.4. Obchod v rámci EÚ

1. riadenie, usmerňovanie, koordinovanie a kontrola RVPS pri obchode v rámci EÚ - § 6 ods. 2 písm. a)
2. poverovanie úradných veterinárnych lekárov na výkon certifikácie podľa § 36 a zrušovanie ich poverenia - § 6 ods. 5 písm. h)
3. vedenie evidencie úradných veterinárnych lekárov poverených podpisovaním certifikátov - § 6 ods. 2 písm. l), § 36 ods. 5 písm. a)
4. archivácia kópií vydaných a potvrdených certifikátov - § 36 ods. 5 písm. b)
5. vedenie zoznamov fyzických osôb-podnikateľov a právnických osôb, - § 6 ods. 2 písm. l)
6. vydávanie núdzových opatrení v prípadoch podľa § 34 ods. 1

1.5. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

1. vykonávanie činností a kontrol podľa nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008 a nariadenia (ES) č. 1224/2009 z 29. septembra 2008 , ktorým sa ustanovuje systém Spoločenstva na zabraňovanie nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, na odrádzanie od neho a jeho odstránenie, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1936/2001 a (ES) č. 601/2004 a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 1093/94 a (ES) č. 1447/1999.

1.6. Odborné školenia, vzdelávanie a spolupráca s organizáciami v SR a EÚ

1. príprava a vykonávanie školení veterinárnych inšpektorov príp. podnikateľských subjektov - § 6 ods. 2 písm. q)
 - obchod v rámci EÚ – legislatíva, veterinárna certifikácia, veterinárne podmienky pri dovoze z členských štátov
 - dovozy z tretích krajín – legislatíva, dovozné postupy, zoznamy schválených tretích krajín, schválených organizácií, zariadení a prevádzkarní a vzory certifikátov

- vývozy do tretích krajín - legislatíva, procedúry, veterinárna certifikácia
- hraničné veterinárne kontroly - legislatíva, procedúry, superkontroly
- slobodné colné zóny, slobodné colné sklady, colné sklady - legislatíva, procedúry, superkontroly
- dodávatelia priamo zásobujúci produktmi živočíšneho pôvodu námorné lode vykonávajúce medzinárodnú prepravu
- TRACES systém
- kontroly produktov rybolovu podľa nariadenia (ES) č. 1005/2008 a nariadenia (ES) č. 1224/2009

2. Rezortná Koordinačná skupina (ďalej len „RKS“).

RKS bola zriadená na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 431/2003 z 5. júna 2003 k návrhu koordinácie rozhodovacieho procesu v záležitostiach Európskej únie a uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 884 z 17. 10. 2007 k Revidovanému mechanizmu tvorby stanovísk k návrhom právnych aktov schvaľovaných Radou EÚ v podmienkach Slovenskej republiky.

2. Úradná kontrola

V SR je v súlade s rozhodnutím Komisie č. 2004/292/ES o zavedení systému Traces a o zmene rozhodnutia 92/486/EHS zavedený integrovaný počítačový veterinárny systém TRACES, v rámci ktorého sú spojené nasledujúce jednotky:

- 1 centrálna veterinárna jednotka – ŠVPS SR
- 40 lokálnych veterinárnych jednotiek – RVPS
- 3 Hraničné inšpekčné stanice - HIS

2.1. Hraničná veterinárna kontrola - Dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín

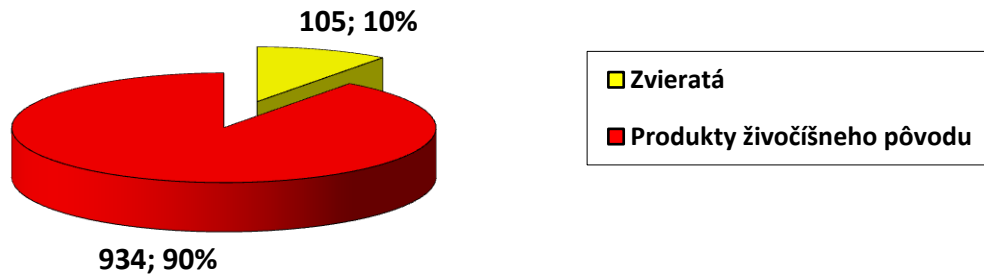
Živé zvieratá a produkty živočíšneho pôvodu môžu vstupovať do EU prostredníctvom hraničných inšpekčných staníc (HIS) na základe striktne harmonizovaných dovozných podmienok. Tieto podmienky vyžadujú, okrem iného, aby takéto dovozy boli realizované iba zo schválených tretích krajín, zo schválených alebo registrovaných prevádzkarní, a že sprevádzajúci veterinárny certifikát, ktorý sprevádza zásielku musí byť podpísaný kompetentnou autoritou exportujúcej krajiny poskytujúcej detailné informácie o zverozdravotnom statuse produktov a ich súladu s EÚ dovoznými požiadavkami. Pri vstupe inšpektor HIS musí vykonať povinné kontroly zahŕňajúce dokumentárnu, identifikačnú a fyzickú kontrolu s cieľom overenia, že výrobky sú v súlade s ich osvedčením a spĺňajú dovozné podmienky. Fyzické kontroly sú požadované vždy v prípade živých zvierat. V prípade produktov živočíšneho pôvodu sa uplatňuje redukcia fyzických kontrol, ktorej súčasťou môže byť aj odber laboratórnych vzoriek.

Ak zásielka uspokojujúco prešla týmito kontrolami je vystavený spoločný veterinárny vstupný dokument (CVED) ktorý povoľuje výrobky uvoľniť do voľného obehu. Na tejto úrovni je blízka spolupráca medzi veterinárnymi a colnými autoritami, ktoré neumožnia uvoľnenie zvierat a produktov živočíšneho pôvodu pokiaľ CVED nie je vystavené a podpísané veterinárnym inšpektorom.

Celkovo bolo do Slovenskej republiky dovezených z tretích krajín 934 zásielok produktov živočíšneho pôvodu a 105 zásielok zvierat.

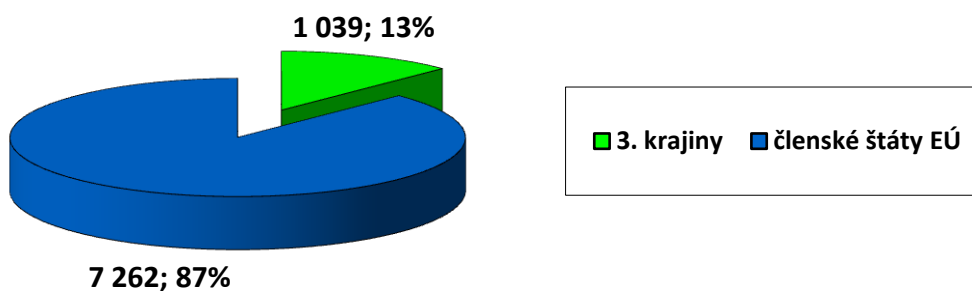
Graf č.14

Celkový počet zásielok dovezených do SR z tretích krajín za rok 2011

Graf č.15

porovnanie počtu zásielok dovezených do SR z 3. krajín a z EÚ

Tabuľka č. 52

Celkový dovoz zvierat z tretích krajín do SR podľa druhov						
Kone (ks)	1 dňová hydina (ks)	Živé ryby (kg)	Mäkkýše (kg)	Násadové vajcia (ks)	Psi (ks)	Ostatné spoločenské Zvieratá (ks)
37	16713	14691 kg	116 kg	1799820	31	11989

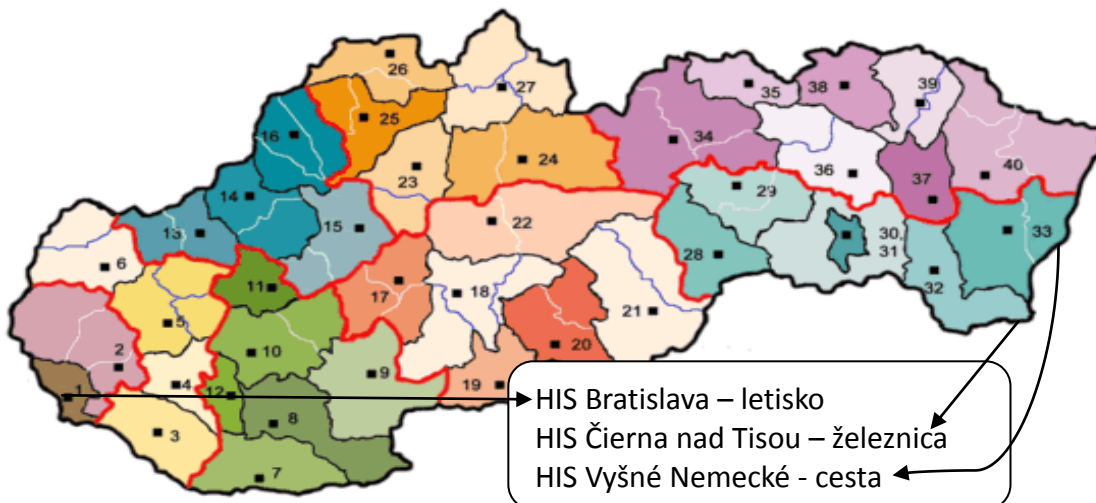
Tabuľka č. 53

Celkový dovoz produktov z tretích krajín do SR podľa druhu / tona						
Hydinové mäso	Produkty rybolovu	Med	Črevá	Kože	Vlna	Trofeje
701,309	2818	419	166	630	843	0,779

Hraničnú veterinárnu kontrolu môžu na území SR vykonávať iba HIS publikované na zozname podľa rozhodnutia Komisie č. 2009/821/ES. V SR je členenie HIS nasledovné:

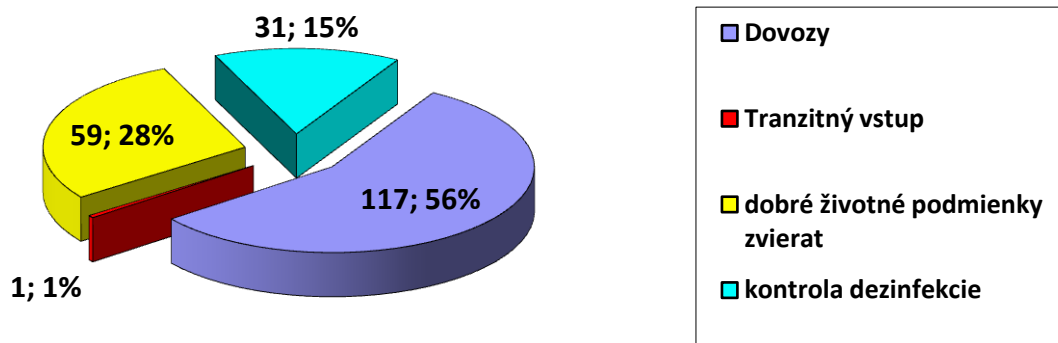
- HIS Vyšné Nemecké – je schválená pre vykonávanie nasledovných kontrol:
 - Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly kopytníkov „U“ a registrovaných zvierat koňovitých „E“; nie je schválená pre vykonávanie kontrol ostatných zvierat „O“;

- Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.
- HIS Čierna nad Tisou – je schválená pre vykonávanie kontrol:
 - produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia; (nie je schválená pre vykonávanie kontrol živých zvierat).
 - HIS Bratislava letisko – je schválená ŠVPS SR pre vykonávanie kontrol:
 - Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly ostatných zvierat „O“ a registrovaných zvierat koňovitých „E“; nie je schválená pre vykonávanie kontrol kopytníkov „U“;
 - Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly balených produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.

Na HIS SR bolo v roku 2011 vykonaných inšpektormi HIS **208** kontrol.

Graf č.16

Počet kontrol na HIS SR

Tabuľka č.54

Dovoz zvierat a produktov živočíšneho pôvodu do SR z tretích krajín cez HIS SR za ROK 2011		
komodita	zásielky	množstvo
Včelí med prírodný	22	419 000 kg
Ryby mrazené	2	4 243 kg
Výčesky z vlny	13	186 983,25 kg
Hovädzie kože mokrosolené	6	108 000 kg
Technický bravčový tuk	1	20 000 kg
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá(psy alebo mačky) suché	22	404 290 kg
Krmivo pre akváriové ryby	11	13 935 kg
Perie	2	18 164 kg
Morčacie mäso mrazené (SD)	1	7 422 kg
Hovädzie mäso mrazené (SD)	2	603,65 kg
Baranie mäso mrazené (SD)	1	3 897,38 kg
Mäso a jedlé droby z hydiny mrazené (SD)	4	2 944 kg
Vajcia mrazené (SD)	1	940 kg
Ryby mrazené (SD)	1	200 kg
Mäsové výrobky	3	16 193,16 kg
Sperma býkov	4	5 kg
Sperma psov	1	50 dávok
trofeje	2	2 ks
Bažantie krídla	18	184,3 kg

Poznámka: SD – spätný dovoz

Podľa §15 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 534/2004 Z.z. zo 14. septembra 2004, ktorým sa ustanovujú princípy organizácie veterinárnych kontrol produktov vstupujúcich na územie Európskych spoločenstiev z tretích krajín (SMERNICA RADY 97/78/ES) inšpektori HIS vykonávajú kontroly spätného dovozu zásielok pôvodom v EÚ, ktoré boli vrátené z tretích krajín.

Tabuľka č. 55

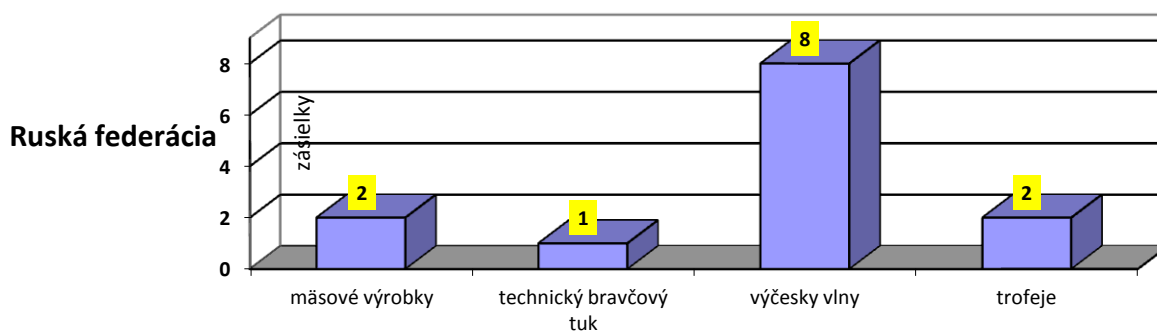
Kontrola spätného dovozu na HIS SR				
komodita	Počet zásielok	3.krajina, ktorá odmietla zásielku	Členský štát pôvodu	poznámka
Mäsové výrobky	1	Ruská federácia	Slovensko	Prepustená
Mäsové výrobky	1	Ruská federácia	Maďarsko	Prepustená
Mäsové výrobky	1	Ukrajina	Nemecko	zlikvidovaná
Mäsové výrobky	10	Afganistan	Taliansko	prepustené

V roku 2011 bola vykonaná jedna kontrola tranzitného vstupu na HIS Vyšné Nemecké zásielky mrazených rýb z Ruskej federácie do Srbska.

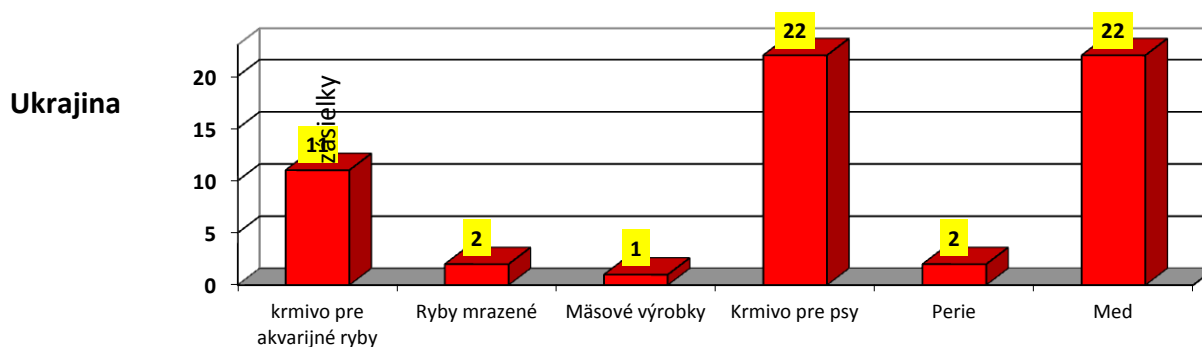
Jedna zásielka mäsových výrobkov pôvodom z Ukrajiny s miestom určenia Nemecko bola inšpektormi HIS Vyšné Nemecké zlikvidovaná z dôvodu nesplnenia dovozných podmienok a jedna zásielka spermy psa s miestom určenia Slovensko bola vrátená do miesta pôvodu v Spojených štátoch amerických z dôvodu absencie veterinárneho certifikátu.

Graf č.17

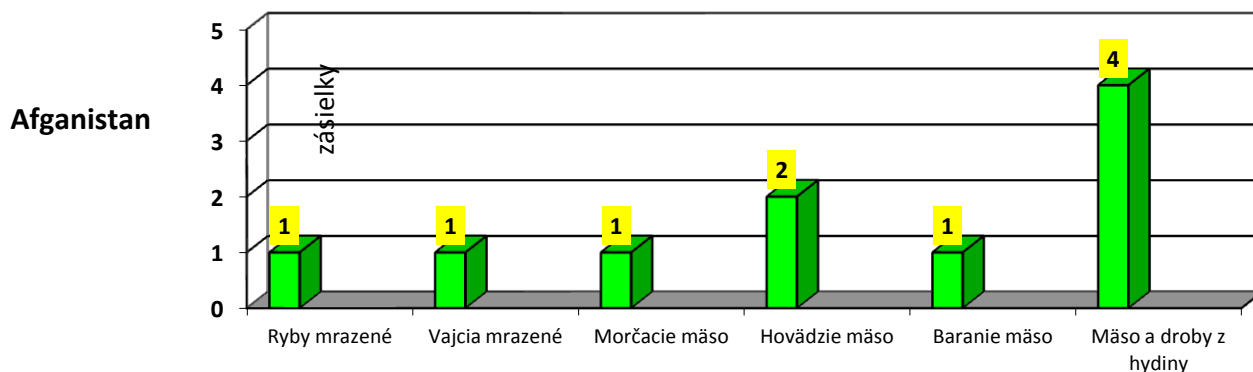
Tretie krajiny z ktorých sa realizuje dovoz do SR

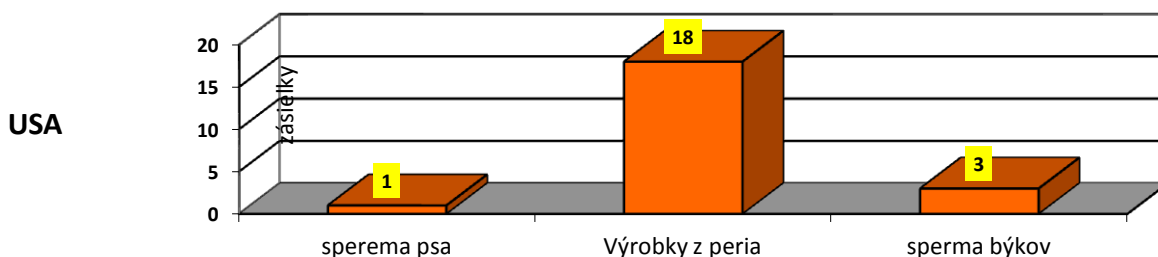
Graf č.18

Graf č.19

Graf č.20

Tabuľka č. 56

Bielorusko	Hovädzie kože mokrosolené	6 zásielok
Moldavsko	Ovčia vlna	5 zásielok
Kanada	Sperma psa	1 zásielka

V súlade s článkom 21 Nariadenia Rady (ES) č. 1/2005 z 22. decembra 2004 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností a o zmene a doplnení smerníc 64/432/EHS a 93/119/ES a nariadenia (ES) č. 1255/97 inšpektori HIS vykonávajú kontroly dobrých životných podmienok zvierat vystupujúcich cez HIS SR z EÚ. Počas roku 2011 bolo vykonaných 59 kontrol.

Tabuľka č. 57

Kontrola dobrých životných podmienok zvierat na HIS SR pri vývoze z EÚ			
Druh zvierat	Počet zásielok	množstvo	Výsledok kontroly
Živá hydina	46	3 714 200	uspokojivá
Muflóny	1	55	uspokojivá
Hovädzí dobytok	11	331	uspokojivá
Kone registrované	1	5	uspokojivá

Tabuľka č. 58

Prehľad laboratórnych vzoriek odobraných na HIS SR počas roku 2011

KOMODITA	DRUH VYŠETRENIA	CELKOVÝ POČET VYŠETRENÍ (UKAZOVATEĽOV)	VÝSLEDOK VYŠETRENIA
Med včelí prírodný CVED 05/03/01/11/VN	1.skupina rezíduá veterinárnych liečiv - tetracyklíny	1 (4)	Negatívne, vyhovuje
Med včelí prírodný CVED 06/04/01/11/VN	1.skupina rezíduá veterinárnych liečiv - tetracyklíny	1 (4)	Negatívne , vyhovuje
Med včelí prírodný CVED 07/05/01/11/VN	1.skupina rezíduá veterinárnych liečiv (amitraz, streptomycín, tylozín, sulfónamidy, tetracyklíny, dapson, trimetoprim, chinolóny)	1 (33)	Negatívne, vyhovuje
Med včelí prírodný CVED 07/05/01/11/VN	2.skupina rezíduá zakázaných látok - chloramfenikol	1 (1)	Negatívne, vyhovuje
Med včelí prírodný CVED 19/12/02/11/VN	2.skupina rezíduá zakázaných látok - chloramfenikol	1 (1)	Negatívne, vyhovuje
Med včelí prírodný CVED 46/25/04/11/VN	1.skupina rezíduá veterinárnych liečiv - tetracyklíny	1 (4)	Negatívne, vyhovuje
Med včelí prírodný CVED 115/65/09/11/V	2.skupina rezíduá zakázaných látok - chloramfenikol	1 (1)	Negatívne, vyhovuje
Med včelí prírodný CVED 164/86/12/11/V	1.skupina rezíduá veterinárnych liečiv (amitraz, streptomycín)	1 (3)	Negatívne, vyhovuje

Pozn.: Pri uvedení výsledku vyšetrenia – **vyhovuje** - znamená, že daná vzorka vo vyšetrených ukazovateľoch je v súlade s požiadavkami Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 470/2009 zo 6. mája 2009 o stanovení postupov Spoločenstva na určenie limitov rezíduí farmakologicky účinných látok v potravinách živočíšneho pôvodu a Nariadenia komisie (EÚ) č. 37/2010 z 22. decembra 2009 o farmakologicky účinných látkach a ich klasifikácií, pokiaľ ide o maximálne limity rezíduí v potravinách živočíšneho pôvodu.

Kontrola spoločenských zvierat

Zoznam vstupných miest pre spoločenské zvieratá v rámci neobchodného styku pri vstupe z tretích krajín

na hranici s Ukrajinou

- cestné hraničné priechody **Vyšné Nemecké, Ubľa, Veľké Slemence**
- železničný hraničný priechod **Čierna nad Tisou**

letiská

- letisko **Bratislava, Košice, Poprad, Žilina, Piešťany, Sliac**

Bolo skontrolovaných **601** dopravných prostriedkov, v ktorých boli identifikované spoločenské zvieratá uvedené v prílohe č. 1 časti A a B (pes, mačka, fretka) Nariadenia (ES) č. 998/2003 EP a ER o veterinárnych požiadavkách uplatniteľných na nekomerčné premiestňovanie spoločenských zvierat a ktorým sa mení a dopĺňa smernica Rady 92/65/EHS.

Graf č.21

Pri týchto kontrolách bolo preverených **885** pasov resp. certifikátov spoločenských zvierat.

Graf č. 22

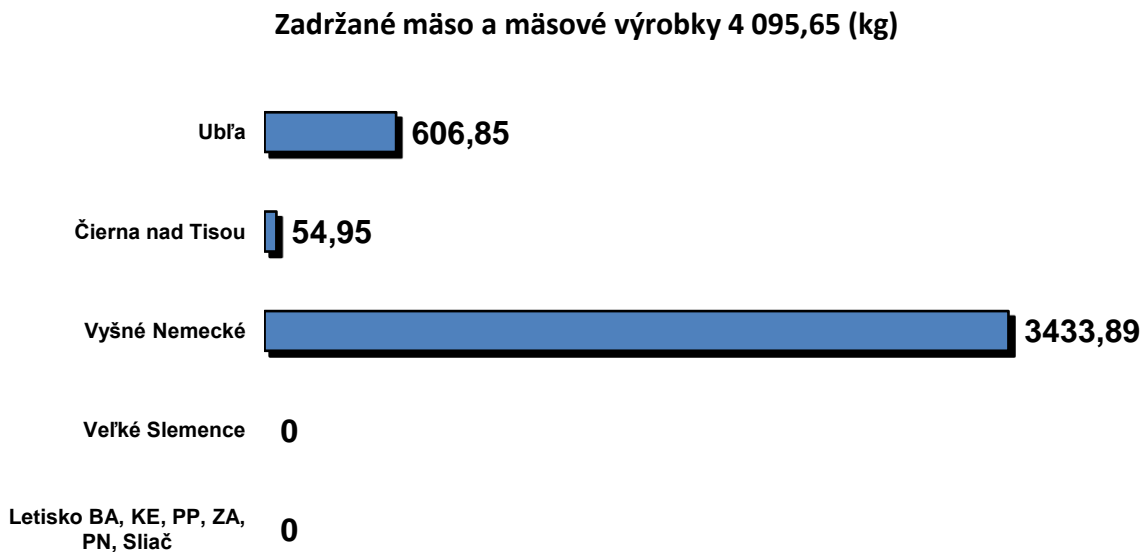
V priebehu roku 2011 neboli zaznamenané **žiadne prípady vrátenia alebo zadržania spoločenských zvierat pri nekomerčnom premiestňovaní.**

Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín

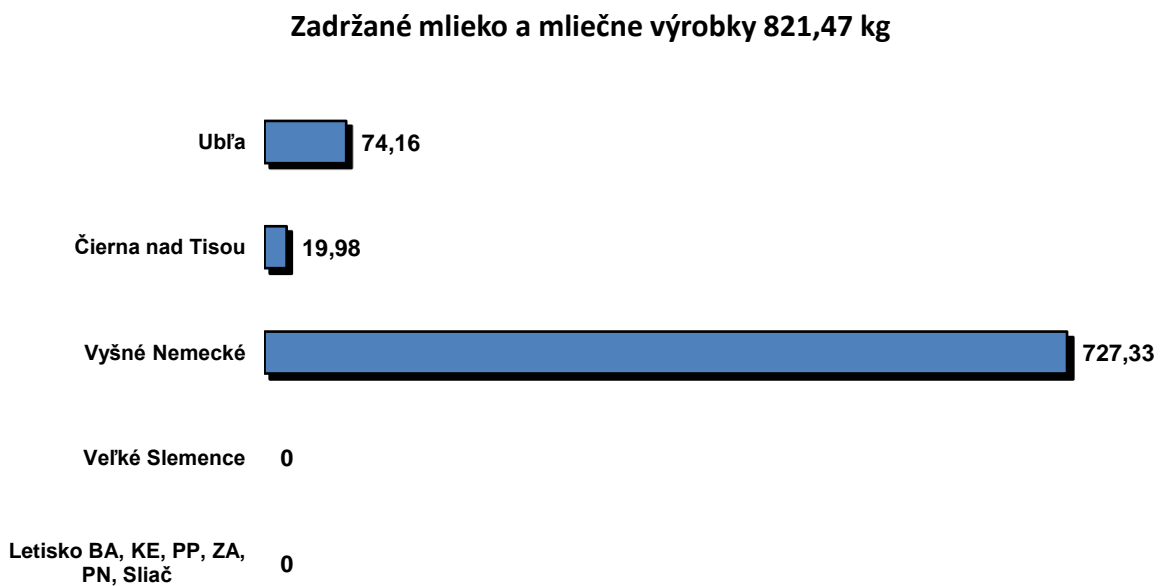
Podľa článku 16 smernice 97/78/ES sa dovozné podmienky stanovené touto smernicou nevzťahujú na výrobky, ktoré sa dovážajú v osobnej batožine cestujúcich a sú určené na ich osobnú spotrebu, pokiaľ ich množstvo nepresahuje množstvo, ktoré sa má stanoviť v súlade s postupom opísaným v predmetnej smernici. Takisto sa tieto požiadavky nevzťahujú na výrobky zasielané ako malé zásielky súkromným osobám, pokiaľ sa tieto výrobky nedovážajú na obchodné účely a ich množstvo nepresahuje množstvo, ktoré sa má stanoviť v súlade s postupom opísaným v uvedenej smernici.

Tieto postupy sú ustanovené v NARIADENÍ KOMISIE (ES) č. 206/2009 z 5. marca 2009 o dovoze osobných zásielok výrobkov živočíšneho pôvodu do Spoločenstva a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 136/2004.

Graf č.23

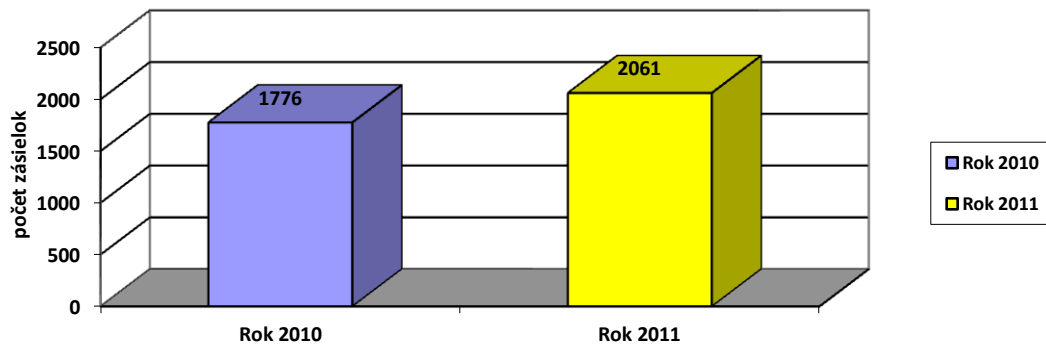
Graf č.24

2.2. Vývozy zo SR do tretích krajín

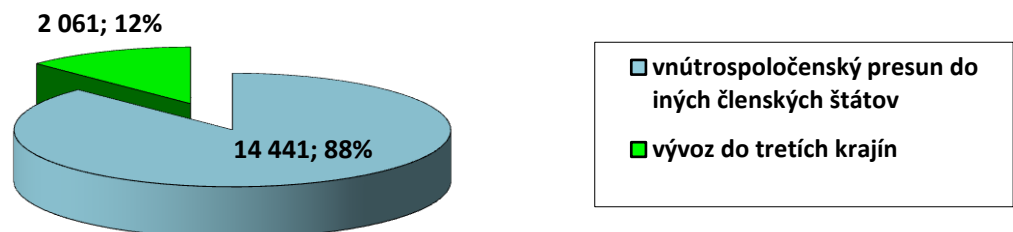
Oproti roku 2010 bol zaznamenaný vzrast vývozov do tretích krajín, pričom v roku 2011 bolo vystavených 2061 certifikátov. Všetky zistené nedostatky pri kontrolách v mieste pôvodu museli byť odstránené ešte pred vykonaním certifikácie. Z tohto dôvodu sa nedajú konkretizovať a kvantifikovať nedostatky vyskytujúce sa pri týchto kontrolách.

Graf č. 25

Graf č.26

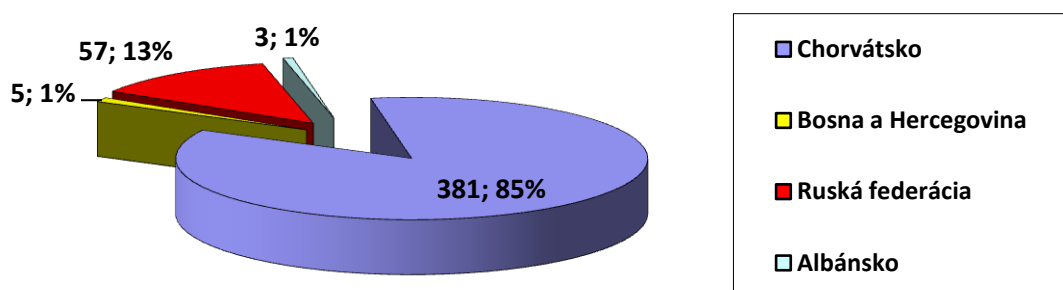
porovnanie počtu zásielok vyvezených zo SR do 3. krajín a do EÚ

Z hospodárskych zvierat bol v roku 2011 najviac vyvázaný do tretích krajín hovädzí dobytok a to v počte **446** zásielok.

Graf č.27

Počet zásielok HD vyvezených do 3. krajín

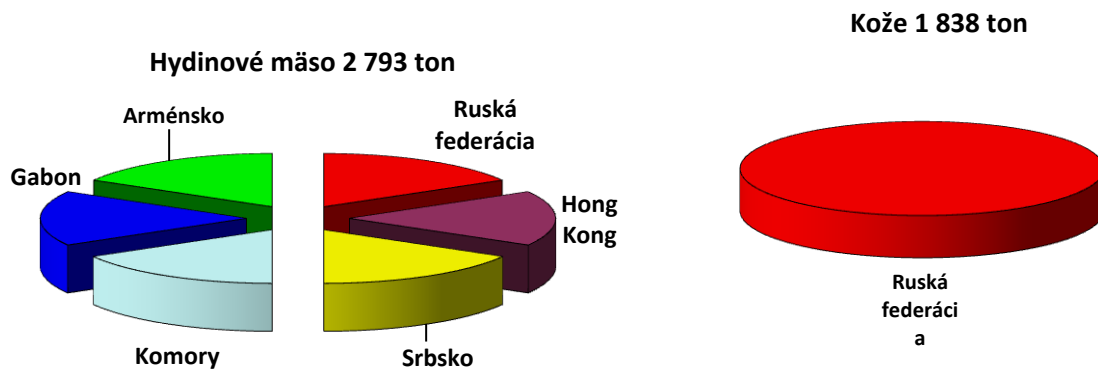
Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do 3. Krajín za rok 2011

Tabuľka č. 59

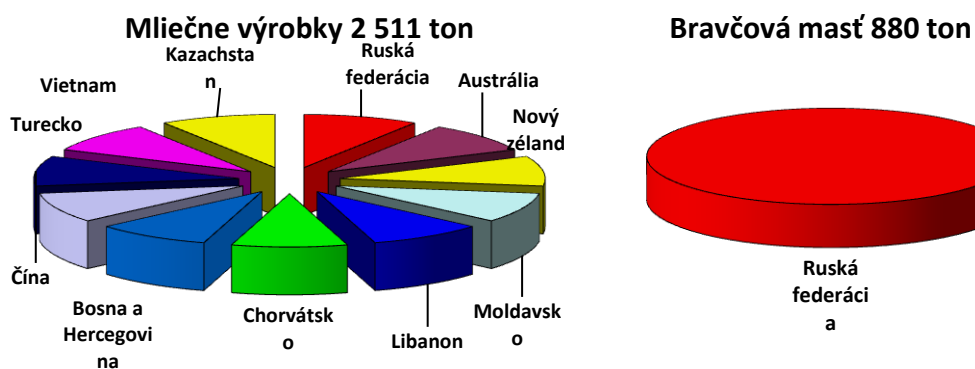
Kone (ks)	HD (ks)	Hydina (ks)	Psi + ost.zv. (ks)	Násadové vajcia (ks)	Sperma HD (jednotiek)	VŽP (kg)
38	20 670	4 700 914	17 064	12 941 158	272 701	70 640

Graf č. 28

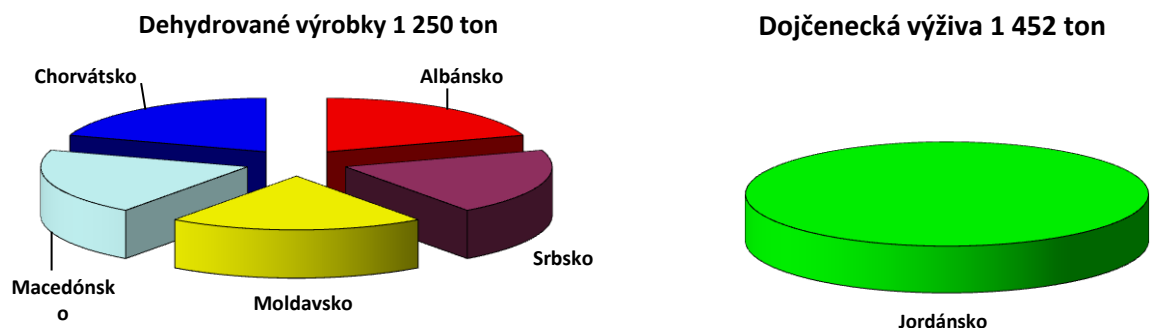
Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do 3. Krajín za rok 2011

Graf č.29

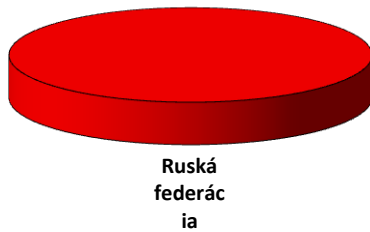

Graf č. 30

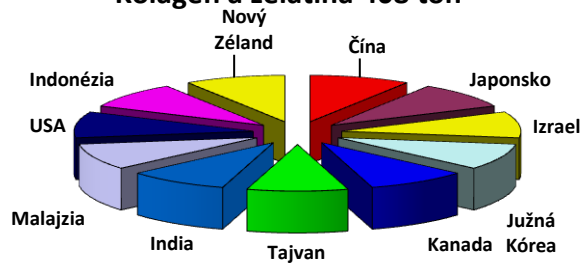

Graf č.31

Mäsové výrobky 7 537 ton

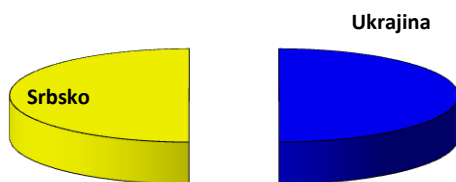

Kolagén a želatina 408 ton

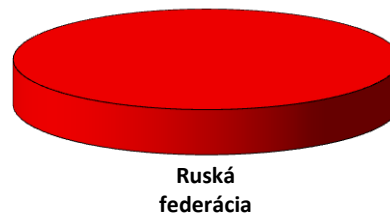

Graf č.32

Štiepenka 6 055 ton

Glutén 2 441 ton

2.3. Obchod v rámci EÚ

v súlade s § 32 a 33 zákona č. 39/2007 Z. z. môžu byť predmetom obchodu s členskými štátmi len zvieratá, násadové vajcia, zárodočné produkty, produkty živočíšneho pôvodu, živočíšne vedľajšie produkty a krmivá, ktoré:

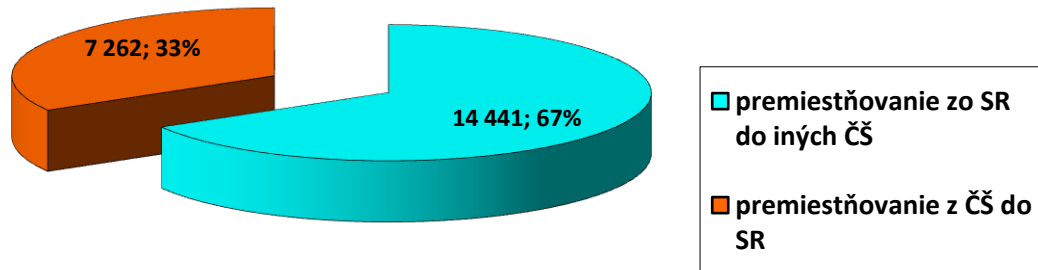
- spĺňajú požiadavky ustanovené zákonom a najmä nariadeniami vlády Slovenskej republiky pre jednotlivé komodity podliehajúce veterinárnej kontrole
- pochádzajú z chovov, organizácií, zariadení, zberných stredísk zvierat a prevádzkarní schválených na vnútrospoločenský obchod
- sú sprevádzané certifikátom podpísaným úradným veterinárnym lekárom zodpovedným za chov, stredisko alebo organizáciu pôvodu, musia sprevádzať zvieratá, násadové vajcia a zárodočné produkty do miesta ich určenia a zodpovedajú vzoru, stanovenému legislatívou EÚ
- produkty živočíšneho pôvodu, živočíšne vedľajšie produkty a krmivá sú sprevádzané do miesta ich určenia obchodným dokumentom podľa príslušnej legislatívy

Kontroly pri výmenách tovarov podliehajúcich veterinárnej kontrole sa vykonávajú v súlade so Smernicou Rady 89/662/EHS a 90/425/EHS a nariadeniami vlády Slovenskej republiky č. 292/2003 Z.z. o podrobnostiach veterinárnych kontrol pri výmenách produktov živočíšneho pôvodu s členskými štátmi (o kontrolách v mieste pôvodu pojednáva § 3, 4 tohto nariadenia, o kontrolách v mieste určenia pojednáva § 5 až 8) v znení neskorších predpisov a č. 293/2003 Z.z. o veterinárnej kontrole pri výmenách živých zvierat a produktov živočíšneho pôvodu s členskými štátmi (o kontrolách v mieste pôvodu pojednáva § 3 a 4 a o kontrolách v mieste určenia pojednáva § 5 až 9) v znení neskorších predpisov.

Dôraz by sa mal klásť na kontroly vykonávané v mieste odoslania a na organizáciu kontrol v mieste určenia.

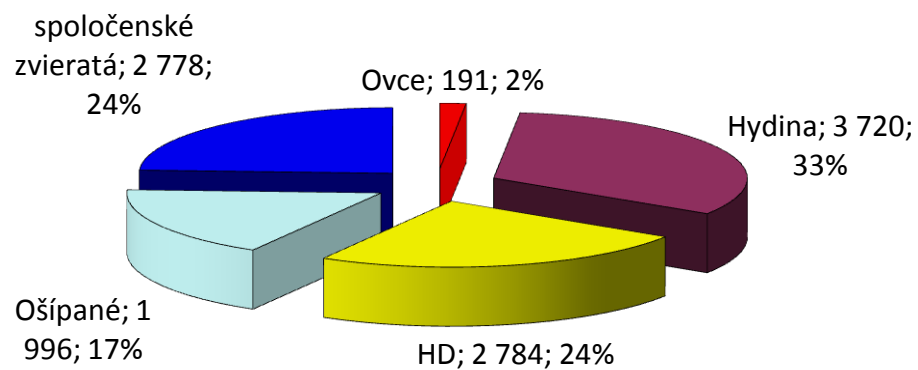
Graf č.33

Porovnanie počtu zásielok zvierat a vedľajších živočíšnych produktov (VŽP) odoslaných zo SR do iných ČŠ a naopak

Graf č.34

Zásielky zvierat premiestnených zo SR do iných ČŠ

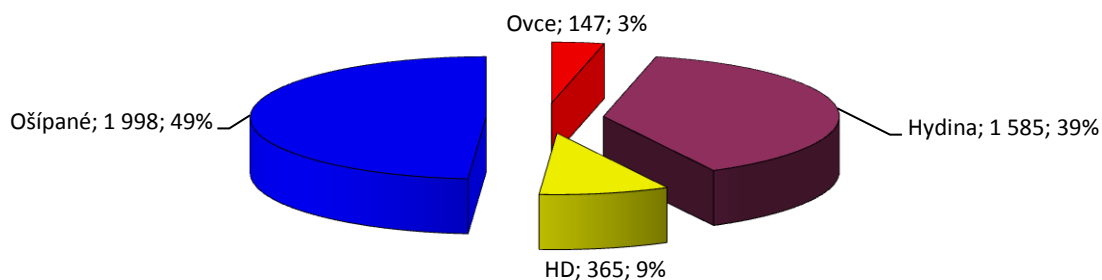
Tabuľka č. 60

Počet premiestnených zvierat a VŽP zo SR do iných ČŠ	
druh	množstvo
Kone (ks)	57
HD (ks)	66 393
Ošípané (ks)	337 098
Ovce, kozy (ks)	49 558
Hydina (ks)	46 976 438
Násadové vajcia (ks)	24 372 666
Živé ryby (tona)	311
Psi + mačky (ks)	68 000
Akváriové Ryby	172 996
Ostatné zvieratá (ks)	874 980
VŽP (tona)	24 286

Najviac zásielok bolo premiestnených do Maďarska (3 747), Poľska (3 333), Česka (1 666)

Graf č. 35

Zásielky zvierat premiestnených z ČŠ do SR

Tabuľka č. 61

Počet premiestnených zvierat a VŽP z ČŠ do SR	
druh	množstvo
Kone (ks)	124
HD (ks)	7 811
Ošípané (ks)	360 907
Ovce, kozy (ks)	4 344
Hydina (ks)	39 275 121
Násadové vajcia (ks)	4 919 198
Psi + mačky (ks)	4 095
Živé ryby (tona)	1 016
Ostatné zvieratá (ks)	44 396
VŽP (tona)	45 029

Tabuľka č. 62

Niektoré nedostatky pri vnútrospoločenskom obchode		
KRAJINA	KOMODITA	ZISTENÝ NEDOSTATOK, VYJASNENIE SKUTOČNOSTI
Holandsko	Ošípané na chov	Fiktívna zásielka - Zásielka nebola doručená do deklarovaneho miesta určenia v SR
Rakúsko	HD z chovu v SR na bitúnok v Rakúsku	SR žiadala vysvetlenie NVA v Rakúsku o vysvetlenie, prečo rakúsky úradný veterinárny lekár žiadal potvrdenie dodatočných podmienok, ktoré boli nad rámec legislatívy
Poľsko	Vajíčka na ľud. Spot.	Vajíčka z neschváleného chovu
Holandsko	HD na chov	V certifikáte falošné deklarovanie zdravotného statusu zvierat – klinicky aj laboratórne diagnostikovaná Trichofytóza zvierat
Poľsko	VŽP – materiál kat. 1	Nedostatočné množstvo GTH
Francúzsko	Jednodňová hydina	Nesprávna adresa miesta určenia a opakované odosielanie zásielok do neschváleného chovu v SR (prvé upozornenia dostávali prostredníctvom kontrol v systéme Traces od úradného veter. lekára)

Holandsko	HD na chov	V certifikáte neboli garantované podmienky pre BT
Rumunsko	HD	Nesprávne zadané „kontrolné miesto“; v SR máme schválené iba jedno aj to iba na ošípané
Poľsko	Mrazená hydina	Potravina na základe senzorického vyšetrenia posúdená ako neprijateľná pre ľudskú spotrebu pre jej určené použitie nie je v súlade s požiadavkami na bezpečnosť potravín podľa článku 14 ods. 1 Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín v platnom znení
Nemecko	Mrazená hydina	nevyhovujúce pre zaradenie do triedy „B“ pre nesúlad s legislatívou ustanovenou v Nariadení Komisie (ES) č. 543/2008 zo 16. júna 2008, ktorým sa zavádzajú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007 o obchodných normách pre hydinové mäso v znení neskorších predpisov s požiadavkami pre jatočné telá hydiny zaradené do tried A a B, článok 7 odsek 1. písm. a), d), e), f).
Taliansko	Spoločenské zvieratá	Sťažnosť na nedodržanie predpisov pri presune spoločenských zvierat
Taliansko	Spoločenské zvieratá	Overovanie pravosti veterinárneho certifikátu
Taliansko	Spoločenské zvieratá	Šetrenie v prípade chýbajúcich šteniat
Taliansko	Spoločenské zvieratá	Stanovisko k prečipovaniu spoločenského zvierťa
Taliansko	Spoločenské zvieratá	Šetrenie miesta určenia spoločenského zvierťa
Poľsko	želatína	Stanovisko Poľskej veterinárnej služby k nedodržaniu značenia – chýbajúcich zdravotných značiek
Nemecko	Spoločenské zvieratá	Riešenie sťažnosti od Nemeckej autority na nedodržanie predpisov o obchode so spoločenskými zvieratami
Holandsko	Spoločenské zvieratá	Šetrenie ohľadom falošných údajov a falšovania certifikátu
Nemecko	Spoločenské zvieratá	Nezrovnalosti pri presune spoločenských zvierat, vystavenie medzinárodných preukazov

Potraviny

Orgány ŠVPS SR vychádzali pri úradných kontrolách v oblasti potravín rastlinného pôvodu z koncepcie Viacročného plánu úradných kontrol vypracovaného na roky 2007-2011, ktorý bol aktualizovaný na príslušný rok v súlade s rozhodnutím Komisie 2007/363/ES, a to na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí a záujmov spotrebiteľov v celom potravinovom reťazci, od prvovýroby až po maloobchodný predaj. Úradné kontroly potravín v oblasti potravín rastlinného pôvodu sa vykonávali podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. a v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia dodržiavania potravinového a krmovinového práva a predpisov o zdraví zvierat a pohode zvierat.

Potraviny rastlinného pôvodu

1. Úradné kontroly potravín

Hlavným cieľom úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu, rovnako ako v minulých rokoch, bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov, zabezpečenie eliminácie nedostatkov u potravín produkovaných na našom území a taktiež zabránenie vstupu rizikových potravín dovážaných z tretích krajín tak, aby bola zabezpečená ochrana zdravia spotrebiteľov Európskej únie. Veľký dôraz bol kladený na odhaľovanie zavádzania a klamania spotrebiteľov a taktiež aj falšovania potravín. Kontrola zameraná na odhaľovanie klamania spotrebiteľa priniesla radu významných zistení a bude mať rastúci význam i do budúcnosti.

Pri výkone úradných kontrol sa vychádzalo z ročných plánov inšpekcií, auditov a odberu vzoriek potravín a stanovení priorít na princípoch hodnotenia rizika komodity alebo jednotlivého analytického ukazovateľa. Ďalšími kritériami pri rozhodovaní o kontrolnej činnosti boli poznatky z predchádzajúcich kontrol, zistenia iných orgánov úradnej kontroly potravín, podnety spotrebiteľov a masmédií a odporúčania Európskej komisie. Zvláštna pozornosť bola venovaná kontrolám, ktoré reagovali na informácie z rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá (RASFF).

Významný podiel z celkového počtu vykonávaných úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu, rovnako ako v minulých rokoch, zaujímali audity zamerané na overenie zhody zavedeného systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobných praxe s platnou legislatívou u prevádzkovateľov potravinárskeho podniku rastlinného pôvodu. Tieto audity z pohľadu bezpečnosti potravín majú veľký význam, nakoľko inšpekcia a odber vzoriek zisťujú okamžitý stav, pri auditoch sa analyzuje systém a tak sa dokážu zistiť slabé miesta zavedených systémov, ktoré môžu viesť k zmenám v zavedených interných postupoch u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov.

Celá kontrolná činnosť vychádzala zo skutočnosti, že zodpovednosť za bezpečnosť potravín podľa potravinového práva majú prevádzkovatelia potravinárskych podnikov, preto orgány ŠVPS SR okrem plánovaných úradných kontrol vykonávali aj ciele kontroly podľa

stanovených priorit a taktiež pružne a efektívne reagovali na aktuálne prípady, ktoré sa objavili v priebehu roka na trhu.

2. Celková zhoda u prevádzkovateľov a výrobcov

V Slovenskej republike je podľa zákona o potravinách **registrovaných spolu 26 684 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov**, z tohto počtu bolo **kontrolovaných 22 603 prevádzkovateľov**, čo je 84,33 % a v roku 2011 bolo u týchto prevádzkovateľov **vykonaných 59 805 kontrol**. Z celkového počtu kontrolovaných prevádzkovateľov potravinárskych podnikov boli **u 7 059 prevádzkovateľov (t. j. 31,23 %) zistené nedostatky**. Najčastejšie pri úradných kontrolách boli zistené nedostatky v celkovej hygiene (9 985), ďalej bol zistený výskyt tovaru po dobe spotreby a minimálnej trvanlivosti (3 787), nasledovali nedostatky v označovaní výrobkov (2 175) a nedostatky v správnej výrobnjej praxe (1 859).

Najviac nedostatkov bolo v maloobchode, kde pri kontrolách bolo zistených až 5 551 objektov s nedostatkami, čo je 35,05% z počtu kontrolovaných maloobchodných objektov. Nedostatky sa týkajú hlavne celkovej hygieny, zistení tovaru po dobe spotreby, minimálnej trvanlivosti, označovania výrobkov a porušení správnej výrobnjej praxe.

U výrobcov a baliarní s výrobkami rastlinného pôvodu boli zistené nedostatky v 432 objektoch, čo je 32,36% z celkového počtu kontrolovaných objektov, pričom nedostatky boli zisťované hlavne v celkovej hygiene a správnej výrobnjej praxe (príloha č.1).

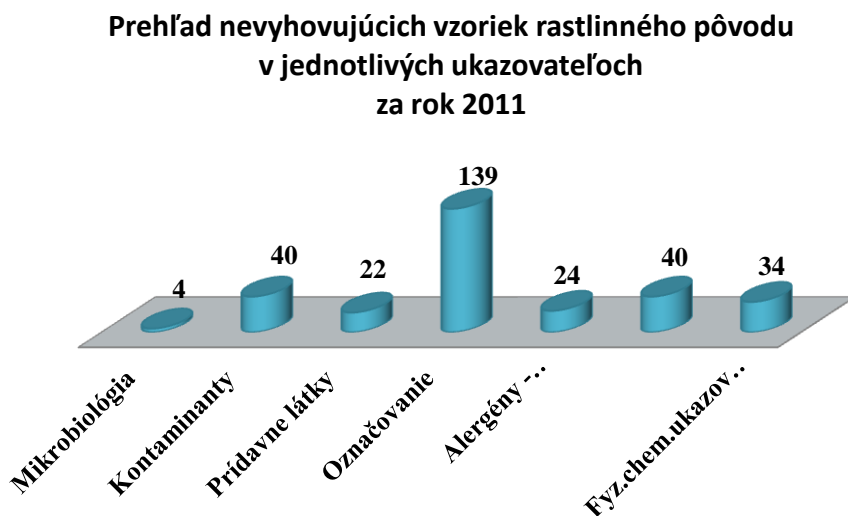
V roku 2011 orgány ŠVPS SR vykonali u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinných komodít aj audity so zameraním na overenie zhody zavedeného systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobnjej praxe s platnou legislatívou.

Celkovo bolo vykonaných 419 auditov, z toho bolo 200 auditov s nezhodami, pri ktorých bolo zistených 408 nezhôd, viď. kapitola 2.2.2 .

ŠVPÚ v Slovenskej republike analyzovali a vyhodnotili v roku 2011 v komoditách výrobkov rastlinného pôvodu a tabakových výrobkov **7 494 vzoriek**, z ktorých **279 vzoriek**, t. j. **3,72 % nevyhovelo** požiadavkám Potravinového kódexu SR alebo iným záväzným právnym predpisom. Z celkového počtu odobratých vzoriek nevyhoveli platnej legislatíve v mikrobiologických ukazovateľoch 4, v kontaminantoch 40, v prídavných látkach 22, v označovaní 139, v alergénoch - označovanie 24, v senzorických ukazovateľoch 40, vo fyzikálno - chemických ukazovateľoch 34 vzoriek (príloha č. 2). Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2011 a porovnanie rokov 2009, 2010 a 2011 je uvedený v grafoch č.36 a 37.

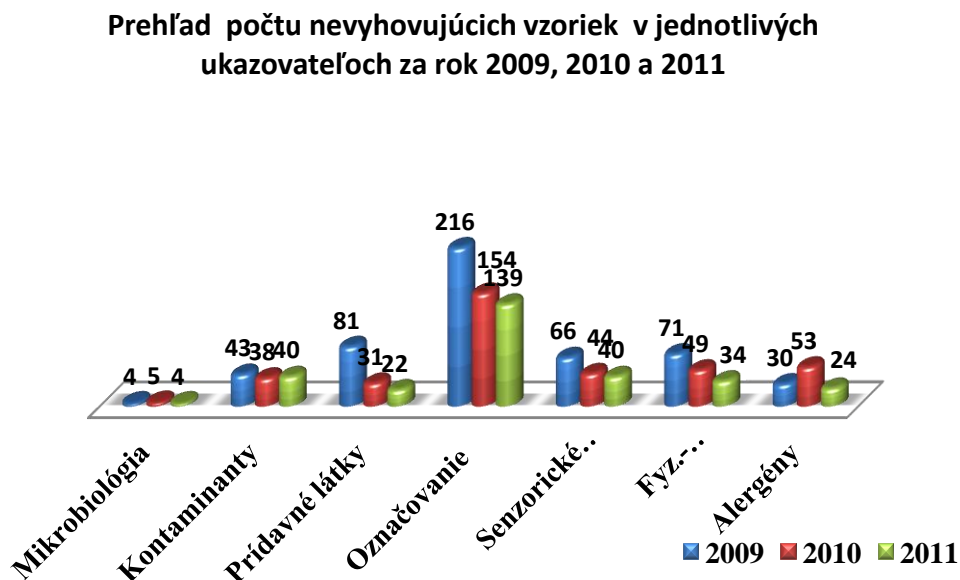
Graf č.36

Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2011

Graf č.37

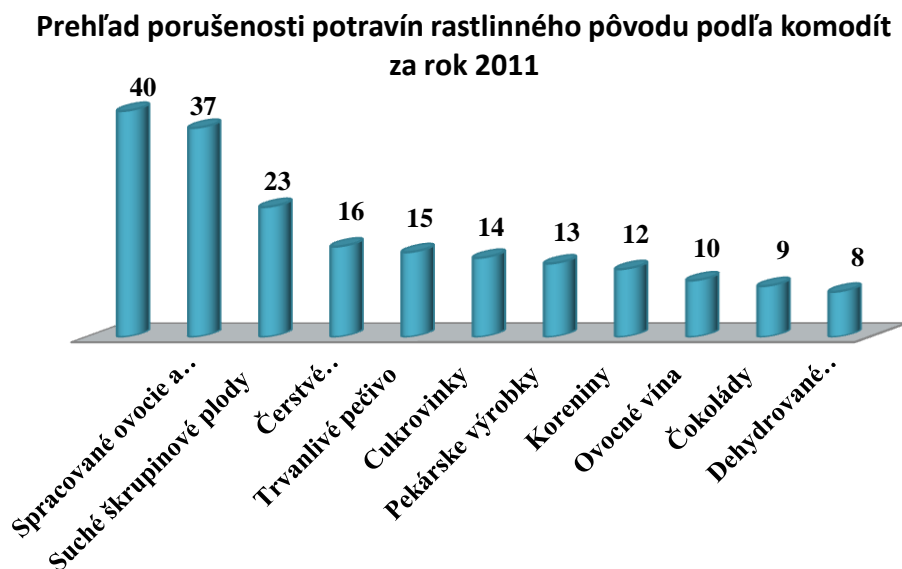
Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2009, 2010 a 2011

Z pohľadu jednotlivých komodít boli najvyššie počty nevyhovujúcich výrobkov zistené u nealkoholických nápojov a koncentrátov, spracovaného ovocia a zeleniny, suchých škrupinových plodov, čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov, trvanlivého pečiva, cukrovínok, pekárskeho výrobkov, korenín, ovocných vín, čokolády a dehydrovaných pokrmov a ochucovadiel. Prehľad o porušenosti potravín rastlinného pôvodu podľa komodít je uvedený v grafe č. 38.

Graf č.38

Porušenosť potravín rastlinného pôvodu podľa komodít

Jednotlivé analyzované vzorky rastlinného pôvodu boli odoberané vo výrobe a v obchodnej sieti podľa ročných plánov odberu vzoriek, ktoré boli vypracované na základe hodnotenia rizika danej komodity, jednotlivých analytických ukazovateľov a tiež aj z výsledkov analýz predchádzajúceho obdobia.

Celkovo bolo odobratých vo výrobe 2 349 vzoriek rastlinného pôvodu, čo je 31,35% z celkového počtu odobratých vzoriek. Z toho bolo 50 nevyhovujúcich vzoriek (2,13%).

V obchodnej sieti bolo celkovo odobratých 4 813 vzoriek rastlinného pôvodu, čo je 64,22% z celkového počtu odobratých vzoriek. Z toho bolo 200 nevyhovujúcich vzoriek (4,15%).

V obchodnej sieti sa odoberali vzorky z domácej produkcie, ostatných krajín EÚ a dovozu z tretích krajín. Najvyššia porušenosť v obchodnej sieti bola zistená u výrobkov rastlinného pôvodu vnútrospoločenskej výmeny u ktorých z celkovo odobratých 2 369 vzoriek bola zistená porušenosť u 110 vzoriek (4,64%).

Vysoká porušenosť bola zistená aj u výrobkov dovezených z tretích krajín, u ktorých z celkovo odobratých 930 vzoriek bola zistená porušenosť u 40 vzoriek (4,30%).

Pri dovoze z tretích krajín bola zistená vysoká porušenosť, bolo odobratých 332 vzoriek, čo je 4,43% z celkového počtu všetkých odobratých vzoriek. Z toho bolo až 29 nevyhovujúcich vzoriek, čo je 8,73%-ná porušenosť (príloha č.3).

Prehľad o celkovom počte odobratých vzoriek vo výrobe, obchodnej sieti a pri dovoze z tretích krajín je uvedený v tabuľke č.63 a grafe č. 39.

Prehľad o počte odobratých vzoriek vo výrobe a v obchodnej sieti

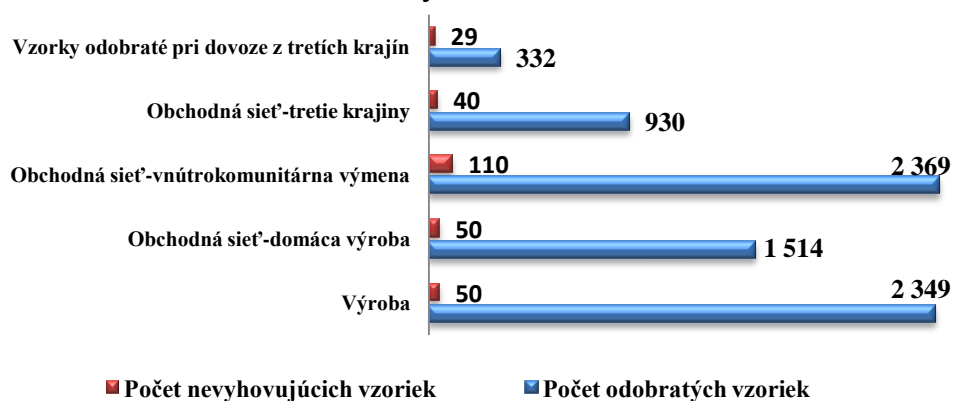
Tabuľka č. 63

Miesto odberu		Odobraté vzorky rastlinného pôvodu			% porušení z celkového počtu odobratých vzoriek
		Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	
Výroba		2 299	50	2 349	2,13
Obchodná sieť	Vzorky domáceho pôvodu	1 464	50	1 514	3,30
	Vzorky z ostatných krajín EÚ	2 259	110	2 369	4,64
	Vzorky z tretích krajín	890	40	930	4,30
	SPOLU obchodná sieť	4 613	200	4 813	4,15
Vzorky odobraté pri dovoze z tretích krajín		303	29	332	8,73
SPOLU – všetky odobraté vzorky		7 215	279	7 494	3,72

Graf č.39

Prehľad o počte odobratých vzoriek vo výrobe, obchodnej sieti a dovoze z tretích krajín

Prehľad počtu odobratých a nevyhovujúcich vzoriek rastlinného pôvodu vo výrobe, obchodnej sieti a dovoze z tretích krajín za rok 2011

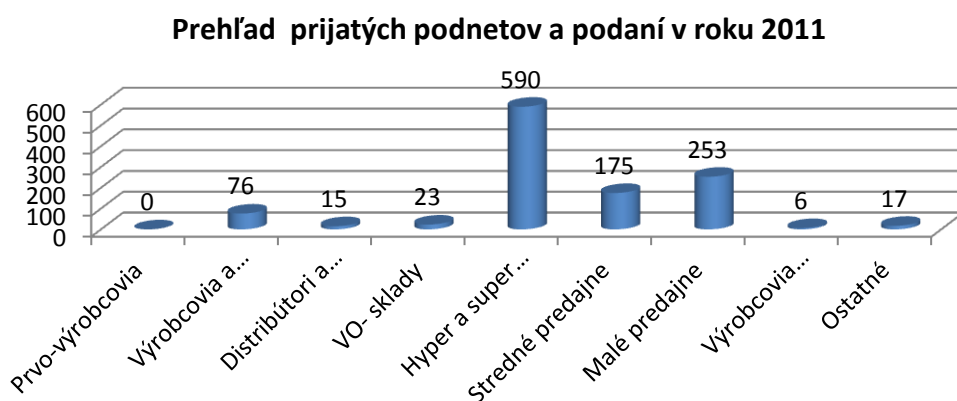
Orgány ŠVPS SR v roku 2011 prijali **celkom 1155 podnetov**.

Z celkového počtu **1155 podnetov** bolo 307 vyhodnotených ako opodstatnených, 669 podnetov ako neopodstatnených a u 179 podnetov nebolo možné dokázať opodstatnenosť, resp. boli odstúpené na doriešenie miestne príslušnej RVPS, resp. inému kontrolnému orgánu.

Zistené nedostatky v rámci opodstatnených podaní a podnetov - umiestňovanie tovaru na trh s poškodeným tovarom, predaj tovaru po DMT, predaj tovaru po dátume spotreby, potraviny nevhodné na ľudskú spotrebu, zmenené sensorické znaky predávaných potravín, nehygienická manipulácia s potravinami, nedostatky v osobnej hygiene, nevyhovujúca kvalita potravín, chýbajúce údaje na etiketách, nedostatky v označení potravín, nevhodné skladovacie podmienky, klamlivé označenie, nedostatky pri preprave potravín, tovar bez dokladu o pôvode, kvalita ovocia a zeleniny, tovar neoznačený v slovenskom jazyku.

Graf č.40

Prehľad prijatých podnetov a podaní v roku 2011

Prehľad prijatých podnetov a podaní v roku 2011

Tabuľka č. 64

Kraj	Počet úradných kontrol (podania, podnety)	Primárni výrobcovia	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	VO-sklady	Hyper a super markety	Stredné predajne	Malé predajne	Výrobcovia predávajúci hlavne vo svojej predajni	Ostatné
Bratislava	251	0	9	2	5	167	18	49	0	1
B.Bystrica	108	0	7	1	2	44	19	32	1	2
Košice	194	0	10	3	2	99	48	29	0	3
Nitra	123	0	15	2	1	73	16	13	0	3
Prešov	117	0	12	2	5	49	19	30	0	0
Trenčín	112	0	13	3	3	50	19	23	0	1
Trnava	63	0	4	2	5	33	12	7	0	0
Žilina	187	0	6	0	0	75	24	70	5	7
SPOLU	1155	0	76	15	23	590	175	253	6	17

Vyhodnotenie prijatých podnetov v roku 2011

Tabuľka č. 65

2011	Celkový počet	Opodstatnené	Neopodstatnené	Nebolo možné dokázať, odstúpené
Prvo-výrobcovia	0	0	0	0
Výrobcovia a baliarne	76	11	54	11
Distribútori a dopravcovia	15	4	4	7
VO- sklady	23	8	14	1
Hyper a super markety	590	128	354	108
Stredné predajne	175	62	95	18
Malé predajne	253	88	133	32
Výrobcovia predávajúci hlavne vo svojej predajni	6	3	2	1
Ostatné	17	3	13	1
SPOLU	1155	307	669	179

2.1. Frekvencia a typy nezhôd

2.1.1. Použitý systém klasifikácie

- **nehody v používaní systému správnej výrobnéj praxe** – v roku 2011 bolo prekontrolovaných 22 603 objektov, z ktorých v 1 859 objektoch bola zistená nehoda v uplatňovaní systému správnej výrobnéj praxe. Najviac porušení bolo zistených v maloobchode a to v 1 120 objektoch. Najčastejšie zistené nedostatky boli v nedostatočnom uplatňovaní vypracovanej dokumentácie správnej výrobnéj praxe, kde jednotlivé operácie súvisiace s výrobou, manipuláciou a umiestnením potravín na trh vychádzajúce zo všeobecných hygienických požiadaviek na výrobu potravín podľa platnej legislatívy, neboli v dostatočnej miere zavedené do praxe, ďalej to bolo nedostatočné vedenie záznamov o realizácii plánu systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín, nevykonávanie monitoringu CCP a tiež v nedodržiavaní plánu ochrany pred škodcami,
- **nedostatky v uplatňovaní požiadaviek na hygienu prevádzkarní** – najvyšší počet nedostatkov bol zistený v maloobchode, kde zo 15 836 prekontrolovaných objektov až v 5 551 objektoch boli zistené nehody v uplatňovaní požiadaviek na hygienu prevádzkarní. Nedostatky sa týkali hlavne nedostatočnej prevádzkovej hygieny, znečistené steny, stropy, znečistené a poškodené podlahy, opotrebované a znečistené technologické zariadenia, výskyt plesní, nezabezpečené okná proti vniknutiu hmyzu a dvere proti vniknutiu hlodavcov, chýbajúca evidencia vykonávanej sanitácie, priestory stavebne a technicky neprispôsobené legislatívnym požiadavkám,
- **nedostatky v uplatňovaní požiadaviek na osobnú hygienu** - zanedbanie nosenia pracovného oblečenia, nevhodný pracovný odev, znečistené pracovné oblečenie,

chýbajúce pokrývky vlasatej časti hlavy, nezabezpečenie základných hygienických potrieb (tekuté mydlo, jednorazové utierky a pod.) pri umývadlách,

- **nedostatky v overovaní pôvodu tovaru (vysledovateľnosť)** – nedostatočné vedenie záznamov o všetkých dodávateľoch a odberateľoch potravín a zložiek potravín vo všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie - chýbanie dodacích listov, neúplné údaje o pôvode potravín, uchovávanie potravín v obaloch bez akéhokoľvek označenia alebo nedostatočného označenia a tiež neoznačenie potravín v štátnom jazyku,
- **nedostatky v uplatňovaní požiadaviek na skladovanie potravín** – spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, potraviny po dátume spotreby alebo dátume minimálnej trvanlivosti, nedostatočné vybavenie skladov meracími zariadeniami, nedodržanie chladiaceho reťazca skladovaných surovín a potravín, uloženie potravín priamo na podlahe,
- **nedostatky v zložení výrobkov a v označovaní** v jednotlivých komoditách rastlinného pôvodu sú podrobne uvedené v kapitole 2.2.2.
- **uplatňovanie neharmonizovanej legislatívy – nedostatky v zložení výrobkov** nedostatky v zložení sú uvedené u jednotlivých komodít v kapitole 2.2.2.
- **uplatňovanie harmonizovanej časti legislatívy – nedostatky v označovaní a z hľadiska mikrobiologickej kontaminácii a obsahu kontaminantov** – prekročenie stanovených limitov pre mikrobiologické kritéria, prídavne látky a kontaminanty sú uvedené u jednotlivých komodít v kapitole 2.2.2.

2.1.2. Klasifikácia zistených nezhôd podľa typov

Počet identifikovaných nezhôd a opis jednotlivých typov nezhôd je uvedený v prílohe č. 7, v ktorej sú vyhodnotené výsledky inšpekcií na mieste. Vyhodnotenie nevyhovujúcich výrobkov v jednotlivých komoditách rastlinného pôvodu sú uvedené v prílohe č. 2. V prílohe č. 3 sú uvedené výsledky analýz odobratých vzoriek potravín rastlinného pôvodu vo výrobe, v obchodnej sieti a pri dovoze z tretích krajín.

2.2. Analýzy nezhôd

2.2.1. Výskyt nezhôd

Najvyššia frekvencia nezhôd sa vyskytovala tak ako po v predchádzajúcich rokoch v maloobchode a tiež u výrobcov a baliarní, a to v nedodržaní požiadaviek na celkovú hygienu. V maloobchode okrem nedodržania hygienických požiadaviek bol zaznamenaný aj zvýšený počet výrobkov po dobe spotreby a minimálnej trvanlivosti, tiež počet nedodržaní požiadaviek na označovanie potravinárskych výrobkov a nedostatky v správnej výrobnéj praxi. Zistené nezhody boli hlavne prevádzkové, ale vyskytovali sa aj u finálnych výrobkov. Prevádzkovateľom potravinárskych podnikov boli uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

2.2.2. Charakter rizika pochádzajúceho z nezhôd

Všetky zistené nedostatky sú uvedené v prílohe č. 2 a podrobne rozpísané v jednotlivých komoditách:

- **Jedlé rastlinné tuky a oleje a výrobky z nich**

V roku 2011 bolo analyzovaných v laboratóriách ŠVPÚ 148 vzoriek jedlých rastlinných tukov olejov, z toho 28 vzoriek bolo odobratých priamo u výrobcov, 73 vzoriek v obchodnej sieti a 47 vzoriek pri importných kontrolách (výrobky z tretích krajín).

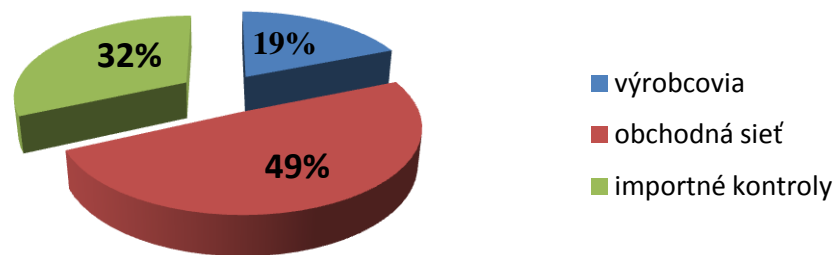
Dve vyšetrené vzorky nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 1,35 %. Obidve nevyhovujúce vzorky boli odobraté z obchodnej siete, pričom sa jednalo o výrobky z krajín EÚ. Dôvodom nevyhovenia v oboch prípadoch bolo nesprávne označenie výrobkov (neúplný názov a chýbajúci názov v slovenskom jazyku).

Graf č. 41

Podiel vzoriek jedlých rastlinných olejov a tukov podľa miesta odberu

Podiel vzoriek jedlých rastlinných olejov a tukov podľa miesta odberu

- **Výrobky z jedlých rastlinných tukov a olejov**

V tejto komoditnej skupine bolo analyzovaných 13 výrobkov, všetky z obchodnej siete, pričom ani v jednom prípade nebola zistená porušenosť výrobku. Uvedené vzorky boli vyšetrené v znakoch: mikrobiologické ukazovatele (1 vzorka), kontaminanty (1 vzorka), prídavné látky (12 vzoriek), označovanie (2 vzorky), alergény (2 vzorky), a fyzikálno-chemické ukazovatele (6 vzoriek).

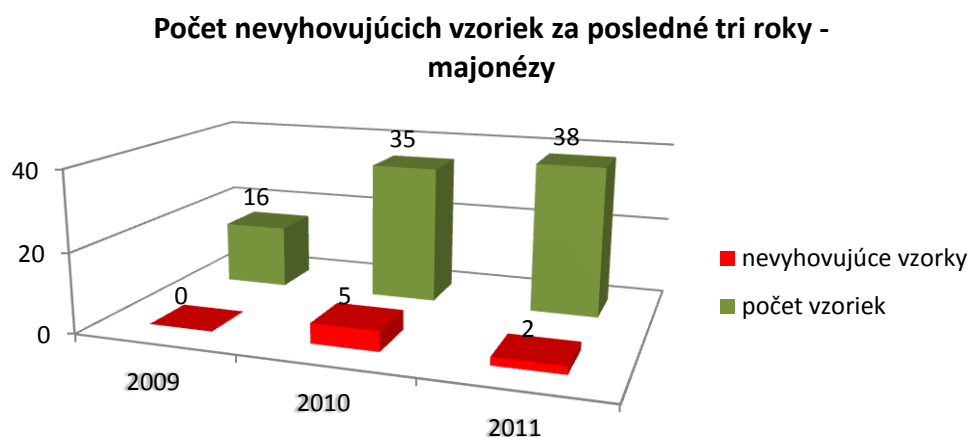
- **Majonézy**

V uvedenej komodite bolo odobratých 38 vzoriek, z toho 20 vzoriek z výroby a 18 vzoriek z obchodnej siete. Požiadavkám platnej legislatívy nevyhoveli 2 vzorky, čo predstavuje porušenosť 5,26 %. Oproti roku 2010 je to zlepšenie až o 9,03 %. Jedna nevyhovujúca vzorka bola odobratá priamo vo výrobe a jedna vzorka domáceho pôvodu v obchodnej sieti.

Obidva výrobky nevyhoveli v znaku označovanie, pričom v jednom prípade na výrobku chýbal názov vyjadrujúci podstatu výrobku a v druhom prípade boli v označení výrobku uvedené dva rôzne názvy označujúce odlišné kategórie výrobkov

Graf č.42

Počet nevyhovujúcich vzoriek za posledné tri roky – majonézy

- **Dehydrované pokrmy, polievkové prípravky a ochucovadlá**

V komodite dehydrovaných pokrmov, polievkových prípravkov a ochucovadiel bolo v roku 2011 celkovo analyzovaných 204 vzoriek, z ktorých 8 vzoriek nevyhovovalo požiadavkám platnej legislatívy t.j. 3,92%, čo je zlepšenie o 2,07% oproti roku 2010. Najčastejšie sa nedostatky vyskytovali v označovaní instantných polievok, kde názov výrobku nebol v súlade s požiadavkami platnej legislatívy a to až u ôsmich výrobkov. Taktiež v zložení týchto výrobkov nebola uvedená kategória jednotlivých prídavných látok. Uvedené nedostatky boli zistené hlavne u výrobkov dovezených z tretích krajín. Ďalšie nedostatky boli zistené v prítomnosti a neoznačení alergénov a to gluténu a mliečnej bielkoviny v instantných polievkach z krajín EÚ.

- **Termosterilizované pokrmy, tepelne opracované mrazené hotové jedlá**

V rámci úradnej kontroly potravín bolo v uvedenej komodite odobratých 87 vzoriek, z ktorých 4 vzorky nevyhovovali požiadavkám platnej legislatívy t.j. 4,60% čo je výrazné zhoršenie oproti roku 2010, kedy bolo odobratých 89 vzoriek a všetky odobraté vzorky vyhovovali požiadavkám Potravinového kódexu SR. Nedostatky boli zistené hlavne v nesprávnom a neúplnom označení na obaloch výrobkov. U jednej vzorky hlbokozmrazenej polievky bola zistená porušenosť v sensorických ukazovateľoch, v predmetnom výrobku bola po uvarení zmenená, nepríjemná chuť so silným zápachom po pokazení. V jednej vzorke hotového jedla bola dôvodom nevyhovenia porušenosť vo fyzikálno - chemických

ukazovateľoch, nakoľko hmotnosť výrobku nebola v súlade s požiadavkami platnej legislatívy.

- **Ocot, horčica a iné chuťové prípravky**

V uvedenej skupine výrobkov bolo v minulom roku odobratých 133 vzoriek, z ktorých 2 vzorky nevyhovovalo požiadavkám platnej legislatívy, čo je porušenosť 1,50%. V roku 2010 bola v tejto skupine výrobkov zaznamenaná porušenosť 4,03%, takže prišlo k zníženiu porušenia o 2,53%. Porušenosť bola zistená v dvoch vzorkách rôznych druhov horčice od toho istého domáceho výrobcu a to z dôvodu nízkeho obsahu sušiny vo výrobkoch.

- **Droždie a sušené pivovarské kvasnice**

V komodite droždie a sušené pivovarské kvasnice bolo v roku 2011 v rámci úradnej kontroly potravín odobratých a vyšetrených 11 vzoriek, z ktorých 1 vzorka nevyhovovala požiadavkám platnej legislatívy, čo je porušenosť 9,09%. V predchádzajúcich rokoch nebola v tejto komodite zaznamenaná porušenosť, takže je to vysoký nárast porušenia. Nedostatky boli zistené vo fyzikálno – chemických ukazovateľoch a to v prekročení hodnoty kvasnej aktivity.

- **Jedlé obilie vrátane ryže**

V roku 2011 bolo v rámci tejto komodity odobratých celkom **384 vzoriek** na kontrolu kvality a zdravotnej neškodnosti, z ktorých **5 nevyhovelo** požiadavkám platnej legislatívy.

V minulom kalendárnom roku bolo v rámci tejto komodity odobratých celkom 451 vzoriek (7 nevyhovelo).

U primárnych producentov a u výrobcov bolo celkovo odobratých 194 vzoriek, ostatné vzorky sa odoberali v obchodnej sieti, jednalo sa o vzorky domáceho pôvodu (36), vnútrospoločenskú výmenu (112) a dovoz z tretích krajín (38), resp. o vzorky odobraté priamo v rámci importov z tretích krajín (4).

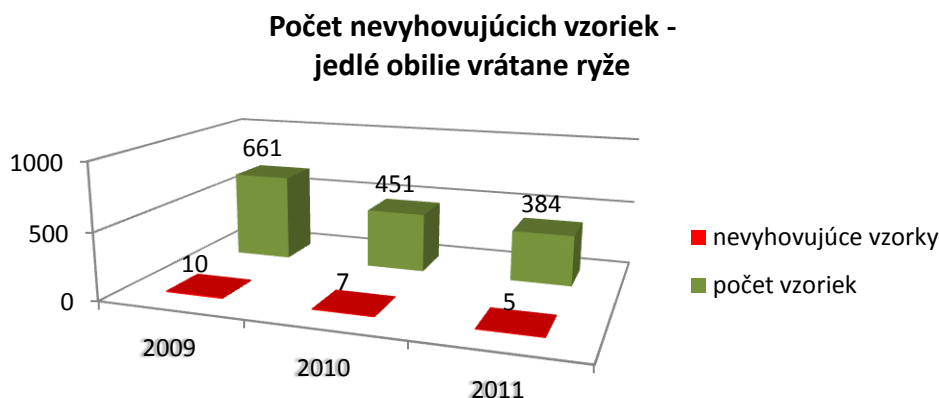
Z tohto počtu požiadavkám platnej legislatívy **nevyhovelo 5 vzoriek**, čo predstavuje 1,3% porušenosť v tejto komodite (1 vzorka pšenice, 4 vzorky ryže).

Vzorka pšenice tvrdej odobratej u primárneho producenta nevyhovela nariadeniu (ES) č.1881/2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu kontaminantov v potravinách pre prekročenie najvyššie prípustného množstva deoxynivalenolu (2520 mg/kg, limit je 1750 mg/kg).

V komodite ryža sa v dvoch prípadoch jednalo o produkty z ekologickej poľnohospodárskej výroby, kde boli nevyhovujúce analýzy v rámci reziduí pesticídov (Organic BIO ryža Basmati hnedá, BIO ryža Basmati biela dlhozrná lúpaná – prítomnosť bromidov a chlorpyrifosu), ďalej dlhozrná ryža nevyhovela v senzorických znakoch (vôňa - potuchnutá, po jutovine, chuť - nečistá, po jutovine, potuchline, mierne horkastá, zmeny pred prípravou a tiež po príprave) a u ryži lúpanej dlhozrnnej zrnnej nebol na dolepke uvedený slovný údaj „minimálna trvanlivosť do“.

Graf č.43

Počet nevyhovujúcich vzoriek – jedlé obilie vrátane ryže

- **Mlynské výrobky z obilia**

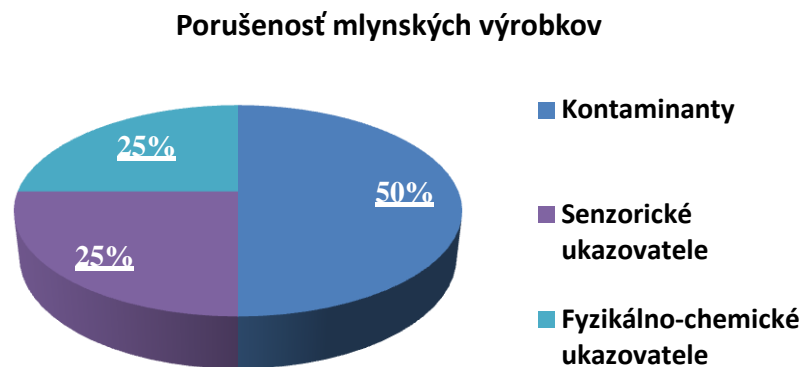
V roku 2011 sa celkovo prekontrolovalo 221 mlynských výrobkov. Z uvedeného množstva nevyhovovali 4 vzorky , čo predstavuje 1,81 % z celkového množstva.

Nedostatky boli zistené v kontaminantoch, senzoričkom hodnotení a vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch. V dvoch odobratých vzorkách bol prekročený povolený limit pre obsah deoxynivalenolu (DON) podľa nariadenia komisie (ES) č.1881/2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách. Vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch bola zistená porušenosť v jednej vzorke odobratej u výrobcu - nesúlad

v požiadavkách na kvalitu v zmysle výnosu MP SR a MZ SR č.2657/2004-100, Príloha č. 8 – požiadavky na zrnitosť mlynských výrobkov. Pri senzoričkom hodnotení mlynských výrobkov boli zistené nedostatky v 1 vzorke , a to prítomnosťou živých škodcov a ich zámoťkov. Podľa miesta odberu možno konštatovať, že v roku 2011 bolo priamo u domácich výrobcov prekontrolovaných 120 vzoriek, z ktorých 2 vzorky nevyhovovali , v obchodnej sieti bolo prekontrolovaných 100 vzoriek mlynských výrobkov, v ktorých bola tiež zistená porušenosť v dvoch mlynských výrobkov. Z nevyhovujúcich vzoriek v obchodnej sieti (2) bola jedna vzorka domáceho pôvodu a jedna nevyhovujúca vzorka bola zistená v rámci dovozu z krajín Európskej únie. V rámci odberu vzoriek pri dovoze z tretích krajín bola odobratá jedna vzorka, ktorá vyhovovala.

Graf č. 44
Porušenosť mlynských výrobkov

- **Cestoviny**

Za rok 2011 bolo v komodite cestoviny prekontrolovaných 220 vzoriek, z ktorých nevyhovovalo 5 vzoriek. Uvedené množstvo nevyhovujúcich vzoriek v prepočte na percentá predstavuje 2,27 % z celkového množstva vzoriek. V porovnaní s rokom 2010 porušenosť v cestovinách za rok 2011 poklesla o 1,29 % (t.j. v r.2010 tvorila porušenosť 3,56 %). Z hľadiska ukazovateľov porušenosť boli opäť zistené nedostatky v označovaní (3) a v prítomnosti zistených alergénov (2). Nedostatky v označení súviseli s porušením výnosu č. MP SR č. 1187/2001-100, ako je názov nevystihujúci podstatu, resp. chýbajúci údaj o úprave potraviny.

V dvoch odobratých vzorkách cestovín bol zistený prítomný alergén- mliečny proteín, ktorý nebol deklarovaný na obale a v druhom prípade bola vo vzorke zistená prítomnosť vaječného bielka v cestovinách zo semoliny. Priamo u domácich výrobcov bolo odobratých 108 vzoriek cestovín, ale ani v jednej z týchto vzoriek nebol zistený nedostatok.

Všetky zistené nedostatky v cestovinách boli zo vzoriek odobratých v obchodnej sieti. Jedna nevyhovujúca vzorka bola od domáceho výrobcu, 2 boli zistené v rámci vnútrospoločnej výmeny a jeden nevyhovujúci výrobok pochádzal z dovozu z tretích krajín.

- **Pekárske výrobky**

Pekárske výrobky predstavujú širokú škálu výrobkov ako je chlieb, pečivo, jemné pečivo a ostatné pekárske výrobky (napr. vyprážené pekárske výrobky, tyčinky, parené výrobky, polotovary a iné). Spolu bolo prekontrolovaných 464 pekárskych výrobkov, z ktorých 13 vzoriek nevyhovovalo. Nevyhovujúce vzorky tak tvoria 2,8 % z celkového počtu odobratých pekárskych výrobkov. V porovnaní s rokom 2010, kedy porušenosť v pekárskych výrobkoch tvorila 4,49 %, za roku 2011 nastal pokles v porušenosti o -1,69 %. Oproti predchádzajúcemu obdobiu (r. 2010) sa znížil celkový počet odobratých vzoriek, ale zároveň sa znížil aj počet nedostatkov.

Z analýzy odobratých vzoriek za rok 2011 bolo zistených najviac nedostatkov v označení pekárskych výrobkov (5 vzoriek) a v zistení prítomnosti alergénov (5), ktoré neboli uvedené na obale.

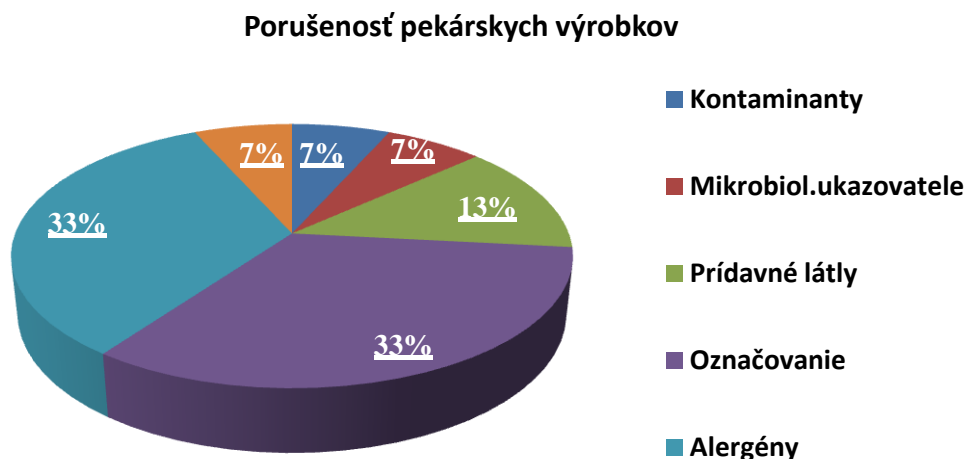
Nedostatky v označení boli hlavne v neuvedení zložky vo výrobku, nesprávne uvedené kategórie zložiek, neoznačenie konzervačnej látky v zložení, nesprávne označený dátum minimálnej trvanlivosti v zmysle druhej časti druhej hlavy Potravinového kódexu SR a názov vystihujúci skutočný charakter potraviny.

Z piatich nevyhovujúcich vzoriek na prítomnosť alergénov sa tento nedostatok zistil v troch vzorkách jemného pečiva a dvoch vzorkách strúhanky (zistená prítomnosť sójového proteínu, mliečneho proteínu a vaječného proteínu). Alergén v zložení týchto výrobkov nebol uvedený na obale.

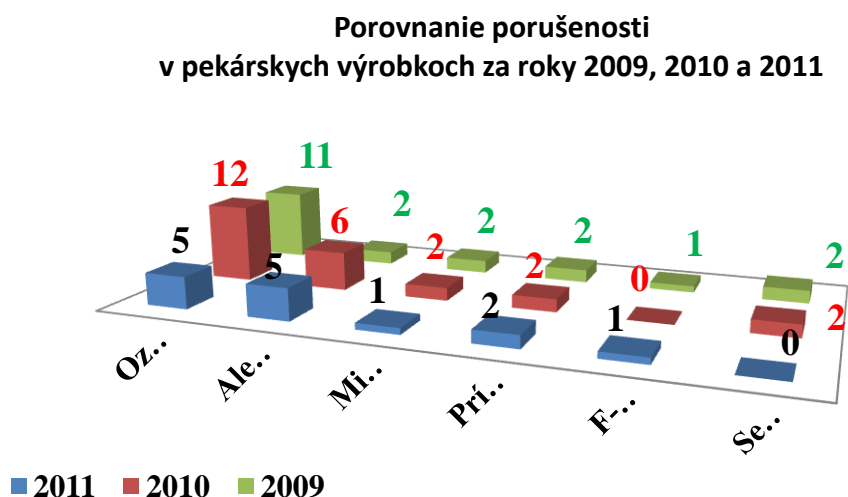
Ďalšie nedostatky boli zistené v prídavných látkach a v mikrobiológii. Nevyhovujúca mikrobiológia bola zistená v jednej vzorke, keď bol prekročený obsah plesní. V dvoch vzorkách jemného pečiva s plnkou bola zistená prítomnosť prídavných látok, ktoré neboli uvedené v zložení výrobku, konkrétne v jednom prípade bola zistená prítomnosť konzervačnej látky a v jednej vzorke jemného pečiva plneného ovocnou zmesou bolo zistené farbivo E 122 azorubín. V jednej vzorke chleba od domáceho výrobcu bol zistený prekročený limit chloridu sodného (soľ).

U výrobcov bolo prekontrolovaných 384 pekárskych výrobkov, z ktorých nevyhovovalo päť vzoriek. V obchodnej sieti sa odobralo 80 vzoriek, pričom nevyhovovalo 8 vzoriek. Z týchto nevyhovujúcich (8) vzoriek, štyri boli domáceho pôvodu a 4 boli zistené pri vzorkách z vnútrospoločenskej výmeny.

Graf č. 45
Porušenosť pekárskych výrobkov

Graf č. 46
Porovnanie porušenosť v pekárskych výrobkoch za roky 2009,2010 a 2011

- **Trvanlivé pečivo**

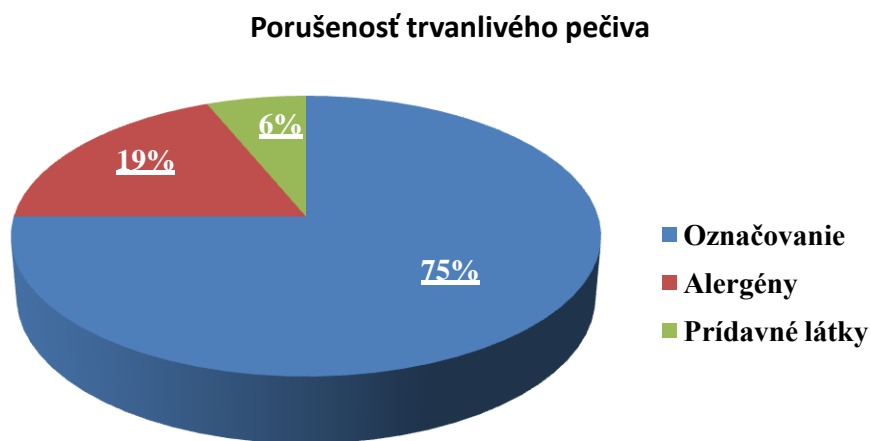
V roku 2011 bolo odobratých 265 vzoriek trvanlivého pečiva (napr.: sušienky, krekry, oblátky, piškóty a podobne), z ktorých nevyhovovalo 15 vzoriek požadovaným predpisom platnej legislatívy. Po prepočte na percentá porušenosť za rok 2011 v trvanlivom pečive predstavuje 5,66 %. V porovnaní s rokom 2010 bola porušenosť nižšia v počte vzoriek (6), čo v percentách znamená pokles o -2,15 % na celkový počet odobratých vzoriek. Najväčšia porušenosť v trvanlivom pečive je zaznamenané v označovaní, keď z celkového počtu nevyhovujúcich vzoriek za rok 2011 (15) až 12 vzoriek nevyhovovalo označeniu v zmysle platnej legislatívy, čo predstavuje až 75 %. V rámci označovania prevládalo nesprávne označenie prídavných látok, neuvedenie množstva náplne, nesprávne označený názov výrobku, neuvedená kategória prídavnej látky, neuvedenie farbív v zložení, chýbajúce označenie konzervačnej látky, neuvedenie alergénu. V troch nevyhovujúcich vzorkách trvanlivého pečiva bol zistený prítomný alergén, ktorý nebol deklarovaný na obale.

Konkrétne: čokoládovo-lieskové wafle, v ktorých bol zistený arašidový proteín, ktorý nebol deklarovaný na etike, vaječný proteín v oblátkach s cukrovou náplňou a v sušienkach s kúskami horkej čokolády nebola deklarovaná mliečna bielkovina. Porušenosť v prídavných látkach bola zistená vo vzorke lineckých koláčikov, kde bola zistená prítomnosť konzervačnej látky, ktorá nebola uvedená v zložení výrobku na obale.

Podľa miesta odberu vzoriek za rok 2011 možno konštatovať, že priamo u domácich výrobcov boli zistené 4 porušenia z 97 vzoriek. V obchodnej sieti bolo zistených 8 nedostatkov zo 147 vzoriek trvanlivého pečiva Z uvedených nedostatkov v obchodnej sieti boli 2 porušenia v trvanlivom pečive domáceho pôvodu, štyri porušenia v rámci vnútrospoločenskej výmeny a dve porušenia pri dovoze trvanlivého pečiva z tretích. Zvyšné tri porušenia v trvanlivom pečive boli zistené priamo pri dovoze z tretích krajín.

Graf č. 47

Porušenosť trvanlivého pečiva

- **Špeciálne výrobky z obilia**

V uvedenej komodite za rok 2011 bolo prekontrolovaných 113 vzoriek špeciálnych výrobkov z obilia. Z prevereného množstva odobratých vzoriek nevyhovovali dve vzorky, pričom u domácich výrobcov bol zistený jeden nevyhovujúci výrobok a v rámci odberu vzoriek v obchodnej sieti bol zistený taktiež jeden nevyhovujúci výrobok.

Porušenosť bola zistená v kontaminantoch, kde vo výrobku bol zistený prekročený limit na obsah deoxynivalenolu (DON) v zmysle platnej legislatívy. V druhom výrobku patriacom medzi špeciálne výrobky z obilia bola zistená porušenosť v zmysle výnosu MP SR č. 1187/2004-100 upravujúci označovanie potravín, keď názov výrobku nevystihoval jeho podstatu a uvádzal spotrebiteľa do omylu. Uvedený výrobok bol nazvaný „Smažený hrášok, príloha do polievky“, v skutočnosti tento výrobok nebol hrášok, ale bol to extrudovaný výrobok. Výrobok bol do obchodnej siete dovezený v rámci krajín Európskej únie.

- **Olejniny**

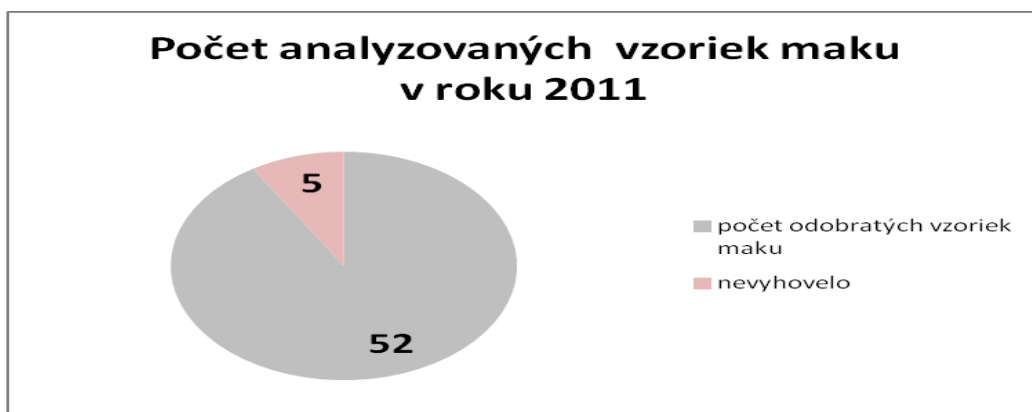
V komodite olejiny bolo na kontrolu kvality a zdravotnej neškodnosti odobratých **107 vzoriek**, pričom požiadavkám platnej legislatívy **nevyhovelo 7 vzoriek**, čo predstavuje 6,54% (v roku 2010 bola porušenosť 10,2%).

Z nevyhovujúcich znakov sa jednalo o senzoričné ukazovatele (3), fyzikálno-chemické ukazovatele (2) a kontaminanty (1).

V rámci nevyhovujúcich vzoriek olejín sa jednalo o 5 vzoriek maku (vôňa po oxidácii tukov, chuť nahorklá, chuť s príznakmi akostného narušenia, v 2 prípadoch nadlimitný obsah blenu čierneho a prekročený obsah kadmia).

Graf č. 48

Počet analyzovaných vzoriek maku v roku 2011

- **Strukoviny a výrobky zo strukovín**

Z celkového počtu **166 odobratých vzoriek** strukovín bolo **8 vzoriek** vyhodnotených ako nevyhovujúcich (4,82%). V roku 2010 bola porušenosť v rámci tejto komodity 2,2 %.

Vzorky fazule adzuki a fazule mungo neboli v súlade vo všeobecnom označení vo výživovom tvrdení, 1 vzorka šošovice nevyhovela pre výskyt plesní, 1 vzorka fazule pre nepríjemný pach po lepidle a 1 vzorka šošovice pre výskyt anorganických nečistôt a naplesnených zrn.

V 3 prípadoch sa jednalo o prekročenie maximálnej hodnoty obsahu ťažkých kovov – olovo, pričom krajinou pôvodu bola Čína, resp. u jednej vzorky nebola krajina pôvodu uvedená na obale.

Graf č. 49
Počet nevyhovujúcich vzoriek – strukoviny

- **Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky**

V roku 2011 bolo v laboratóriách ŠVPÚ analyzovaných spolu **755 vzoriek** čerstvého ovocia a zeleniny. Z toho **nevyhovujúcich bolo 16 vzoriek**, čo je 2,11 %. Oproti roku 2010, kedy bolo hodnotených 797 vzoriek a z toho bolo nevyhovujúcich 20(2,5 %), to predstavuje zlepšenie kvality hodnoteného čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov o 0,396 %.

Priamo od pestovateľov ovocia a zeleniny bolo odobratých 277 vzoriek, z nich boli 2 nevyhovujúce (0,77 %). V minulom roku sa odobralo od pestovateľov 264 vzoriek (menej o 13 ako v tomto roku) a z nich bolo 5 nevyhovujúcich (1,89%). Takže v domácej produkcii ovocia a zeleniny nastalo určité zlepšenie. Nevyhovela vzorku kelu pre prekročený obsah dusičnanov a hlávkový šalát pre zistenie rezíduí pesticídov.

V obchodnej sieti sa odobralo spolu 448 vzoriek, z toho 98 bolo domácej produkcie, 233 pochádzalo z ostatných krajín EÚ a 117 z tretích krajín. Nevyhovujúca bola 1 domáca vzorka, 8 z krajín EÚ a 2 z tretích krajín.

Pri importných kontrolách čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov bolo spolu odobratých 25 vzoriek, z toho boli 3 vyhodnotené ako nevyhovujúce (mandarínky a granátové jablká z Turecka a zeleninová paprika z Macedónska).

Medzi najzávažnejšie nedostatky zistené pri kontrole čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov patrilo ako i v predošlých rokoch predovšetkým prekročenie limitu rezíduí pesticídov(14 vzoriek) a dusičnanov (1 vzorka kelu z domácej produkcie), 1 vzorka zemiakov domácej produkcie bola nevyhovujúca v sensorických znakoch- mali až 38% vnútorných chýb.

Rezíduá pesticídov boli zistené napr. v domácom hlávkovom šaláte a šalátových uhorkách, v čínskom pomele, tureckej fazuľke, granátových jablkách a mandarínkach, v španielskych

broskyniach a špenáte, macedónskej zeleninovej paprike, bulharských šalátových uhorkách, citrónoch z Talianska, pomarančoch z Egypta, jahodách z ČR

- **Výrobky zo zemiakov**

V roku 2011 bolo na analýzy odobratých **107 vzoriek** výrobkov zo zemiakov. Z nich bolo 7 vyhodnotených ako nevyhovujúcich v sledovaných parametroch (6,54%). V tomto prípade ide o zhoršenie stavu oproti minulému roku, keď všetky výrobky zo zemiakov boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

V 2 prípadoch bola zistená prítomnosť aditívnych látok- SO₂ a v 1 vzorke nadlimitné množstvo NaCl . V 4 prípadoch bolo nevyhovujúce označenie výrobku. Spotrebiteľ bol v 2 prípadoch uvedený do omylu- zemiakové lupienky sa predávali ako smotanové a slaninové, neobsahovali však žiadnu smotanu ani slaninu. V 2 prípadoch bol zistený obsah SO₂ vo výrobkoch, ktorý bol v limite, ale nebol vyznačený na obale.

Vo výrobe bolo odobratých 41 vzoriek, z toho 3 nevyhoveli. V obchodnej sieti bolo odobratých 63 vzoriek , z toho 16 domácich výrobkov vyhovujúcich, 47 výrobkov vyrobených v krajinách EÚ , z tohto počtu boli 4 vzorky nevyhovujúce . Z tretích krajín neboli vzorkované žiadne výrobky zo zemiakov ani v obchodnej sieti ani pri importných kontrolách.

Nedostatky boli zistené napr. v čipsoch s limetkovou príchuťou a v balených krájaných zemiakov - bolo zistené nadlimitné množstvo SO₂, ďalšie 2 druhy zemiakových čipsov zavádzali svojim názvom spotrebiteľa - deklarácia slaninky a smotany nezodpovedala skutočnosti, americké zemiaky a slané zemiakové čipsy nemali v označení uvedený obsah SO₂ a v čipsoch domáceho výrobcu bol prekročený limit soli.

- **Spracované ovocie a zelenina**

Analyzovaných bolo **786 vzoriek** spracovaného ovocia a zeleniny. Z toho **37 nevyhovelo** požiadavkám platných predpisov, čo predstavuje 4,7 %. V týchto komoditách nastalo mierne zlepšenie kvality oproti roku 2010, kedy bolo odobratých 1 139 vzoriek a z toho bolo nevyhovujúcich 58 - čo je 5,1 %.

Zo 786 odobratých vzoriek bolo 144 odobratých vo výrobe, z nich bolo 8 nevyhovujúcich.

V obchodnej sieti bolo odobratých 601 vzoriek, z ktorých nevyhovovalo 24. Z domácej produkcie bolo 125 vzoriek (4 nevyhoveli), z ostatných členských štátov bolo 238 vzoriek (13 nevyhovujúcich) a z tretích krajín sa hodnotilo 234 vzoriek (7 nevyhovelo). Pri importných kontrolách z tretích krajín bolo odobratých 28 vzoriek, z toho 5 bolo nevyhovujúcich a neboli uvoľnené do colného režimu voľný obeh.

Aditívne látky boli zistené v sušenom ovocí (sušené slivky z Čile mali prekročený povolený limit konzervačnej látky kyseliny benzoovej), v jeho zmesiach (zmes kandizovaného ovocia za Španielska- kyselina sorbová), v čalamáde a kvasenej kapuste bol zistený taktiež nadlimitný obsah k. benzoovej a sorbovej. Aj v sterilizovanej zelenine (sterilizovaná čalamáda s vyšším obsahom sladidiel- sacharínu a v sterilizovanej kapuste s feferónkami boli zistené konzervačné látky) .

Obsah **kontaminantov** bol analyzovaný v 7 výrobkoch . Dve vzorky sušených fíg z Turecka obsahovali nadlimitné množstvo aflatoxínu B1 a sumu aflatoxínov. Hrozienka z Iránu, Turecka a Indie mali vyšší obsah ochratoxínu. V mrazených jahodách z ČR boli zistené rezíduá pesticídov a chladenom špenáte bol nadlimitné množstvo kadmia.

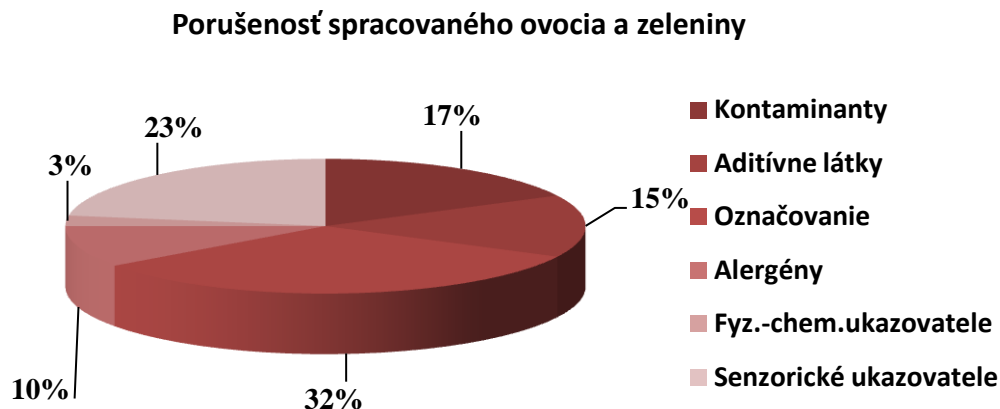
Častým nedostatkom bolo **označenie výrobkov**, ktoré bolo zistené v 13 prípadoch. Chýbalo označenie SO₂, v blízkosti názvu nebol uvedený údaj“ s cukrom a sladidlom“, v zložení neboli uvedené farbivá, konzervačné látky alebo sladidlá, ktoré boli zistené počas analýz.

Napr. sušené brusnice mali v zložení uvedený obsah cukru, teda sa nemohlo jednáť o sušené ovocie, na sterilizovanom ovocí a zelenine chýbal údaj o pevnom podiele (Zámocké zeleninové lečo) , o obsahu SO₂ (Zemplínsky šalát), chýba označenie konzervačnej látky (sladká čalamáda, kvasená kapusta, čalamáda Kapp, rajčinový pretlak, čalamáda , karfiol v octe), chýba uvedenie skladovacích podmienok (brusnicový pretlak) a iné nedostatky.

Senzorické nedostatky boli zistené v 9 vzorkách. Broskyňový kompót z Číny mal cudziu, horkú chuť a z Grécka mal kovovú príchuť. Dve vzorky sušených fíg z Grécka boli scvrknuté,

Graf č. 50

Porušenosť spracovaného ovocia a zeleniny

vysušené, nevhodné na ľudský konzum. Tuniské datle mali cudziu chuť, v sušených jablkách a figách bol zistený výskyt škodcov v rôznych vývojových štádiách, sušené jablkové krúžky mali zmenenú, nakvasenú chuť.

Porušenie **fyzikálno-chemických ukazovateľov** bolo zistené v 1 prípade. Sterilizovaná fazuľa v rajčinovej šťave mala poškodenú vnútornú časť plechovky.

Nedostatky pri kontrole **alergénov** boli zistené v 4 prípadoch- nevyznačenie obsahu orechov a SO₂ na obale výrobkov.

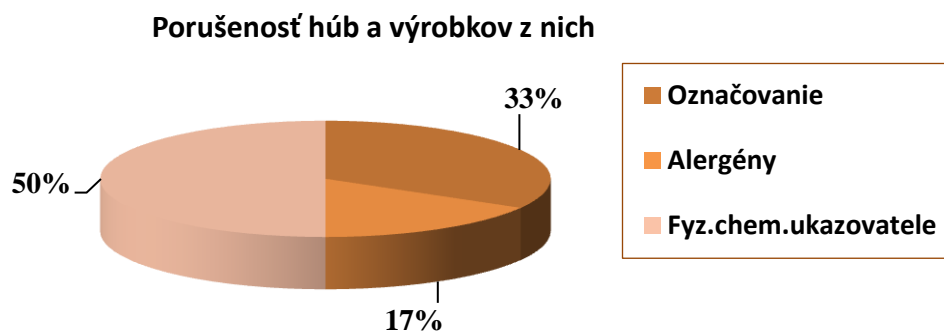
- **Jedlé huby a výrobky z nich**

Zo **109 hodnotených vzoriek** bolo **6 nevyhovujúcich**, čo predstavuje 5,5 %. V minulom roku sa hodnotilo 101 vzoriek, štyri boli nevyhovujúce – 3,69 %. Oproti vlaňajšku nastal pokles kvality predávaných húb a výrobkov z nich.

Zo 109 vzoriek húb a výrobkov z húb bolo 21 odobratých u výrobcov, jedna nevyhovela. V obchodnej sieti sa odobralo spolu 86 vzoriek, z nich bolo 5 nevyhovujúcich. Pri importných kontrolách boli odobrané 2 vzorky, ktoré boli vyhovujúce.

V dvoch prípadoch sterilizovaných húb nebol dodržaný predpísaný pevný podiel, v 1 prípade obal neobsahoval deklarované množstvo sušených húb. Zmes marinovaných húb a šampiňónové rezy sterilizované nemali deklarovaný obsah SO₂- tento údaj chýbal aj kvôli informácii o obsahu alergénov. Sušená hliva mala na obale neopodstatnené zdravotné tvrdenia.

Graf č. 51
Porušenosť húb a výrobkov z nich

- **Koreniny**

V priebehu roka 2011 bolo v tejto komodite analyzovaných 344 vzoriek. Porušenosť bola zistená u 12 vzoriek (čo je 3,49%-ná porušenosť). Oproti roku 2010 sa porušenosť znížila v tejto komodite o 0,48%. Najčastejšie boli zistené nedostatky u výrobkov odobratých v obchodnej sieti a to u výrobkov vnútrospoločenskej výmeny - 5, domáceho pôvodu - 3, dovoz z tretích krajín - 1. U vzoriek odobratých u výrobcov bola zistená porušenosť u dvoch vzoriek a pri dovoze z tretích krajín u jednej vzorky.

Najviac nedostatkov aj minulom roku, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, bolo zistených v neoznačení alergénov – horčica, zeler, glutén v zložení výrobkov.

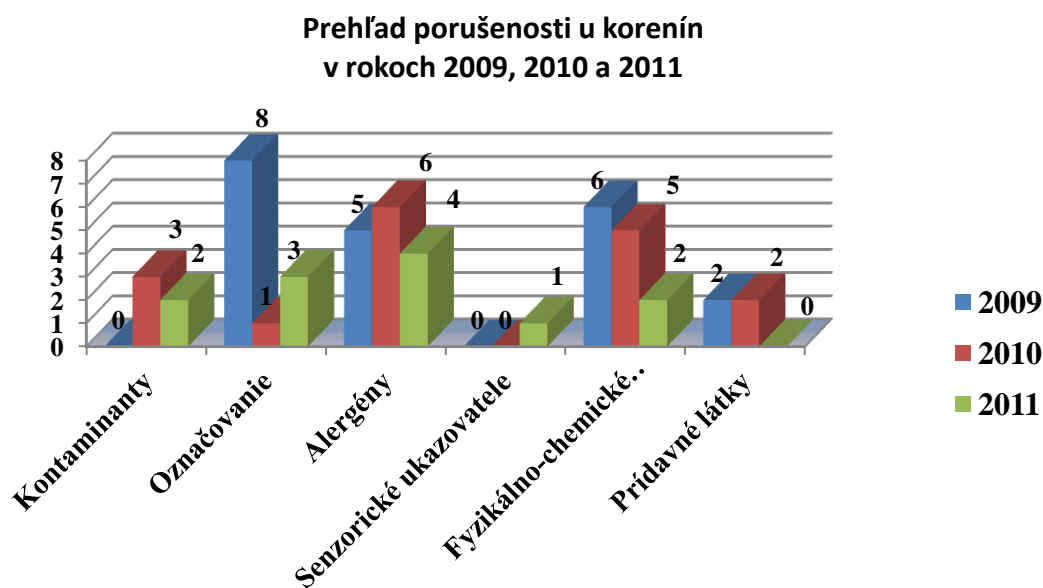

Nedostatky boli zistené aj v označovaní výrobkov a to z dôvodov - nesprávnych a zavádzajúcich údajov, názvov výrobkov nevystihujúcich podstatu a neuvedenia výrazu „minimálna trvanlivosť do“.

Zistené boli nedostatky aj vo fyzikálno – chemických ukazovateľoch a to u papriky mletej sladkej, kde bol prekročený obsah popola a u kurkumy, kde bola zistená zvýšená vlhkosť. Porušenosť bola zistená aj v ukazovateli kontaminanty a to u majoránky drvenej - zistený prekročený obsah rezíduí pesticídov - methomylu a chlorpyrifosu a v mletej paprike sladkej

bolo zistené prekročenie maximálnej hodnoty obsahu ochratoxínu A. Jedna vzorka papriky sladkej mletej nevyhovovala v sensorických ukazovateľoch pre nakyslú chuť, netypickú vôňu a chuť.

Graf č. 52
Prehľad porušení u korenín v roku 2011

- **Nealkoholické nápoje**

V roku 2011 bolo odobratých celkom 853 vzoriek nealkoholických nápojov, vrátane 100 % ovocných a zeleninových štiav, či nektárov. Oproti roku 2010, keď bolo odobratých v rámci kontroly celkom 1029 vzoriek je to pokles o 176 vzoriek.

Požiadavkám ustanovení Potravinového kódexu SR v sledovaných znakoch však nevyhovelo až 40 vzoriek, čo je oproti minulosti nárast o 6 vzoriek napriek podstatne nižšiemu počtu odobratých vzoriek. V percentuálnom vyjadrení je to nárast až na 4,69 % z celkového počtu, teda oproti roku 2010 porušenosť vzrástla o 1,39 %.

Najviac nedostatkov, tak ako aj v minulosti (celkovo 29), bolo zistených v označovaní výrobkov pre neuvedenie prítomnosti povolených prídavných látok, ako farbív, ale aj konzervačných látok a sladidiel. V niektorých prípadoch boli uvedené v zložení farbivá, ktoré

sa vo výrobku nenachádzali. Vyskytlo sa tiež, že chýbala informácia o možnosti nepriaznivých účinkov na činnosť a pozornosť detí. V niektorých prípadoch chýbalo uvedenie množstva zložiek, hoci boli uvedené v názve výrobku, prípadne v tomto názve chýbalo slovné spojenie „s náhradným sladidlom.“

Mikrobiologická kontaminácia nebola zistená ani v jednom prípade, je to však čiastočne aj dôsledkom zúženia rozsahu sledovaných druhov mikroorganizmov prakticky len na salmonelu a na listériu monocytogenes.

Prekročenie maximálne povoleného obsahu prídavných látok bolo zistené v 6 prípadoch. Jednalo sa o sladidlá, hlavne soli kyseliny cyklámovej, ďalej konzervačné látky (soli kyseliny benzoovej) a syntetické farbivá.

Senzorická porušenosť výrobkov bola zistená len v jednom prípade.

- **Pivo**

V roku 2011 bolo odobratých presne 200 vzoriek, čo je o 66 vzoriek menej ako v roku 2010. Požiadavkám legislatívy nevyhovelo 7 vzoriek, čo je podstatný nárast a to až o 5 viac ako v minulom roku. V 6 prípadoch sa však jednalo len o nesprávne, či zle čitateľné označenie na nekонтрастnom pozadí a chýbajúcu povinnú súčasť názvu „so sladidlom“ v prípade jeho prítomnosti vo výrobku. V percentuálnom vyjadrení porušenosť stúpla až na 3,5 %, čo je o 2,75 % viac ako v roku 2010.

Z fyzikálno-chemických ukazovateľov došlo k porušeniu v jednom prípade a to pre obsah alkoholu, odlišujúci sa od deklarovaného údajov viac, ako je legislatívou povolená tolerancia.

- **Ovocné vína a medovina**

U týchto komodít bolo odobratých spolu 95 vzoriek, čo je prakticky na úrovni minulého roka, kedy bolo odobratých celkom 100 vzoriek. Z toho 10 vzoriek, teda 10,53 % nevyhovelo stanoveným požiadavkám.

Vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch nevyhovovalo 5 vzoriek ovocných vín pre obsah cukru, prípadne alkoholu nezodpovedajúci deklarovanému druhu. Pri medovine bol taktiež zistený obsah alkoholu menej ako 12 obj.%, čo je minimálna hodnota jeho obsahu v medovine. V siedmych prípadoch boli zistené nedostatky v **označovaní** požadovanými údajmi, hlavne pre nesprávny názov výrobku v zmysle členenia, určeného príslušným výnosom MPRV SR a MZ SR, prípadne chýbajúci údaj o obsahu oxidu siričitého.

Oproti roku 2010, kedy bola porušenosť 9 %, došlo k jej miernemu nárastu na 10,53 % hlavne pre vyššiu porušenosť vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch, ale aj nepovolených **prídavných látok** naopak k zlepšeniu došlo v **senzorických ukazovateľoch**, kde v roku 2011 nebola zistená žiadna porušenosť.

- **Miešané alkoholické nápoje**

Z tejto kategórie výrobkov bolo odobratých spolu 71 vzoriek, teda o 7 menej, ako v predchádzajúcom roku. Z týchto bolo 6 vzoriek vyhodnotených ako nevyhovujúce, čo je 8,45 % z celkového počtu a jedná sa o nárast o 0,76 % oproti minulému roku. Išlo o nesprávne **označenie**, chýbajúce údaje o obsahu **prídavných látok**, ako aj obsah alkoholu nezodpovedajúci deklarácii na obale.

- **Liehoviny**

V roku 2011 bolo odobratých 337 vzoriek liehovín, teda o 42 vzoriek menej ako v roku 2010. Z týchto bolo tak ako aj v predchádzajúcom roku 9 nevyhovujúcich, čo je 2,67 % z celkového množstva. Porušenosť sa tým zvýšila o 0,30 % oproti roku 2010. U šiestich vzoriek sa jednalo o nesprávne označenie výrobku, hlavne použitie názvu niektorej kategórie liehoviny, aj keď sa jednalo o nekategorizovanú liehovinu.

U viacerých vzoriek boli zistené aj chýbajúce údaje o zložení, či neuvedenie požadovaných údajov v štátnom jazyku.

U dvoch vzoriek ovocných destilátov bolo zistené porušenie fyzikálno-chemických ukazovateľov a to pre nižší obsah prchavých látok ako určuje limit stanovený v Nariadení EP a rady č.110/2008 určené pre liehoviny.

Zistené bolo aj prekročenie maximálne povoleného množstva prídavnej látky, konkrétne farbiva.

- **Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich**

V rámci úradnej kontroly potravín bolo v tejto komodite odobratých a analyzovaných 145 vzoriek, z ktorých iba jedna vzorka nevyhovovala požiadavkám platnej legislatívy v označovaní. Na obale predmetného výrobku boli označené zdravotné tvrdenia, ktoré neboli v súlade s platnou legislatívou. Porušenosť v tejto komodite bola 0,69%.

- **Kakao a výrobky z kakaa**

V priebehu roka 2011 bolo v tejto komodite odobratých 106 vzoriek, z ktorých 4 vzorky nevyhovovali požiadavkám platnej legislatívy. Celková porušenosť u tejto skupiny výrobkov bola 3,77%, čo je mierny pokles porušnosti o 0,12%. Nedostatky boli zistené hlavne u výrobkov odobratých v obchodnej sieti, ale aj u jednej vzorky odobratej pri dovoze z tretích krajín.

Najčastejšie nedostatky boli zistené v označovaní výrobkov a to z dôvodu, že nebol uvedený obsah kakaového masla v kakaovom prášku so zníženým množstvom tuku a tiež podiel kakaového prášku v sladenom kakaovom prášku. Porušenosť bola zistená aj

v sensorických ukazovateľoch kakaového prášku so zníženým množstvom tuku, nakoľko vzorka mala chuť a vôňu s príznakmi akostného narušenia, nevhodná na ľudský konzum. Predmetné vzorky boli odobraté u domáceho výrobcu.

- **Káva, kávoviny a výrobky z nich**

Pri úradnej kontrole potravín v roku 2011 bolo v tejto komodite odobratých a analyzovaných 187 vzoriek. Porušenosť bola zistená u 2 vzoriek, čo je 1,07% z celkovej porušnosti odobratých vzoriek v tejto komodite. Nedostatky boli zistené v označovaní a to v neuvedení

údajov v štátnom jazyku, nakoľko nebol uvedený text „minimálna trvanlivosť do“, ďalej návod na použitie u instantných výrobkov a u kávovín boli uvedené zdravotné tvrdenia, ktoré neboli v súlade s platnou legislatívou.

- **Škrob a výrobky zo škrobu**

V tejto komodite bolo v roku 2011 odobratých 22 vzoriek, z toho 6 vzoriek z výroby, 15 vzoriek z obchodnej siete a jedna vzorka pri dovoze z tretích krajín.

Nesúlad s požiadavkami nebol zaznamenaný ani pri jednej vzorke, pričom v roku 2010 predstavovala porušenosť 2,22 %.

Uvedené vzorky boli vyšetrené v znakoch: kontaminanty (6 vzoriek), prídavné látky (10 vzoriek), označovanie (2 vzorky), alergény (6 vzoriek), sensorické ukazovatele (3 vzorky) a fyzikálno-chemické ukazovatele (1 vzorka).

- **Sladidlá**

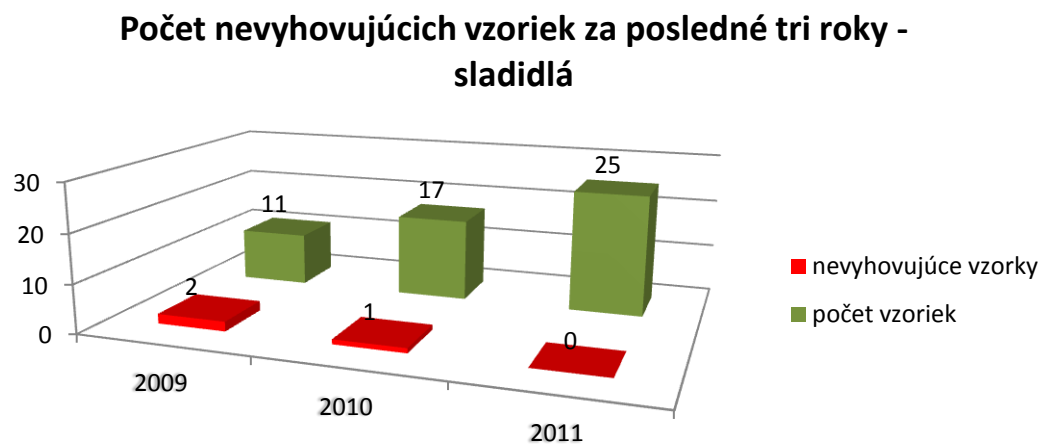
V sladidlách bolo analyzovaných 25 vzoriek, pričom všetky boli vyhodnotené ako vyhovujúce, čo predstavuje zlepšenie oproti roku 2010 o 5,88 %.

Z vyšetreného počtu vzoriek bolo 10 vzoriek odobratých vo výrobe, 14 vzoriek z obchodnej siete a 1 vzorka pri dovoze z tretích krajín.

Uvedené vzorky boli vyšetrené v znakoch: kontaminanty (14 vzoriek), prídavné látky (2 vzorky), označovanie (7 vzoriek), sensorické ukazovatele (9 vzoriek) a fyzikálno-chemické ukazovatele (10 vzoriek).

Graf č.53

Počet nevyhovujúcich vzoriek za posledné tri roky - sladidlá

- **Čokoláda**

V roku 2011 bolo v laboratóriách analyzovaných 122 vzoriek čokolád, z toho 9 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 7,38 %. Oproti roku 2010 to predstavuje zlepšenie o 3,79 %.

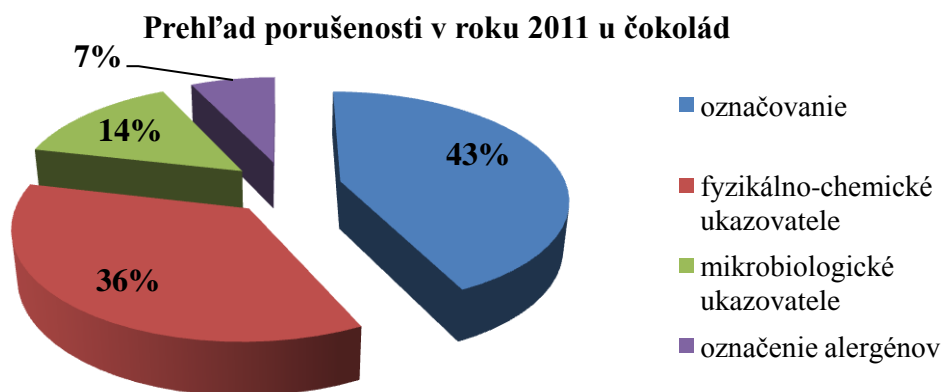
Z 13 vzoriek odobratých priamo u výrobcov nevyhoveli 3 vzorky, v obchodnej sieti bolo odobratých spolu 101 vzoriek, z toho nevyhovelo 5 vzoriek (z toho 4 vzoriek tvorili produkty z EÚ a 1 výrobok bol z tretej krajiny) a pri importných kontrolách nevyhovela z 5 vzoriek 1 vzorka.

Najviac nedostatkov bolo zistených v označovaní čokolád (6 výrobkov), vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch (5 vzoriek), v jednom prípade nebol označený alergén a dve vzorky nevyhoveli v mikrobiologických ukazovateľoch.

Nedostatky zistené v označení boli najčastejšie neúplné označenie výrobku a neoznačenie zložky výrobku. Nedostatky zistené pri fyzikálno-chemických ukazovateľoch boli v nižšom obsahu kakaovej sušiny, než bolo deklarované na obale výrobku a tiež v jednom prípade pri mliečnej čokoláde mliečny tuk pod stanovený limit.

Graf č. 54

Prehľad porušení v roku 2011 u čokolád

• Cukrovinky

V tejto komoditnej skupine bolo analyzovaných spolu 279 vzoriek, z toho požiadavkám legislatívy nevyhovelo 14 vzoriek, čo predstavuje porušenosť 5,02%. Znamená to zlepšenie oproti roku 2010 o 4,74 %.

Z 57 vzoriek odobratých priamo u výrobcov nevyhovela 1 vzorka, v obchodnej sieti bolo odobratých spolu 209 vzoriek, z toho nevyhovelo 11 vzoriek (z toho 9 výrobkov z EÚ a 2 výrobky z tretích krajín) a pri kontrolách uskutočnených pri dovozoch z tretích krajín nevyhoveli z 12 vzoriek 2 vzorky.

Ani v jednom prípade sa nezistila porušenosť v znakoch: mikrobiologické ukazovatele, kontaminanty a fyzikálno-chemické ukazovatele.

Naopak najčastejšie nedostatky sa vyskytovali v označovaní (10 vzoriek), 2 vzorky nevyhoveli pre neoznačenie prítomnosti alergénu na obale výrobku. Dve vzorky nevyhoveli pri sensorickom posúdení vône a chuti a v jednom prípade bol zistený nedostatok v znaku prídavné látky.

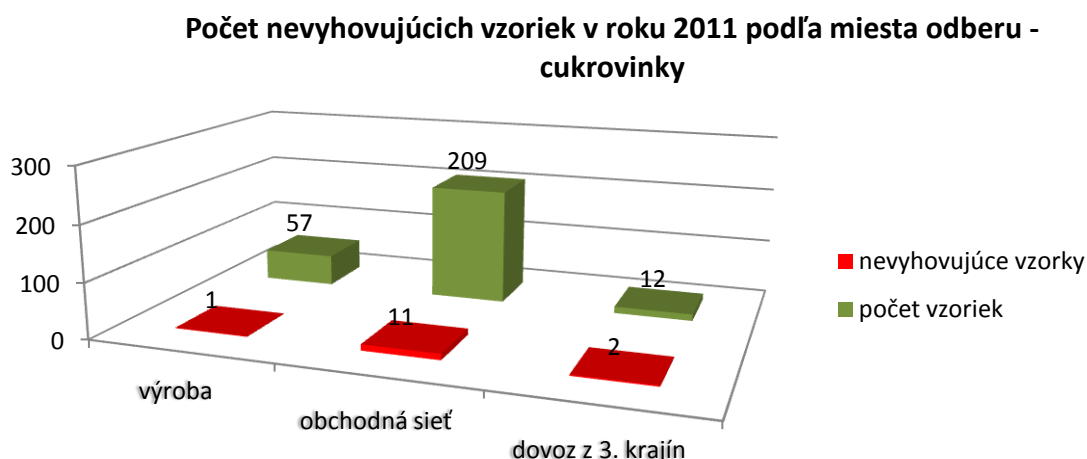
Najčastejšie sa vyskytujúce nedostatky v označení boli chýbajúce označenie použitej zložky (farbiva) na obale výrobku, chýbajúce označenie názvu potraviny v štátnom jazyku a tiež názov výrobku,

nevystihujúci jeho podstatu.

Graf č. 55

Počet nevyhovujúcich vzoriek v roku 2011 podľa miesta odberu - cukrovinky

- **Suché škrupinové plody a výrobky z nich**

Spolu bolo analyzovaných **369 vzoriek** suchých škrupinových plodov, z toho bolo **23 nevyhovujúcich** (6,2%), čo je oproti vlaňajšku pokles o 1,3 %. V roku 2009 bolo hodnotených 455 vzoriek, nevyhovelo 34, teda 7,5 %.

Vo výrobných prevádzkach boli odobratých 59 vzoriek, z nich boli 3 nevyhovujúce. V obchodnej sieti bolo odobratých spolu 276 vzoriek orechov- 44 domácich, 60 z EÚ a 172 z tretích krajín. Nevyhovujúcich bolo 7 vzoriek domácej produkcie, 4 vzorky z EÚ a 9 z tretích krajín, odkiaľ sa suché škrupinové plody dovážajú najviac a zároveň sú najčastejšie kontrolované z hľadiska ich rizikovosti.

Prekročený **limit aflatoxínov** bol zistený v 3 prípadoch pistácií- dve vzorky pistácií z Iránu a jedna z Talianska.

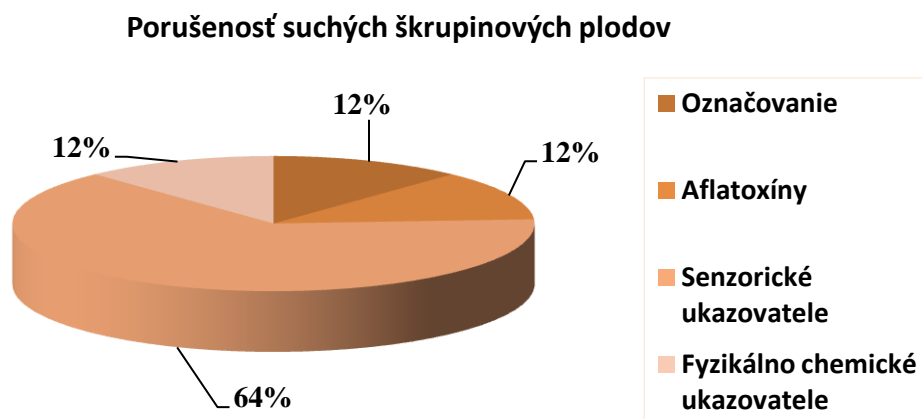
Označenie nezodpovedajúce platnej legislatíve bolo zistené v 3 prípadoch- najmä neuviedenie spôsobu technologickej úpravy, neuviedenie krajiny pôvodu a použitie etikety so zmazateľným textom.

Senzorickým požiadavkám nevyhovelo 16 z hodnotených vzoriek- prevažne sa jednalo o cudziu, zmenenú chuť a vôňu orechov, najmä po starom zatuchnutom, zoxidovanom tuku - napr. mandle, pistácie Jumbo a vlašské orechy z USA, pražené arašidy z Číny, solené pražené pistácie z Iránu, pripálenú chuť i vôňu mali nelúpané arašidy i pistácie balené v SR, zmenenú chuť mali aj kešu orechy z Indie ,arašidy Jumbo z USA obsahovali škodcov v rôznych štádiách vývoja, prítomnosť škodcov bola zistená aj v lieskovcoch z Turecka a pistáciách z ČR, jadrách mandlí z USA, v Bersi arašidoch z ČR, Jumbo arašidoch z USA, vlašské orechy SR mali olejnaté semená a chuť po zoxidovanom tuku.

Vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch boli nevyhovujúce 3 hodnotené vzorky. Jednalo sa o prekročenie povolených hmotnostných odchýliek a limitu nevyvinutých, zoschnutých a vysušených jadier lieskovcov, pistácií a vlašských orechov.

Graf č. 56

Porušenosť suchých škrupinových plodov a výrobkov z nich

- **Tabakové výrobky**

Úradná kontrola tabakových výrobkov bola vykonávaná v roku 2011 v zmysle zákona č.152/1995 Z.z. a v zmysle zákona č.406/2009, ktorým sa vyhlasuje úplné znenie zákona č.377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých predpisov, ktorým sa preberá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/37/ES z 5. júna 2001 o aproximácii zákonov, iných predpisov a administratívnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, uvádzania a predaja tabakových výrobkov, ako aj v zmysle zákona č. 335/2001 o tabakových výrobkoch, ktorý nadobudol účinnosť od 1. novembra 2011.

Pri výkone úradných kontrol sa pozornosť venovala požiadavkám na výrobu, ich umiestňovaniu na trh a označovaniu tabakových výrobkov.

Na každom spotrebiteľskom balení tabakového výrobku okrem tabakového výrobku, ktorý nie je určený na fajčenie sa sledovalo, či je na obale uvedené všeobecné varovanie,

dodatočné varovanie a v prípade spotrebiteľského balenia cigariet aj údaje o obsahu škodlivých látok, číslo šarže alebo jeho ekvivalent v podobe miesta a času výroby.

Kontrola obsahu škodlivých látok – dechtu, nikotínu a oxidu uhoľnatého sa vykonávala iba u cigariet. Odber vzoriek bol vykonávaný v zmysle STN ISO 8243 Cigarety – odber vzoriek.

Na kontrolné stanovenie obsahu nikotínu, kondenzátu a oxidu uhoľnatého bolo v roku 2011 odobratých celkom **10 vzoriek cigariet**, všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

Prekročenie obsahu škodlivých látok nebolo zistené, všetky analyzované vzorky vyhoveli v označení a v obsahu škodlivých látok (decht, nikotín a oxid uhoľnatý) požiadavkám platnej legislatívy. Limit obsahu nikotínu stanovený v platnej legislatíve je 1,00 mg na 1 cigaretu, dechtu – 10 mg/ 1 cigaretu a oxidu uhoľnatého 10,0 mg/cigaretu.

V rámci odobratých vzoriek sa jednalo o nasledovný sortiment: Rockets Gold, Ronson 100 cigarety, Black Devil Finest, LM - 19 cigariet s filtrom, Red Pannónia multifilter 19 cigariet s filtrom, Matrix Red 19 cigariet s filtrom, Petra 20 cigariet s filtrom, Virginia slims 20 cigariet s filtrom, Gold Marlboro Originál 19 cigariet s filtrom a L+M Blue Label 19 cigariet s filtrom.

2.3. Audity u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov

Orgány ŠVPS SR vykonali aj v roku 2011 u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinných komodít audity so zameraním na overenie zhody zavedeného systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobných praxe s platnou legislatívou.

Celkovo bolo vykonaných 419 auditov, z toho bolo 200 auditov s nezhodami, pri ktorých bolo zistených 408 nezhôd.

Najväčší počet auditov bol vykonaný v pekárskej výrobe a v skladoch distribútorov potravín, kde bol zaznamenaný aj najväčší počet auditov s nezhodami a tým aj najväčší počet zistených nezhôd. Vyšší počet auditov s nezhodami bol zaznamenaný aj vo výrobe trvanlivého pečiva, spracovaného ovocia a zeleniny, nealkoholických nápojov, liehovín, extrudovaných výrobkov a tiež vo výrobe cukrovín a čokolády.

Najčastejšie zistené nezhody boli v dokumentácii správnej výrobných praxe z dôvodov jej neúplnosti, neaktuálnosti jednotlivých výrobných a pracovných postupov, technických a technologických predpisov, hygienických a sanitačných poriadkov a v metrologickom poriadku.

Ďalšími zistenými nezhodami boli nezhody v opise výrobku, nebola aktualizovaná dokumentácia pre daný sortiment výrobkov, nebol v dostatočnej miere uvedený spôsob spracovania, chýbal spôsob balenia a druh použitého baliaceho materiálu, neboli uvedené všetky hmotnosti vyrábaných výrobkov, neboli uvedené senzorycké vlastnosti výrobkov, jednotlivé listy s opisom výrobku neboli podpísané zodpovedným prevádzkovateľom potravinárskeho podniku a označené dátumom, chýbalo zloženie výrobkov.

Nezhody boli zistené aj v tokových diagramoch, v ktorých neboli uvedené všetky technologické operácie, neboli vypracované pre niektoré druhy výrobkov v rámci jednej

výroby, neboli označené kritické body pre jednotlivé fázy výroby, nebol presný a nezhodoval sa so skutočnosťou, nebol aktuálny, nebol podpísaný zodpovedným prevádzkovateľom potravinárskeho podniku a označený dátumom.

Opakovane zistenou nezhodou boli nedostatky vo vypracovaní identifikácie biologického nebezpečenstva pre jednotlivé kroky procesu.

Nezhody boli zistené aj vo verifikácii systému a monitorovaní jednotlivých CCP, v nedodržiavaní teplôt podľa vlastného predpisu, tiež bolo zistené nedodržiavanie frekvencie kontroly zdravotnej bezpečnosti výrobkov, v opise výrobku boli deklarované mikrobiologické požiadavky, ktoré nie sú v súlade s platnou legislatívou, ďalej boli zistené nezhody vo vedení evidencie o výkone deratizácie a dezinfekcie a tiež nebola určená osoba zodpovedná za vedenie týchto záznamov, nezabezpečenie správneho skladovania surovín podľa deklarácie na obale, ktoré je kritické pri zabezpečovaní zdravotnej neškodnosti výrobku, chýba vlastný plán kontrol vyrábaných výrobkov so zameraním na bezpečnosť potravín. Nebol vypracovaný plán školení pracovníkov, hygienické školenia sa nevykonávali, v niektorých prípadoch chýbali záznamy o školeniach pracovníkov, nebol vypracovaný systém archivácie dokumentov a záznamov vyplývajúcich z uplatňovania systému HACCP a tiež nebola vykonaná aktualizácia zásad správnej výrobných praxe.

Viacrát bola zistená nezhoda vo vypracovaní, neaktuálnosti plánu výsledovateľnosti používaných surovín a finálnych výrobkov, chýbali zoznamy dodávateľov a odberateľov s kontaktnými číslami.

Prehľad o počte vykonaných auditov u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinného pôvodu a počte zistených nezhôd je uvedený v tabuľke 4.

Prehľad o počte vykonaných auditov u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinného pôvodu a počte zistených nezhôd

Tabuľka č. 66

Výrobca/ distribútor potravín rastlinného pôvodu podľa komodít	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
Výroba sójových výrobkov	2	0	0
Výroba cestovín	13	3	6
Výroba pekárskeho výrobkov	164	76	163
Výroba trvanlivého pečiva	20	11	21
Výroba mlynských výrobkov z obilia	8	3	9
Výroba extrudovaných výrobkov	6	3	6
Výroba zemiakových lupienkov	3	0	0
Výroba pochutín	2	1	4
Výroba nealkoholických nápojov	18	8	14
Výroba liehovín	6	4	7
Výroba piva	3	0	0
Výroba olejov	2	1	5
Výroba škrobov	0	0	0
Výroba cukrovín, čokolády	6	3	3
Výroba - spracované ovocie a zelenina	13	10	23

Baliareň potravín	7	5	7
Sklad a distribúcia potravín	138	68	128
Pestovateľ hlivy ústricovej a šampiňónov	0	0	0
Pražiareň kávy	1	0	0
Výroba zemiakov z konzumných zemiakov	1	1	4
Výroba hlbokozmrazených polotovarov	2	1	5
Výkup a distribúcia vlašských orechov	1	1	2
Výroba zemiakových vločiek	1	0	0
Spracovanie korenín, koreninových zmesí	1	1	1
Výroba ovocného vína	1	0	0
SPOLU	419	200	408

3. Postupy na zabezpečenie efektívnosti

3.1 Postupy na zabezpečenie zhody prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov

Pre zabezpečenie zhody prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov je pre úradnú kontrolu nevyhnutná aktuálna databáza. Databáza prevádzkovateľov potravinových podnikov - výrobcov potravín a maloobchodu je vedená na ŠVPS SR. Aktuálna databáza maloobchodných jednotiek je polročne zasielaná aj na Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Výsledky z úradnej kontroly potravín odhalili, že najviac nedostatkov bolo zistených v celkovej hygiene kontrolovaných objektov, zvýšenom výskyte tovaru po dobe spotreby a minimálnej trvanlivosti, označovaní a tiež v nedodržaní zásad správnej výrobnéj praxe a to hlavne v maloobchodnej sieti (príloha č.1).

ŠVPS SR a RVPS SR v zmysle zákona o potravinách uložili za zistené nedostatky nasledovne opatrenia a sankcie prevádzkovateľom potravinárskeho podniku:

Prehľad zistených nedostatkov pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh a uložených sankcií

Tabuľka č. 67

Popis nedostatku	Počet nedostatkov, druhov tovaru	Množstvo (l, kg, m.j.)	Cena v EUR
Neplnenie opatrení	275	-	-
Nevyhovujúce suroviny, výrobky, tovar			
po dobe spotreby/dobe minimálnej trvanlivosti	5 571	16 460,711	4 3703,75
poškodený obal, tovar	242	714,037	1 979,11
nevhodné na ľudskú spotrebu	157	1 025,923	1 353,92
inak znehodnotené	42	204,78	1 149,93
označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo	2767	50 848,489	95 903,42

nesprávne			
neznámy pôvod	213	2 670,317	7 077,24
menenie, falšovanie údajov	34	40,498	184,59
klamlivo označené alebo ponúkané na predaj klamlivým spôsobom	182	2 191,131	1 073,05
iné	183	2 491,424	383,97

V roku 2011 nadobudlo právoplatnosť 2 236 rozhodnutí riaditeľov jednotlivých RVPS pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh v hodnote 1 089 103 €, pričom priemerná hodnota uloženej pokuty bola 487,08 € a maximálna suma uloženej pokuty bola 25 000 €. Z uvedeného počtu rozhodnutí bolo právoplatným rozhodnutím uložených 504 opatrení.

Blokových pokút uložených fyzickým osobám pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh bolo 3 014 v hodnote 84 949 €.

3.2. Postupy prijaté na zabezpečenie efektívneho fungovania služieb úradnej kontroly

4.2.1. Nové, aktualizované, revidované kontrolné postupy

Na zabezpečenie jednotného postupu pri výkone úradnej kontroly potravín rastlinného pôvodu ŠVPS SR vypracovala 10 dokumentovaných postupov :

- **Pokyn ŠVPS SR č. 1/2011-360** na odber vzoriek potravín a surovín rastlinného pôvodu na rok 2011, č.2987/11-366 zo dňa 03.01.2011,
- **Usmernenie ku kontrole zásielok importovaných do EÚ z Japonska**, č. 593/2011-360 zo dňa 24.3.2011,
- **Usmernenie k pekárskemu výrobku „Bratislavský rožok“**, č. 993/2011-363 zo dňa 12.5.2011,
- **Usmernenie na kontroly a odbery vzoriek klíčkov**, č.1187/2011-362 zo dňa 6.6.2011,
- **Usmernenie vo veci jednotného postupu – výrobky napodobňujúce tvarom a vzhľadom tabakové výrobky**, č.01555/2011-367 zo dňa 19.07.2011,
- **Usmernenie k úradným kontrolám a k odberu vzoriek na stanovenie GMO pre rok 2011**, č.1563/2011-367 zo dňa 20.07.2011,
- **Usmernenie pre odber vzoriek obilia a výrobkov z obilia v roku 2011**, č.1585/2011-367 zo dňa 25.07.2011,
- **Manuál na výkon auditu u prevádzkovateľov potravinárskeho podniku rastlinného pôvodu**, č.1749/07-256 zo dňa 11.06.2007 - zmena č. 3 zo dňa 27.10.2011 č.2526/11-366,
- **Úradné kontroly tabakových výrobkov**, č. 2878/2011-367, zo dňa 21.11.2011,
- **Usmernenie k určovaniu veľkosti prevádzkarní na účely stanovenia frekvencie plánovaných úradných kontrol**, č. 3074/2011-368 zo dňa 7.12.2011.

3.2.2. Školenia

Na základe Národného programu vzdelávacích aktivít v oblasti úradnej kontroly potravín rastlinného pôvodu sa uskutočnilo 5 školení, ktorých sa zúčastnilo 558 účastníkov – inšpektorov úradnej kontroly potravín a zamestnancov potravinových laboratórií ŠVPÚ. Školenia boli zamerané na:

- **Audit u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov** – výkon auditu, dokumentácia auditu, audit v obchodnej sieti, skúsenosti a poznatky z auditov, zisťované nezhody, nápravné činnosti.
- **Kontrola krížového plnenia** – výkon kontroly, manuál na kontrolu, záznamy, **Internetový predaj** – legislatíva, úradná kontrola, registrácia, odber vzoriek, **Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá** – aktualizácia, nedostatky, vylepšenia.
- **Kontrola piva, ovocných vín a liehovín** – legislatíva, označovanie, technológia výroby, postup kontroly, senzorické hodnotenie.
- **Kontrola kávy a korenín** – legislatíva, označovanie, technológia výroby, postup kontroly, senzorické hodnotenie.
- **Kontrola pekárskych výrobkov, cestovín, trvanlivého pečiva a orechov** – legislatíva, označovanie, technológia výroby, postup kontroly, senzorické hodnotenie.
- **Nová potravinová legislatíva** – nariadenia, smernice, zákon o potravinách, potravinový kódex, celkový prehľad, zmeny, aplikácia, modelové situácie, zapisovanie úradných kontrol do záznamu z úradnej kontroly a do programu KIČ, prídavné látky do potravín, správne konanie.

Národný program vzdelávacích aktivít v oblasti úradnej kontroly potravín rastlinného pôvodu

Tabuľka č. 68

Kód aktivity	Názov vzdelávacej aktivity	Dátum školenia	Počet účastníkov
PD1	Audit u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov – výkon auditu, dokumentácia auditu, audit v obchodnej sieti, skúsenosti a poznatky z auditov, zisťované nezhody, nápravné činnosti.	apríl ŠVPS SR	112
PD2	Kontrola krížového plnenia – výkon kontroly, manuál na kontrolu, záznamy, Internetový predaj – legislatíva, úradná kontrola, registrácia, odber vzoriek, Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá – aktualizácia, nedostatky, vylepšenia.	máj ŠVPS SR	96
PD3	Kontrola piva, ovocných vín, liehovín a korenín – legislatíva, označovanie, technológia výroby, postup kontroly, senzorické hodnotenie.	jún IVVL Košice	114
PD4	Kontrola pekárskych výrobkov, cestovín, trvanlivého pečiva, kávy, orechov - legislatíva, označovanie, technológia výroby, postup kontroly, senzorické hodnotenie.	september IVVL Košice	97
PD7	Nová legislatíva a internetový predaj	december IVVL Košice	139

V roku 2011 sa štyria inšpektori z RVPS, KVPS a ŠVPS SR zúčastnili školení organizovaných EK v rámci programu „Better Training for Safer Food“ zameraného na kontrolu dovozov potravín neživočíšneho pôvodu z tretích krajín podľa Nariadenia č. 669/2009 a č. 1152/2009. V rámci toho istého programu ale so zameraním na systém auditov a výkon interných auditov sa školenia zúčastnil jeden inšpektor, školení v oblasti organického poľnohospodárstva, chránených zemepisných označení, označení pôvodu potravín a tradičných potravín 4 inšpektori a na FVO v Grange jeden inšpektor pre systém auditov FVO v členských štátoch a v tretích krajinách. Názov školenia a počet účastníkov za ŠVPS SR pre potraviny rastlinného pôvodu je uvedený v tabuľke č. 69.

Školenia organizované cez DG SANCO – Better Training for Safer Food

Tabuľka č. 69

Názov školenia	Počet účastníkov
Oficial Control of NAOF	4
Audit System and Internal Auditing	1
Training course on Quality Schemes	4
Union Controls in MS and TC	1

Okrem týchto školení sa uskutočnili aj odborné pracovné porady týkajúce sa úradnej kontroly potravín rastlinného pôvodu. ŠVPS SR zorganizovala 1 pracovnú poradu s inšpektormi z KVPS. Jednotlivé KVPS pravidelne organizovali pracovné porady s inšpektormi RVPS.

V spolupráci s MPRV SR, Ministerstvo životného prostredia SR, ŠVPS SR zorganizovala seminár pre inšpektorov ŠVPS SR, KVPS, RVPS, ÚKSUP, ÚVZ SR, RÚVZ s názvom „Pracovný seminár o dioxínoch“, „Nanotechnológie – riziká a výhody ich použitia v potravinovom reťazci“.

Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku organizovala odborný seminár o označovaní potravín. Na uvedenom seminári sa zúčastnilo 24 zamestnancov ŠVPS SR, KVPS a RVPS.

3.2.5. Špeciálne kontroly

- **Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín**

ŠVPS SR ako kompetentná autorita vykonáva v rámci Slovenskej republiky okrem iných činností aj kontrolu kvality a bezpečnosti potravín neživočíšneho pôvodu importovaných z tretích krajín na územie SR a Európskej únie. Importné kontroly sa vykonávajú podľa **Nariadenie (ES) 882/2004 a Nariadení č.669/2009 a 1152/2009.**

Pri kontrole rizikových tovarov z rizikových krajín sa postupuje podľa citovaných nariadení, ktoré predpisujú frekvenciu kontrol, požadované sprievodné doklady a certifikáty z krajiny pôvodu. Jedná sa o rizikové druhy- najmä orechy a sušené ovocie, v ktorých sa sleduje **obsah aflatoxínu- nariadenie č. 1152/2009.** Výsledky týchto kontrol sú tabuľkovou formou štvrtročne písomne hlásené do Bruselu na DG Sanco.

Na obsah aflatoxínov, ochratoxínu, chemických prvkov(Cd, Pb, Al), rezíduí pesticídov, syntetických farbív (sudán), salmonely sa kontrolujú dovozy z tretích krajín podľa **nariadenia č. 669/2009.** Aj výsledky týchto kontrol sú zasielané taktiež štvrtročne v predpísaných formulároch do Bruselu e-mailovou formou. Rizikové komodity a krajiny sa podľa tohto nariadenia systematicky sledujú a podľa získaných výsledkov pravidelne

upravujú- zhruba v štvrtročných intervaloch. Po prehodnotení vydá Komisia vykonávacie nariadenie, ktoré má v prílohe č. I uvedené krajiny , komodity , riziká a frekvencie kontrol, ktoré sa v aktuálnom štvrtroku sledujú pri importoch z tretích krajín.

Ostatné importné kontroly sa vykonávajú podľa **pokynu ŠVPS SR č. 11/2010** vypracovaného podľa jednotlivých článkov nariadenie 882/2004 týkajúcich sa importných kontrol, kde sú opísané postupy kontrol, spolupráca s Colným úradom SR a podnikateľmi dovážajúcimi potraviny z tretích krajín. V prílohe sú predpisy, podľa ktorých sa pri kontrole importov postupuje:

- zoznam miest vstupu do SR a určené miesta vstupu (v prechodnom období príslušné colné úrady),
- zoznamy kontaktných miest na jednotlivých RVPS,
- frekvencia kontrol naplánovaná podľa rizikovosti jednotlivých komodít, početnosti ich dovozov, spolupráca s dovozcom,
- upravený JVD, ktorý nahrádza záznam z kontroly importu ,
- kódovník výrobkov,
- zoznam inšpektorov pre kontroly dovozov vína.

Okrem potravín neživočíšneho pôvodu patriacich do kompetencie orgánov ŠVPS SR sa pri importoch z tretích krajín kontrolujú aj **potraviny a výživové doplnky podliehajúce dozoru ÚVZ SR**. Týka sa to najmä minerálnych vôd, solí, potravín pre deti, potravín určených na špeciálne výživové účely a pod. Pri týchto kontrolách sa neodoberajú vzorky na analytické vyšetrenie. Dodávky sú prekontrolované fyzicky a dokladovo, musia mať súhlasné stanovisko MZ SR.

Kontrolovaná je každá zásielka potravín neživočíšneho pôvodu prichádzajúca z tretích krajín, ktorá vstupuje na našom území do EÚ. Kontrola môže byť dokladová, fyzická, odber vzoriek. Zásielka je colným orgánom uvoľnená až po jej odsúhlasení orgánom dozoru buď ihneď pri dokladovej alebo fyzickej kontrole, alebo až po ukončení rozborov v prípade odberu vzorky.

V roku 2011 bolo spolu **vykonaných 3 534 importných kontrol**, pri ktorých bolo **prekontrolovaných 55 591 211,33 kg** potravín neživočíšneho pôvodu. **Prepustených do voľného obehu bolo celkom 3 380 dodávok o hmotnosti 50 689 129,73 kg**. Do colného režimu voľný obeh **nebolo prepustených 154 dodávok o celkovej hmotnosti 4 902 081,61kg**.

Oproti roku 2010 bol počet importných kontrol nižší o 483, zvýšil sa však počet neuvoľnených dodávok o 8 a vzrástlo tiež množstvo tovaru neuvoľneného do colného režimu voľný obeh o 3 440 495,45 kg.

Najviac neuvoľnených zásielok bolo z **Turecka- 30 zásielok** o hmotnosti 462 668 kg (figy, lieskovce, citrusy, kakaový prášok)

Nasleduje **Čína s 26 zásielkami** o hmotnosti 95 324 kg (fazuľa, hrozienka, sušené huby, dehydrované cestoviny)

Tretia v počte neuvoľnených zásielok bola **Ukrajiny- 20 zásielok** o hmotnosti 71 990,45 kg (prevažne rastlinné oleje).

Z **Južnej Kórei** bolo neuvoľnených **14 zásielok** (21 020kg)- instantné cestoviny, sterilizovaná zelenina, mrazené polotovary.

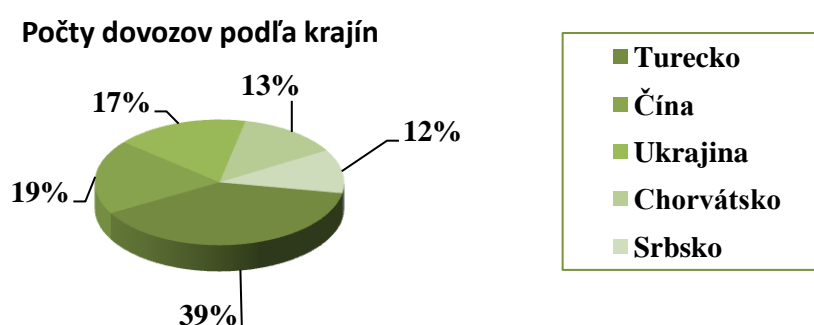
Vietnam mal pozastavených **12 zásielok** (32 943,5 kg) – dehydrované pokrmy, ryža, dressingy

Prehľad tretích krajín s najväčším počtom dovozov

Tabuľka č. 70

Poradie	Krajina	Počet dodávok
1.	Turecko	783
2.	Čína	386
3.	Ukrajina	347
4.	Chorvátsko	263
5.	Srbsko	227

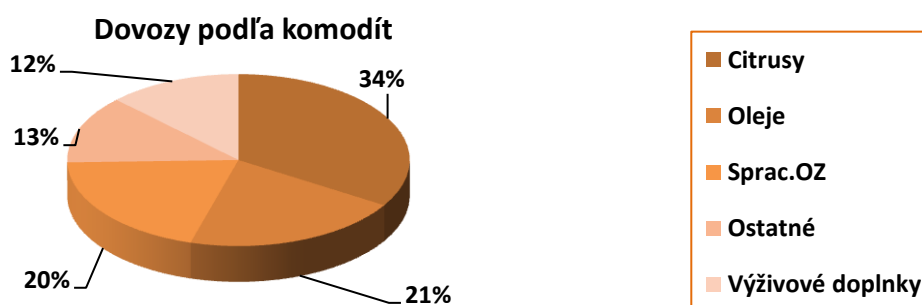
Graf č. 57
Počty dovozov podľa krajín

Dovozy podľa komodít
Tabuľka č. 71

Poradie	Komodita	Počet dodávok
1.	Citrusy	420
2.	Oleje	257
3.	Spracované ovocie a zelenina	249
4.	Výživové doplnky	157
5.	Strukoviny	146

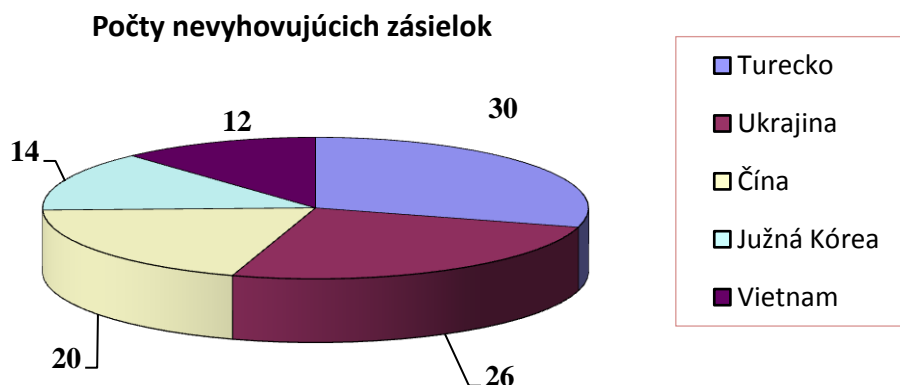
Graf č. 58
Dovozy podľa komodít

Prehľad tretích krajín s najväčším počtom neuvolnených dodávok
Tabuľka č. 72

Por.č.	Krajina	Počet nevoľnených dodávok
1.	Turecko	30
2.	Čína	26
3.	Ukrajina	20
4.	Južná Kórea	14
5.	Vietnam	12

Graf č. 59
Počty nevyhovujúcich dodávok

- **Výsledky kontroly označovania GMO potravín**

Podľa článku 9 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1830/2003 sa od členských štátov vyžaduje zabezpečiť vykonávanie inšpekcií a iných kontrolných opatrení vrátane kontroly a testovania vzoriek (kvalitatívne a kvantitatívne) podľa potreby, aby sa zabezpečil súlad s uvedeným nariadením.

Úradné kontroly orgánov ŠVPS SR boli zamerané na výrobky, ktoré získali oprávnenie na umiestnenie na trh, ale bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES s ohľadom na GMO, ktoré nie sú v EÚ povolené (neautorizované).

Úradné kontroly v roku 2011 boli hlavne zamerané na odber vzoriek sóje, kukurice, ryže a výrobkov z nich. Cieľom kontrol bolo preveriť, či v Slovenskej republike nedochádza k uvádzaniu do obehu nepovolených geneticky modifikovaných organizmov a či sú potraviny (suroviny) obsahujúce GM označené v zmysle platnej legislatívy. Úradné kontroly s týmto zameraním sú zadefinované aj vo viacročnom národnom pláne (MANCP).

Kontrola označovania potravinárskych výrobkov sa vykonávala na základe požiadaviek platnej legislatívy. V týchto predpisoch je zakotvená povinnosť označovať potraviny a krmivá, ktoré pochádzajú, obsahujú alebo sa skladajú z geneticky modifikovaných organizmov, s cieľom informovať spotrebiteľov. Ak je pri výrobe potravín použitá zložka vyrobená z geneticky modifikovaných organizmov, musí byť táto informácia uvedená na obale. Výrobky s nízkym obsahom geneticky modifikovaného materiálu (do 0,9 %) nie je povinné označiť za predpokladu, že prítomnosť tohto materiálu je náhodná alebo technicky nevyhnutná. Kontrolu správnosti označovania potravín, vzhľadom na obsah geneticky modifikovaných organizmov, je možné vykonať len na základe zistenia prítomnosti alebo neprítomnosti modifikovaného génu v potravine. Pre posúdenie správnosti označenia

vzhľadom na platnú legislatívu, je dôležité stanoviť aj množstvo modifikovaného génu v potravine.

Odber vzoriek sa vykonával na základe overených vedeckých a štatistických protokolov zahrnutých v rámci platnej legislatívy ES a metodických usmernení ŠVPS SR Bratislava.

Kontroly boli vykonávané hlavne u dovozcov z tretích krajín, výrobcov potravín rastlinného pôvodu, prípadne pri uvádzaní na trh a manipulácii s vyššie uvedenými surovinami a potravinami rastlinného pôvodu (VO - sklady, obchodná sieť).

Jednalo sa hlavne o kontroly náhodného výskytu GMO u surovín a vo výrobkoch, ktoré nemali v označení uvedené „vyrobené z geneticky modifikovaných surovín“. Pozornosť sa tiež venovala minimálnej frekvencii GMO pre odber vzoriek rastlinného pôvodu dovážaných z tretích krajín, ktorá bola stanovená na základe analýzy rizika a výsledkov odberov vzoriek u prevádzkovateľov v predchádzajúcom období.

Vzorky boli analyzované v skúšobných laboratóriách ŠVPÚ Dolný Kubín (národné referenčné laboratórium) a ŠVPÚ Bratislava.

V roku 2011 odobrali inšpektori RVPS rámci úradných kontrol **190 vzoriek**. Následné analýzy preukázali negatívne výsledky pokiaľ sa jedna o obsah geneticky modifikovaného materiálu. V žiadnej z odobratých vzoriek nebola preukázaná ani prítomnosť nepovoleného (neautorizovaného) geneticky modifikovaného organizmu.

Všetci kontrolovaní prevádzkovatelia mali zavedený systém vysledovateľnosti pre GMO.

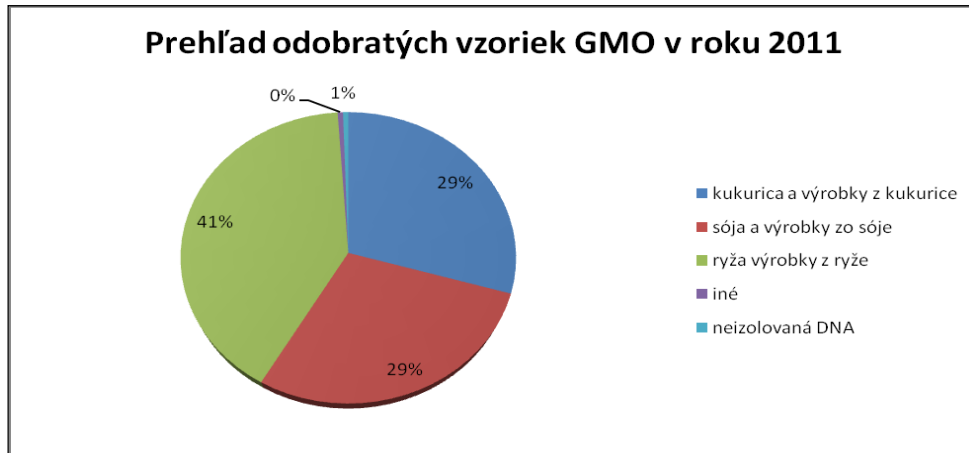
Prehľad o počte analyzovaných vzoriek v príslušných laboratóriách (ŠVPÚ) je uvedený v tabuľke č. 73.

Prehľad o počte analyzovaných vzoriek v príslušných laboratóriách

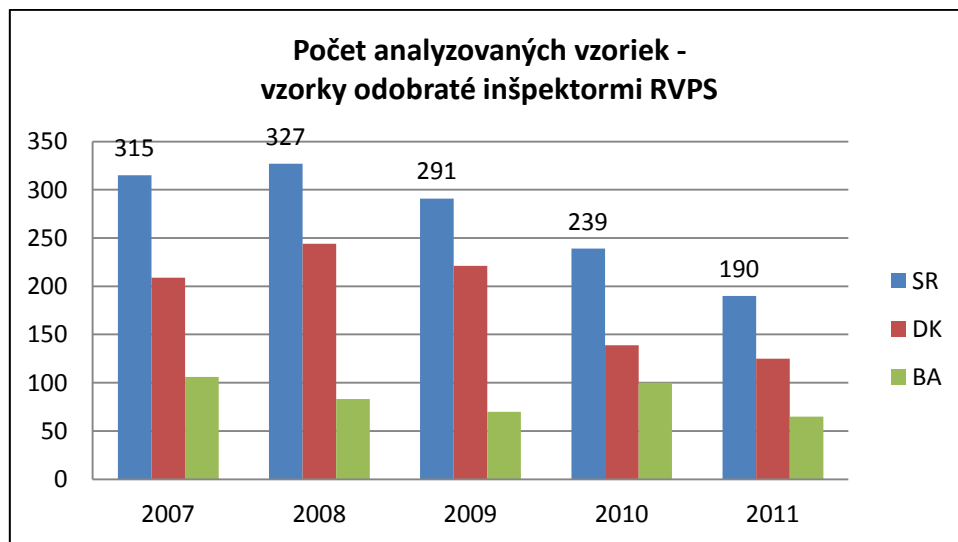
Tabuľka č. 73

Typ vzorky	Výsledok kvalitatívnej analýzy	Laboratórium ŠVPÚ		Spolu
		Dolný Kubín	Bratislava	
		počet vzoriek		
kukurica a výrobky z kukurice	negatívna	37	19	56
	pozitívna	0	0	0
sója a výrobky zo sóje	negatívna	41	14	55
	pozitívna	0	0	0
ryža výrobky z ryže	negatívna	46	31	77
	pozitívna	0	0	0
iné	negatívna	-	1	1
	pozitívna	-	0	0
neizolovaná DNA		1	0	1
SPOLU		125	65	190

Graf č. 60
Prehľad odobratých vzoriek GMO v roku 2011

Graf č. 61
Prehľad o analyzovaných vzorkách potravín GMO za roky 2007-2011 v SR

- **Kontrola mykotoxínov v obilninách**

Namerané hodnoty fuzáriových toxínov v odobratých vzorkách počas monitoringov, ako aj v priebehu výkonu úradných kontrol **v roku 2010 poukázali na vyššie hodnoty** oproti predchádzajúcemu obdobiu, z toho dôvodu sa pokračovalo v cieleom sledovaní aj v roku 2011. Všeobecne sa jedná o **vyššie množstvo kontaminovaných vzoriek u nás v porovnaní s priemerom v EÚ**, preto bolo veľmi dôležité pokračovať v sledovaní kontaminácie obilnín a v analýzach v rámci odobratých vzoriek v oblasti úradných kontrol potravín za účelom ochrany spotrebiteľa.

Mykotoxíny Fusarium sú značne rozšírené v potravinovom reťazci v EÚ.

Druhy húb rodu Fusarium infikujú zrno ešte pred zberom úrody. Na ochranu verejného zdravia boli stanovené maximálne hodnoty, aby sa predišlo prístupu vysoko kontaminovaného obilia do potravinového reťazca a aby sa podporilo a zabezpečilo prijatie všetkých opatrení vo fázach produkčného reťazca – na poli, počas zberu úrody a skladovania. Na základe výsledkov ŠVPS SR je možné konštatovať, že pokiaľ v roku 2009 bolo kontaminovaných v prípade nivalenolu 47% analyzovaných vzoriek a u deoxynivalenolu 77% vzoriek, v roku 2010 to bolo v prípade deoxynivalenolu 84,5% kontaminovaných vzoriek obilnín.

Napriek skutočnosti, že najvyššie prípustné množstvá, ktoré stanovuje nariadenie Komisie (ES) č.1881/2006 z 19. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách v znení neskorších predpisov boli prekročené iba u dvoch vzoriek v roku 2010, jedná sa o vysoké množstvo pozitívnych nálezov v tejto komodite (vysoké množstvo kontaminovaných vzoriek) .

Na základe vyššie uvedených skutočností RVPS vykonávali v zmysle zákona NR SR č.152/1995 Z.z. v období mesiacov júl - november 2011 u primárnych producentov, výrobcov mlynských, ako aj v baliarňach obilia cieľené kontroly so zameraním na zdravotnú neškodnosť obilia a výrobkov z obilia z úrody 2011.

Cieľené sledovanie bolo zamerané na odber vzoriek u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov pre stanovenie fuzáriových toxínov a ochratoxínu A (OTA) v obilninách a výrobkoch z obilia, ako aj monitoring nivalenolu. V rámci cieľenej kontroly bolo celkovo v roku 2011 odobratých 98 vzoriek obilnín a výrobkov z obilia. V rámci analýz sa stanovoval obsah deoxynivalenolu, zearalenónu, T2, HT-2 toxínu, fumonizínov a ochratoxínu A.

Z celkového počtu odobratých vzoriek nevyhovela požiadavkám 1 vzorka, pokiaľ sa jedná o maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách v znení neskorších predpisov.

Vzorka pšenice tvrdej odobratej u primárneho producenta nevyhovela nariadeniu (ES) č.1881/2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu kontaminantov v potravinách pre prekročenie najvyššie prípustného množstva deoxynivalenolu (2520 mg/kg, limit je 1750 mg/kg).

V roku 2011 bolo v prípade deoxynivalenolu kontaminovaných 78% vzoriek obilnín z odobratých a analyzovaných vzoriek v skúšobných laboratóriách ŠVPÚ.

Sortiment analyzovaných vzoriek v roku 2011

Tabuľka č. 74

Komodita - analyzované vzorky	Počet odobratých vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Pšenica konvenčná	39	1
Pšenica BIO	7	0
Jačmeň	13	0
Jačmeň BIO	1	0
Raž	7	0
Raž BIO	2	0

Ovos	4	0
Kukurica	9	0
Mlynské výrobky	14	0
Ostatné	2	0
SPOLU	98	1

- **Kontrola ovocných destilátov**

V mesiaci apríl bol vykonaný monitoring v zmysle odporúčania Európskej komisie, týkajúceho sa prevencie a zníženia kontaminácie liehovín z kôstkovíc a z výliskov z kôstkovíc etylkarbamátom. Monitoring sa uskutočnil v spolupráci s VÚP Bratislava, pričom boli odobraté vzorky destilátov aj na stanovenie obsahu etanolu, metanolu a prchavých látok.

Odobratých bolo celkom 32 vzoriek ovocných destilátov výhradne od slovenských výrobcov, z ktorých len jedna nevyhovela fyzikálno – chemickým požiadavkám v zmysle Nariadenia EP a Rady č.110/2008 a to pre nižší obsah prchavých látok, ako je určené požadované pre príslušný druh ovocného destilátu. Obsah etylkarbamátu, pre ktorý zatiaľ nebol stanovený záväzný maximálny limit, kolísal u jednotlivých výrobcov a druhov ovocných destilátov od nedetekovateľného množstva až do hodnoty 7,7mg/l. Nakoľko monitoring bol určený na obdobie 3 rokov, bude sa v ňom pokračovať aj v roku 2012.

- **Kontrola obsahu olova v čínskych strukovinách**

Na základe hlásení systému RAPID ALLERT o zistení nadlimitného množstva olova v strukovinách dovážaných z Číny bola vykonaná u výrobcov, dovozcov vo veľkoobchodných skladoch kontrola za účelom zistenia obsahu olova v strukovinách z Číny.

V druhom polroku 2011 bolo spolu odobratých 15 vzoriek strukovín. Z toho bolo 9 vzoriek odobratých priamo pri kontrole importu z tretích krajín a 6 vzoriek v baliarňach.

V žiadnej z hodnotených vzoriek nebol zistený nadlimitný obsah olova, ktorý je v strukovinách 0,2 mg/ kg.

Prehľad výsledkov analýz obsahu olova v čínskych strukovinách

Tabuľka č. 75

Por.č.	Dátum odberu	Strukovina - druh pôvod Čína	Miesto odberu - firma	Vzorkované množstvo - kg	Výsledok obsah olova (Laboratórium ŠVPÚ Bratislava) mg/kg
1.	30.8.11	Fazuľa farebná veľká 350 g,	Mánya s.r.o., Svodín - B	266	0,055
2.	30.8.11	Fazuľa biela veľká 350 g,	Mánya s.r.o., Svodín - B	294	0,067
3.	30.8.11	Fazuľa farebná 500 g	Mánya s.r.o., Svodín - B	300	0,051
4.	2.9.2011	Fazuľa svetlá strakatá - Lolis	VOS Anja Zavar – Prílohy/IK	48 000	0,037

5.	5.9.2011	Fazuľa svetlá strakatá - Lolis	VOS Anja Zavar – Prílohy/IK	48 000	0,042
6.	6.9.2011	Fazuľa Rubín	VOS Anja Zavar – Prílohy/IK	15 000	0,036
7	6.9.2011	Fazuľa Mungo	VOS Anja Zavar – Prílohy/IK	8 000	0,041
8.	3.10.2011	Fazuľa biela stredná	VOS Anja Zavar –IK	24 000	0,031
9.	8.3.2011	Fazuľa farebná	OMEGA MT, s.r.o., Vrútky,B	1 092	0,15
10.	19.9.2011	Fazuľa biela	OMEGA MT, s.r.o., Vrútky, B	3 792	< 0,005
11.	19.9.2011	Fazuľa farebná	OMEGA MT, s.r.o., Vrútky, B	2 196	< 0,005
12.	2.9.2011	Fazuľa svetlá strakatá - Lolis	VOS Anja Zavar –IK	48 000	0,037
13.	5.9.2011	Fazuľa svetlá strakatá - Lolis	VOS Anja Zavar –IK	48 000	0,042
14.	6.9.2011	Fazuľa Rubín	VOS Anja Zavar –IK	15 000	0,036
15.	6.9.2011	Fazuľa Mungo	VOS Anja Zavar –IK	8 000	0,041

- **Kontrola klíčkov**

Na základe hlásení z RASFF možným zdrojom črevnej nákazy v Nemecku boli pestované klíčky. V podozrení sú najmä klíčky fazuľové, šošovicové, reďkovkové, brokolicové, hrachové, cicerové, kelové, cesnakové, pšeničné, ražné, sezamové, kukuričné, ovsené, jačmenné, ľanové, tekvicové, slnečnicové, horčičné, žeruchové, lucernové, ryžové, naklíčená grécka senovka a i..

Z toho dôvodu bolo na RVPS zaslané usmernenie na kontroly zamerané na klíčky u výrobcov, v obchodných reťazcoch a distribučných skladoch. Kontroly sa týkajú klíčkov (naklíčených výrobkov) určených na priamy konzum bez umývania a tepelnej úpravy.

Na území Slovenska bol zistený jeden výrobca klíčkov a naklíčených výrobkov - Interiér Company, s.r.o, Jelenec. Priamo u výrobcu bola odobratá vzorka Moya Shi - naklíčené mungo a šošovica. Od toho istého výrobcu bolo v obchodnej sieti odobratých 5 výrobkov - klíčky lucerny alfalfa, cícer azuki, naklíčené mungo Moya Shi, naklíčené mungo - šošovica Moya Shi a klíčky mungo Moya Shi. Od výrobcu Beskyd Fryčovce ČR boli odobraté 4 vzorky - Mungo- naklíčená fazuľa, Tricolora, naklíčené mungo a naklíčené baby mungo. Ďalšie vzorky boli od dovozcu EQUIS SLOVAKIA - mrazené sójové výhonky, od holandskej firmy výhonky červenej repy a od dovozcu České houby Soběslav čerstvé šalátové výhonky šošovice.

Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce, prítomnosť Salmonely nebola nezistená.

Prehľad výsledkov analýz odobratých vzoriek klíčkov

Tabuľka č. 76

Výrobok	Výrobca	Distribútor	Miesto odberu	Poznámka	Výsledok
Naklíčené mungo 200g	Beskyd Fryčovce, ČR	Slovatys s.r.o Trnava	Hypernova	Balené pre Albert	Vyhovuje
Naklíčené baby mungo 200g	Beskyd Fryčovce, ČR	Slovatys s.r.o.Trnava	Hypernova	Balené pre Albert	Vyhovuje
Tricolora 200g	Beskyd Fryčovce, ČR	Slovatys s.r.o. Trnava	Hypernova	Balené pre Albert	Vyhovuje
Klíčky lucerny alfalfa	Interiér Company s.r.o. Jelenec 239	Interiér Company s.r.o. Jelenec 239	Hypermarket TESCO Žilina	-	Vyhovuje
Cícer, azuki, hrach-naklíčené semená	Interiér Company s.r.o. Jelenec 239	Interiér Company s.r.o. Jelenec 239	Hypermarket TESCO Žilina	-	Vyhovuje
Šošovica 250 g – čerstvé šalátové výhonky	Neuvedený	České HouBy a.s., Soběslav, ČR	Metro	odobraté množ. 5 x 250 g	Vyhovuje
Repa červená výhonky	Van der Dlas, The Netherlands, Holandsko	A. N. Boekol B. V., Waarland, Holandsko	Metro	odobraté množ. 5 x 50 g	Vyhovuje
Mungo klíčky Moya Shi 200g	Interiér Company s.r.o. Jelenec 239	neuvedený	Billa	Odobratá 1 vzorka	Vyhovuje
Naklíčené mungo Moya shi 200 g	Interiér Company s.r.o. Jelenec 239	neuvedený	Billa	Odobratá 1 vzorka	Vyhovuje
MOYA SHI naklíčené mungo-šošovica	Interiér Company,s.r.o., Jelenec 239	Interiér Company,s.r.o., Jelenec 239	Interiér Company,s.r.o., Jelenec 239	Odobratá 1 vzorka	Vyhovuje
Mrazené sójové klíčky	Neuvedený	EQUUS a.s. Bratislava	Vinica a.s.	Odobratá 1 vzorka	Vyhovuje
Mungo 200g-naklíčená fazuľa	Beskyd Fryčovce	neuvedený	Hypernova Sp. Nová Ves	Albert quality-odobraná 17.5.2011 na mikrobiologický rozbor	Vyhovujúca (Salmonela aj Listéria)

- Kontrola tabakových výrobkov**

Úradné kontroly tabakových výrobkov sa vykonávali u výrobcov tabakových výrobkov, pri skladovaní a uchovávaní, u prepravcov, distribútorov, pri dovoze z tretích krajín, pri predaji

konečnému spotrebiteľovi, ako aj vykonávanie ďalších činností okrem poskytovania služieb spoločného stravovania v zmysle zákona č.152/95 Z.z. , zákona č.406/2009 Z.z., ktorým sa vyhlasuje úplné znenie zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov, ako aj v zmysle zákona č. 335/2001 o tabakových výrobkoch, ktorý nadobudol účinnosť od 1. novembra 2011.

Pri výkone úradných kontrol sa pozornosť venovala požiadavkám na výrobu tabakových výrobkov, ich umiestňovaniu na trh a označovaniu tabakových výrobkov.

V obchodnej sieti sa hlavne jednalo o malé predajne – stánkový predaj, ale taktiež sa vykonávali kontroly tabakových výrobkov v stredných predajniach a špecializovaných predajniach tabakových výrobkov, resp. v sieti supermarketov a hypermarketov v rámci plánovaných širokosortimentných previerok, ako aj cielených kontrol.

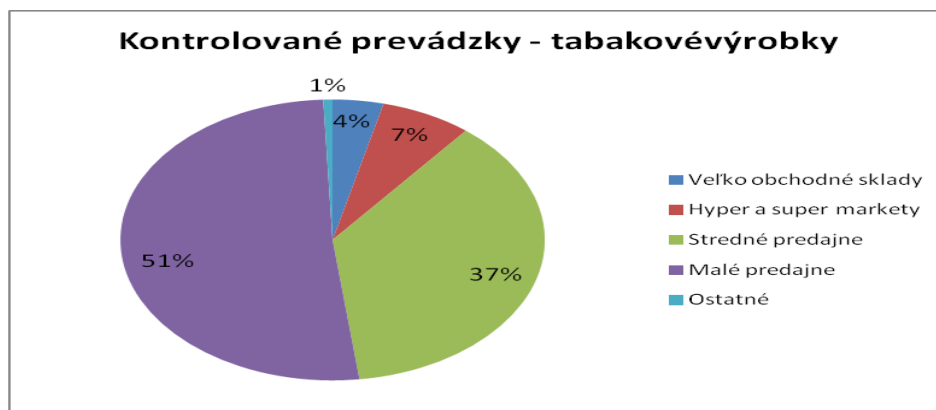
Kontroly tabakových výrobkov boli zamerané hlavne na kontrolu označovania tabakových výrobkov (varovné označenia: všeobecné a dodatočné varovania), kontrola obsahu škodlivých látok, požiadavky na skladovanie a prepravu tabakových výrobkov, hygienické požiadavky pri výrobe, manipulácii a umiestňovaní na trh, platnosť vydaných osvedčení na výrobu tabakových výrobkov, súhlasné návrhy na uvedenie priestorov prevádzkarne do prevádzky, registrácia prevádzkarní a podmienky umiestňovania tabakových výrobkov na trh. V rámci vykonaných kontrol bol preverený celý sortiment tabakových výrobkov (výrobky určené na fajčenie, žuvanie, šnupanie a cmúľanie), preverovalo sa či nie je uvádzaný do obehu tabak na vnútorné použitie a výrobky napodobňujúce tvarom a vzhľadom tabakové výrobky alebo tabakové potreby vo forme potravinárskych výrobkov.

Celkovo bolo v roku 2011 vykonaných 1 138 kontrol v rámci kontroly tabakových výrobkov.

Nedostatky boli zistené v 72 prípadoch, ale jednalo sa o nedostatky týkajúce sa umiestňovania potravinárskeho tovaru na trh v kontrolovaných prevádzkarňach (predaj potravinárskeho tovaru po DS, DMT, nevyhovujúce skladovanie, nedostatky v osobnej hygiene), nie priamo tabakových výrobkov, resp. neboli predložené súhlasné návrhy na uvedenie priestorov do prevádzky od RÚVZ.

Graf č. 62

Kontrolované prevádzky – tabakové výrobky

Prehľad vykonaných úradných kontrol tabakových výrobkov podľa jednotlivých zákonov
 Tabuľka č. 77

Kontrola vykonaná podľa	Veľko-obchodné sklady	Hyper a super markety	Stredné predajne	Malé predajne	Ostatné	Kontroly spolu
zákona č.152/1995	34	67	381	522	7	1011
zákona č. 335/2011	10	12	42	62	1	127
spolu	44	79	423	584	8	1138

• **Kontrola verejných skladov**

Zákon č.144/1998 Z.z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov, zavádza 2 druhy cenných papierov: skladiskový záložný list a tovarový záložný list, prostredníctvom ktorých je možné získať úver a na zabezpečenie záväzkov s tým spojených, zriadiť záložné právo k hnutelným veciam – výrobkom rastlinného pôvodu, na ktoré znie záložný list.

Kontrolu dodržiavania citovaného zákona vykonávali poverení inšpektori v rámci pôsobnosti príslušných KVPS v spolupráci s MPRV SR. V každom kraji Slovenskej republiky je MPRV SR poverený konkrétny inšpektor na výkon previerok vo verejných skladoch.

Úlohou inšpektora je vykonať kontrolu kvality skladovaného obilia, posúdiť celkovú hygienu vo verejnom sklade. V prípade nového navrhovaného verejného skladu bolo potrebné posúdiť vhodnosť objektu na prevádzku ako „verejný sklad“.

V roku **2011** vykonali poverení inšpektori na základe požiadavky MPRV SR celkovo **58 následných kontrol** v schválených verejných skladoch a **3 vstupné kontroly** u prevádzkovateľov verejných skladov.

Kontrolované verejné sklady sú z hľadiska posudzovania hygienických požiadaviek na vyhovujúcej úrovni. Počas následných kontrol verejných skladov neboli zistené nedostatky prevádzkového charakteru, skôr sa vyskytujú nedostatky v administratíve (neskoré ohlasovanie zmien). Pokiaľ sa v minulom kalendárnom roku vyskytoval problém so spodnou vodou, táto v roku 2011 nebola problémom pre suchší vývoj počasia.

• **Značka kvality SK 2011 – potraviny rastlinného pôvodu**

Okrem kontrol vykonaných v zmysle zákona o potravinách, boli inšpektormi RVPS v roku 2011 vykonané aj kontroly v zmysle „Národného programu podpory poľnohospodárskych výrobkov a potravín“, keďže podľa „Zásad posudzovania a udeľovania Značky kvality SK na poľnohospodárske výrobky a potraviny“, vykonávajú kontrolu dodržiavania podmienok udeľovanie národnej značky u registrovaných výrobkov orgány ŠVPS SR.

Pri kontrolách inšpektor zisťuje, či výrobok spĺňa všetky požiadavky uvedené v štatúte Značky kvality SK, t.j. najmä či:

výrobok spĺňa požiadavky zákona o potravinách, PK SR ako aj príslušnej európskej legislatívy vzťahujúcej sa k predmetnému výrobku,

výrobok spĺňa parametre uvedené v technickej dokumentácii podľa prílohy č. 2

k štatútu, ktorú výrobca predkladal k žiadosti o udelenie značky. Žiadateľ je v zmysle štatútu povinný preukázať sa orgánu úradnej kontroly rozhodnutím o udelení značky a dodržiavať parametre uvedené v technickej dokumentácii k výrobku,

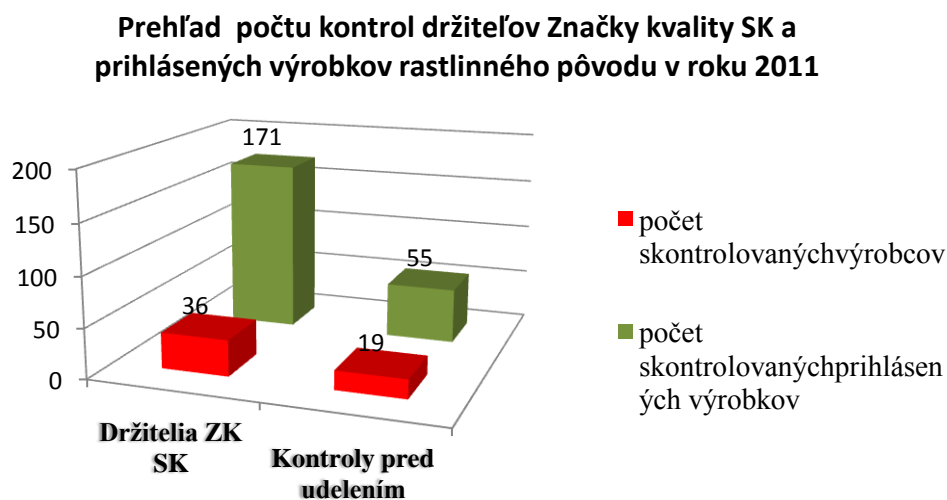
spotreba surovín domáceho (slovenského) pôvodu pri výrobkoch, ktorým bola udelená alebo predĺžená „Značka kvality SK“ spĺňa predpísaný % -ny podiel,

všetky fázy výrobného procesu sú uskutočňované na území Slovenskej republiky, výrobca má v prevádzke zavedený funkčný systém riadenia kvality a bezpečnosti (HACCP).

V roku 2011 boli vykonané kontroly u 36 výrobcov potravín rastlinného pôvodu a spolu bolo prekontrolovaných 171 výrobkov, ktoré boli aktuálnymi držiteľmi ocenenia Značka kvality SK. Okrem toho boli vykonané kontroly u výrobcov, uchádzajúcich sa o ocenenie Značka kvality SK. Spolu bolo vykonaných 19 kontrol pred udelením, pri ktorých bolo skontrolovaných 55 výrobkov rastlinného pôvodu.

Graf č. 63

Prehľad počtu kontrol držiteľov Značky kvality SK prihlásených výrobkov rastlinného pôvodu v roku 2011

- Politika kvality**

V zmysle Zákona NR SR č. 152/1995 Z. z., § 9a odsek (8) „Úradnú kontrolu poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu (CHOP), s chráneným zemepisným označením (CHZO) alebo s označením zaručenej tradičnej špeciality (ZTŠ) spĺňajúcich požiadavky podľa osobitných predpisov vykonávajú orgány ŠVPS SR“.

Pri bežných plánovaných úradných kontrolách v obchodnej sieti inšpektori úradnej kontroly potravín preto v roku 2011 vykonávali nasledovné činnosti:

1. skontrolovali, či sa v predajni vyskytujú výrobky s CHOP, CHZO alebo ZTŠ,

2. uviedli podrobné údaje o výskyte takýchto výrobkov do záznamu z úradnej kontroly (Presný originálny názov výrobku, výrobca, druh výrobku, druh použitého symbolu a pod.),
3. overili si následne v elektronickej databáze EÚ „DOOR“ oprávnenosť použitia loga na výrobkoch. Prístup do databázy je možný cez nasledovný link: http://ec.europa.eu/agriculture/quality/database/index_en.htm.
4. v prípade zistenia neoprávneného použitia loga na výrobku vykonali v predajni dodatočnú úradnú kontrolu, vzhľadom na ustanovenie §6 odsek (5) písmeno b) Zákona NR SR č. 152/1995 Z. z., ako príloha k záznamu z úradnej kontroly bola vyhotovená aj fotodokumentácia podozrivých výrobkov,
5. v prípade pozitívnych zistení RVPS zasiela na ŠVPS SR kópie záznamov z dodatočných úradných kontrol,
6. zistenie boli zapísané aj do programu KIČ (elektronická databáza kontrolnej činnosti), kde je v rámci zápisu zistení z plánovaných úradných kontrol vytvorená kolónka „Politika kvality“.

Na základe údajov z elektronickej databázy bolo v roku 2011 vykonaných 75 kontrol, pri ktorých inšpektori skontrolovali aj výrobky rastlinného pôvodu s označením CHOP, CHZO alebo ZTŠ.

Pri uvedených kontrolách bolo spolu prekontrolovaných 135 výrobkov rastlinného pôvodu, z toho 21 výrobkov s označením CHOP a 114 výrobkov s označením CHZO.

Zo všetkých prekontrolovaných výrobkov bola nezhoda zistená iba pri jednej kontrole. Jednalo sa o dva výrobky z Českej republiky s označením „Chránené označenie pôvodu“. Na výrobkoch nebola uvedená adresa výrobcu, napriek tomu, že v zmysle špecifikácie k výrobkom, je tento údaj na obale povinný.

Prípado bol doriešený aj v spolupráci s kolegami zo SZPI (Státní zemědělská a potravinářská inspekce) Brno.

3.2.6 Zmeny v organizácii alebo manažmente kompetentných úradov

V roku 2011 neboli vykonané žiadne zmeny v organizácii a riadení orgánov ŠVPS SR v oblasti potravín rastlinného pôvodu.

3.2.7. Usmernenia alebo informácie pre potravinárskych prevádzkovateľov

Zástupcovia ŠVPS SR sa v roku 2011 zúčastňovali ako lektori na rôznych školiacich seminároch organizovaných zväzmi a asociáciami pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (2x seminár Cechu pekárov a cukrárov západného Slovenska), v rámci seminárov organizovaných MPRV SR (krížové plnenie, predaj malých množstiev, bezpečnosť potravín, novela zákona o potravinách) v rámci odborných konferencií a na zasadnutiach rôznych potravinárskych zväzov, cechov, asociácií a tiež s Potravinárskou komorou Slovenska (dve pracovné rokovania), SPPK a semináru V 4 organizovaného Odborovým zväzom pracovníkov v potravinárstve.

Odborní zamestnanci priebežne informujú prevádzkovateľov potravinárskych podnikov pri osobných, telefonických i mailových konzultáciách o legislatívnych požiadavkách, hygienických požiadavkách a o možných rizikách pri výrobe potravín. Prijímajú a riešia podnety spotrebiteľov zaslané písomne, mailom, resp. telefonicky.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora, Potravinárska komora Slovenska a zväzy sú písomne a elektronicky informovaní aj o niektorých aktuálnych informáciách a požiadavkách, ktoré boli prerokované na zasadnutiach organizovaných Európskou komisiou, napr. požiadavky pripravovaného nariadenia na označovanie potravín ešte pred jeho vydaním, požiadavky a limity na prídavné látky do potravín, požiadavky nariadení na dovozy potravín neživočíšneho pôvodu z tretích krajín a iné.

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov sú o aktuálnych informáciách, ktoré sa týkajú postupov ŠVPS SR vo vzťahu k prevádzkovateľom potravinárskych podnikov a o zmenách v európskej a národnej legislatíve informovaní prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svssr.sk/>.

Veľa informácií o potravinách dostávajú výrobcovia a aj spotrebitelia prostredníctvom vystúpení zástupcov ŠVPS SR v tlačенých a elektronických médiách.

3.2.8 Nová legislatíva

V roku 2011 boli MPRV SR vypracované a v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnené nasledovné právne predpisy v oblasti rastlinných komodít a tabakových výrobkov:

1. Výnos MPRV SR a MZ SR zo 4. januára 2011 č. 148/2011-100, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MP SR a MZ SR z 23. mája 2005 č. 2417/2005-100, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca ovocné šťavy a niektoré podobné výrobky určené na ľudskú spotrebu

- Výnos nadobudol účinnosť 7. januára 2011
- Vestník MP SR č.1/2011
- Oznámenie č.5/2011 Z. z.,

2. Výnos MPRV SR a MZ SR zo 17. januára 2011 č.422-OL-2011, ktorým sa zrušuje výnos MP SR a MZ SR z 15. marca 2004 č.608/7/2004/-100, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca arómy

Výnos nadobudol účinnosť 20.01.2011

Vestník MPRV SR č.2/2011

Oznámenie č. 14/2011 Z. z.,

Uvedený výnos zrušil štrnástu hlavu druhej časti PK SR – arómy, takže od 20.1.2011 sa uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1334/2008 zo 16. decembra 2008 o arómach a určitých zložkách potravín s aromatickými vlastnosťami na použitie v potravinách a o zmene a doplnení nariadenia Rady (EHS) č. 1601/91, nariadení (ES) č. 2232/96 a (ES) č. 110/2008 a smernice 2000/13/ES,

3. Výnos z 28. februára 2011 č. 01887-OL-2011, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MP SR a MZ SR z 9. júna 2003 č. 1799/2003-100, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca materiály a predmety určené na styk s potravinami v znení výnosu z 8. decembra 2004 č. 14911/2004-OAP, výnosu z 23. marca 2005 č. 28576/2004-SL, výnosu z 26. júla 2006 č. 13760/2006-SL, výnosu zo 17. mája 2007 č. 08704/2007-OL, výnosu zo 14. apríla 2008 č. 06913/2008-OL a výnosu z 23. februára 2009 č. 05761/2009-OL

- Výnos nadobudol účinnosť 15. marca 2011
- Vestník MPRV SR č.8/2011
- Oznámenie č.64/2011 Z. z.,

4. Výnos zo 14. marca 2011 č. 02374-OL-2011, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MP SR a MZ SR z 11. februára 2008 č. 04650/2008-OL, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca prídavné látky v potravinách v znení výnosu MP SR a MP SR z 15. marca 2010 č. 08936/2010-OL a výnosu Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a MZ SR z 30. septembra 2010 č. 18764/2010-OL

Výnos nadobudol účinnosť 31.marca 2011

Vestník MP SR č. 11/2011

Oznámenie č. 85/2011 Z. z.,

5. Výnos z 25. marca 2011 č. 02445-OL-2011, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MP SR a MZ SR z 15. marca 2004 č. 608/6/2004-100, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca extrakčné rozpúšťadlá

– Výnos nadobudol účinnosť 15. apríla 2011

– Vestník MPRV SR č.13/2011

– Oznámenie č. 113/2011 Z. z.,

6. Výnos MPRV SR a MZ SR z 5. septembra 2011 č. 01242-OL-2011, ktorým sa mení výnos MP SR a MZ SR zo 6. februára 2006 č. 06267/2006-SL, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca mikrobiologické požiadavky na potraviny a na obaly na ich balenie

– Výnos nadobudol účinnosť 12.10.2011

– Vestník MPRV SR č.32/2011

– Oznámenie č.322/2011 Z. z.,

7. Zákon č. 335/2011 Z. z. o tabakových výrobkoch, ktorý nadobudol účinnosť 1.11.2011,

8. Zákon č. 349/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č.152/1995 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1.11.2011,

9. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam, ktoré nadobudlo účinnosť 1.11.2011.

Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

Cieľom spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, stanovenej v nariadení Rady (ES) č. 2371/2002 z 20. Decembra 2002 o ochrane a trvalo udržateľnom využívaní zdrojov rybného hospodárstva v rámci spoločnej politiky v oblasti rybolovu, je zabezpečiť také využívanie živých vodných zdrojov, ktoré zabezpečí trvalo udržateľné hospodárske, environmentálne a sociálne podmienky.

Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov (ďalej len „NNN rybolov“) predstavuje jednu z najzávažnejších hrozieb pre trvalo udržateľné využívanie živých vodných zdrojov a ohrozuje samotnú podstatu spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva.

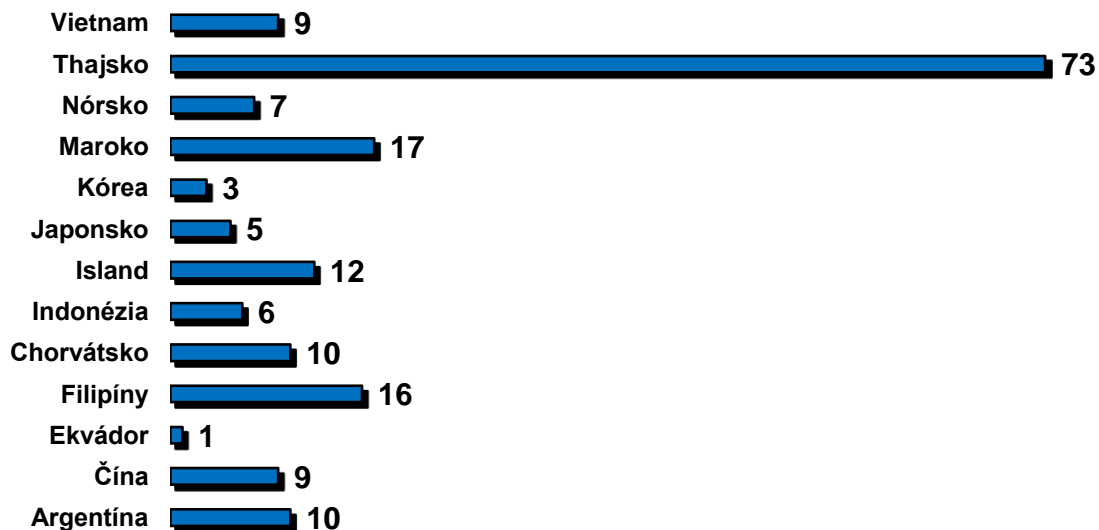
EÚ ako najväčší trh a dovozca produktov rybolovu na svete nesie osobitnú zodpovednosť za zabezpečenie toho, aby produkty rybolovu dovážané na jeho územie nepochádzali z NNN

rybolovu. Preto sa zavádza nový režim, ktorý by mal zabezpečiť náležitú kontrolu zásobovacieho reťazca pre produkty rybolovu dovážané do EÚ. ŠVPS SR je poverená MPRV SR, ako kompetentná autorita na výkon kontrol v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008.

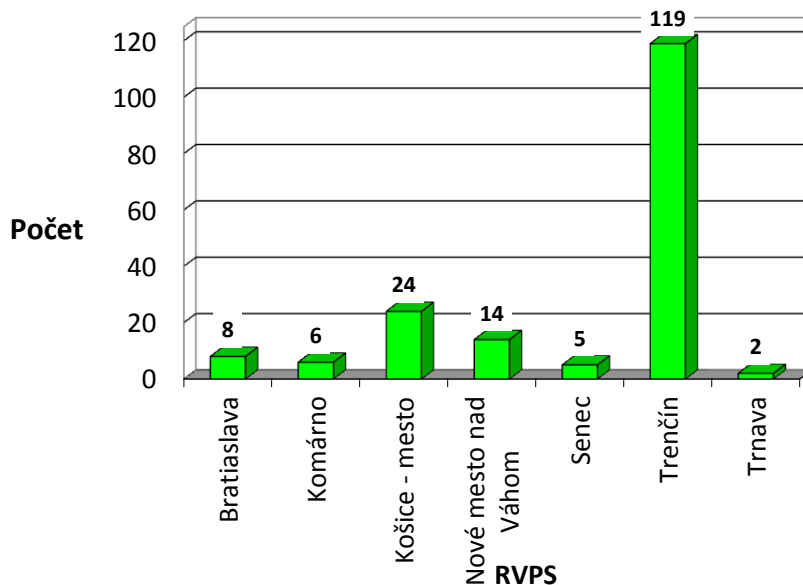
Graf č. 64

Za rok 2011 bolo v SR vykonaných 171 kontrol produktov rybolovu z pohľadu NNN Nariadenia

Graf č. 65

Prehľad NNN kontrol vykonaných na RVPS

4. Odborné školenia, vzdelávanie a spolupráca s organizáciami v SR a EÚ

Školenia

V roku 2011 prebehli nasledovné školenia pracovníkov ŠVPS SR, HIS a CR SR:

- vykonávanie hraničných veterinárnych kontrol v súlade s požiadavkami veterinárnej legislatívy EÚ (máj)
- veterinárne podmienky EÚ platné pre dovoz živých zvierat, zárodočných produktov, produktov živočíšneho pôvodu a vybraných produktov rastlinného pôvodu z tretích krajín (december)
- vykonávanie kontrol osobných batožín cestujúcich a spoločenských zvierat v sprievode majiteľa pri vstupe do EÚ (máj)

Pre úradných veterinárnych lekárov RVPS a KVPS bolo organizované školenie v septembri 2011:

- veterinárna certifikácia zásielok pre vnútrospoločenský obchod a vývoz do tretích krajín
- kontrola v mieste určenia a v mieste pôvodu
- systém TRACES

Školenia o princípoch veterinárnej certifikácie sa zúčastnili úradní veterinárni lekári z RVPS a KVPS z celého Slovenska.

Vzhľadom na potrebnú implementáciu nariadenia (ES) č. 1005/2008 a vykonávanie kontrol z neho vyplývajúcich, bolo organizované školenie v dvoch termínoch (apríl) pre všetky RVPS a HIS.

Rezortná koordinačná skupina

Tabuľka č.78

Prehľad činnosti za rok 2011 – riešené „Pozície, stanoviská a inštrukcie“	
Stanoviská na Radu EÚ	11
Pozície pre výbory EK	
Stály výbor pre zdravie zvierat a dovozné kontroly	21
Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat	
Sekcia biologickej bezpečnosti a potravinového reťazca	10
Sekcia výživy zvierat	4 (stanoviská k pozícii, ktoré vypracoval ÚKSUP)
Výbor pre veterinárne lieky	2
Pracovné skupiny formácie Rady EÚ a Komisie	
PS Hlavných veterinárnych lekárov	11
SPS – Postupimská skupina	5
Iné Pracovné skupiny	56
Inštrukcie na COREPER	2

NIEKTORÉ ČINNOSTI, NA KTORÉ BY SA MAL ODBOR V ROKU 2012 ZAMERAŤ:

1. Realizácia Národného plánu vzdelávania
2. odborne sa zapájať do tvorby legislatívnych predpisov EU a hájiť záujmy SR
3. realizácia biosekurity na hraniciach
4. príprava ku všeobecnému auditu FVO v Slovenskej republike
5. zavedenie do praxe novej verzie systému TRACES
6. zabezpečenie dôsledného vykonávania hraničných veterinárnych kontrol živých zvierat a živočíšnych produktov dovážaných z tretích krajín do EÚ
7. priebežné poskytovanie informácií veterinárnym inšpektorom a verejnosti v oblasti okruhov, ktoré spadajú do kompetencie odboru (e-mailové správy, web)
8. vykonanie plánovaných kontrol RVPS so zameraním sa na kontroly v mieste pôvodu a veterinárnu certifikáciu pri obchode vo vnútri EÚ a pri vývozoč do tretích krajín, na kontroly v mieste určenia pri obchode vo vnútri EÚ a pri dovoze z tretích krajín
9. vykonanie plánovaných kontrol HIS zameraných na vykonávanie hraničnej veterinárnej kontroly pri dovoze z tretích krajín
10. Príprava a realizácia hodnotiaceho auditu Ukrajiny v Slovenskej republike
11. Realizácia bilaterálnych negociácií s tretími krajinami s cieľom určenia podmienok obchodovania
12. Implementácia a realizácia činností vyplývajúcich z nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008
13. koordinácia dovozných kontrol s odborom kontroly potravín rastlinného pôvodu
14. aktivity spojené s činnosťami spojenými s multidisciplinárnou integrovanou skupinou odborníkov zameranou na elimináciu environmentálnej kriminality
15. pokračovanie v zavádzaní centrálného elektronického priečinka.

Potraviny živočíšneho pôvodu

Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu vykonávali príslušné orgány veterinárnej správy v roku 2011 podľa Viacročného plánu úradných kontrol vypracovaného na roky 2007-2011 (aktualizovaného na príslušný rok 2011) v súlade s rozhodnutím Komisie 2007/363/ES. Úradné/veterinárne kontroly produktov živočíšneho pôvodu sa vykonávali podľa zákona č.39/2007 Z.z. a podľa zákona č.152/1995 Z.z. v súlade s nariadením (ES) č.882/2004 a nariadením (ES) č.854/2004.

Hlavným cieľom úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov v tejto oblasti. Špecifickými strategickými cieľmi v tejto oblasti boli:

1. Kontrola dodržiavania mikrobiologických požiadaviek v potravinách živočíšneho pôvodu
2. Ochrana spotrebiteľov pred klamaním a ilegálnymi praktikami (kontrola označovania a zloženia potravín).

a) Úradné kontroly podľa článku 3 nariadenia (ES) č.882/2004 a podľa nariadenia (ES) č. 854/2004 a celkový súlad prevádzkovateľov a produktov s predpismi

1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby

Úradné/veterinárne kontroly živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby vykonávali úradní veterinári lekári RVPS v registrovaných produkčných chovoch mlieka, v registrovaných zberných strediskách zveriny a v schválených chovoch nosníc (produkcia vajec).

1.1 Prvovýroba – surové mlieko

K 31.12.2011 bolo v Slovenskej republike registrovaných 1046 produkčných chovov mlieka, z toho produkčných chovov surového kravského mlieka 660, surového ovčieho mlieka 367 a surového kozieho mlieka 19. V týchto produkčných chovoch surového mlieka bolo vykonaných spolu 1623 veterinárnych kontrol. V 200 produkčných chovoch boli zistené nedostatky (19,12%). Najčastejšie sa zisťovali nedostatky v dodržiavaní hygienických podmienok a stavebno - technické nedostatky. Na základe zistených nedostatkov bolo spolu uložených 174 opatrení v 8 rozhodnutiach na odstránenie nedostatkov podľa §8 ods.3 písm. d), v 13 opatreniach podľa §8 ods.3 písm. e) a v 18 opatreniach podľa §14 zákona o veterinárnej starostlivosti a 368 opatrení na mieste.

V roku 2011 sa v rámci prvovýroby surového mlieka vykonal odber vzoriek surového mlieka na rezíduá inhibičných látok u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj malých množstiev surového mlieka na farme podľa nariadenia vlády SR č.352/2009 Z.z., ktoré bolo od 1.11.2011 nahradené nariadením vlády SR č.360/2011. V roku 2011 bolo spolu odoberatých 208 vzoriek surového mlieka, všetky vzorky boli vyhovujúce.

1.2 Prvovýroba – zberné strediská zveri

K 31.12.2011 bolo v SR registrovaných 68 zberných stredísk zveriny, v ktorých bolo vykonaných 132 veterinárnych kontrol. Nedostatky boli zistené v 1 prípade (poškodený strop v jednom chladiarenskom sklade).

1.3 Prvovýroba vajec – chovy nosníc

V roku 2011 bolo vykonaných 279 veterinárnych kontrol v prvovýrobe vajec – v schválených chovoch nosníc. Nedostatky boli zistené v 5 chovoch (1,79%).

2. Úradné/veterinárne kontroly spracovateľských prevádzkarní

2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa

V roku 2011 úradní veterinári lekári RVPS vykonali na 109 schválených bitúnkoch prehliadky *ante mortem* a *post mortem* u 801 256 kusov domácich kopytníkov (posúdených ako nepoživateľných bolo 1642 kusov zvierat) a u 41 503 558 ks hydiny (posúdených bolo ako nepoživateľné 426 543 ks hydiny). Ďalej úradní veterinári lekári vykonali prehliadku *post mortem* u 3405 ks voľne žijúcej zveri (posúdených ako nepoživateľné bolo 20 kusov veľkej voľne žijúcej zveri). Mäso z nepoživateľných zvierat a hydiny sa nedostalo do potravinového ani krmivového reťazca a bolo neškodne odstránené v zariadeniach na spracúvanie a zneškodňovanie živočíšnych vedľajších produktov.

2.2. Veterinárne kontroly v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch

V roku 2011 úradní veterinári lekári/veterinári inšpektori vykonali v 1199 schválených prevádzkarniach a v schválených skladoch spolu 12 107 veterinárnych kontrol. Hygienické nedostatky boli zistené v 262 prevádzkarniach (21,85%). Spolu bolo zistených 2115 hygienických nedostatkov. Najčastejšie zisťovanými boli nedostatky v prevádzkovej hygiene a stavebno – technické nedostatky (poškodené steny, podlahy, nedostatočná údržba technologických zariadení).

Tabuľka č. 79

Druh opatrenia/pokuty	Počet
Opatrenia (rozhodnutia v správnom konaní podľa zákona č.71/1967 Zb.) na odstránenie nedostatkov podľa §8 ods. 3 písm. d) :	
- počet rozhodnutí	38
- počet jednotlivých konkrétnych opatrení	216
Pokuty podľa §8 ods. 3 písm. d):	118 pokút v hodnote 9 657 €
Opatrenia pri zistení alebo podozrení z vážneho alebo bezprostredného ohrozenia zdravia ľudí produktmi živočíšneho pôvodu podľa §8 ods. 3 písm. e)	
- počet opatrení (dokumentov)	25
- počet jednotlivých konkrétnych opatrení	84
Opatrenia podľa § 14 ods. 2 (počet dokumentov/počet jednotlivých	

konkrétnych opatrení)	
- počet opatrení (dokumentov)	88
- počet jednotlivých konkrétnych opatrení	221
Počet opatrení uložených na mieste	1796
Zrušenie platnosti schválenia podľa §43 ods. 2	3
Pozastavenie platnosti schválenia podľa § 43 ods.3	0

2.3. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa

podľa nariadenia (ES) č. 1760/2000/ES zo 17.júla 2000, ktorým sa **zavádza systém pre identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytku a ktoré sa týka označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa**

2.3.1. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa – povinné údaje

Na 74 bitúnkoch schválených na zabíjanie hovädzieho dobytku sa počas roku 2011 vykonalo spolu 214 kontrol označovania hovädzieho mäsa, pri ktorých neboli zistené nedostatky.

V 187 schválených rozrábkarniach boli zistené 3 nedostatky, 1 v identifikácii/dokumentácii, 1 v povinnom označovaní hovädzieho mäsa a jeden nedostatok v spätnej vysledovateľnosti. V jednom prípade boli nariadené opatrenia na mieste podľa § 14 zákona 39/2007 Z.z. a v dvoch prípadoch bolo začaté správne konanie.

V 60 skladoch hovädzieho mäsa, v ktorých sa vykonalo spolu 175 kontrol označovania, bolo zistených 9 nedostatkov, z toho 2 x pri identifikácii/dokumentácii, 4 x v povinných údajoch na etikete, 1 x v registračnom systéme vstupov a výstupov hovädzieho mäsa a 2 nedostatky pri spätnej vysledovateľnosti. Na mieste boli uložené 4 opatrenia, začaté boli 2 správne konania a na trh sa zakázalo umiestňovať 1570,56 kg hovädzieho mäsa v celkovej hodnote 6929,01 € (mäso sa nedalo vysledovať, nebolo označené povinným označením, poškodený obal, neoznačenie v štátnom jazyku).

V predajniach (maloobchod a obchodné reťazce) bolo spolu vykonaných 3058 kontrol. Nájdených bolo 21 nedostatkov: identifikácia – 4x, povinné údaje na etikete – 12x, registrácia vstupov a výstupov mäsa - 3x a spätná vysledovateľnosť – 2x. Spolu bolo vydaných 13 opatrení podľa § 14 zákona 39/2007 Z.z., 1 bloková pokuta, 4x bolo začaté správne konanie a na trh sa zakázalo umiestňovať 30,3 kg hovädzieho mäsa v hodnote 137,5 €.

2.3.2 Kontroly špecifikácie dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa, ak ide o nepovinné údaje

V roku 2011 pri kontrolách dodržiavania špecifikácie dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa neboli zistené nedostatky v dodržiavaní týchto špecifikácií, ak ide o nepovinné údaje podľa nariadenia (ES) č.1760/2000 a (ES) č.1825/2000 v platnom znení.

2.4. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu z jatočných tiel hovädzieho dobytku, oviec a kôz

V roku 2011 vykonali úradní veterinárni lekári RVPS v SR podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.999/2001, ktorou sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých spongiformných encefalopatií na 78 schválených bitúnkoch na

zabíjanie hovädzieho dobytku, oviec a kôz spolu 111 kontrol odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu (ŠRM) z jatočných tiel. Pri 4 kontrolách boli zistené nedostatky (problém s likvidáciou ochranných pracovných prostriedkov, nepravidelný odvoz vyprodukovaného ŠRM, neoznačenie kategórií vedľajších živočíšnych produktov, chýbajúce sterilizátory).

V 19 prevádzkarniach, ktoré sú schválené na rozrábanie hovädzieho mäsa s chrbticami, alebo na odoberanie mäsa z hláv hovädzieho dobytku staršieho ako 12 mesiacov, bolo vykonaných spolu 31 kontrol. Pri jednej kontrole boli zistené nedostatky.

2.5. Schvaľovanie prevádzkarní

V roku 2011 RVPS na základe žiadosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov pokračovali vo vykonávaní schvaľovacích návštev prevádzkarní (sklady, bitúnky, rozrábkarne, výroba mäsových výrobkov, škvarených živočíšnych tukov a oškvarkov, mletého mäsa a mäsových prípravkov, prevádzkarní na spracovanie mlieka vrátane salašov, triediarní vajec, balenie medu). V roku 2011 bolo RVPS vydaných na základe týchto schvaľovacích návštev 116 rozhodnutí o podmienечnom schválení prevádzkarne, 18 rozhodnutí o predĺžení podmienечného schválenia a 154 rozhodnutí o plnom schválení prevádzkarne. Zoznam schválených prevádzkarní je prístupný na internetovej stránke ŠVPS SR <http://www.svssr.sk>.

2.6. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2011 sa pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín vykonali veterinárne kontroly pri 854 zásielkach, ktoré predstavovali 7 075 939 kg.

2.7. Veterinárne kontroly v mieste určenia podľa nariadenia vlády SR č.292/2003

Z.z.

V roku 2011 bolo v SR zaregistrovaných 2348 miest určenia a RVPS vykonali 1411 veterinárnych kontrol zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov podľa nariadenia vlády SR č.292/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov (transponovaná smernica 89/662/EHS). Pri zistení nedostatkov na základe inšpekcie bolo uložených 130 opatrení v 7 rozhodnutiach v správnom konaní podľa §8 ods. 3 písm. d), v 3 opatreniach podľa §8 ods. 3 písm. e), v 42 opatreniach podľa § 14 a 34 opatrení na mieste. Bolo uložených 7 pokút v celkovej sume 2683€ podľa zákona č.39/2007 Z.z.. Najčastejšie zisťovanými nedostatkami boli: nedostatky v sprievodnej dokumentácii (neúplná dokumentácia, nesprávne údaje) a nevyhovujúce zmyslové vlastnosti výrobkov.

Pri kontrolách bolo v roku 2011 odobratých 997 vzoriek produktov živočíšneho pôvodu, 29 vzoriek bolo nevyhovujúcich (2,91%).

2.8. Audity prevádzkarní

V roku 2011 vykonalo 12 RVPS spolu 30 auditov prevádzkarní. V sektore spracovania mäsa bolo vykonaných 28 auditov a v sektore mlieka 2 audity prevádzkarní. Hodnotenie: v sektore spracovania mäsa bol ako výborný vyhodnotený systém dodržiavania správnej hygienickej praxe v 9 prevádzkarniach a systém založený na zásadách HACCP v 13 prevádzkarniach; ako prijateľný bol vyhodnotený systém správnej hygienickej praxe v 19 prevádzkarniach a systém založený na zásadách HACCP v 15 prevádzkarniach. V sektore mlieka bol v dvoch prevádzkarniach vyhodnotený systém dodržiavania správnej hygienickej praxe ako

prijateľný, v jednej prevádzkarni systém HACCP ako prijateľný a v jednej prevádzkarni ako neuspokojivý. Ani v jednej auditovanej prevádzkarni nebol systém vyhodnotený ako neprijateľný.

2.9. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu

Výsledky úradných kontrol potravín živočíšneho pôvodu vykonávané na úrovni maloobchodných predajní okrem odberu vzoriek sú spoločné s výsledkami úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu. V roku 2011 sa v 17 822 maloobchodných prevádzkarniach (v roku 2010 bolo zaregistrovaných 17 400 maloobchodných prevádzkarní) uskutočnilo 34 400 úradných kontrol potravín, čo je o 1682 kontrol viac ako v roku 2010, nedostatky boli zistené v 5551 prevádzkarniach 31,15% z celkového počtu prevádzkarní, čo je oproti roku 2010 mierne zlepšenie o 1,5%. Najviac nedostatkov sa týkalo tak ako v roku 2010 celkovej hygieny a predaja potravín po dátume spotreby alebo dátume minimálnej trvanlivosti.

2.9.1 Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej

RVPS priebežne vykonávali registráciu na základe žiadosti prvovýrobcov a užívateľov poľovných revírov, ktorí vykonávajú priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu [surové mlieko, vajcia, med, produkty akvakultúry (ryby)], mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej. K 31.12. 2011 bolo spolu zaregistrovaných 7327 prvovýrobcov a užívateľov poľovných revírov. Prehľad registrácie je uvedený v tabuľke:

Tabuľka č. 80

Druh produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách	Počet zaregistrovaných prvovýrobcov/ užívateľov poľovných revírov
Produkty akvakultúry (ryby)	94
Surové mlieko	417
Vajcia	84
Včelí med	5112
Mäso z hydiny zabitej na farme	55
Mäso z domácich králikov zabitých na farme	13
Voľne žijúca zver a zverina z nej	1552
Spolu:	7327

V roku 2011 bol u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj malých množstiev surového mlieka na farme vykonaný odber vzoriek surového mlieka na rezíduá inhibičných látok. Vyšetrených bolo 208 vzoriek surového mlieka, všetky vzorky boli vyhovujúce.

2.9.2 Automaty na predaj surového kravského mlieka

K 31.12.2011 bolo v Slovenskej republike 185 automatov na predaj surového kravského mlieka. Bolo odobratých 26 vzoriek surového mlieka, ktoré bolo laboratórne vyšetrené na rezíduá inhibičných látok. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

2.10. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu

V roku 2011 bolo odobratých 8927 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, 927 vzoriek (prevažne sterov) zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*, 142 vzoriek pitnej vody a 326 vzoriek v rámci prehliadky mäsa.

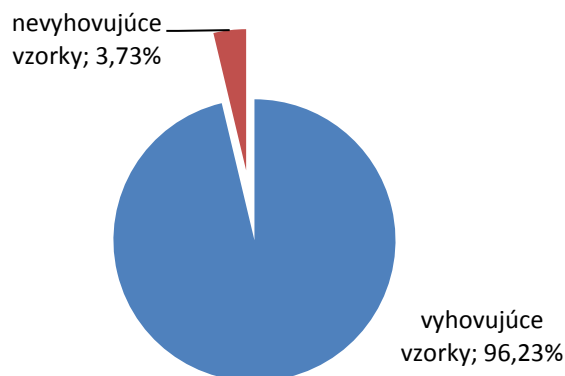
2.10.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu

V roku 2011 bolo odobratých spolu 8927 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 333 vzoriek (3,73%), čo je v porovnaní s rokom 2010 veľmi mierne zhoršenie o 0,25%. Najviac vzoriek nevyhovelo senzoričným požiadavkám – 93 vzoriek (v roku 2010 najviac vzoriek nevyhovelo požiadavkám na zloženie), pričom v prevažnej väčšine išlo o vzorky odobraté na základe podnetov spotrebiteľov, požiadavkám na zloženie nevyhovelo 89 vzoriek, požiadavkám na označovanie nevyhovelo 74 vzoriek, mikrobiologickým požiadavkám nevyhovelo 41 vzoriek, požiadavkám na označovanie alergénov nevyhovelo 22 vzoriek, požiadavkám na prídavné látky nevyhovelo 16 vzoriek, na obsah osobitnej prísady – NaCl nevyhovelo 6 vzoriek, 10 vzoriek (rovnako ako v roku 2010) nevyhovelo požiadavkám na kontaminanty. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám na rezíduá veterinárnych liekov a rezíduá pesticídov. Analýza odobratých vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2010 je v Prílohe č.1. Prehľad vyhovujúcich a nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2011 je v grafe č. 66, prehľad nevyhovujúcich analýz vzoriek potravín živočíšneho pôvodu z celkového počtu odobratých vzoriek v % za rok 2011 je v grafe č. 67 a porovnanie počtu nevyhovujúcich analýz vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2010 a 2011 je v grafe č. 68:

Graf č. 66

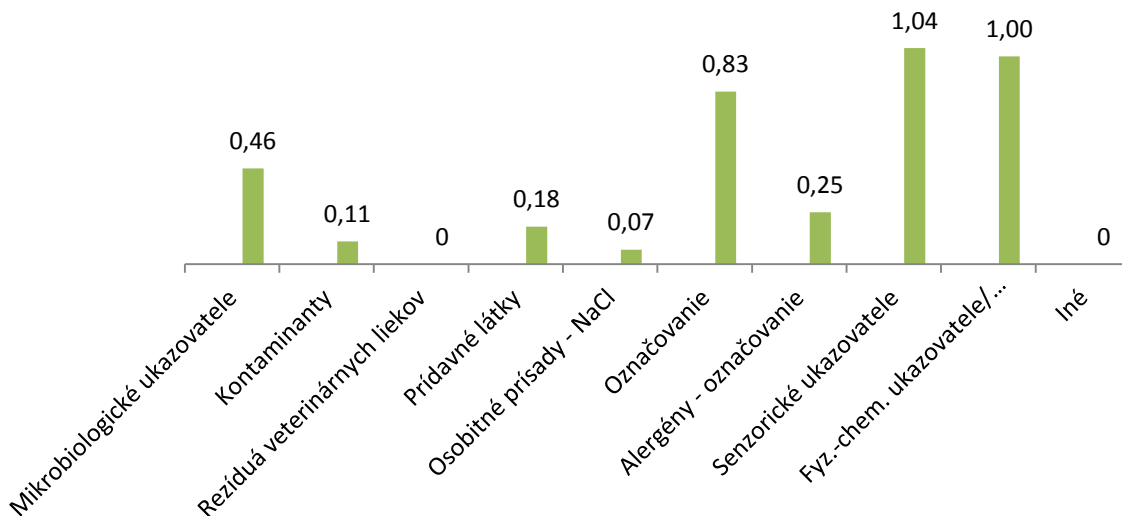
Prehľad výsledkov vyšetrení vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2011

Graf č. 67

Prehľad nevyhovujúcich analýz vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v % za rok 2011

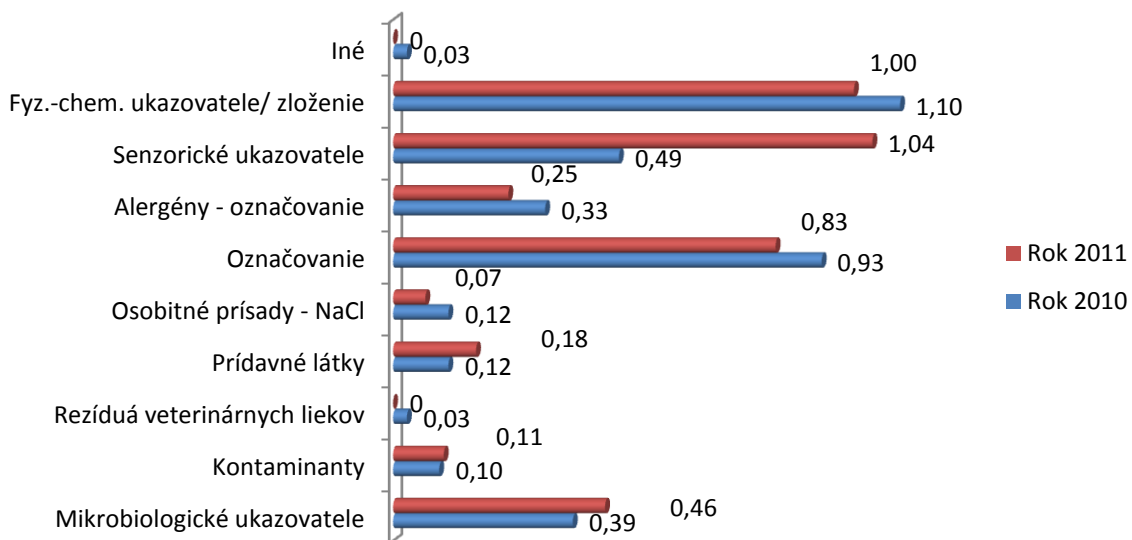
**Prehľad nevyhovujúcich analýz vzoriek potravín živočíšneho pôvodu
v % v roku 2011**

Graf č. 68

Prehľad nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa ukazovateľov vyšetrenia v roku 2010 a v roku 2011:

**Prehľad nevyhovujúcich analýz vzoriek potravín živočíšneho pôvodu
v % z celkového počtu vzoriek za rok 2010 a 2011**

Podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu najvyššie percento nevyhovujúcich vzoriek bolo pri mäse hydiny a králikov (10,36%) (v roku 2010 nevyhovelo najviac vzoriek medzi - 14,53%). Percento nevyhovujúcich vzoriek pri ďalších produktoch živočíšneho pôvodu bolo nasledovné: vajcia 7,89% (v roku 2010 6,90%), med 6,69% (v roku 2010

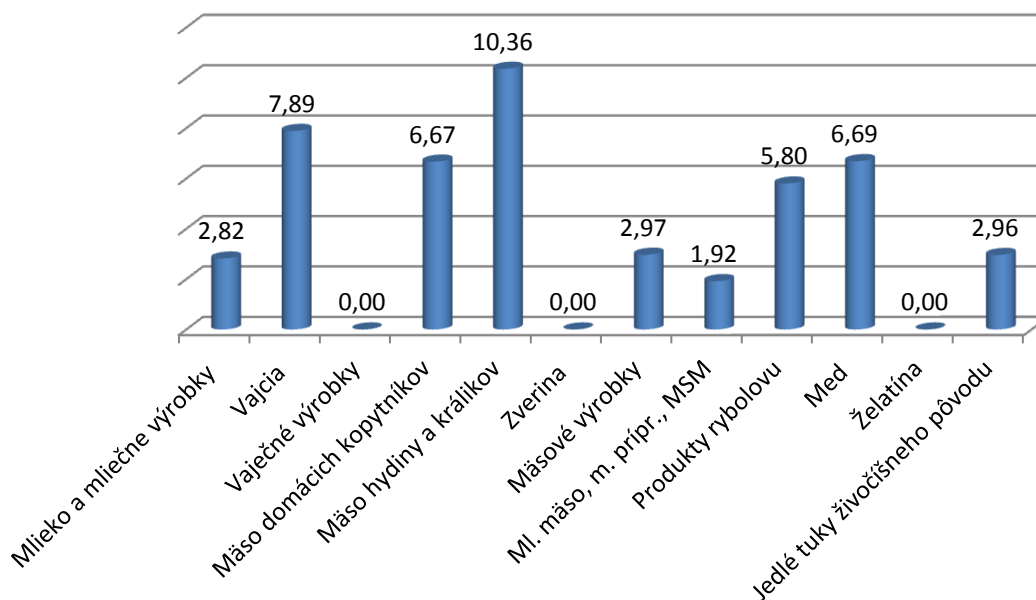
14,53%), mäso domácich kopytníkov 6,67% (v roku 2010 6,00%), produkty rybolovu 5,80% (v roku 2010 4,54%), mäsové výrobky 2,97% (v roku 2010 2,90%), škvarené živočíšne tuky 2,96% (v roku 2010 3,26%), mlieko a mliečne výrobky 2,82% (v roku 2010 2,61%), mleté mäso, mäsové prípravky a mechanicky separované mäso 1,92% (v roku 2010 3,63%), vyhoveli všetky vzorky želatíny (v roku 2010 nevyhovelo 5,56%), vaječných výrobkov a zveriny. Prehľad jednotlivých druhov nevyhovujúcich potravín živočíšneho pôvodu v % v roku 2011 je uvedený v grafe č. 69. V grafe č. 70 je prehľad nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2010 a 2011.

Graf č. 69

Prehľad jednotlivých druhov nevyhovujúcich potravín živočíšneho pôvodu v roku 2011 v %

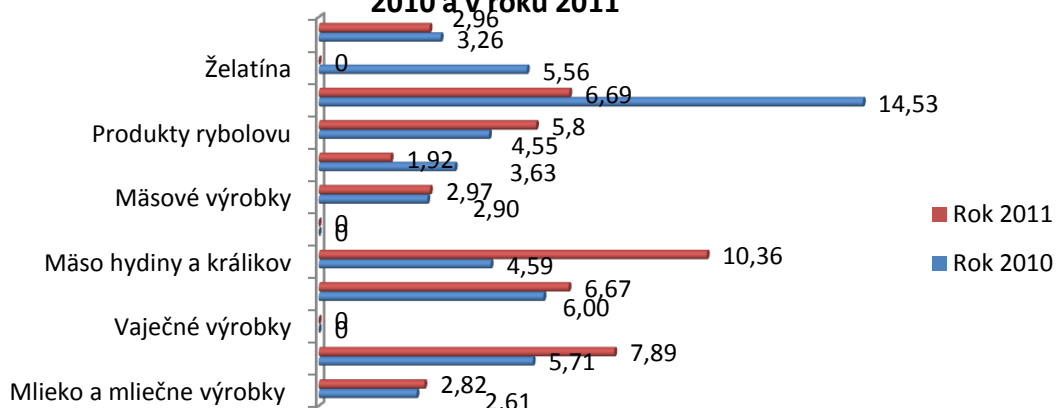
Nevyhovujúce vzorky potravín živočíšneho pôvodu v % v roku 2011

Graf č. 70

Prehľad nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v % v roku 2010 a v roku 2011

Prehľad nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2010 a v roku 2011

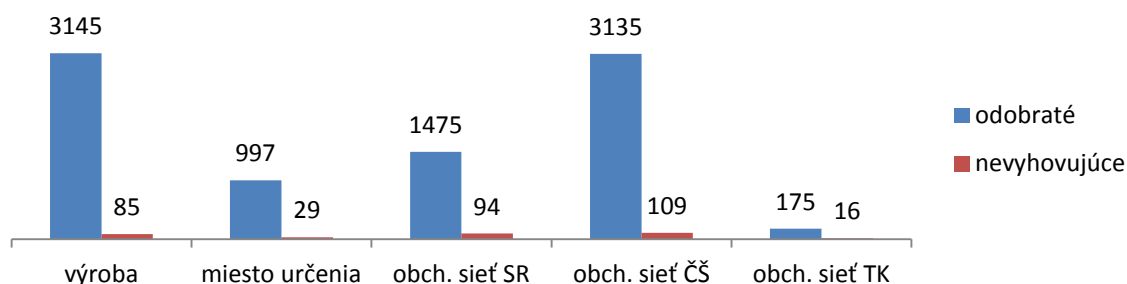

Vzorky potravín živočíšneho pôvodu boli odoberané na všetkých stupňoch potravinového reťazca (Príloha č.2). V spracovateľských prevádzkarniach (výroba) bolo odoberatých 3145 vzoriek, nevyhovelo 85 (2,70%), čo je oproti roku 2010 mierne zhoršenie o 0,58%. V maloobchodnej sieti bolo spolu odoberatých 4785 vzoriek, nevyhovelo 219 (4,58%) (v roku 2010 nevyhovelo 5,19%); z toho bolo odoberatých 1475 vzoriek domáceho pôvodu, nevyhovelo 94 (6,37%) (v roku 2010 6,43%); z ostatných členských štátov bolo odoberatých a vyšetrených 3135 vzoriek, nevyhovelo 109 (3,48%) (v roku 2010 3,83%); z tretích krajín bolo odoberatých 175 vzoriek potravín, nevyhovelo 16 vzoriek (9,14%) (v roku 2010 11,84%). V mieste určenia potravín živočíšneho pôvodu pochádzajúcich z ostatných členských štátov bolo odoberatých a vyšetrených 997 vzoriek, 29 vzoriek nevyhovelo (2,91%) (v roku 2010 1,92%). Prehľad počtu odoberatých vzoriek a počtu nevyhovujúcich vzoriek na rôznych stupňoch potravinového reťazca v roku 2011 je uvedený v grafe č. 70. Vyhodnotenie vyhovujúcich a nevyhovujúcich vzoriek v percentách na rôznych stupňoch potravinového reťazca v roku 2011 je v grafe č. 71:

Graf č. 71

Prehľad počtu odoberatých vzoriek a počtu nevyhovujúcich vzoriek na rôznych stupňoch potravinového reťazca v roku 2011

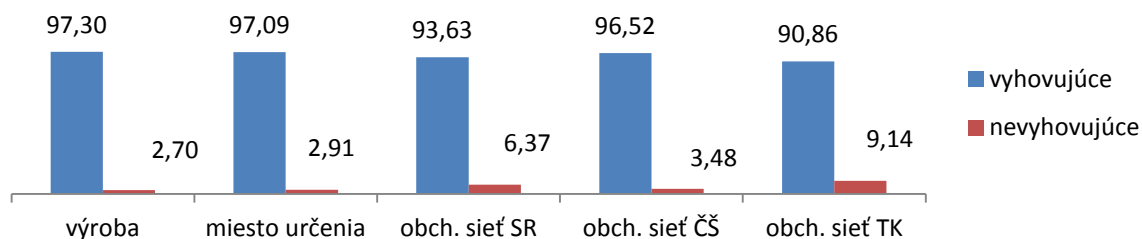
Prehľad počtu odoberatých vzoriek a počtu nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu na rôznych stupňoch potravinového reťazca v roku 2011

Graf č. 72

Vyhodnotenie vyhovujúcich a nevyhovujúcich vzoriek v percentách na rôznych stupňoch potravinového reťazca v roku 2011

Percentuálne vyhodnotenie vyhovujúcich a nevyhovujúcich vzoriek potravín živ. pôvodu na rôznych stupňoch potravinového reťazca v roku 2011

Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu:

1. Mlieko a mliečne výrobky

V roku 2011 bolo v rámci úradnej kontroly spolu vyšetrených 3153 vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, nevyhovelo 89 vzoriek (2,82%), čo je takmer rovnaký stav, resp. veľmi mierne zhoršenie oproti roku 2010 o 0,21%. Z celkového počtu 3153 vzoriek bolo vyšetrených 488 vzoriek surového mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených so surovým mliekom, nevyhovelo 39 vzoriek (7,99%), čo je zhoršenie oproti roku 2010 o 3,7% a 2665 vzoriek tepelne ošetrovaného mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených z tepelne ošetrovaného mlieka, nevyhovelo 50 vzoriek (1,88%), čo je nepatrné zlepšenie oproti roku 2010 o 0,41%.

Najväčší počet vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám - 32 vzoriek (37,74% z počtu nevyhovujúcich vzoriek a 1,01% z celkového počtu odobratých vzoriek), čo je zhoršenie oproti roku 2010 o 23,32%. V 7 vzorkách syra sa zistila prítomnosť patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*. V prevažnej väčšine vzoriek (išlo o vzorky syrov vyrobených zo surového mlieka) sa zistilo prekročenie prípustného množstva mikroorganizmov *Staphylococcus aureus*, ktoré svedčia o nedodržaní hygieny prevádzky. Ani v jednej z týchto vzoriek sa však nezistila prítomnosť stafylokokové enterotoxínu.

Požiadavkám na zloženie nevyhovelo 23 vzoriek (26,44% z počtu nevyhovujúcich vzoriek a 0,73% z celkového počtu odobraných vzoriek), čo je zlepšenie oproti roku 2010 o 11,34%, pokiaľ ide o nevyhovujúce vzorky. Najčastejšie sa zistilo nedodržanie požiadaviek na množstvo ovčieho syra v bryndzi; ďalej sa zistila prítomnosť kravského kazeínu vo výrobkoch označených ako ovčie, nedodržanie požiadaviek na obsah tuku v sušine, tuku, množstva vody.

Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 21 vzoriek (0,67% z celkového množstva odobraných vzoriek a 24,14% z počtu nevyhovujúcich vzoriek). V porovnaní s rokom 2010 ide o mierne zlepšenie o 3,64%, pokiaľ ide o nevyhovujúce vzorky. Ako najčastejší nedostatok sa zistilo, že zloženie výrobku nezodpovedalo údajom uvedeným na obale výrobku. Päť vzoriek nevyhovelo požiadavkám na prídavné látky.

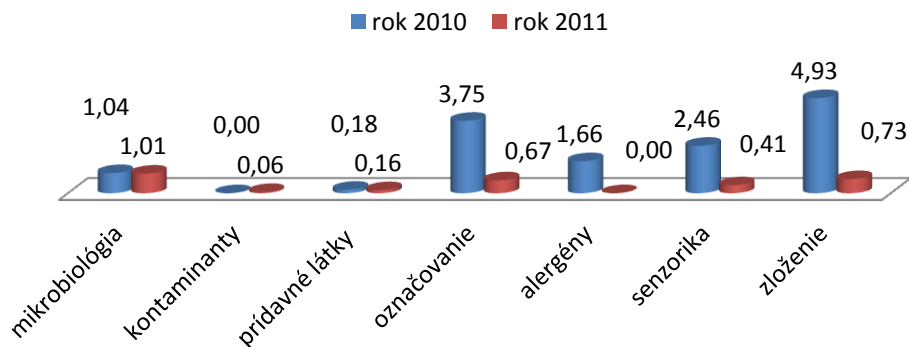
Senzorickým požiadavkám nevyhovelo 13 vzoriek (0,41 % z celkového počtu odobraných vzoriek a 14,94% z počtu nevyhovujúcich vzoriek), pričom skoro vo všetkých prípadoch išlo o vzorky odobraté na základe sťažností a podnetov spotrebiteľov. Ide o stav porovnateľný s rokom 2010.

V dvoch vzorkách syra sa zistilo nedodržanie požiadaviek na kontaminanty. Všetky odobraté vzorky vyhoveli požiadavkám na rezíduá pesticídov, rezíduá inhibičných látok, požiadavkám na obsah NaCl a z hľadiska označovania alergénov. Porovnanie nevyhovujúcich analýz mlieka a mliečnych výrobkov v % v rokoch 2010 a 2011 je v grafe č. 73:

Graf č.73

Porovnanie nevyhovujúcich analýz mlieka a mliečnych výrobkov v % v rokoch 2010 a 2011

Porovnanie nevyhovujúcich analýz mlieka a mliečnych výrobkov v % v roku 2010 a 2011

2. Vajcia a vaječné výrobky

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2011 odobratých 38 vzoriek vajec, nevyhoveli 3 vzorky (7,89%), čo je v percentuálnom vyjadrení zhoršenie o 0,99 %, avšak vzhľadom na počet nevyhovujúcich vzoriek porovnateľné s rokom 2010, kedy nevyhoveli 2 vzorky vajec. Vzorky nevyhoveli senzorickým požiadavkám, požiadavkám na označovanie a požiadavkám na hmotnosť vajec. V rámci úradnej kontroly boli v roku 2011 odobraté 4 vzorky vaječných výrobkov. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

3. Mäso domácich kopytníkov

V roku 2011 bolo odobratých 60 vzoriek mäsa domácich kopytníkov; 4 vzorky nevyhoveli (6,67 %) z dôvodu nevyhovujúcich senzorických vlastností a označovania.

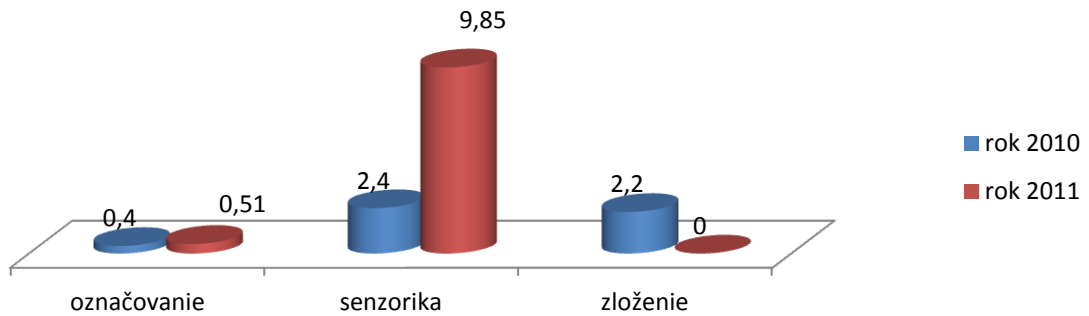
4. Mäso hydiny a králikov

V roku 2011 bolo odobratých 589 vzoriek mäsa hydiny, nevyhovelo 61 vzoriek (10,36%), čo je zhoršenie v porovnaní s rokom 2010 o 5,77%. Najviac vzoriek -58, nevyhovelo senzorickým ukazovateľom, 3 vzorky nevyhoveli požiadavkám na označovanie. Porovnanie nevyhovujúcich analýz mäsa hydiny v % v roku 2010 a 2011 je uvedené v grafe č. 74:

Graf č.74

Porovnanie nevyhovujúcich analýz mäsa hydiny v % v roku 2010 a 2011

Porovnanie nevyhovujúcich analýz mäsa hydiny (v%) v roku 2010 a 2011

5. Zverina

V roku 2011 neboli odobraté žiadne vzorky zveriny.

6. Mäsové výrobky

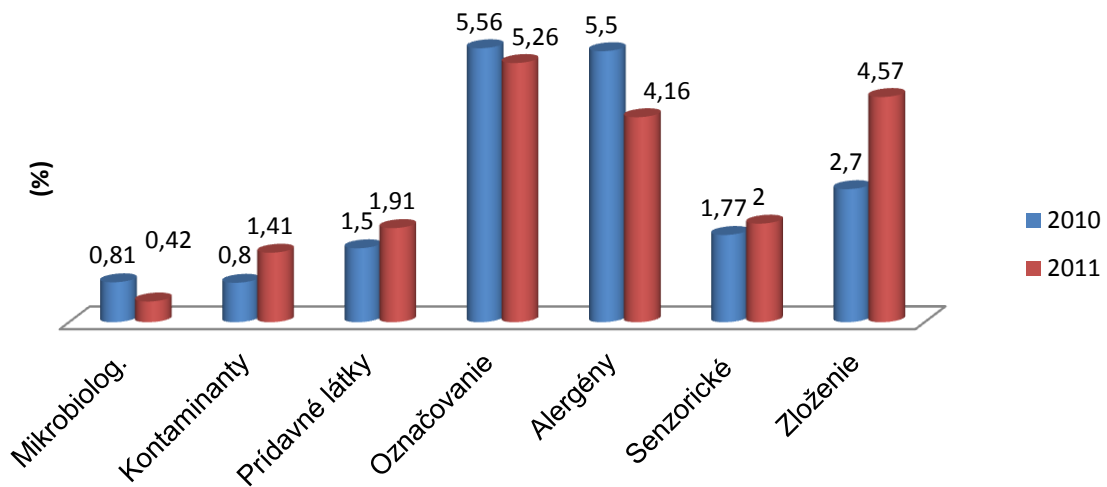
Pri úradných kontrolách bolo v roku 2011 odobratých 3069 vzoriek mäsových výrobkov, celkovo nevyhovelo 91 vzoriek (2,97 %), čo je na rovnakej úrovni ako v roku 2010. Požiadavkám na označovanie nevyhovovalo 23 vzoriek (5,26% z odobratých vzoriek; išlo najmä o nesprávne označenie prídavných látok). V 17 vzorkách (4,16 % zo vzoriek analyzovaných na alergény) sa preukázala prítomnosť alergénov

neuvedených v označení (hlavne sójových bielkovín, ale aj prítomnosť neoznačeného gluténu, mliečnych proteínov a zeleru). 25 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na zloženie (4,57 % analyzovaných na ukazovatele kvality - vo väčšine prípadov išlo o klamlivé uvedenie množstva mäsa); prekročenie najvyššieho prípustného množstva NaCl sa zistilo v 5 vzorkách (1,62 % z vyšetrených). Požiadavkám na prídavné látky nevyhovelo 10 vzoriek (1,91 % - prítomnosť neprípustných farbív). 8 vzoriek odobratých zväčša na základe podnetov spotrebiteľov (2 %) nevyhovelo senzorickým požiadavkám. 3 vzorky nevyhoveli mikrobiologickým kritériám na bezpečnosť potravín (0,42 % z mikrobiologicky vyšetrených - zistenie patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*). Požiadavkám na kontaminanty nevyhovelo 7 vzoriek (1,41% z vyšetrených – neprípustný obsah PAU).

Graf č. 75

Porovnanie nevyhovujúcich analýz mäsových výrobkov v r. 2010 a 2011 (v %) :

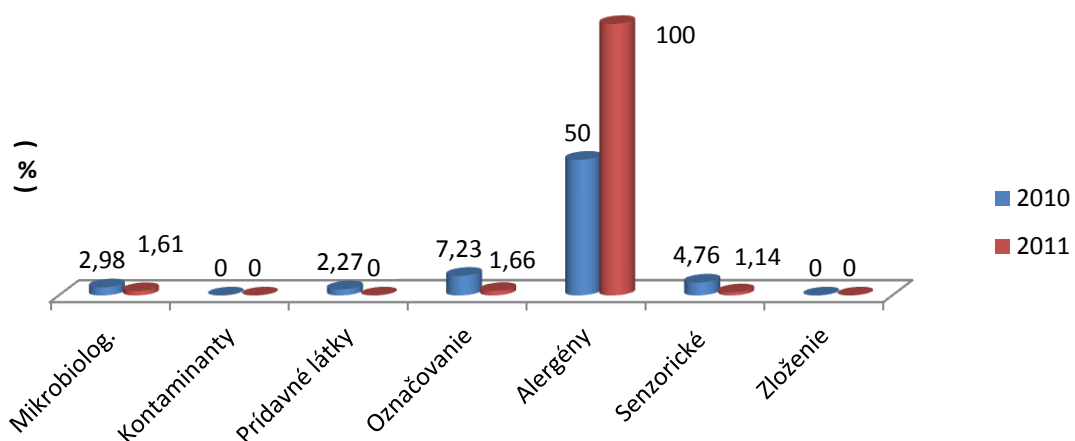

7. Mleté mäso a mäsové prípravky

V roku 2011 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 573 vzoriek **mletého mäsa, mäsových prípravkov, mechanicky separovaného mäsa**, nevyhovelo 11 vzoriek (1,92%), čo je oproti roku 2010 zlepšenie o 1,71%. 6 vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám pre nedodržanie kritéria bezpečnosti potravín (*Salmonella*). Požiadavkám na označovanie nevyhovela 1 vzorka (neuvedenie prídavnej látky). V 2 prípadoch išlo o prítomnosť neoznačených alergénov (sója).

Graf č. 76

Porovnanie nevyhovujúcich analýz mäsových prípravkov v % v rokoch 2010 a 2011:

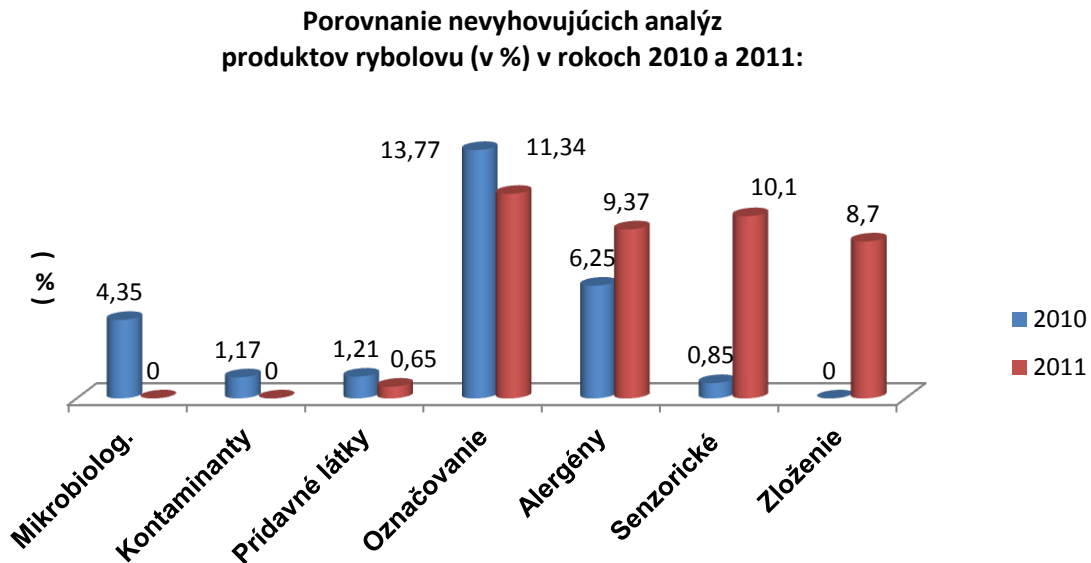

8. Produkty rybolovu

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2011 vyšetrených spolu 793 vzoriek produktov rybolovu, z toho nevyhovujúcich bolo 46 vzoriek (5,8%). Najviac nevyhovujúcich vzoriek sa vyskytlo u nespracovaných produktov rybolovu (9,02%). Najčastejšie porušeným ukazovateľom tak ako v posledných 3 rokoch bolo označovanie – 22 vzoriek (11,34%).

Organoleptické nedostatky sa zistili v 10 vzorkách(10,1%), neoznačené alergény v 3 vzorkách (9,37%; zeler, glutén), nedostatky v zložení boli zistené u 8,7% vzoriek.

Graf č. 77

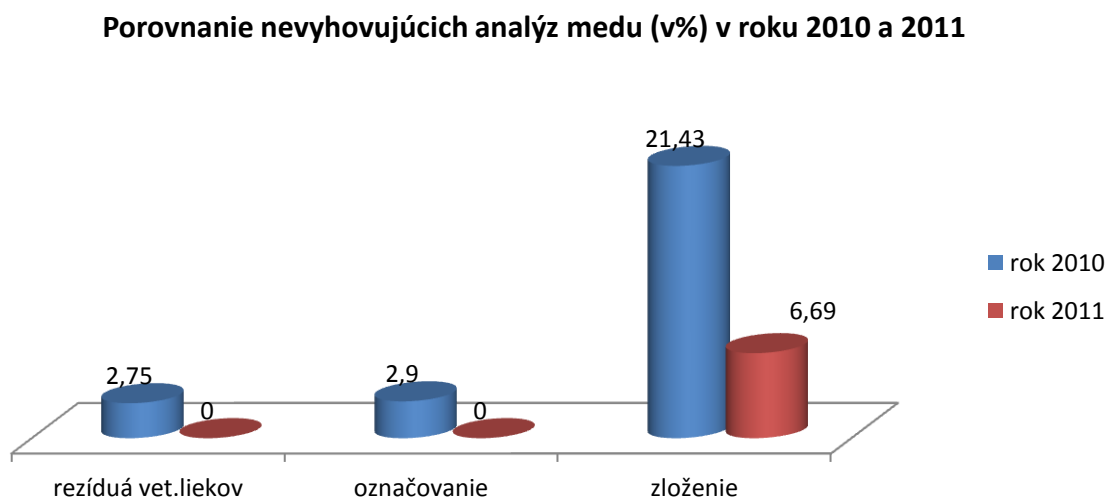

9. Med

V roku 2011 bolo odobratých 254 vzoriek včelieho medu; 17 vzoriek (6,69%) bolo nevyhovujúcich. Oproti roku 2010 ide o zlepšenie o 7,84%. Hlavnou (a jedinou) príčinou nevyhovujúcich vzoriek bolo nedodržanie požiadaviek na zloženie u všetkých nevyhovujúcich vzoriek, pričom najčastejšie zisťovaným nedostatkom bolo prekročenie požiadaviek na množstvo hydroxymetylfurfuralu. V roku 2011 sa v žiadnej vzorke nezistili rezíduá veterinárnych liekov. Porovnanie nevyhovujúcich analýz medu v roku 2010 a 2011 je v grafe 77.

Graf č. 77

Porovnanie nevyhovujúcich analýz medu v % v roku 2010 a 2011

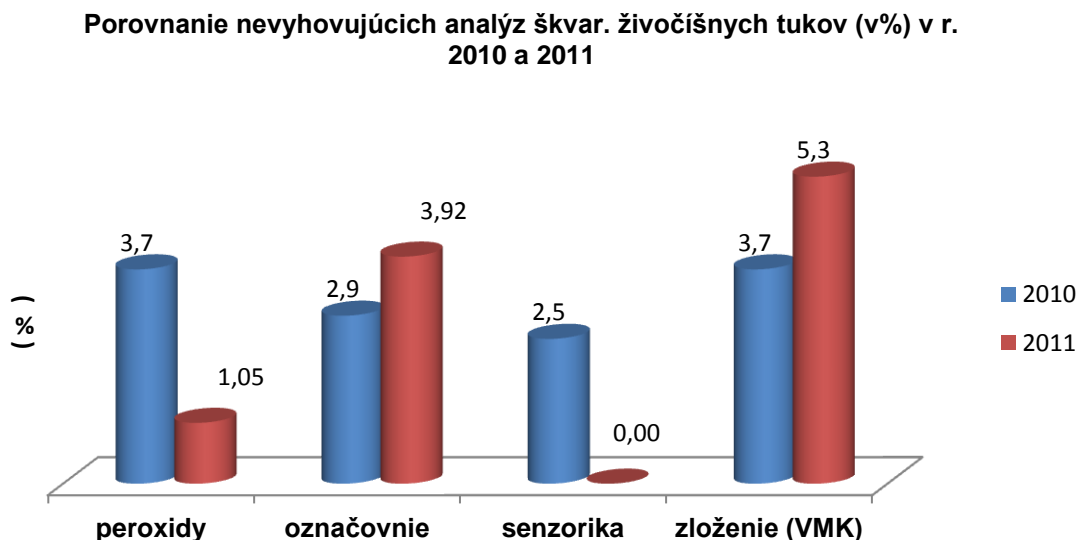
10. Želatína

V roku 2011 bolo odobratých 22 vzoriek želatíny, všetky vzorky boli vyhovujúce. (V roku 2010 jedna vzorka nevyhovela z dôvodu označovania.)

11. Škvarené živočíšne tuky

V roku 2011 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 372 vzoriek škvarených živočíšnych tukov; nevyhovelo 11 vzoriek (2,96 %), čo je porovnateľné s rokom 2010. 8 vzoriek (5,3%) nevyhovelo pre porušenie analytických ukazovateľov, a to pre nesplnenie normy pre voľné masťné kyseliny. 1 vzorka (1,05%) nevyhovela pre nesplnenie normy pre peroxididy. 2 vzorky nevyhoveli požiadavkám na označovanie prídavných látok.

Graf č.78

2.10.2. Odber vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*

V prevádzkarniach, ktoré vyrábajú potraviny živočíšneho pôvodu určené na priamu spotrebu, ktoré môžu predstavovať riziko *Listeria monocytogenes* pre verejné zdravie, bolo v roku 2011 v súlade s nariadením Komisie (ES) č.2073/2005 o mikrobiologických kritériách pre potraviny v platnom znení odobratých 927 vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*. 18 vzoriek bolo pozitívnych (1,94%). Boli nariadené opatrenia.

2.10.3. Odber vzoriek pitnej vody

V prevádzkarniach, v ktorých pri výrobe potravín živočíšneho pôvodu sa pridáva pitná voda a ľad vyrobený z pitnej vody a v ostatných prevádzkarniach, ktoré vyrábajú produkty živočíšneho pôvodu, bolo v roku 2011 odobratých 142 vzoriek pitnej vody. 18 vzoriek nevyhovelo 12,68%, čo je zlepšenie oproti roku 2010 o 8,55%. V porovnaní s rokom 2010 nevyhovelo viac vzoriek vo fyzikálnych a chemických ukazovateľoch ako v ukazovateľoch mikrobiologických a biologických.

2.10.4. Cílené kontroly produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2011 bolo vykonaných 19 cílených kontrol produktov živočíšneho pôvodu:

- Mimoriadne monitorovacie úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu v súvislosti s prípadom dioxínov v Nemecku

- Veterinárne kontroly v miestach určenia vybraných produktov živočíšneho pôvodu pôvodom z Nemecka
- Úradné kontroly potravín živočíšneho pôvodu ad hoc – kontroly Veľká noc 2011
- Kontroly ad hoc Veľká noc 2011 – hydínové mäso
- Kontroly počas prepravy produktov živočíšneho pôvodu pri obchodovaní medzi členskými štátmi EÚ a pri ich ambulantnom predaji prostredníctvom pojazdných motorových vozidiel
- Kontroly hygieny a bezpečnosti ad hoc v letnom období
- Kontroly ad hoc Leto 2011 – hydínové mäso
- Odber vzoriek mäsových prípravkov – prieskum E.coli O104 jún
- Odber vzoriek bryndze – označovanie a obsah podielu ovčieho syra
- Kontrola ovčieho hrudkového syra, skladovaného ovčieho hrudkového syra a hrudkového syra kravského
- Kontroly *ad hoc* – hydínové mäso
- Monitorovanie údajov, ktoré sa týkajú dusitanov používaných pri výrobe mäsových výrobkov
- Cielená kontrola - monitoring skladovaného (sudovaného) ovčieho syra
- Kontroly ad hoc – odber vzoriek a laboratórne vyšetrenie na dusitany
- Cielená kontrola bryndze – odber vzoriek zameraný na zloženie bryndze – stanovenie obsahu ovčieho syra v bryndzi
- Kontroly ad hoc – obsah mäsa v rybích prstoch (cielená vianočná kontrola)
- Úradné kontroly potravín živočíšneho pôvodu – Vianoce 2011
- Kontroly ad hoc – čerstvé hydínové mäso (Vianoce 2011)
- Kontroly zásielok čerstvého hydínového mäsa – podľa zákona č.349/2011 Z.z. – hlásenia

- **Cielené kontroly v súvislosti s prípadom dioxínov v Nemecku**

V súvislosti s prípadom dioxínov v Nemecku vykonali RVPS v mesiacoch január - marec dve cielené kontroly, ktoré zahŕňali mimoriadne monitorovacie úradné kontroly vajec, vaječných výrobkov, čerstvého hydínového mäsa a výrobkov z čerstvého hydínového mäsa, čerstvého bravčového mäsa a výrobkov z neho pochádzajúcich z Nemecka a veterinárne kontroly v miestach určenia zásielok uvedených výrobkov. V rámci týchto kontrol bolo odobratých 22 vzoriek a bolo vykonaných 203 veterinárnych kontrol. Všetky vzorky týchto potravín na základe laboratórneho vyšetrenia vyhoveli ustanoveným maximálnym hodnotám na obsah dioxínov podľa nariadenia Komisie (ES) č.1881/2006.

- **Kontroly počas prepravy produktov živočíšneho pôvodu pri obchodovaní medzi členskými štátmi EÚ a pri ich ambulantnom predaji prostredníctvom pojazdných motorových vozidiel**

Od 13. týždňa do 16. týždňa 2011 vykonali RVPS v spolupráci s Policajným zborom Slovenskej republiky kontroly počas prepravy produktov živočíšneho pôvodu pri obchodovaní medzi členskými štátmi EÚ a pri ich ambulantnom predaji prostredníctvom pojazdných motorových vozidiel.

Pri preprave bolo vykonaných 145 kontrol, pri ktorých bolo skontrolovaných viac ako 43 ton potravín živočíšneho pôvodu, pri ktorých bolo zistených 37 nedostatkov: 22 x v hygiene prepravy, 6x označovanie, 6 nedostatkov sa týkalo teploty (nevyhovujúca teplota 2x a 4x

nepredložená evidencia o monitorovaní teplôt), v jednom prípade sa zistili nedostatky v osobnej hygiene, tovar bez obalu a v jednom prípade nebol prepravca zaregistrovaný. Boli uložené pokuty v hodnote 1026 EUR.

Pokiaľ ide o ambulantný predaj, bolo vykonaných 49 kontrol, pri ktorých bolo zistených 146 nedostatkov. Najčastejšie boli zisťované tieto nedostatky: hygiena predaja (27x), nedostatky v označovaní potravín (22x), nepredložený doklad o registrácii alebo prevádzkovateľ nebol zaregistrovaný (15x), nebola zabezpečená voda na umývanie/umývadlo (9x), nedostatky v osobnej hygiene (8x). V prípade zistených nedostatkov bol v piatich prípadoch zakázaný predaj potravín, v piatich prípadoch bolo začaté správne konanie a bolo uložených 29 blokových pokút v hodnote 3022 EUR.

- **Úradné kontroly potravín živočíšneho pôvodu ad hoc – kontroly Veľká noc 2011**

V rámci kontrol ad hoc v predveľkonočnom období (od 10.3.-25.4.2011) vykonali RVPS celkovo 2 076 úradných kontrol. Príslušné KVPS vykonávali koordináciu týchto kontrol. Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bolo na úrovni maloobchodu vykonaných 1 416 úradných kontrol: v hypermarketoch a supermarketoch (336) , v stredných predajniach (612) a v malých predajniach (468). Úradné kontroly boli zamerané na kontrolu manipulácie s potravinami a kontrolu hygieny predaja, kontrolu dokladov o pôvode potravín, kontrolu teploty pri uskladnení a uvádzaní na trh, kontrolu označovania vrátane identifikačného označovania.

Podľa zákona č. 39/2007 Z. z. bolo vykonaných 548 úradných kontrol: z toho bolo 249 kontrol vykonaných u výrobcov potravín živočíšneho pôvodu, 239 kontrol v registrovaných miestach určenia potravín živočíšneho pôvodu dodávaných z iných členských štátov a 60 kontrol v schválených skladoch potravín živočíšneho pôvodu. Kontroly boli zamerané na kontrolu hygieny manipulácie s potravinami a kontrolu označovania potravín.

Pri kontrolách podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bolo zistených 679 nedostatkov, pri počte 1 416 kontrol. Najviac nedostatkov bolo zistených v hypermarketoch a supermarketoch (pri 336 kontrolách bolo zistených 301 nedostatkov), v malých predajniach (pri 468 kontrolách 174 nedostatkov) , stredných predajniach (612 kontrol a 200 nedostatkov).

Najčastejším nedostatkom bolo nesprávne, nedostatočné alebo nečitateľné označenie potraviny, predaj tovaru po dobe spotreby alebo po dátume minimálnej trvanlivosti a klamlivé označenie.

Pri kontrolách podľa zákona č. 39/2007 Z. z. bolo zistených 7 nedostatkov z celkového počtu kontrol 548. Nedostatky: 2x osobná hygiena, 2x označovanie potravín, 1x hygiena skladovania, 2x hygiena technologického zariadenia a pracovných pomôcok.

Počas kontrol bolo odobratých spolu 384 vzoriek.

Zistené nedostatky pri úradných kontrolách boli riešené v 238 prípadoch ich odstránením počas kontroly, v 139 prípadoch návrhom na správne konanie opatrením, v 540 prípadoch návrhom na pokutu v správnom konaní, v 358 prípadoch opatrením na mieste a v 122 prípadoch blokovou pokutou.

- **Kontroly hygieny a bezpečnosti ad hoc v letnom období**

V období od polovice júna do konca septembra vykonali RVPS ciele kontroly, ktoré boli zamerané na dodržiavanie chladiarenského reťazca, t.j. teplôt pre uskladnenie a uchovávanie potravín živočíšneho pôvodu a dokumentáciu s tým spojenú, klamlivé označovanie potravín, predaj po dátume spotreby alebo minimálnej trvanlivosti a na nakladanie so živočíšnymi vedľajšími produktmi (ŽVP) a s bývalými potravinami. Spolu bolo vykonaných 1967 kontrol, pričom nedodržiavanie teplotných režimov a nedostatky vo vedení evidencie teplôt boli

zistené v 140 prípadoch, predaj po dátume spotreby alebo dátume minimálnej trvanlivosti v 138 prípadoch, klamlivé označenie potravín v 38 prípadoch a nedostatky spojené s nakladaním so ŽVP v 29 prípadoch. Okrem toho boli pri týchto kontrolách zistené aj ďalšie nedostatky, napr. nečitateľné, nedostatočné alebo neprávne označenie potravín(112x), nedostatky v hygiene skladovania (25x), v hygiene predaja (22x) ako aj nedostatky v osobnej hygiene (17x). Súčasťou tejto letnej cieľenej kontroly bol aj odber vzoriek. Spolu bolo odobratých 85 vzoriek potravín, nevyhoveli dve vzorky mäsových prípravkov pre nedodržanie kritéria bezpečnosti potravín (*Salmonella*).

- **Cielené kontroly ovčieho hrudkového syra, kravského hrudkového syra, sudovaného syra, bryndze**

V roku 2011 boli vykonané štyri cieľené kontroly, ktoré sa týkali bryndze v širšom slova zmysle. Išlo o tieto cieľené kontroly:

- kontrola ovčieho hrudkového syra, skladovaného ovčieho hrudkového syra a hrudkového syra kravského zameraná na stanovenie kritéria hygieny procesov - počtov stafylokokov. V prevádzkarniach na výrobu bryndze bolo odobratých spolu 19 vzoriek, z toho 6 vzoriek kravského hrudkového syra, 8 vzoriek ovčieho hrudkového syra a 5 vzoriek sudovaného/skladovaného ovčieho syra. Jedna vzorka kravského hrudkového syra vyrobená zo surového mlieka nevyhovela.
- dve kontroly zamerané na zloženie bryndze, a to obsah ovčieho syra v bryndzi a označovanie. Pri týchto cieľených kontrolách, ktoré boli vykonané v júni a decembri, sa v predajniach odobralo a laboratórne vyšetrilo spolu 23 vzoriek bryndze, všetky vzorky boli vyhovujúce.
- cieľená kontrola, ktorej predmetom bolo monitorovanie možného falšovania skladovaného (sudovaného) ovčieho syra (t.j. stanovoval sa kravský kazeín), ktorý je určený na ďalšie spracovanie. Spolu bolo odobratých 11 vzoriek skladovaného (sudovaného) ovčieho syra, v dvoch vzorkách bola zistená prítomnosť kravského kazeínu.

- **Kontroly dusitanov v mäsovom priemysle**

V rámci monitorovania používania dusitanov v mäsovom priemysle sa v 159 výrobných prevádzkarniach vykonali dokumentačné a fyzické kontroly dodržiavania najvyššieho povoleného dávkovania (NPD) dusitanov v 2271 mäsových výrobkoch. Okrem toho sa v rámci cieľenej kontroly vykonali úradné odbery 152 vzoriek mäsových výrobkov solených tradičnými metódami solenia na kontrolu dodržiavania najvyšších prípustných množstiev rezíduí (NPMR) dusitanov. Nedodržavanie NPD dusitanov ani NPMR sa nezistilo.

- **Kontroly ad hoc – obsah mäsa v rybích prstoch (cieľená vianočná kontrola)**

RVPS vykonali 59 cieľených kontrol v predajniach TESCO a HYPERNOVA so zameraním na 2 druhy rybích prstov. V rámci tejto cieľenej kontroly odobrali 37 vzoriek rybích prstov, z ktorých nevyhovovalo celkovo 12 vzoriek (32%) v obchodnom reťazci TESCO. V 11 prípadoch išlo o nedodržanie požiadavky na označovanie názvom potraviny v štátnom jazyku, v 1 vzorke sa zistil nižší obsah rybieho mäsa, ako bol deklarováný údaj na obale. Príslušné RVPS uložili opatrenia na mieste a návrhy na správne konania o uložení pokuty.

- **Odber vzoriek mäsových prípravkov – prieskum E.coli O104**

RVPS vykonali v lete 2011 odber vzoriek mäsových prípravkov, ktoré boli analyzované na prítomnosť E.coli O104:H4 a prítomnosť iných enteropatogénnych kmeňov E.coli. V rámci tohto prieskumu bolo analyzovaných 8 vzoriek mäsových prípravkov. V žiadnej vzorke nebol zistený patogénny sérovar E.coli O104. Výsledky sú v súlade s ostatnými európskymi krajinami zapojenými do prieskumu.

- **Kontroly ad hoc zamerané na hydínové mäso**

V súvislosti s vysokým počtom sťažností spotrebiteľov na hydínové mäso v maloobchodnej sieti v roku 2011 bolo vykonaných 5 kontrol. 3 kontroly ad hoc zamerané na čerstvé hydínové mäso, sa vykonali v rámci Veľkej noci, leta a Vianoc. Spolu bolo vykonaných 3299 úradných kontrol. V hypermarketoch a supermarketoch bolo vykonaných 664 úradných kontrol. U dopravcov a distribútorov, skladoch a u výrobcov bolo vykonaných 54 úradných kontrol. V malých predajniach bolo vykonaných 1069 úradných kontrol. V stredných predajniach bolo vykonaných 1497 úradných kontrol. U výrobcov predávajúcich vo vlastnej predajni bolo vykonaných 15 úradných kontrol.

V rámci úradných kontrol bolo zistených 389 nedostatkov. Pri dodržiavaní a evidencii teplotných režimov bolo zistených 39 nedostatkov. Pri kontrole HACCP boli zistené 2 nedostatky. Pri kontrole hygieny budov bolo zistených 41 nedostatkov. Pri kontrole hygieny predaja bolo zistených 44 nedostatkov. Pri kontrole hygieny skladovania bolo zistených 38 nedostatkov. Pri kontrole hygieny technologického zariadenia bolo zistených 36 nedostatkov. Pri kontrole predaja bol zistený predaj tovaru s poškodeným obalom v 2 prípadoch. Nedostatky v dodacích listoch, označení, hygiene predaja, označení boli zistené v 11 prípadoch. Predaj hydínového mäsa so senzorickými zmenami bol zistený v 11 prípadoch. Nevhodné skladovanie a manipulácia s vyradenými potravinami bolo zistené v 6 prípadoch. Nevyhovujúca hygiena počas predaja bola zistená v 3 prípadoch. Nevyhovujúce laboratórne nálezy pre senzorické zmeny boli v 3 prípadoch. Nedostatky v dodacích listoch boli zistené v 7 prípadoch. Nedostatky v osobnej hygiene personálu boli zistené v 15 prípadoch. Nedostatky v označení, nečitateľné údaje, chýbajúce označenie v štátnom jazyku bolo zistené v 49 prípadoch. Predaj po dátume spotreby resp. dátume minimálnej trvanlivosti bol zistený v 26 prípadoch. Predaj tovaru s poškodeným obalom bol zistený v 37 prípadoch. Nedostatky v sanitačnom poriadku a evidencii boli zistené v 4 prípadoch. Nedostatky v školení zamestnancov boli zistené v 1 prípade. Nedostatky vo vybavenosti šatní a sociálnych zariadení boli zistené v 6 prípadoch. Nedostatky v rámci vysledovateľnosti boli zistené v 6 prípadoch.

Celkový počet odobratých vzoriek hydínového mäsa a hydínových výrobkov bol 599. Pôvodom zo Slovenskej republiky bolo vyšetrených 383 vzoriek. (Z Českej republiky bolo vyšetrených 55 vzoriek. Z Francúzskej republiky to bolo 14 vzoriek. Z Poľskej republiky 76 vzoriek. Z Maďarskej republiky 14 vzoriek.)

Spolu nevyhovovalo laboratórnemu vyšetreniu 20 vzoriek. Vzorky nevyhoveli senzorickým ukazovateľom pre výskyt krvných podliatin, zmeny pachu, zlomené krídla, nesprávne označenie, mikrobiologické nálezy.

V súvislosti so sťažnosťami, ktoré sa týkali akostného narušenia vzhľadu hydínového mäsa, boli v mesiacoch august a september vykonané kontroly v 65 mraziarenských skladoch a distribučných centrách. Pri týchto kontrolách bolo odobratých 14 vzoriek hydínového mäsa, 5 vzoriek bolo nevyhovujúcich (otvorené zlomeniny krídel a stehien, chýbajúca koža na prsiach, pomliaždeniny a krvácaniny na krídlach, neodstránený žĺčnik na pečeni). Boli

uložené opatrenia, ktorými bol vydaný zákaz na viac ako 111 ton hydínového mäsa v hodnote viac ako 189 000 Eur.

Okrem toho sa v decembri 2011 vykonali osobitné kontroly zamerané na hlásenie zásielok hydínového mäsa pochádzajúceho z iných členských štátov v miestach učenia po nadobudnutí účinnosti novely zákona o potravinách od 1.11.2011. Spolu bolo vykonaných 166 úradných kontrol a v rámci nich boli preverené zásielky čerstvého hydínového mäsa v celkovom množstve 185 326 kg.

- **Úradné kontroly potravín živočíšneho pôvodu – Vianoce 2011**

V období od 02.11.2011 do 31.12.2011 vykonali inšpektori RVPS celkom 3 457 úradných kontrol. Z celkového počtu 4 688 kontrolovaných objektov boli nedostatky zistené v 844 objektoch, čo predstavuje porušenosť 18,00%. Úradné kontroly sa vykonávali v rámci celého potravinového reťazca. Najviac úradných kontrol bolo vykonaných v malých predajniach (29,50%), potom počtom vykonaných kontrol nasledujú stredné predajne (22,48%) a hyper a supermarkety (16,12%). Najčastejšie zisťované nedostatky: predaj po dátume spotreby alebo dátume minimálnej trvanlivosti, nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne označenie, hygiena prevádzkarní, hygiena skladovania, hygiena technologického zariadenia a pracovných pomôcok.

Z celkového počtu 6 769 vykonaných úradných kontrol potravín v sledovanom období, bolo 961 úradných kontrol ukončených s jedným alebo viac nedostatkami, v 267 prípadoch boli úradné kontroly ukončené blokovou pokutou.

Celkove bolo uložených 298 blokových pokút, čo predstavuje hodnotu 11 113 EUR (v niektorých prípadoch viac ako jedna blokovaná pokuta v rámci úradnej kontroly).

Ostatné zistené nedostatky, ktoré boli zistené počas výkonu úradných kontrol, sa riešili v správnom konaní uložením opatrení a sankcií v zmysle zákona č.152/1995 Z.z.

V sledovanom období nadobudlo právoplatnosť celkovo 248 rozhodnutí v celkovej sume 90 710 EUR a uložených bolo v rámci nich 54 opatrení.

Priemerná pokuta v rámci právoplatných rozhodnutí predstavovala 365,77 EUR, najvyššia pokuta predstavovala 10 000 EUR.

3. Ďalšie činnosti

3.1 Domáce zabíjačky

Na základe národnej legislatívy [§ 23 ods.1) zákona č.39/2007 Z.z. a metodických usmernení ŠVPS SR bolo v roku 2011 nahlásených 679 domácností v SR, v ktorých sa vykonalo 923 domácich zabíjačiek ošípaných. V oblastiach so zvýšeným rizikom výskytu svalovca bolo odobratých spolu 212 vzoriek bráničného piliera na laboratórne vyšetrenie. Všetky vyšetrenia boli negatívne.

Na zabíjanie hovädzieho dobytku u chovateľa na farme pôvodu pre súkromnú domácu spotrebu za účelom zásobovania farmára a jeho rodiny bolo v roku 2011 za účelom monitorovania pôvodcu spongiformných encefalopatií (BSE) nahlásených spolu 2978 domácich zabíjačiek hovädzieho dobytku do 30 mesiacov veku a 1571 zabíjačiek hovädzieho dobytku nad 30/72 mesiacov veku. V prvom polroku sa odoberali vzorky u hovädzieho dobytku staršieho ako 30 mesiacov, v druhom polroku sa veková hranica pre odber vzoriek zvýšila na 72 mesiacov. Celkovo bolo odobratých 1536 vzoriek a poslaných na laboratórne vyšetrenie TSE. Všetky vyšetrenia boli negatívne.

3.2. Skúšky vyškolených poľovníkov

Na základe nariadenia (ES) č.853/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu, KVPS v SR podľa § 7 ods. 3 zákona č.39/2007 Z.z. vykonávali skúšky vyškolených osôb/poľovníkov a od 1.11.2010 ŠVPS SR. V roku 2011 na základe úspešného absolvovania skúšky bolo vydaných vyškoleným osobám spolu 289 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení.

3.3. Politika kvality

V podľa zákona č. 152/1995 Z. z., § 9a odsek (8) „Úradnú kontrolu poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu (CHOP), s chráneným zemepisným označením (CHZO) alebo s označením zaručenej tradičnej špeciality (ZTŠ) spĺňajúcich požiadavky podľa osobitných predpisov vykonávajú orgány ŠVPS SR“.

Pri bežných plánovaných úradných kontrolách v obchodnej sieti inšpektori úradnej kontroly potravín preto v roku 2011 vykonávali kontroly, ktorých predmetom bolo:

7. kontrola, či sa v predajni vyskytujú výrobky s CHOP, CHZO alebo ZTŠ, p prípade dvoch mäsových výrobkov „Liptovská saláma“ a „Spišské párky“, ktoré sú ZTŠ aj kontroly uplatňovania ochrana výhrady názvu
8. uvedenie podrobných údajov o výskyte takýchto výrobkov do záznamu z úradnej kontroly (Presný originálny názov výrobku, výrobca, druh výrobku, druh použitého symbolu a pod.),
9. následné overenie v elektronickej databáze EÚ „DOOR“ oprávnenosť použitia loga na výrobkoch.
10. v prípade zistenia neoprávneného použitia loga na výrobku vykonanie v predajni dodatočnej úradnej kontroly
11. v prípade pozitívnych zistení RVPS zaslanie na ŠVPS SR kópie záznamov z dodatočných úradných kontrol,
12. evidencia kontroly aj do elektronickej databázy kontrolnej činnosti.

Na základe údajov z elektronickej databázy bolo v roku 2011 vykonané kontroly, pri ktorých inšpektori skontrolovali aj potraviny živočíšneho pôvodu s označením CHOP, CHZO alebo ZTŠ.

Pri uvedených kontrolách bolo spolu prekontrolovaných 326 výrobkov živočíšneho pôvodu, z toho 87 výrobkov s označením CHOP a 110 výrobkov s označením CHZO. ZTŠ – aj napr. s výhradou názvu 129.

Značka kvality SK 2011 – potraviny živočíšneho pôvodu

U výrobcov potravín živočíšneho pôvodu, ktorí sú držiteľmi „Značky kvality SK“ v rámci „Národného programu podpory poľnohospodárskych výrobkov a potravín“, sa vykonávajú kontroly, ktorých predmetom je overenie splnenia týchto požiadaviek:

- požiadavky vyplývajúce zo zákona o potravinách, Potraviného kódexu SR a príslušnej európskej legislatívy vzťahujúcej sa k predmetnému výrobku,
- splnenie parametrov uvedených v technickej dokumentácii podľa prílohy č. 2

k štatútu, ktorú výrobca predkladal k žiadosti o udelenie značky. Žiadateľ je v zmysle štatútu povinný preukázať sa orgánu úradnej kontroly rozhodnutím o udelení značky a dodržiavať parametre uvedené v technickej dokumentácii k výrobku,

- spotreba surovín domáceho (slovenského) pôvodu pri výrobkoch, ktorým bola udelená alebo predĺžená „Značka kvality SK“ spĺňa predpísaný percentuálny podiel,
- všetky fázy výrobného procesu sú uskutočňované na území Slovenskej republiky,
- výrobca má v zavedený systém HACCP.

V roku 2011 bolo vykonaných 30 kontrol (u 30 výrobcov potravín živočíšneho pôvodu), počas ktorých bolo skontrolovaných 201 výrobkov. U jedného výrobcu nebolo možné overiť plnenie požiadaviek z dôvodu prerušenia činnosti v prevádzkarni. Okrem toho boli vykonané kontroly u výrobcov, uchádzajúcich sa o ocenenie Značka kvality SK. Spolu boli vykonané kontroly u 8 žiadateľov, u ktorých bolo skontrolovaných 31 výrobkov.

3.4. Opatrenia na zabezpečenie účinnosti

Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych a krmivárskych podnikov a inými príslušnými výrobcami a prevádzkovateľmi podnikov

Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych a inými príslušnými výrobcami a prevádzkovateľmi podnikov sú uvedené pri jednotlivých častiach správy.

Opatrenia prijaté na zabezpečenie účinného fungovania služieb úradných kontrol - nové, aktualizované alebo revidované postupy kontroly

V záujme zabezpečenia jednotného postupu vykonávania úradných/veterinárnych kontrol produktov živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike ŠVPS SR vypracovala 49 nových alebo aktualizovaných dokumentovaných postupov a ďalších informácií určených pre KVPS a RVPS. Ide napr. o tieto dokumentované postupy: Postup pri schvaľovaní prevádzkarní, ktorým sa ustanovujú výnimky z požiadaviek na konštrukcie, usporiadanie a vybavenie niektorých potravinárskych prevádzkarní s malým objemom výroby a kontrolné záznamy, Vzájomné uznávanie dokumentov, ktoré sa týkajú informácie o potravinovom reťazci medzi ČR a SR, vzory žiadostí na registráciu prevádzkarní, Vzor žiadostí o schválenie potravinárskej prevádzkarne s malým objemom výroby podľa nariadenia vlády SR č.359/2011 Z.z., Úradné kontroly zamerané na odstraňovanie špecifikovaného rizikového materiálu v prevádzkarni schválenej na zabíjanie hovädzieho dobytku, oviec a kôz a v prevádzkarni schválenej na rozrábanie hovädzieho mäsa s obsahom ŠRM a na odoberanie mäsa z hláv HD staršieho ako 12 mesiacov, Monitorovanie TSE hovädzieho dobytku a pôvodcu Trichinella ošípaných pri domácich zabíjačkách u chovateľa, Monitorovanie údajov, ktoré sa týkajú dusitanov používaných pri výrobe mäsových výrobkov, Kontroly označovania mäsových výrobkov registrovaných názvami zaručených tradičných špecialít zapísaných v registri s výhradou názvu, Úradné kontroly zabezpečenia označovania hovädzieho mäsa a produktov z neho, Metodický pokyn - Úradná veterinárna kontrola vo schválenej prevádzkarni na manipuláciu so zverou, Metodický pokyn - Úradná veterinárna kontrola v zbernom stredisku pre ulovenú voľne žijúcu zver, Laboratórne vyšetrenie vzoriek zveriny z voľne žijúcej zveri vnímavej na rod Trichinella (diviacia zver, medveď, jazvec), Postup odberu vzoriek a laboratórneho vyšetrenia produktov živočíšneho pôvodu pri úradných kontrolách na rok 2011, Usmernenie na monitorovanie pôvodcu zoonózy Trichinella u ošípaných zabíjaných u chovateľa pre

súkromnú domácu spotrebu v roku 2011, Mimoriadne monitorovacie úradné kontroly niektorých produktov živočíšneho pôvodu pochádzajúcich z Nemecka, metodické pokyny týkajúce sa cielených kontrol (Veľká noc, Vianoce, slepačie vajcia, čerstvé hydínové mäso, obsah mäsa v rybích prstoch, bryndza, dusitany v mäsových výrobkoch, E. coli v mäsových prípravkoch) a informácie o zmenách legislatívy EÚ, pokyny na vyhodnotenie veterinárnych kontrol za príslušný rok.

- iniciatívy v oblasti odbornej prípravy

Na základe Národného plánu vzdelávania sa v oblasti produktov živočíšneho pôvodu uskutočnilo 10 školení v 9 oblastiach. Školenia boli zamerané na aktuálne poznatky pri veterinárnych/úradných kontrolách v sektore mlieka a mliečnych výrobkov, čerstvého hydínového mäsa, vajec, mäsa domácich kopytníkov, mäsových výrobkov, zveri/zveriny, medu, novú legislatívu, plánovanie a odber vzoriek, internetový predaj a používanie programu pre evidenciu výsledkov úradných kontrol. Okrem toho sa veterinári inšpektori pre hygienu potravín živočíšneho pôvodu zúčastnili aj ďalších školení v rámci vzdelávacích aktivít organizovaných v ostatných oblastiach v rámci Národného programu vzdelávania organizovaného IVVL (napr. krížové plnenie, rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá zdravie zvierat – TSE, identifikácia a registrácia zvierat, monitoringy a veterinárna farmácia, kontroly produktov rybolovu).

V roku 2011 sa 8 veterinárnych inšpektorov zúčastnilo 5 školení organizovaných Európskou komisiou v rámci programu „Better training for safer food“.

V roku 2011 sa uskutočnili aj vzdelávacie aktivity organizované MPRV SR - Národný kontaktný bod pre vedeckú a technickú spoluprácu s EFSA, ktorých sa zúčastnili aj veterinári inšpektori pre hygienu produktov živočíšneho pôvodu. Boli to tieto vzdelávacie aktivity: Pracovný seminár o dioxínoch, ŠVPS SR 29.3.2011; Nanotechnológie – riziká a výhody ich použitia v potravinovom reťazci, ŠVPS SR 17.5.2011; Konferencia o zoonózach, ŠVPS SR 19.-21.10.2011.

V marci 2011 bolo dokončené školenie v rámci Národného projektu cez Európsky sociálny fond (Centrum vzdelávania MPSVR SR) s názvom „Vzdelávanie legislatívnych zamestnancov a rozvoj legislatívnych zručností v tvorbe právnych predpisov pre národnú úroveň SR: Tvorba právnych predpisov pre národnú úroveň SR, ktorého sa zúčastnili aj zamestnanci Odboru hygieny produktov živočíšneho pôvodu ŠVPS SR.

Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku organizovala odborný seminár o označovaní potravín. Na uvedenom seminári sa zúčastnili aj zástupcovia orgánov ŠVPS SR.

V nasledujúcich tabuľkách je uvedený prehľad školení uskutočnených v roku 2011

Školenia v rámci Národného programu vzdelávania – produkty živočíšneho pôvodu

Tabuľka č. 81

Dátum	Názov školenia	Počet účastníkov
17.-18.2.2011	Veterinárna a úradná kontrola potravín živočíšneho pôvodu na rok 2011, plánovanie a odber vzoriek produktov živočíšneho pôvodu	88
4.-5.4. 2011	Veterinárne kontroly v sektore mlieka – salaše	52
15.4.2011	Veterinárne a úradné kontroly medu	47
2.-3.6.2011	Veterinárna a úradná kontrola v sektore čerstvé hydínové mäso, vajcia	59

16.-17.6.2011	Veterinárna kontrola v sektore zverina	42
27.6.2011	Praktické školenie používateľov počítačového programu KIČ	60
28.6.2011		56
6.10.2011	Veterinárna a úradná kontrola, sektor čerstvé mäso domácich kopytníkov	84
24.-25.10.2011	Správne konanie, veterinárna a úradná kontrola v sektore mäsových výrobkov a v sektore mlieka	131
8.-9.12.2011	Nová legislatíva a internetový predaj	145

Školenia organizované cez DG SANCO– Better Training for Safer Food

Tabuľka č. 82

Názov školenia	Počet účastníkov
Hygiena potravín a kontroly mäsa a mäsových výrobkov	1
Hygiena potravín a kontroly mlieka a mliečnych výrobkov	1
Hygiena potravín a kontroly produktov rybolovu	1
Živočíšne vedľajšie produkty	3
Pohoda zvierat	2

V roku 2011 sa uskutočnilo 6 pracovných porád týkajúcich sa produktov živočíšneho pôvodu organizovaných ŠVPS SR, z toho tri v rámci vyššie uvedených školení. KVPS organizovali pravidelné porady s RVPS.

- poskytnutie dodatočných zdrojov
- prerozdelenie existujúcich zdrojov po preskúmaní priorít
- osobitné iniciatívy v oblasti kontroly

V roku 2011 bolo vykonaných 19 cielených kontrol produktov živočíšneho pôvodu. Podrobnosti sú uvedené v časti 2.10.4. tejto správy.

V súvislosti so zmenou zákona o veterinárnej starostlivosti a zákona o potravinách od 1.11.2011 vo veci nahlasovania zásielok potravín z iných členských štátov bola vypracovaná pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (PPP) internetová aplikácia, ktorá zároveň slúži aj pre orgány ŠVPS SR ako podklad pre organizovanie úradných/veterinárnych kontrol v tejto oblasti.

V súvislosti s nariadením vlády Slovenskej republiky č.359/2011 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá a nariadením vlády Slovenskej republiky č.360/2011 Z.z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam boli pre PPP vypracované a zverejnené na internetovej stránke ŠVPS SR žiadosti o registráciu a schvaľovanie, ktoré sú podkladom pre organizovanie veterinárnych kontrol.

- zmeny v organizácii alebo riadení príslušných orgánov

Na základe zákona č.349/2011 Z.z. (novela zákona o potravinách) boli KVPS zrušené aj ako orgány úradnej kontroly potravín. Na základe zákona č.349/2011 Z.z. (novela zákona o potravinách) sa vykonali zmeny v organizácii úradnej kontroly potravín medzi orgánmi ŠVPS SR a orgánmi verejného zdravotníctva:

Orgány ŠVPS SR vykonávajú úradnú kontrolu potravín nad ich výrobou, v obchodnej sieti, pri manipulovaní s nimi a pri ich umiestnení na trh

- a) potravín živočíšneho pôvodu,
- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody, nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu, cukrárskych výrobkov, zmrzliny a vody v spotrebiteľskom balení,
- c) geneticky modifikovaných potravín,
- d) poľnohospodárskych produktov a potravín predávaných priamo konečnému spotrebiteľovi.

Orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu potravín

- a) v prevádzkarniach verejného stravovania vrátane výroby cukrárenských výrobkov, zmrzliny a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach,
- b) vo vzťahu k epidemiologicky rizikovým činnostiam osôb vo výrobe, manipuláciou a umiestňovaní na trh,
- c) výživových doplnkov, materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami, potravín určených na osobitné výživové účely, ako aj detskej výživy a dojčenskej výživy,
- d) nových potravín,
- e) z hľadiska používania zdrojov ionizujúceho žiarenia na ožarovanie potravín a kontroly dodržiavania zákazu pridávania rádioaktívnych látok do potravín,
- f) v súvislosti s prídavnými látkami do potravín.

V rámci organizačnej štruktúry ŠVPS SR bol od 1.1.2011 zriadený Odbor auditu a kontroly, ktorý bol zaradený do úseku ústredného riaditeľa ŠVPS SR.

- poskytovanie poradenstva alebo informácií prevádzkovateľom potravinárskych a krmivárskych podnikov

Zástupcovia ŠVPS SR sa v roku 2011 tak ako v predchádzajúcich rokoch zúčastňovali ako lektori v rámci rôznych školiacich seminárov organizovaných súkromnými organizáciami pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (napr. školenia pre salaše), v rámci odborných konferencií (napr. Hygiena Alimentorum). Tiež sa konali pracovné rokovania so zástupcami rôznych zväzov a zástupcami prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, napr. k problematike medu, hydínového mäsa, mäsových výrobkov, pokiaľ ide o zemepisné označovanie, označovanie pôvodu a zaručené tradičné špeciality, označovanie a výsledovateľnosť pri predaji potravín. Taktiež boli vypracované odpovede na otázky v novinách. Odborní zamestnanci poskytujú odborné informácie na základe požiadaviek prevádzkovateľov potravinárskych podnikov telefonicky, elektronicky ale aj pri návštevách prevádzkovateľov potravinárskych podnikov.

V roku 2011 bolo v SR vykonaných spolu 10 školení poľovníkov, ktoré sa týkali prvotného vyšetrenia voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení. Spolu bolo vyškolených 288 poľovníkov. Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov sú o aktuálnych informáciách, ktoré sa týkajú postupov ŠVPS SR vo vzťahu k prevádzkovateľom potravinárskych podnikov a o legislatíve informovaní prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svsr.sk/>. Na internetovej stránke je pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov zverejnený aktuálny zoznam schválených prevádzkarní pre produkty živočíšneho pôvodu.

V súvislosti so zmenou zákona o veterinárnej starostlivosti a zákona o potravinách vo veci nahlasovania zásielok potravín z iných členských štátov bola vypracovaná pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (PPP) internetová aplikácia. Dňa 2.11.2011 sa na ŠVPS SR konala prezentácia tejto elektronickej aplikácie pre podnikateľské subjekty.

V súvislosti s nariadením vlády Slovenskej republiky č.359/2011 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá a nariadením vlády Slovenskej republiky č.360/2011 Z.z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam boli pre PPP vypracované a zverejnené na internetovej stránke ŠVPS SR žiadosti o registráciu a schvaľovanie.

- nové právne predpisy

V roku 2011 boli vydané tieto nové **vnútroštátne predpisy:**

Zákony, vyhlášky, nariadenia vlády SR:

- zákon č. 342/2011 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2007 Z. z. a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (zákon nadobudol účinnosť 1.novembra 2011)
- zákon č. 349/2011 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. (zákon nadobudol účinnosť 1.novembra 2011)
- Vyhláška MPRV SR č.375/2011 Z.z. o kritériách posudzovania veľkosti prevádzky (účinnosť nadobudla 3.novembra 2011)
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č.359/2011 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá (účinnosť od 1.novembra 2011)
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č.360/2011 Z.z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarniam (účinnosť od 1.novembra 2011)

Potravinový kódex Slovenskej republiky:

- Výnos MPRV SR a MZ SR zo 17.januára 2011 č.422-OL-2011, ktorým sa zrušuje výnos MP SR a MZ SR z 15. marca 2004 č.608/7/2004/-100, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca arómy (Oznámenie č. 14/2011 Z.z.)
- Výnos z 28. februára 2011 č. 01887-OL-2011, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MP SR a MZ SR z 9. júna 2003 č. 1799/2003-100, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca materiály a predmety určené na styk s potravinami v znení výnosu z 8. decembra 2004 č. 14911/2004-OAP, výnosu z 23. marca 2005 č. 28576/2004-SL, výnosu z 26. júla 2006 č. 13760/2006-SL, výnosu zo 17. mája 2007 č. 08704/2007-OL, výnosu zo 14. apríla 2008 č. 06913/2008-OL a výnosu z 23. februára 2009 č. 05761/2009-OL (Oznámenie č.64/2011 Z.z.)
- Výnos zo 14. marca 2011 č. 02374-OL-2011, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MP SR a MZ SR z 11. februára 2008 č. 04650/2008-OL, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca prídavné látky v potravinách v znení výnosu MP SR a MP SR z 15. marca 2010 č. 08936/2010-OL a výnosu MPRV SR, Ministerstvo životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a MZ SR z 30. septembra 2010 č. 18764/2010-OL (Oznámenie č. 85/2011 Z. z.)

- **Výnos z 25. marca 2011 č. 02445-OL-2011, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MP SR a MZ SR z 15. marca 2004 č. 608/6/2004-100, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca extrakčné rozpúšťadlá (Oznámenie č. 113/2011 Z. z.)**
- **REDAKČNÉ OZNÁMENIE o oprave chýb vo výnose Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 14. augusta 2006 č. 2143/2006-100, ktorým sa vydáva hlava Potravinového kódexu Slovenskej republiky upravujúca mlieko a výrobky z mlieka (Vestník MPRV SR č.15/2011).**

V roku 2011 boli vydané tieto **predpisy EÚ, ktoré sa týkajú produktov živočíšneho pôvodu:**

- **NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 15/2011 z 10. januára 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2074/2005, pokiaľ ide o uznané testovacie metódy na detekciu morských biotoxínov v živých lastúrnikoch**
- **NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 16/2011 z 10. januára 2011, ktorým sa stanovujú vykonávacie opatrenia pre systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá**
- **NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 151/2011 z 18. februára 2011, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004, pokiaľ ide o zver z farmových chovov**
- **NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 150/2011 z 18. februára 2011, ktorým sa mení a dopĺňa príloha III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, pokiaľ ide o zver z farmových chovov a voľne žijúcu zver, ako aj mäso zo zveri z farmových chovov a z voľne žijúcej zveri**
- **NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 158/2011 z 21. februára 2011, ktorým sa do Registra zaručených tradičných špecialít zapisuje názov [„Špekáčky“/„Špekačky“ (ZTŠ)]**
- **NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 159/2011 z 21. februára 2011, ktorým sa do Registra zaručených tradičných špecialít zapisuje názov [Spišské párky (ZTŠ)]**
- **NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 160/2011 z 21. februára 2011, ktorým sa do Registra zaručených tradičných špecialít zapisuje názov [„Lovecký salám“/„Lovecká saláma“ (ZTŠ)]**
- **NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 161/2011 z 21. februára 2011, ktorým sa do Registra zaručených tradičných špecialít zapisuje názov [„Liptovská saláma“/„Liptovský salám“ (ZTŠ)]**
- **VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 238/2011 z 11. marca 2011, ktorým sa do Registra chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení zapisuje názov [Zázrivský korbáčik (CHZO)]**
- **VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 239/2011 z 11. marca 2011, ktorým sa do Registra chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení zapisuje názov [Tekovský salámový syr (CHZO)]**
- **VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 243/2011 z 11. marca 2011, ktorým sa do Registra chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení zapisuje názov [Oravský korbáčik (CHZO)]**
- **VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 576/2011 zo 16. júna 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 543/2008, ktorým sa zavádzajú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007 o obchodných normách pre hydinové mäso**
- **VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (2011/358/EÚ) zo 17. júna 2011, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2009/719/ES, v ktorom sa určitým členským štátom povoľuje prehodnotiť svoje ročné programy monitorovania BSE**

- VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (2011/360/EÚ) z 20. júna 2011, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2008/855/ES o opatreniach na kontrolu zdravia zvierat v súvislosti s klasickým morom ošípaných v Maďarsku a na Slovensku
- VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 809/2011 z 11. augusta 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2074/2005, pokiaľ ide o sprievodné doklady k dovozu mrazených produktov rybolovu priamo z mraziarenskej lode
- NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 835/2011 z 19. augusta 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1881/2006, pokiaľ ide o maximálne hladiny polycyklických aromatických uhľovodíkov v potravinách
- NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 836/2011 z 19. augusta 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 333/2007, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a metódy analýzy na úradnú kontrolu hodnôt olova, kadmia, ortuti, anorganického cínu, 3-MCPD a benzo(a)pyrénu v potravinách
- ODPORÚČANIE KOMISIE (2011/516/EÚ) z 23. augusta 2011 o znížení prítomnosti dioxínov, furánov a polychlórovaných bifenylov (PCB) v krmivách a potravinách
- VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 931/2011 z 19. septembra 2011 o požiadavkách na vysledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu
- NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 1086/2011 z 27. októbra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa príloha II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a príloha I k nariadeniu Komisie (ES) č. 2073/2005, pokiaľ ide o salmonelu v čerstvom hydinovom mäse
- VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 1109/2011 z 3. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu (ES) č. 2075/2005, pokiaľ ide o rovnocenné metódy testovania na *Trichinella*
- NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004
- NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 1259/2011 z 2. decembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1881/2006, pokiaľ ide o maximálne hodnoty obsahu dioxínov, PCB podobných dioxínom a PCB nepodobných dioxínom v potravinách.

- pozastavenie alebo zrušenie delegovania v prípade kontrolných orgánov

Zmeny a doplnenia národného plánu kontroly

V roku 2011 neboli vykonané žiadne zmeny vo Viacročnom pláne úradných kontrol v časti „Úradná kontrola produktov živočíšneho pôvodu“.

Kontrola kvality čerstvého ovocia a zeleniny

1. Kontrola kvality čerstvého ovocia a zeleniny

Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny sa vykonávala v zmysle nariadení EU, nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov), nariadenia komisie (ES) č. 1580/2007 ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenie Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v sektore ovocia a zeleniny, po zmene európskej legislatívy (od 14.6.2011) podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny a národnej legislatívy - zákona č. 491/2001 o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov. Kontrolu vykonávali autorizovaní inšpektori na všetkých stupňoch obchodu – u prvovýrobcov (pestovateľov), veľkoobchodníkov, dovozcov, vývozcov a vo všetkých typoch maloobchodného predaja.

2. Výsledky kontrolnej činnosti

K 31.12.2011 vykonávalo kontrolu zhody 29 inšpektorov autorizovaných na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny. V priebehu roka 2011 boli dvaja noví inšpektori autorizovaní, s jedným inšpektorom bol ukončený pracovný pomer. Trinásť inšpektorov bolo v roku 2011 zaradených do prípravného vzdelávania, autorizačnú skúšku vykonajú v prvom polroku 2012. Zo 40 RVPS na území SR pracovali v roku 2011 autorizovaní inšpektori na 22 RVPS. Na území 18 RVPS bola kontrola zhody zabezpečená prostredníctvom autorizovaného inšpektora z najbližšej RVPS na základe poverenia vydaného ŠVPS SR.

Inšpektori RVPS autorizovaní na kontrolu obchodnej kvality vykonali v prevádzkach 3 352 kontrol na všetkých stupňoch obchodu. Najviac kontrol bolo vykonaných v maloobchodných jednotkách a to 2 651 kontrol, vo veľkoobchodných skladoch 478 kontrol, pri iných kontrolách (kontroly na požiadanie) bolo vykonaných 112 kontrol a u prvovýrobcov 111 kontrol. V priemere na jedného inšpektora RVPS vychádza za rok 116 kontrol. Pri týchto kontrolách bolo vykonaných 14 966 kontrol zhody hodnotením čerstvého ovocia a zeleniny na mieste. Z tohto počtu 13 618 vzoriek bolo vyhovujúcich voči osobitným normám kvality a všeobecnej norme, čo predstavuje 90,9 % a 1 348 vzoriek nevyhovelo voči osobitným normám a všeobecnej norme, čo predstavuje 9 %. Najviac hodnotení plodín na mieste bolo vykonaných v maloobchodných jednotkách - 12 681, pričom 11 390 plodín vyhovelo osobitným normám a všeobecnej norme kvality, 1 291 plodín nevyhovelo požiadavkám osobitných noriem a všeobecnej normy. Vo veľkoobchodných skladoch bolo vykonaných 1 763 hodnotení obchodnej kvality plodín, z čoho 1 710 plodín vyhovelo požiadavkám osobitných noriem a všeobecnej norme a 53 vzoriek plodín nevyhovovalo. U prvovýrobcov bolo vykonaných 284 hodnotení plodín na mieste, z čoho 281 plodín vyhovelo požiadavkám osobitných noriem a všeobecnej norme a 3 plodiny nevyhoveli. Pri iných kontrolách bolo hodnotených na mieste 238 plodín, z čoho 237 plodín vyhovelo požiadavkám osobitných noriem a všeobecnej norme a 1 plodina nevyhovela. Nálezy o nezhode boli vydané celkovo na 140 219,54 kg. Najviac nevyhovujúcich plodín bolo zistených vo veľkoobchodných skladoch 91 683,78 kg, ďalej v maloobchodných jednotkách 30 897,76 kg, pri iných kontrolách 17 348,0 kg, u prvovýrobcov 290,0 kg. Pri dovoze čerstvého ovocia a zeleniny do EÚ z tretích krajín bolo vykonaných 31 kontrol zhody, pri vývoze 267 kontrol zhody.

V roku 2011 bolo ukončených právoplatným rozhodnutím 31 správnych konaní začatých v roku 2010 až 2011 a celkovo boli uložené pokuty vo výške 27 017,0 €.

Najviac kontrol - 369 bolo vykonaných na RVPS Komárno, 349 na RVPS Prešov a 250 na RVPS Bratislava. Najviac kontrol zhody obchodnej kvality pri kontrolách bolo vykonaných na RVPS Bratislava a to 1 521 kontrol zhody, na RVPS Komárno 1 453 a RVPS Lučenec 1 169 kontrol zhody. Najviac nevyhovujúcich plodín pri kontrole zhody bolo zistených na RVPS Poprad a to 210, RVPS Lučenec 130 a RVPS Dolný Kubín 128. Nálezy o nezhode na najväčšie množstvo plodín boli vydané na RVPS Bratislava 71 930,52 kg, RVPS Prešov 18 705,3 kg a RVPS Košice mesto 11 293,92 kg. Nevyhovujúce plodiny neboli zistené na RVPS Galanta a Dunajská Streda. Najviac kontrol zhody bolo vykonaných u plodiny jablká – 1 988 kontrol zhody, mandarínky – 1 127 kontrol zhody a citróny - 845 kontrol zhody. V kilogramoch bolo prekontrolovaných najviac mandarínok – 3 578 747,51 kg, jablák – 609 659,68 kg a citróny – 445 343,69 kg.

Počet kontrol a hodnotenie zhody na mieste podľa jednotlivých stupňov obchodu

Tabuľka č. 84

Miesto kontroly	Počet kontrol	Počet HNM	Z toho nevyhovujúcich HNM počet / (%)
Maloobchod	2 651	12 681	1 291 / 10,2
Veľkoobchod	478	1 763	53 / 3,0
Iné kontroly	112	238	1 / 0,4
Prvovýroba	111	284	3 / 1,1
Spolu	3 352	14 966	1 348 / 9,0

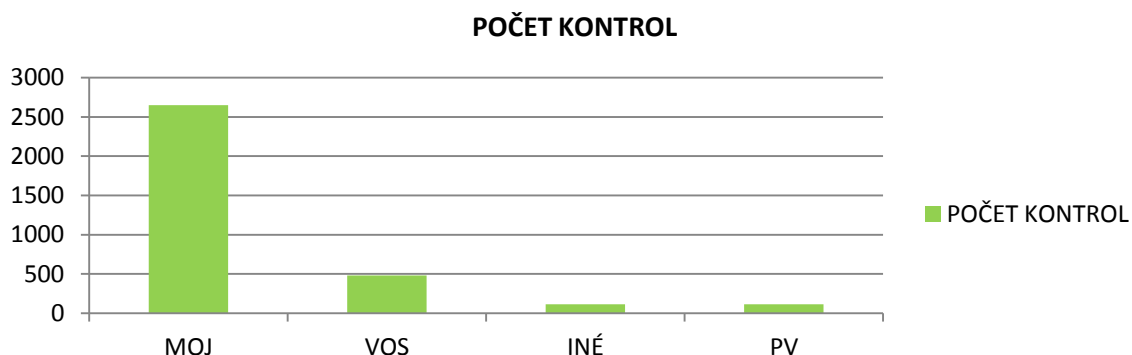
Hmotnosť plodín hodnotených na mieste

Tabuľka č. 85

HNM	Množstvo celkom	Vyhovujúce	Nevyhovujúce
Spolu kg	6 622 663,35	6482443,81	140 219,53

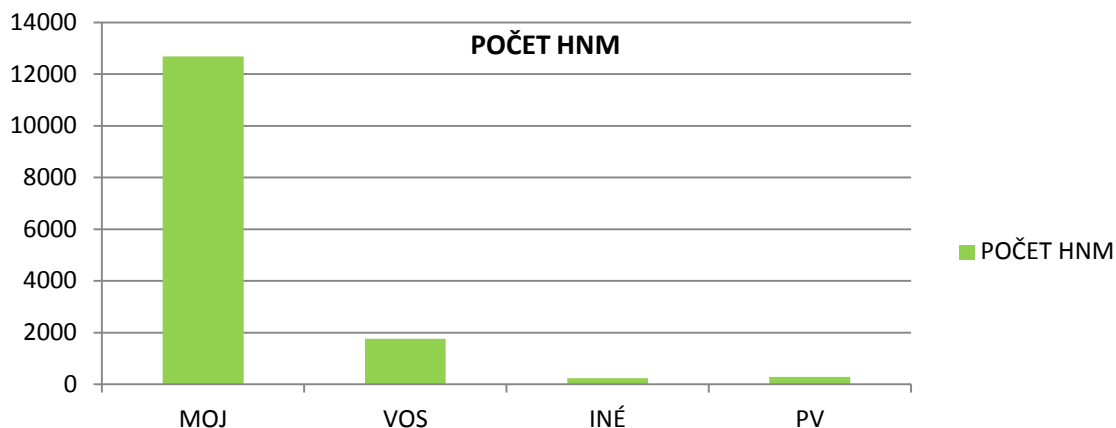
Graf č. 79

Porovnanie počtu kontrol zhody s obchodnými normami na jednotlivých stupňoch obchodu

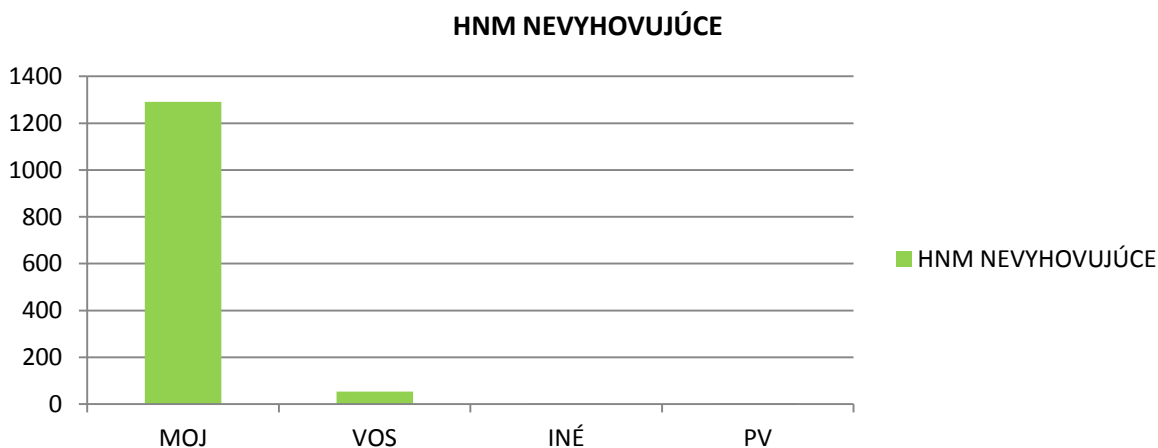

Graf č. 80

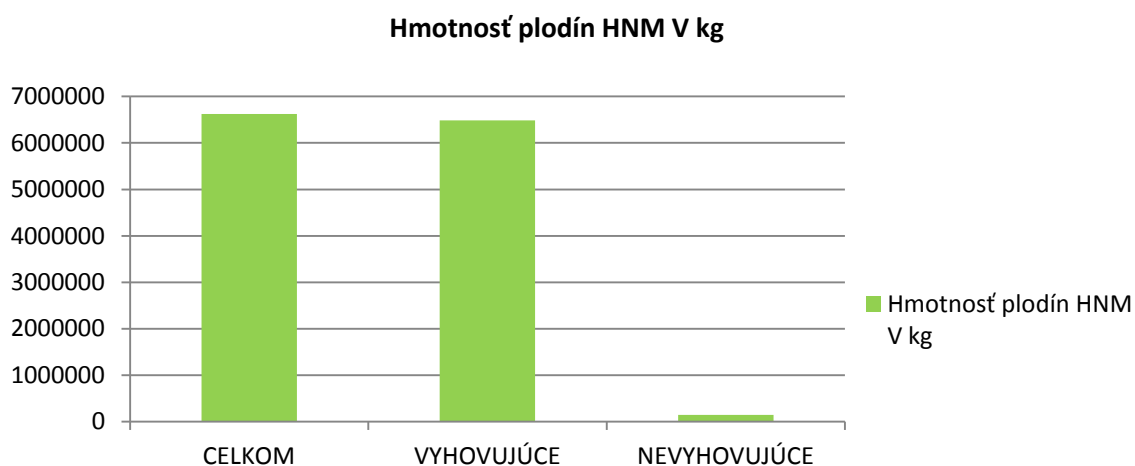
Porovnanie počtu hodnotení zhody na mieste na jednotlivých stupňoch obchodu

Graf č. 81
Porovnanie počtu kontrol zhody s obchodnými normami, nevyhovujúcich HNM, na jednotlivých stupňoch obchodu

Graf č. 82
Porovnanie kontrolovanej hmotnosti plodín

Prehľad počtu autorizovaných inšpektorov, počtu kontrol a počtu hodnotení zhody na mieste v jednotlivých RVPS SR

Tabuľka č. 86

RVPS	Počet inšpektorov	Počet kontrol	Počet HNM spolu	Z toho HNM nevyhovujúce
Bardejov	1	73	268	29
Bratislava	2	250	1 521	50
Dolný Kubín	1	134	641	128
Dunajská Streda	2 *	52	172	0
Galanta	1	112	419	0
Komárno	2	369	1 453	103
Košice mesto	2	214	666	111
Lučenec	1	166	1 169	130
Martin	1	183	1 026	40
Nitra	3	204	874	71
Nové Mesto nad Váhom	1**	31	111	18
Nové Zámky	1	232	1 026	93
Poprad	1	123	745	210
Prešov	2	346	1 017	59
Púchov	1	128	627	48
Rimavská Sobota	1	77	301	7
Senec	2	109	537	14
Senica nad Myjavou	1	129	476	13
Šaľa	1	91	424	47
Trebišov	1**	16	67	30
Trenčín	1*	51	192	2
Trnava	1	72	278	6
Veľký Krtíš	1	67	494	56
Vranov nad Topľou	1	123	462	83
Spolu	32	3 352	14 966	1 348

* inšpektor ukončil činnosť v priebehu roka

** inšpektor začal vykonávať činnosť v priebehu roka

2.1. Tematické kontroly

V roku 2011 boli vyhlásené 4 tematické kontroly.

Tematická kontrola obchodnej kvality citrusových plodov č. 233

Na základe požiadavky ŠVPS SR, OOT č. 202/2011-382 vykonali inšpektori autorizovaní na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny, v termíne 1.2. až 28.2. 2011, 184 kontrol obchodnej kvality citrusových plodov. Kontroly boli uskutočnené vo veľkoobchodných skladoch a v maloobchodných predajniach. Inšpektori vykonali 550 hodnotení plodov na mieste. Najviac hodnotení na mieste bolo vykonaných na RVPS Dolný Kubín 97, na RVPS Bratislava 67 hodnotení a na RVPS Nové Zámky 49. Z 550 vzoriek hodnotených na mieste 34 vzoriek nevyhovelo. Najviac nevyhovujúcich vzoriek bolo zistených na RVPS Dolný Kubín 23, Vranov nad Topľou 6 a Nové Zámky 2. Najväčší objem nevyhovujúcich plodov bol zistený na RVPS Dolný Kubín 1 709,16 kg, RVPS Vranov nad

Topľou 185,0 kg a Bardejov 80,0 kg. Nedostatky boli zistené v označení a v minimálnych požiadavkách.

V laboratóriách ŠVPÚ bol stanovený obsah šťavy u piatich vzoriek. Dve vzorky boli odobraté RVPS Dolný Kubín (citróny, pomaranče), dve vzorky RVPS Šaľa (pomaranče) a jedna vzorka RVPS Martin (mandarínky). Porušenie normy kvality v obsahu šťavy v plodoch nebolo zistené.

Tematická kontrola programu „Školské ovocie“ č. 235

Inšpektori RVPS vykonali v období 16.5. až 20.6. 2011 41 kontrol obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny a zloženia štiav prostredníctvom kontroly údajov uvedených v označení ovocných štiav dodávaných do škôl v rámci programu „Školské ovocie“, číslo tematickej kontroly 235. Kontroly boli vykonané u 28 pestovateľov, distribútorov, výrobcov.

V rámci tematickej kontroly bolo v zmysle zákona 491/2001 Z. z., v znení neskorších predpisov vykonaných 22 kontrol obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny u 22 distribútorov, pričom bolo vykonaných 55 hodnotení čerstvého ovocia a zeleniny na mieste. Prekontrolovaných bolo 57 900,0 kg čerstvého ovocia a zeleniny a to jablká, hrušky, čerešne, broskyne, slivky, mrkva a rajčiaky. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky

V zmysle zákona č. 152/1995 Z. z., bolo vykonaných 19 kontrol označenia ovocných štiav a pretlakov u 18 distribútorov. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky v zložení vyznačenom v označení štiav.

Zoznam skontrolovaných subjektov:

Ami Trade, Stará Ľubovňa
Agromix, Sedliská
B & L Juice, s.r.o., Čadca
Bioplant, s.r.o., Ostratice
Bini Fructi, s.r.o., Dunajská Lužná
Folk Slovakia, Nitra
Frasco s.r.o., Pohranice
Fresco s.r.o., Stupava
Fructop, s.r.o., Ostratice
Gemerprodukt Valice OVD, Rimavská Sobota
Hook, s.r.o., Košice
Ing. František Mrázik - Agropol, Vlčany
Ing. Lazhar Hassouna - Halimex, Trenčín
Ing. Ľubomír Gallovič - Agroplus, Prešov
Ing. Sobotovič Henrich, Šalgočka
Ing Viliam Kompas, Cabaj Čápor
Ľubomír Maťaš, Trebišov
Lujan Plus s.r.o., Poprad
M.A.D.D. Fruit, s.r.o., Michalovce
Mária Čaklošová, Humenné
OVD Ovocinárske družstvom Dvory nad Žitavou
Poľnohospodár a.s., Nové Zámky
Pomi, s.r.o., Bánovce nad Bebravou
Prad, s.r.o., Ilava
Sklad ovocia a zeleniny, Spišská Nová Ves

TIS v.o.s., Stará Ľubovňa
Vendomat spol. s r.o., Nové Zámky
Wastex, s.r.o., Prešov

Tematická kontrola zameraná na akciový predaj čerstvého ovocia a zeleniny č. 240/1

Kontroly vykonali autorizovaní inšpektori RVPS na základe požiadavky ŠVPS SR č. 1405/2011-382 zo dňa 28.6. 2011 v období 1.7. až 31.8. 2011. Kontroly boli zamerané na predaj tovaru v akciách, zlacneného tovaru, ktorý väčšinou predajcovia umiestňujú samostatne, oddelene od ostatného čerstvého ovocia a zeleniny.

Inšpektori vykonali spolu v rámci SR 197 tematických kontrol, pri ktorých bolo hodnotených 850 plodín. Z 850 plodín bol zistený predaj 252 plodín, ktoré nevyhoveli požiadavkám noriem. Celkovo bolo prekontrolovaných 19 885,55 kg plodín, z čoho 2 806,42 kg nevyhovelo požiadavkám noriem. Najviac kontrol bolo vykonaných na RVPS Dolný Kubín – 23, RVPS Bratislava - 21 a RVPS Poprad – 20, pričom najviac hodnotení na mieste bolo vykonaných na RVPS Bratislava – 148, RVPS Poprad – 132 a RVPS Dolný Kubín – 102. Najväčší počet hodnotení na mieste, pri ktorých bol zistený predaj nevyhovujúcich plodín bol na RVPS Poprad – 57, RVPS Dolný Kubín – 29 a RVPS Šaľa 25. Najväčší objem nevyhovujúceho tovaru bol zistený na RVPS Poprad - 1 569,68 kg, RVPS Dolný Kubín 371,33 kg a RVPS Lučenec 186,42 kg. Z plodín bolo najviac hodnotených papriek 113, z čoho 39 dávok nevyhovelo požiadavkám normy, jablík 96, z čoho 30 dávok nevyhovelo požiadavkám normy, rajčiakov 80, z čoho 8 nevyhovelo požiadavkám normy. Najčastejšie nedostatky boli v čerstvosti, zdravotnom stave – výskyt plesní a hniloby, otláčenín a v označení.

Tematická kontrola zameraná na akciový predaj čerstvého ovocia a zeleniny č. 240/2

Kontroly vykonali autorizovaní inšpektori RVPS na základe požiadavky ŠVPS SR č. 2959/2011-382 zo dňa 29.11. 2011 v období 1.12. až 31.12. 2011. Kontroly boli zamerané na predaj tovaru v akciách, zlacneného tovaru, ktorý väčšinou predajcovia umiestňujú samostatne, oddelene od ostatného čerstvého ovocia a zeleniny.

Inšpektori vykonali spolu v rámci SR 118 tematických kontrol, pri ktorých bolo hodnotených 482 plodín. Z 482 plodín bol zistený predaj 55 plodín, ktoré nevyhoveli požiadavkám noriem. Celkovo bolo prekontrolovaných 19 289,41 kg plodín, z čoho 628,94 kg nevyhovelo požiadavkám noriem. Najviac kontrol bolo vykonaných na RVPS Nitra - 18, RVPS Nové Zámky - 12 a RVPS Bratislava, Dolný Kubín, Vranov nad Topľou – 10, pričom najviac hodnotení na mieste bolo vykonaných na RVPS Bratislava – 85, RVPS Nitra – 82 a RVPS Nové Zámky – 54. Najväčší počet hodnotení na mieste pri ktorých bol zistený predaj nevyhovujúcich plodín bol na RVPS Dolný Kubín – 14, RVPS Nitra – 9. a RVPS Komárno - 8. Najväčší objem nevyhovujúceho tovaru bol zistený na RVPS Dolný Kubín – 265,96 kg, RVPS Nové Zámky – 230,8 kg a RVPS Trnava – 42,0 kg. Z plodín bolo najviac hodnotených jablík – 54 dávok, z čoho 8 dávok nevyhovelo požiadavkám normy, mandarínok 47 dávok, z čoho 4 dávky nevyhovelo požiadavkám normy, papriky zeleninovej a rajčiakov 46 dávok, z čoho u papriky 6 dávok, u rajčiakov 3 dávky nevyhoveli požiadavkám normy. Najčastejšie nedostatky boli v čerstvosti, zdravotnom stave – výskyt plesní a hniloby, otláčenín, chyby pokožky a nedostatky v označení.

2.2. Správne konanie

V roku 2011 bolo na RVPS právoplatne ukončených 31 správnych konaní voči subjektom podnikajúcim v sektore ovocia a zeleniny za porušenie zákona č.491/2001 o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami. Na základe porušenie tohto zákona boli právnym subjektom uložené pokuty vo výške 27 017,0 €. Pokuty boli uložené v hyper- a supermarketoch. Najviac správnych konaní bolo právoplatne ukončených na RVPS Poprad – 13 (10 200 €), RVPS Vranov nad Topľou – 7 (2 547 €) a RVPS Bratislava – 6 (12 000 €).

Prehľad uložených pokút

Tabuľka č. 87

Správne konanie na RVPS	Právoplatne ukončené	Pokuta €
Bratislava	6	12 000
Košice mesto	2	920
Martin	1	450
Nitra	1	500
Prešov	1	400
Poprad	13	10 200
Vranov nad Topľou	7	2 547
Spolu	31	27 017,0

2.3. Porovnanie počtu kontrol za roky 2007 až 2011

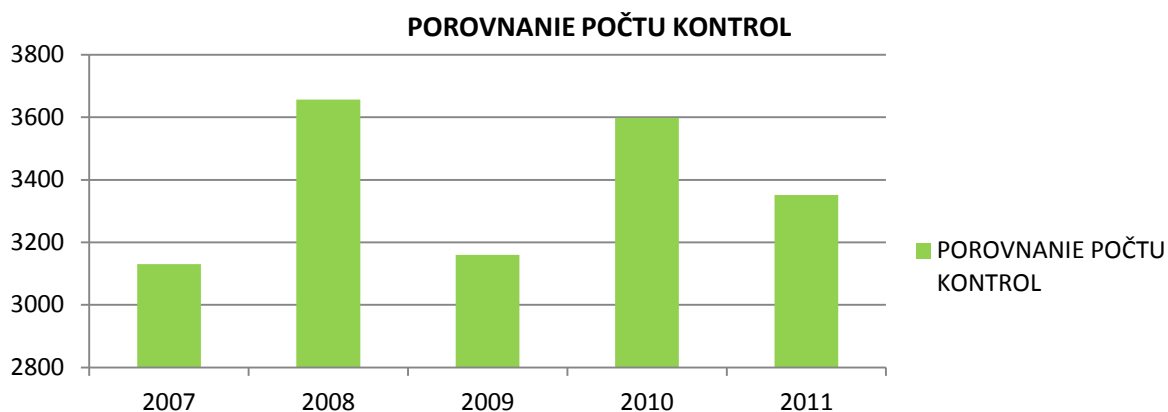
V roku 2011 prišlo k poklesu počtu kontrol oproti predošlému roku o 246 kontrol a nebol dosiahnutý počet kontrol z roku 2008. Počet kontrol zhody bol oproti predošlému roku nižší o 1 109 kontrol zhody, a nebol dosiahnutý počet ani z rokov 2008, 2009. Na jednu kontrolu vychádza v priemere 4,5 hodnotení na mieste. Počet nevyhovujúcich vzoriek bol 1 348, čo je oproti predošlému roku o 110 vzoriek viac, počet nedosiahol úroveň roku 2008. Porušenosť predstavuje 9 %. Nálezy o nezhode boli vydané na 140 219,54 kg, čo je zvýšenie oproti predošlému roku o 62 685,44, ale menej oproti rokom 2007 až 2009.

Porovnanie počtu kontrol v rokoch 2007 - 2011

Tabuľka č. 88

Miesto kontroly	Počet kontrol 2007	Počet kontrol 2008	Počet kontrol 2009	Počet kontrol 2010	Počet kontrol 2011
Prvovýroba	131	148	124	94	111
Veľkoobchod	351	470	395	469	478
Maloobchod	2 275	2 572	2 521	2 932	2 651
Iné	373	467	120	103	112
Spolu	3 130	3 657	3 160	3 598	3 352

Graf č.83

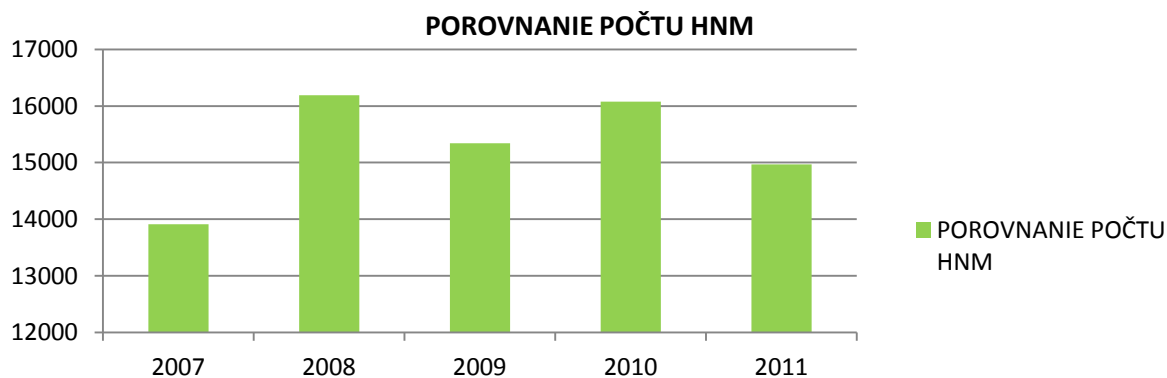

Porovnanie počtu hodnotení na mieste v rokoch 2007 - 2011

Tabuľka č. 89

Miesto kontroly	Počet HNM 2007	Počet HNM 2008	Počet HNM 2009	Počet HNM 2010	Počet HNM 2011
Prvovýroba	260	363	314	206	284
Veľkoobchod	1481	1 685	1614	1 763	1 763
Maloobchod	11 802	13 079	13070	13 905	12 681
Iné	368	1 063	346	201	238
Spolu	13 911	16 190	15 344	16 075	14 966

Graf č. 84

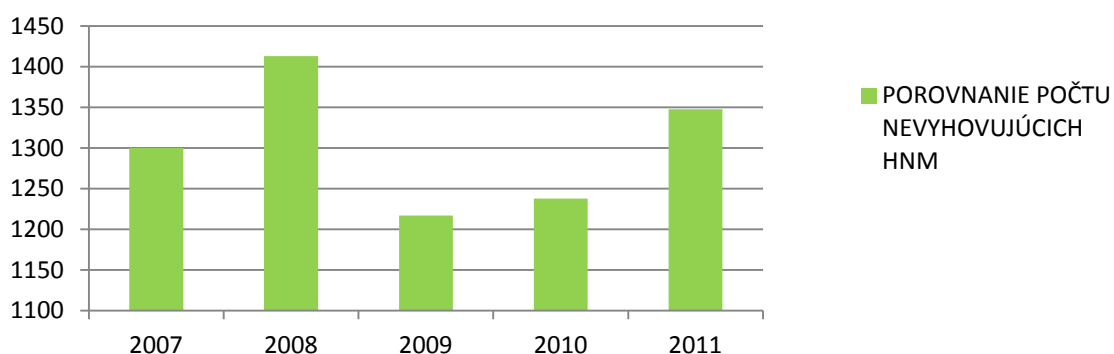
Porovnanie počtu nevyhovujúcich vzoriek pri hodnotení na mieste v rokoch 2007 - 2011

Tabuľka č. 90

Miesto kontroly	2007 Počet nevyh. HNM	2008 Počet nevyh. HNM	2009 Počet Nevyh. HNM	2010 Počet nevyh. HNM	2011 Počet nevyh. HNM
Prvovýroba	6	4	9	0	3
Veľkoobchod	92	75	83	54	53
Maloobchod	1 200	1 327	1122	1 181	1 291
Iné	2	7	3	3	1
Spolu	1 300	1 413	1217	1 238	1 348

Graf č. 85

POROVNANIE POČTU NEVYHOVUJÚCICH HNM

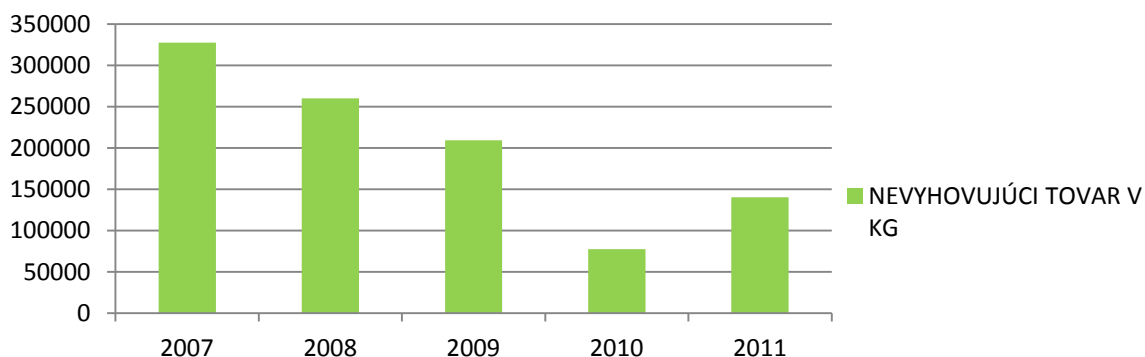
Porovnanie nevyhovujúceho množstva tovaru pri hodnotení na mieste v rokoch 2007 - 2011

Tabuľka č. 91

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
kg	327 531,62	259 835,9	209 091,21	77 534,10	140 219,54

Graf č. 86

NEVYHOVUJÚCI TOVAR V KG

2.4. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti oddelenia kontroly vína za rok 2011

V roku 2011 ŠVPS SR vykonávala kontrolu v zmysle zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve. V období od 1.1. 2011 do 31.12. 2011 bolo vykonaných 1217 kontrol, z toho 380 vo výrobných podnikoch, 416 kontrol v maloobchodných predajniach sudových vín, 230 kontrol v maloobchodných predajniach a 197 kontrol v reštauračných zariadeniach.

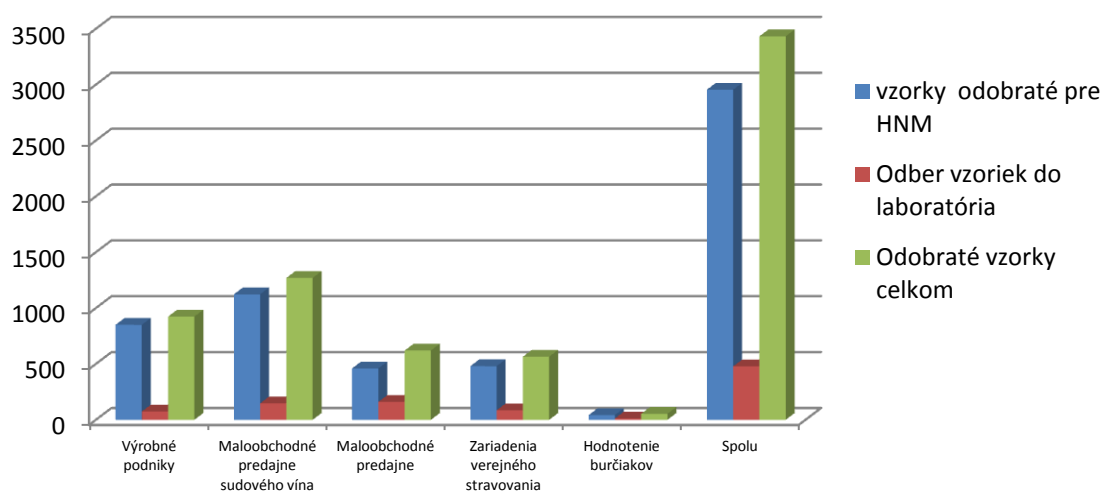
Počet vzoriek odobratých do laboratórií ŠVPÚ a hodnotených inšpektormi na mieste(HNM)

Tabuľka č. 92

Ukazovateľ	vzorky odobraté pre HNM	Odber vzoriek do laboratória	Odobraté vzorky celkom
Výrobné podniky	850	74	924
Maloobchodné predajne sudového vína	1123	147	1270
Maloobchodné predajne	460	160	620
Zariadenia verejného stravovania	480	85	565
Hodnotenie burčiakov	42	12	54
Spolu	2955	478	3433

Graf č. 87

Počet vzoriek odobratých do laboratórií ŠVPÚ a hodnotených inšpektormi na mieste(HNM)

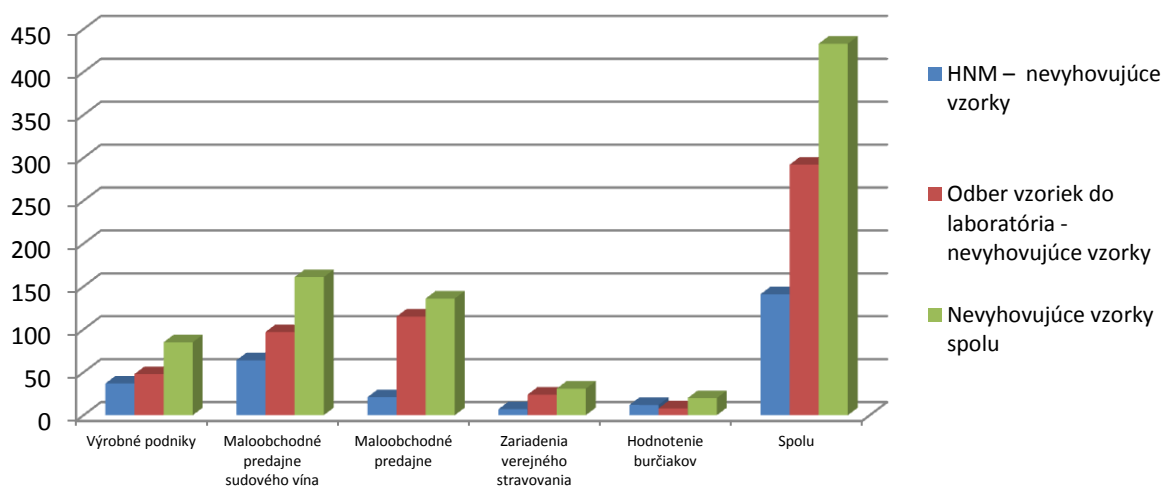
Prehľad nevyhovujúcich vzoriek vín

Tabuľka č. 93

Ukazovateľ	HNM – nevyhovujúce vzorky	Odber vzoriek do laboratória - nevyhovujúce vzorky	Nevyhovujúce vzorky spolu
Výrobné podniky	37	48	85
Maloobchodné predajne sudového vína	64	97	161
Maloobchodné predajne	21	115	136
Zariadenia verejného stravovania	7	24	31
Hodnotenie burčiakov	12	8	20
Spolu	141	292	433

Graf č. 88

Prehľad nevyhovujúcich vzoriek vín

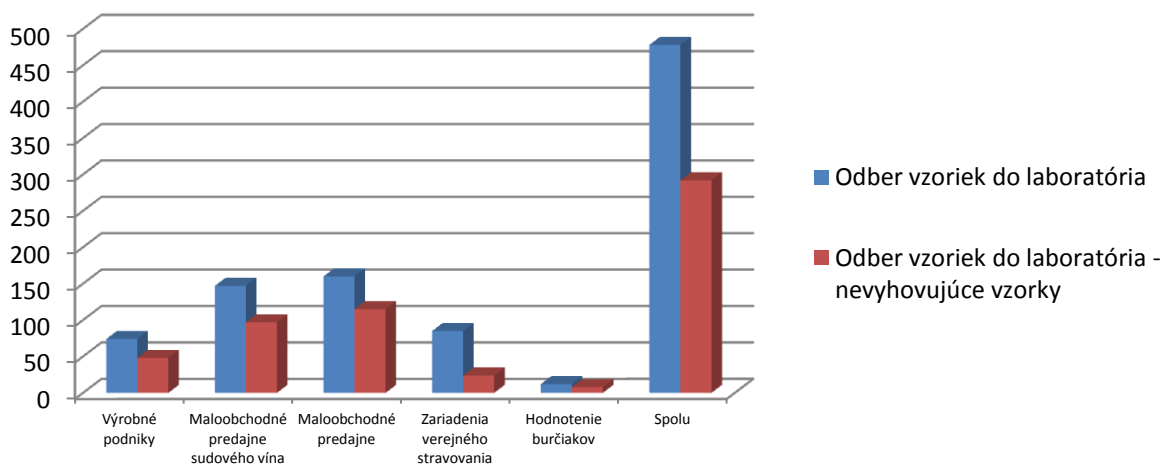
Prehľad porušenosti vzoriek odobratých do laboratórií ŠVPÚ

Tabuľka č. 94

Ukazovateľ	Odber vzoriek do laboratória	Odber vzoriek do laboratória - nevyhovujúce vzorky	Percentuálna porušenosť
Výrobné podniky	74	48	64,8 %
Maloobchodné predajne sudového vína	147	97	65,9 %
Maloobchodné predajne	160	115	71,8 %
Zariadenia verejného stravovania	85	24	28,2 %
Hodnotenie burčiakov	12	8	66,6 %
Spolu	478	292	61,1 %

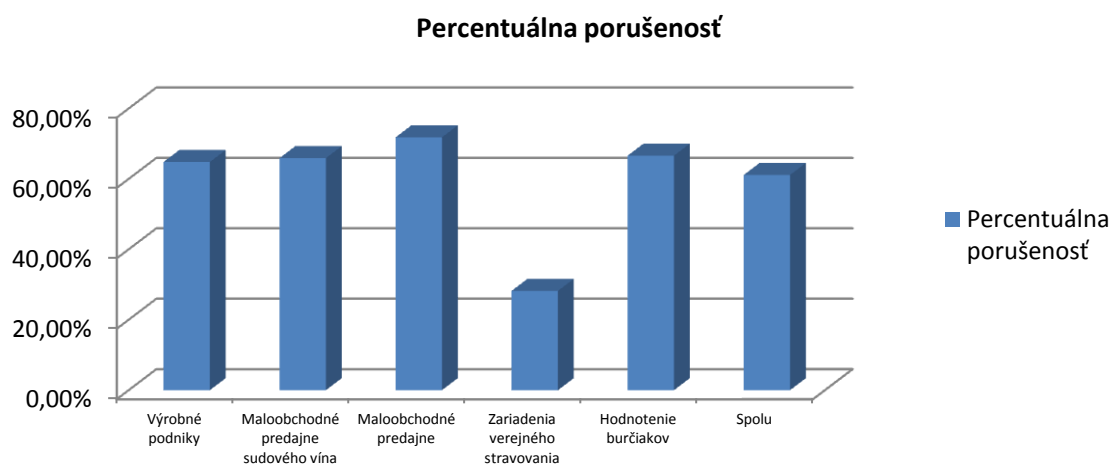
Graf č. 89

Prehľad porušenosti vzoriek odobratých do laboratórií ŠVPÚ

Graf č. 90

Prehľad porušenosti vzoriek odobratých do laboratórií ŠVPÚ v %

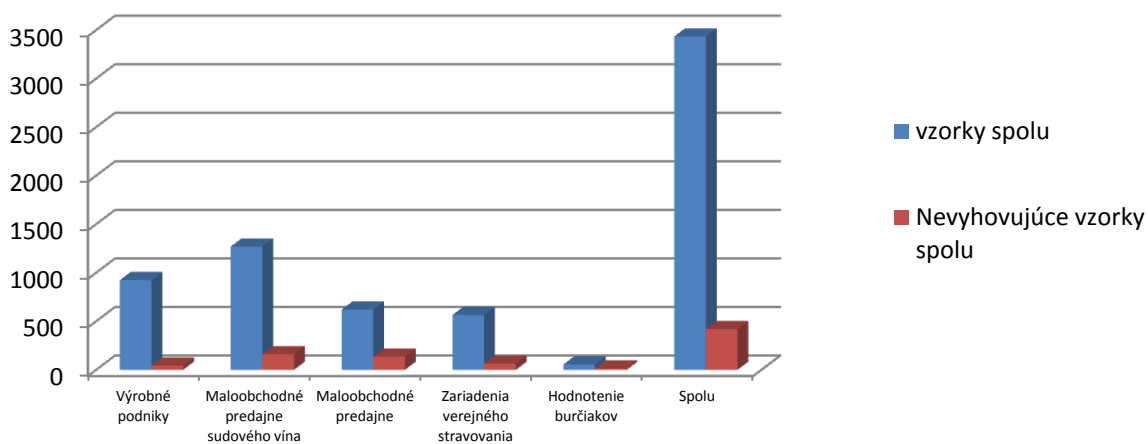
Percentuálne vyhodnotenie vzoriek hodnotených na mieste(HNM) a odobratých do laboratórií ŠVPÚ

Tabuľka č. 95

Ukazovateľ	vzorky spolu	Nevyhovujúce vzorky spolu	Podiel nevyhovujúcich vzoriek v %
Výrobné podniky	924	43	4,6
Maloobchodné predajne sudového vína	1270	161	12,6
Maloobchodné predajne	620	136	21,9
Zariadenia verejného stravovania	565	64	11,3
Hodnotenie burčiacok	55	15	27,7
Spolu	3434	419	19,5

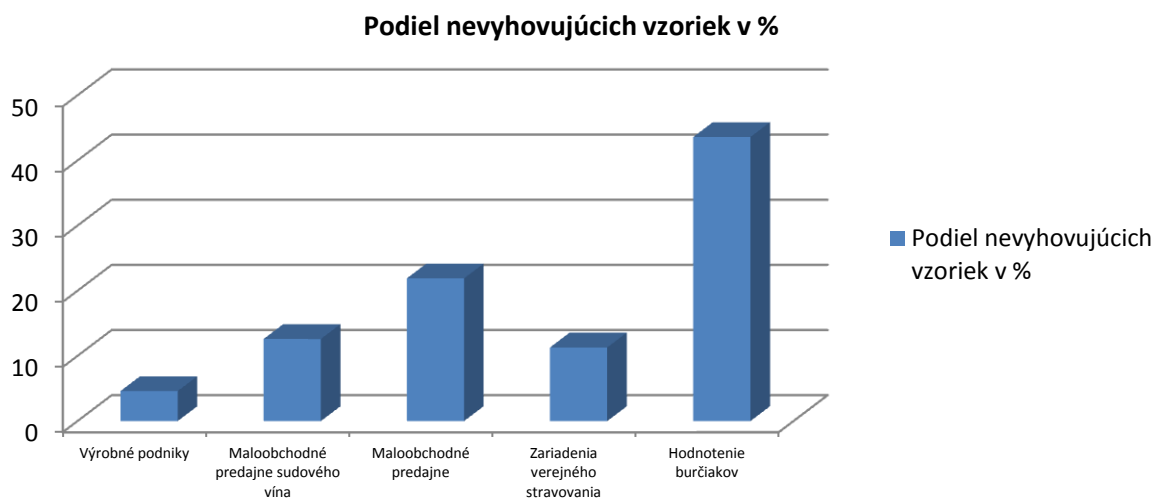
Graf č. 91

Percentuálne vyhodnotenie vzoriek hodnotených na mieste(HNM) a odobratých do laboratórií ŠVPÚ

Graf č. 92

Percentuálne vyhodnotenie vzoriek hodnotených na mieste(HNM) a odoberatých do laboratórií ŠVPÚ

Výrobné podniky

Vo výrobných podnikoch nevyhovovalo platným právnym predpisom celkom 43 vzoriek vín (6,2 %).

Zistené boli nedostatky v kvalite a označovaní vyrobeného vína. Najčastejšie nedostatky boli v nesprávnom označení údaju o obsahu alkoholu, zvyškového cukru, neuvedenie slovného údaju o obsahu oxidu siričitého a chybného označenia proveniencie.

V sensorickom hodnotení boli zistené nedostatky hlavne v nečistej vôni po oxidácii, jablčno-mliečnej fermentácii a v analytických znakov obsah oxidu siričitého a obsah kyseliny octovej a prekročený limit kyseliny sorbovej.

Maloobchodné predajne sudového vína

V maloobchodných predajniach sudových vín nevyhovovalo platným právnym predpisom celkom 161 (12,6 %) vzoriek vín.

Nedostatky boli zistené v sensorických znakov hlavne vo vôni a chuti.

Najčastejšie nedostatky v označovaní sudových vín boli neuvádzanie triedy kvality na vývesných tabuliach, neuvádzanie plného označenia predajných nádob, neúplne sprievodné doklady, neuvádzanie obsahu zvyškového cukru a neuvádzanie obsahu alkoholu v obj. %, uvádzanie klamlivého označenia t.j. vína bez zemepisného označovania boli označované názvami vinohradníckych oblastí Slovenska.

Maloobchodné predajne

V maloobchodných predajniach nevyhovovalo platným právnym predpisom celkom 136 (21,9 %) vzoriek vín.

Najvýraznejšie nedostatky boli v predávaných zahraničných vínach, pri kontrole predaja vín boli v označení nesprávneho údaju o obsahu alkoholu; o fľašovateľovi a dovozcovi. Nedostatky boli i v neuvádzaní slovného údaju o fľašovateľovi. Zavádzajúce označovanie vín –vína naffašované v Českej republike s uvedenou provenienciou Slovensko. Uvedené vína boli okamžite stiahnuté z predaja.

Zariadenia verejného stravovania – reštauračné zariadenia

nevyhovovalo platným právnym predpisom celkom 64 (11,3 %) vzoriek vín. Najčastejším nedostatkom zahraničných vín bolo neuvedenie údajov v slovenskom jazyku na etikete spotrebiteľských balení.

Burčiak

ŠVPS SR vykonala kontrolu burčiakov v zmysle zákona NR SR č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve so zameraním sa na kvalitu a prípadné falšovanie predávaných burčiakov. Pri hodnotení na mieste boli hlavné nedostatky v označení výrobcu na výveske pri predaji. Odobraté vzorky burčiakov do laboratória vykazovali 86% porušenosť (zvýšený prídavok cukru vo všetkých vzorkách). Celkove platným právnym predpisom nevyhovovalo 15 (27,3%) vzoriek burčiakov.

Nedostatky v hygiene a dodržiavaní systému HACCP

Vo výrobných prevádzkach bola pri výrobe vína najčastejším nedostatkom nedodržiavanie hygienického plánu HACCP a evidencia CP, CCP bodov pri kontrole zdravotných rizík počas výroby.

Maloobchodné predajne so sudovým vínom

V prevádzkovej hygiene a skladovaní hotových výrobkov boli nedostatky v predajniach sudových vín, a to v čistote predajných nádob a v použití nevhodných nádob pri predaji vína v sudovej forme. Nedostatočné alebo žiadne chladenie skladových nádob so sudovým vínom v letných mesiacoch.

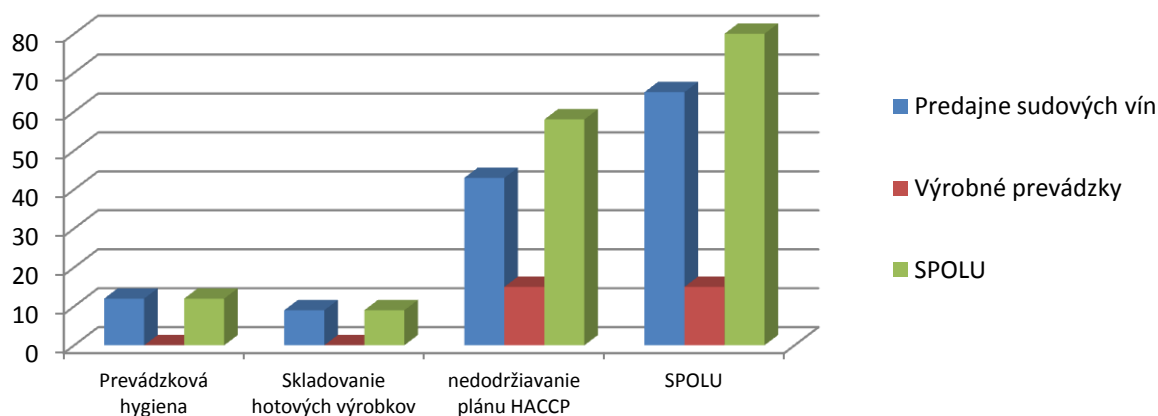
Nedostatky v prevádzkovej hygiene

Tabuľka č. 96

Nedostatky v počte zistení	Predajne sudových vín	Výrobné prevádzky	SPOLU
Prevádzková hygiena	12	0	12
Skladovanie hotových výrobkov	9	0	9
Nedodržiavanie plánu HACCP	43	15	58
SPOLU	65	15	80

Graf č. 93

Nedostatky v prevádzkovej hygiene

3. Kontrola klasifikácie jatočného hovädzieho dobytká a ošípaných 2011

Kontrola klasifikácie jatočných tiel hovädzieho dobytká a ošípaných sa vykonávala v roku 2011 na celom území Slovenskej republiky na 115 bitúnkoch. Klasifikácia jatočných tiel HD a ošípaných je povinná, musia ju vykonávať všetky bitúnky v Slovenskej republike.

Povinnosť kontroly výkonu klasifikácie JOT stanovujú NR č.1234/2007 a NK 1249/2008. Inšpekčnú skupinu tvorili v roku 2011 3 autorizovaní inšpektori ŠVPS SR.

Z celkového počtu bitúnkov v roku 2011:

- a) 54 pre hovädzí dobytok
 - kapacita porážania viac ako 75 ks hovädzieho dobytká za týždeň - 6 bitúnkov,
 - kapacita porážania menej ako 75 ks hovädzieho dobytká za týždeň - 48 bitúnkov.
- b) 61 pre ošípané:
 - kapacita porážania viac ako 200 ks za týždeň - 19 bitúnkov,
 - kapacita porážania menej ako 200 ks za týždeň – 42 bitúnkov.

Frekvencia kontrol vo veľkokapacitných bitúnkoch je 8 kontrol ročne pre obidve skupiny, nízkokapacitné bitúnky HD majú stanovenú frekvenciu 4 kontroly ročne a nízkokapacitné bitúnky pre ošípané 2 kontroly ročne.

V roku 2011 bolo vykonaných spolu 383 kontrol klasifikácie JOT HD a ošípaných, čo je o 93 kontrol menej ako je minimálny počet kontrol, ktorý stanovuje NK č. 1249/2008. Oproti roku 2010 sa zvýšilo percento vykonaných kontrol u HD o 7,3% a pri ošípaných o 6,3% napriek tomu, že celkový počet vykonaných kontrol sa znížil. Zvýšenie percentuálneho vyjadrenia kontrol spôsobila zvýšená frekvencia kontroly, nakoľko počet bitúnkov vykonávajúcich porážku hovädzieho dobytká a ošípaných poklesol o 28 prevádzok.

Najčastejšie chyby pri kontrolách v roku 2011 boli najmä:

- nadhodnocovanie či podhodnocovanie tried mäsitosti a pretučnenosti,
- opracovanie jatočného tela nezodpovedalo štandardnej úprave
- chýbajúce kalibrácie váh,
- klasifikačné protokoly neboli k dispozícii
- neodosielanie protokolov o klasifikácii do Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat
- nečitateľné označenie na jatočných telách,
- chýbajúce kalibrácie prístrojov pre klasifikáciu ošípaných
- neoznačovanie resp. nesprávne označovanie jatočných tiel HD a ošípaných
- nevykonávanie dennej kontroly prístrojov pre klasifikáciu ošípaných
- nesprávne použitá regresná rovnica pre klasifikáciu ošípaných
- nesprávne použitá metóda pre klasifikáciu ošípaných

Kontrola klasifikácie HD - rok 2011

Tabuľka č. 97

Hovädzí dobytok	Počet bitúnkov	Frekvencia kontrol za rok podľa NK č.1249/2008	Minimálny počet kontrol za rok	Skutočný počet kontrol za rok 2011	% plnenia
------------------------	-----------------------	---	---------------------------------------	---	------------------

Nízkokapacitný	48	4	192	177	92,2
Veľkokapacitný	6	8	48	29	60,4
SPOLU	54		240	206	85,8

Nízkokapacitný bitúnok = porážka menej ako 75 ks HD za týždeň

Veľkokapacitný bitúnok = porážka viac ako 75 ks HD za týždeň

Kontrola klasifikácie ošípané - rok 2011

Tabuľka č. 98

Ošípané	Počet bitúnkov	Frekvencia kontrol za rok podľa NK č.1249/2008	Minimálny počet kontrol za rok	Skutočný počet kontrol za rok 2011	% plnenia
Nízkokapacitný	42	2	84	117	139,3
Veľkokapacitný	19	8	152	60	39,5
SPOLU	61		236	177	75,0

Nízkokapacitný bitúnok = porážka menej ako 200 ks ošípaných za týždeň

Veľkokapacitný bitúnok = porážka viac ako 200 ks ošípaných za týždeň

4. Delegované činnosti

V zmysle Dohody o delegovaných činnostiach medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (PPA) a ŠVPS SR vykonáva ŠVPS SR delegované kontrolné činnosti pre potreby PPA na účely uplatňovania Spoločnej organizácie trhu EÚ.

Z rozsahu delegovaných činností sa v roku 2011 vykonali kontroly v nasledovných oblastiach organizácie trhu :

1. cenové spravodajstvo

3. kvalita rajčiakov a hotového výrobku z rajčiakov

1. V roku 2011 sa vykonávalo cenové spravodajstvo v nasledujúcich subjektoch:
 - Hortim SK s.r.o.,
 - Čeroz Slovensko s.r.o.,
 - **Reprezentatívny trh produkcie od pestovateľov– pestovatelia zeleniny v regióne Komárno, Nové Zámky**

Kontroly sa vykonávali v súlade so zákonom č.543/2007 a Usmernením MP SR č.36/2004.

2. Kontrola bola zameraná na zistenie uplatniteľných noriem minimálnej kvality rajčiakov a výrobkov z nich a zahŕňala:

- preverenie dodržania minimálnych požiadaviek na kvalitu rajčiakov dodaných na spracovanie

- kontrolu dokladov a preverenie dodržania minimálnych požiadaviek na kvalitu hotových výrobkov z rajčiakov
- odbery vzoriek a ich doručenie na analýzy do laboratória ŠVPÚ SR

v kontrolovaných subjektoch:

- **DRUTOMA družstvo Kolárovo**
- **Odbytové družstvo ZEM Tvrdošovce**
- **Odbytové družstvo producentov rajčín , Dvory nad Žitavou**
- **ZPD-Zeleninársko potravinárske družstvo Dvory nad Žitavou**
- **Poľnohospodárske družstvo Tvrdošovce**
- **KOLAGREX Int., spol.s.r.o., Kolárovo**

Kontroly boli vykonané v súlade s Nariadením Rady (ES) č. 1234/2007, Nariadením Komisie (ES) č.1764/1986 , Nariadením Komisie (ES) č.217/2002.

4.1. Vzdelávacie aktivity

Odbor organizácie trhu v zmysle schváleného Národného plánu vzdelávacích aktivít ŠVPS SR realizoval v roku 2011 tieto vzdelávacie aktivity:

Ovocie a zelenina, delegované činnosti – autorizovaní inšpektori

23. – 24.3. 2011

Miesto: IVVL Košice

NK (ES) č. 1580/2007, príloha I, časť B, časť 4: Obchodná norma pre šaláty, endíviu a eskariol, Norma UN/ECE FFV – 02 pre obchodnú kvalitu marhúľ, Norma UN/EC E FFV – 15 týkajúca sa kontroly obchodnej kvality uhoriek, Program školské ovocie a kontroly v programe,

13. – 14.12. 2011

Miesto: IVVL Košice

Obchodná norma ES pre citrusové plody – zmena, norma EHK/OSN pre pestované huby, uhorky, delegované činnosti pre PPA

Inšpektori v prípravnom vzdelávaní

30. máj – 2. jún 2011

Miesto: Dudince

OOT - jeho úloha a činnosti, Základy záhradníctva - agrotechnika a jej vplyv na kvalitu ovocia a zeleniny, Pozberové technológie, technológie skladovanie ovocia a zeleniny, Medzinárodné normy kvality - EHK/OSN, Codex Alimentarius, OECD

29. – 30.9. 2011

Miesto: Dudince

Vykonávacie predpisy v sektore OZ, všeobecná norma kvality, špecifické normy: citrusové plody, jablká, hrušky, rajčiaky, šaláty, praktické hodnotenie podľa noriem

28. – 30. 11. 2011

Miesto: Dudince

Špecifické normy kvality – paprika, broskyne a nektarinky, kivi, stolové hrozno, jahody, normy kvality EHK/OSN pre : mrkva, kapusta, cesnak, cibuľa

Víno – špecializovaní inšpektori

14.-15.2. 2011

Miesto: Modra

Víno a vinárske produkty (Vysledovateľnosť vína u výrobcov, spracovanie vedľajších vinárskych produktov, správne konania, opatrenia pri stiahnutí vín z predaja, účinnosť kontroly inšpektorov)

18.-19. 5. 2011

Miesto: Dudince

Červené víno a taníny, nepovolené enologické postupy pri výrobe vín SNIF NMR, ,

5- 6. 12. 2011

Miesto: Modra

Hodnotenie žltých vín, fortifikovaných, korenených vín a výrobkov vyrobených z vedľajších produktov počas výroby vína

16. ročník medzinárodného školiaceho kurzu OECD „Harmonizácia hodnotenia kvality ovocia a zeleniny“

21. – 23.6. 2011

Miesto: Mojmírovce

Program kurzu:

Prezident Schémy OECD (István Ecsedi) informoval účastníkov kurzu o najnovšom vývoji v Schéme OECD a vedúci Pracovnej skupiny pre integrovaný koncept kvality (Lajos Németh) prezentoval prácu na príručke OECD pre integrovaný koncept kvality.

V časti venovanej prezentovaniu inšpekčných služieb odzneli prezentácie:

1. *Informácia o pokroku v období 3 rokov od prijatia za člena Schémy OECD*
Keňa, Hilda Miranyi
2. *Predstavenie inšpekčnej služby – AGECONTROL*
Taliansko, Carla Magarotto
3. *Informácia o projekte UNIDO/MOTI Capacity Building , ktorý nominuje PPRSD ako uznanú kompetentnú autoritu v oblasti záhradníctva vo vzťahu k EÚ*
Ghana, Nicholina Badu – Kotei

Posledný deň kurzu bol celý blok prednášok zameraný na medzinárodné normy a privátne normy a ich vzájomný vzťah:

1. *GLOBAL GAP – skúsenosti Slovenska SR, Martin Calek*
2. *Uplatňovanie privátnych a medzinárodných noriem v praxi – výhody a problémy, Nemecko, Baerbel Jakobs*
3. *Úloha pestovateľskej technológie pri formovaní kvality úrody, SR, Oleg Paulen*
4. *Čo je pridaná hodnota kvality a kto ju využíva, Holandsko, Mat Kersten*
5. *Privátne normy versus medzinárodné normy , USA/ SR Dorian LaFond/ Viera Baričičová*

Súčasťou kurzu bola návšteva firmy Boni Fructi, Dunajská Lužná.

Medzinárodného kurzu sa zúčastnilo 75 zástupcov inšpekčných služieb pre kontrolu kvality ovocia a zeleniny, zástupcov obchodu a odbornej verejnosti z 11 krajín (Maďarsko,

Malta, Česká republika, Rakúsko, Holandsko, Keňa, Ghana, Chorvátsko, Nemecko, Taliansko a Slovenská republika). OECD zastupoval prezident Schémy pre uplatňovanie medzinárodných noriem kvality pre ovocie a zeleninu István Ecsedi.

Súkromný sektor bol reprezentovaný spoločnosťami Tesco, Agro-milk, Billa a Kaufland zo Slovenskej a Českej republiky.

Odborná verejnosť bola reprezentovaná zástupcom Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre.

Vďaka podpore UNIDO, kaštieľa Mojmirovce a ŠVPS SR bolo umožnené zúčastniť sa kurzu 2 zástupcom inšpekčnej služby PPRSD z Ghany.

Účastníci kurzu úspešne absolvovali záverečný test hodnotenia kvality pre prezentované plodiny a prevzali certifikát o absolvovaní kurzu od ústredného riaditeľa ŠVPS SR, Prof. Jozefa Bíreša počas slávnostnej recepcie podávanej MPRV SR.

VINUM SUPERBUM 2011

ŠVPS SR zorganizovala 3. ročník súťažnej výstavy vín slovenských výrobcov – VINUM SUPERBUM 2011 v priestoroch Agrokomplex Nitra pri príležitosti medzinárodného veľtrhu AGROSALÓN 2011 a GARDENIA 2011. Cieľom výstavy je podpora rozvoja slovenského vinohradníctva a vinárstva. Spoluorganizátormi boli Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre a Agrokomplex – výstavníctvo Nitra Vystavovaných bolo 555 vzoriek vín, ktoré dodalo 157 vystavovateľov z celého Slovenska. Vína boli hodnotené v 11 päťčlenných komisiách zložených s popredných vinárskych odborníkov. Vína boli zaradené v 7 súťažných kategóriách. Celkovo bolo udelených 7 šampiónov, 2 veľké zlaté medaile, 39 zlatých a 130 strieborných medailí. Súťažilo sa aj o najlepší design fľaše a etikety a o najlepšie dotvorenie vinárskeho komplexu.

Laboratórna diagnostika

Laboratórnu diagnostiku vykonávali v rámci úradnej kontroly v oblasti ochrany zdravia zvierat a potravín, surovín a krmív od 1.1.2011 do 31.12.2011 3 ŠVPÚ a 1 ŠVÚ. Spolu na týchto ústavoch pracovalo v roku 2011 326 pracovníkov, z toho 151 vysokoškolsky vzdelaných, 135 stredoškolsky vzdelaných a 40 pomocného personálu.

1. Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- na vyšetrovanie salmonel,
- vykonávanie rádiologických kontrol životného prostredia, tak ako sú definované v Technickej správe Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu vrátane vzoriek vstupných a výstupných surovín, polotovarov a hotových produktov poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva ako aj základné prvky životného prostredia,
- monitorovanie prítomnosti hormonálnych látok, ich rezíduí v živých zvieratách a v

- jednotlivých produktoch (matriciach) živočíšneho pôvodu,
- analýzy produktov rastlinného pôvodu na obsah rezíduí pesticídov, N-nitrozamínov, 3-MCPD, solanínu, ako jediný ústav vyšetroval tabak a tabakové výrobky, vykonával rozbory pre zistenie falšovania liehu.
- spoluprácu s Colným laboratóriom v prípade stanovení falšovania liehu a vína pri vykonávaní špecializovaných cielených kontrol.

V rámci ústavu sú tieto národné referenčné laboratóriá a referenčné laboratóriá:

1. Národné referenčné laboratórium pre organochlórované látky, organofosfáty, karbamáty a pyretroidy, nesteroidné a protizápalové lieky a niektoré zakázané látky – metronidazol, ronidazol, dimetridazol - A6
2. Národné referenčné laboratórium chorôb hydiny (infekcia Salmonella spp. a infekcie Mycoplasma gallisepticum a Mycoplasma meleagridis)
3. Národné referenčné laboratórium salmonelóz
4. Národné referenčné laboratórium pre monitoring obsahu cudzej vody v hydinovom mäse
5. Národné referenčné laboratórium pre parazity (najmä Trichinella, Echinococcus a Anisakis)
6. Národné referenčné laboratórium pre pesticídy v potravinách živočíšneho pôvodu
7. Národné referenčné laboratórium pre pesticídy v ovocí a zelenine
8. Národné referenčné laboratórium pre metódy stanovenia jednotlivých rezíduí pesticídov
9. Národné referenčné laboratórium pre pesticídy v cereáliách a krmivách
10. Referenčné laboratórium pre toxoplazmózu
11. Národné referenčné laboratórium pre tuberkulózu (M. bovis) a iné mykobakteriózy zvierat
12. Národné referenčné laboratórium pre tieto látky: stilbény, deriváty stilbénov a ich soli a estery, steroidy, laktóny kyseliny rezorcylovej vrátane zeranolu, betaagonisti
13. Referenčné laboratórium rádiometrie a rádiológie
14. Národné referenčné laboratórium pre mlieko a mliečne výrobky
15. Referenčné laboratórium pre kvalitatívne ukazovatele v mäse a mäsových výrobkoch

V priebehu roka bola väčšina odborných činností sústredená na 1 pracovisku – Botanická 17 v Bratislave. Detašované pracovisko v Nitre vykonávalo iba úlohy súvisiace s činnosťou Národného referenčného laboratória pre mlieko a mliečne výrobky.

2. Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- oblasť listérií a kampylobakterov a verotoxinogénnych E. coli,
- analýzy rezíduí antibiotík podľa 2377/90 EC vrátane použitia screeningových a post screeningových metód,
- analýzy aditívnych látok v potravinách (farbivá, konzervačné látky, sladidlá, iné povolené prídavné látky), analýzy morských biotoxínov, analýzy PAHs,
- analýzy medu na rezíduá ATB,
- analýza na úseku chorôb rýb, produktov rybolovu a chorôb kôrovcov

- analýzy GMO v potravinách

V rámci ústavu sú nasledovné národné referenčné laboratóriá a referenčné laboratóriá:

1. Národné referenčné laboratórium pre choroby rýb
2. Národné referenčné laboratórium pre monitorovanie vírusovej a bakteriálnej kontaminácie lastúrníkov
3. Národné referenčné laboratórium pre sledovanie morských biotoxínov
4. Národné referenčné pre antimikrobiálnu rezistenciu
5. Národné referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá
6. Národné referenčné laboratórium pre Campylobacter
7. Národné referenčné laboratórium pre Listeria monocytogenes
8. Národné referenčné laboratórium pre Escherichia coli, vrátane verotoxín produkujúcich E.coli /VTEC/
9. Národné referenčné laboratórium pre koagulázopozitívne stafylokoky vrátane Staphylococcus aureus
10. Národné referenčné laboratórium pre antibakteriálne látky, (tetracyklíny, sulfonamidy, quinolóny) a iné farmakologicky aktívne látky, farbivá a niektoré zakázané látky (B1, B2f, B3e, A6 – chloramfenikol, nitrofurány)
11. Národné referenčné laboratórium pre polycyklické aromatické uhľovodíky
12. Referenčné laboratórium chorôb včiel a zdravotnej nezávadnosti včelích produktov
13. Referenčné laboratórium pre infekčnú epididymitídu baranov
14. Referenčné laboratórium pre diagnostiku vírusov v potravinách
15. Referenčné laboratórium pre pôvodcu zoonózy Yersinia sp.
16. Národné referenčné laboratórium chorôb kôrovcov

3. Štátny veterinárny ústav Zvolen

Vykonával analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat.

Špecializoval sa najmä na:

- úlohy monitorovania chorôb zvierat a preventívnu kontrolu prenosných ochorení a ich diagnostiku
- spoluprácu pri vypracovaní národných programov ozdravovania pre jednotlivé druhy zvierat
- vykonávanie epidemiologických štúdií, ochorení zvierat v rámci ozdravovacích, eradikačných a kontrolných programov ako i programov monitorovania - besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, zhubnej katarálnej horúčky oviec, transmisívnych spongiformných encephalopatií u hovädzieho dobytku a oviec apod.
- zhromažďovanie údajov národnej databanky výskytu -klasického moru ošípaných u domácich ošípaných u diviakov, besnoty u domácich a voľnežijúcich zvierat, bovinej spongiformnej encefalopatie, scrapie a genotypizácie oviec

V rámci ústavu sú nasledovné národné referenčné laboratóriá a referenčné laboratóriá:

1. Národné referenčné laboratórium klasického moru ošípaných
2. Národné referenčné laboratórium afrického moru ošípaných

3. Národné referenčné laboratórium pseudomoru
4. Národné referenčné laboratórium moru hydiny
5. Národné referenčné laboratórium brucelózy
6. Národné referenčné laboratórium enzootickej bovinnej leukózy
7. Referenčné laboratórium Aujeszkého choroby
8. Národné referenčné laboratórium besnoty
9. Národné referenčné laboratórium vezikulárnej choroby ošípaných
10. Referenčné laboratórium Infekčnej bovinnej rinotracheitídy/Infekčnej pustulárnej vulvovaginitídy
11. Národné referenčné laboratórium prenosných spongiformných encefalopatií
12. Národné referenčné laboratórium afrického moru koní
13. Národné referenčné laboratórium zhubnej katarálnej horúčky oviec a hovädzieho dobytká
14. Národné referenčné laboratórium choroby koní okrem moru koní

4. Štátny veterinárny a potravinový ústav Košice

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat.

Špecializoval sa najmä na:

- vykonávanie analýz podľa národného programu kontroly na stanovenie prítomnosti dioxínov, furánov, dioxinom podobných PCB vo vybraných potravinách,
- vykonávanie analýz chemických prvkov a ťažkých kovov
- analýzy mykotoxínov,
- skúšanie krmív živočíšneho a rastlinného pôvodu, v tejto oblasti je dôležitá diagnostika prítomnosti živočíšnych proteínov v krmivách,

V rámci ústavu sú nasledovné národné referenčné laboratóriá a referenčné laboratóriá:

1. Národné referenčné laboratórium pre chemické rizikové prvky, mykotoxíny, antihelminτικά, antikokcidiká, sedatíva a tyreostatiká
2. Národné referenčné laboratórium pre ťažké kovy
3. Národné referenčné laboratórium pre mykotoxíny
4. Národné referenčné laboratórium pre živočíšne proteíny v krmivách
5. Národné referenčné laboratórium pre dioxíny a PCB

Z údajov z laboratórneho vyšetrenia v ŠVPÚ vypracovali pracovníci odboru laboratórnej diagnostiky tieto súhrnné správy

- Vyhodnotenie monitoringu dioxínov, furánov a PCB v potravinách za rok 2010, spracovanie a databázy v predpísanom formáte pre EFSA
- Správa o kontrole rezíduí pesticídov v potravinách za rok 2010 (spracovaná 2x: 1x pre potreby EFSA v predpísaných formátoch a rozsahu a 1x pre MP SR s podrobným komentárom k výsledkom)
- Vyhodnotenie diagnostickej činnosti veterinárnych laboratórií za rok 2010
- Vyhodnotenie činnosti národných referenčných a referenčných laboratórií za rok 2010
- Správa o trendoch a zdrojoch zoonóz, pôvodcov zoonóz a ich antimikrobiálnej

rezistencii za rok 2010, ktorá bola zaslaná do Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín

- Správa o zoonózach a pôvodcoch zoonóz v potravinách, krmivách a u zvierat na veterinárnom úseku za rok 2010
- Správa o činnosti systému RASFF v Slovenskej republike za rok 2010.
- Vyhodnotenie monitoringu trichinelózy líšok

Účasť na odborných podujatiach

Pracovníci odboru pripravili príspevky, ktoré boli prezentované v roku 2011 na odborných konferenciách z rôznych oblastí:

- **Pesticídy a ich rezíduá v potravinách**
- **Kontrola rezídií pesticídov v potravinách na ŠVPS SR**
- **Legislatíva upravujúca dioxíny, furány, DL PCB a NDL PCB**

Účasť na rokovaníach pracovných skupín pri Európskej komisii

Ing. Mária Matušová sa zúčastňovala odborných rokovaní ako:

- člen Výboru expertov EK – pracovná skupina pre poľnohospodárske kontaminanty
- člen Výboru expertov EK – pracovná skupina pre priemyselné a environmentálne kontaminanty
- člen Výboru expertov EK – pracovná skupina pre POPs v potravinách
- národný expert – člen pracovnej skupiny EFSA siete pre monitoring rezídií pesticídov

MVDr. Marta Bedriová sa zúčastňovala odborných rokovaní ako:

- člen Task Force pre zber dát o zoonózach Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín za účelom zlepšovania a harmonizácie monitoringu zoonóz.
- člen Task Force pre hlásenie antimikrobiálnej rezistencie Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín
- člen pracovnej skupiny pre antimikrobiálnej rezistencie v rámci DG SANCO

Ing. Viola Szarková, Mgr. Peter Harmat - účasť na rokovaní pracovnej skupiny pre rýchly systém varovania pre potraviny a krmivá

Prehľad pracovných porád a školení

- 3 x porady s pracovníkmi ŠVPÚ
- 3 x porady s inšpektormi RVPS a pracovníkmi ŠVPÚ v Bratislave ku kontrole rezídií pesticídov v potravinách na rok 2011
- Viaceré porady na MPRV SR k problematike zasielaniu databáz za SR do EFSA a ďalšie porady k príprave stanovísk k návrhom harmonizovaným limitom pre kontaminanty v potravinách (PCB, ochratoxín A a pod.)

Zabezpečovanie Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá

V roku 2011 sa uskutočnili zmeny v zabezpečovaní systému na úrovni Európskej komisie:

- Po vstupe Nariadenia komisie (EÚ) č.16/2011 do platnosti sa zmenila klasifikácia oznámení (podrobnosti sú uvedené v tabuľke č.1).
- Každý člen siete sám rozhoduje, do ktorého typu zaradí zasielané oznámenie v zmysle Nariadenia komisie (EÚ) č.16/2011.
- Kontaktného miesta EK v rámci štruktúry DG SANCO bolo z útvaru (generálneho riaditeľstva) *E - Safety of the food chain, E2 - Food hygiene, Alert system and Training*

presunutú na útvar (generálne riaditeľstvo) G4 - „*Veterinary and international affairs – Food, Alert system and training*“.

Tabuľka č. 98

	<p>Varovné oznámenia (rok/číslo) <i>je oznámenie rizika, ktoré si vyžaduje alebo by si mohlo vyžadovať rýchle konanie v inej členskej krajine</i></p>
	<p>Informatívne oznámenia nevyžadujúce si ďalší postup (rok/číslo) <i>je informatívne oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>sa vyskytuje iba v oznamujúcej členskej krajine alebo</i> ➤ <i>nebol uvedený na trh alebo</i> ➤ <i>už nie je na trhu</i> <p>Informatívne oznámenia vyžadujúce si ďalší postup (rok/číslo) <i>je informatívne oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý sa uvádza alebo sa môže uvádzať na trh v inej členskej krajine</i></p>
	<p>Oznámenie o zamietnutí na hraničnom prechode (rok/písmeno) <i>je oznámenie o zamietnutí dávky kontajnera alebo nákladu potravín alebo krmív podľa článku 50 ods.3 písm. c) nariadenia (ES) č.178/2002</i></p>

5. Činnosť Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá na Slovensku v roku 2011

Do systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá boli v roku 2011 začlenené tieto subjekty úradnej kontroly:

- ŠVPS SR - kontaktné miesto
- 8 KVPS
- 40 RVPS
- 3 hraničné inšpekčné stanice (letisko Bratislava, Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou)
- Úrad verejného zdravotníctva SR
- 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva
- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
- v krízových situáciách sa do siete zapájajú aj MPRV SR a MZ SR

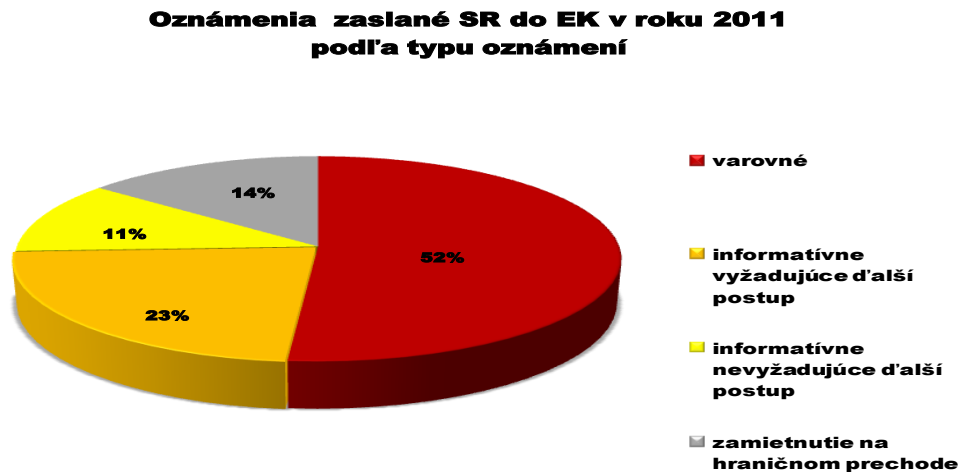
V roku 2011 zaslalo kontaktné miesto SR do systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (Rapid Alert System for Food and Feed, ďalej len „RASFF“) 35 oznámení.

Z nich bolo 18 posúdených ako varovné, 12 ako informatívne a 5 bolo oznámení o zamietnutí na hraničnom prechode.

Zastúpenie jednotlivých oznámení vyjadruje graf č.94.

Graf č. 94

Oznámenia zaslané SR do EK v roku 2011 podľa typu oznámení

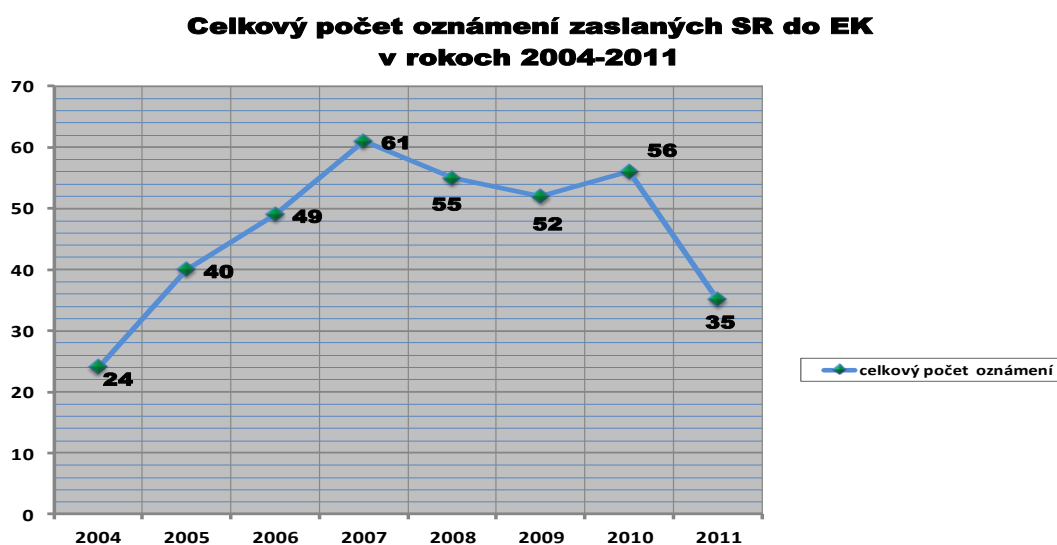

Najväčší podiel tvorili výrobky **rastlinného pôvodu** (28 oznámení t.j. **80%**), výrobky **živočíšneho pôvodu** (4 oznámenia t.j. **11,4 %**).

V roku 2011 počet zaslaných oznámení výrazne poklesol v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. Bolo to spôsobené tým, že na zistené riziká v kontrolovaných výrobkoch boli uplatňované kritéria v zmysle nového Nariadenia komisie č.16/2011. Prehľad o počte oznámení, ktoré Slovensko zaslalo v období rokov 2004 až 2011 znázorňuje graf č.95:

Graf č. 95

Celkový počet oznámení zaslaných SR do EK v rokoch 2004 až 2011

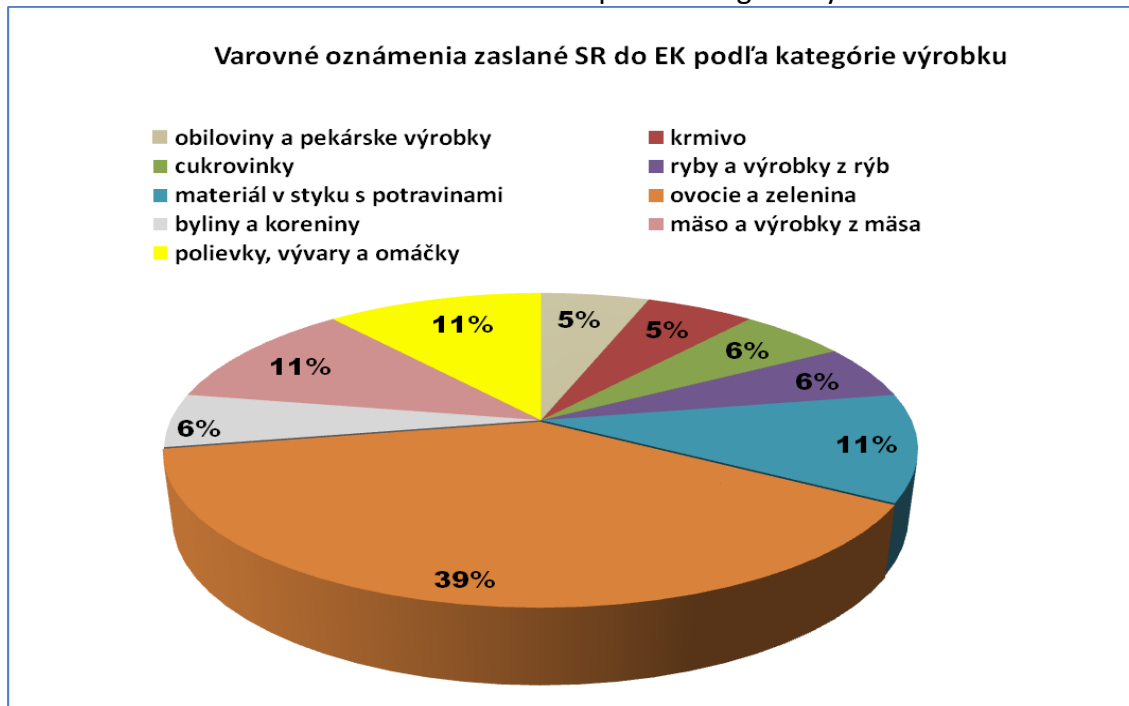

Oznámenia podľa kategórie výrobkov

Zastúpenie jednotlivých kategórií výrobkov v oznámeniach zaslaných v roku 2011 znázorňujú grafy č.96 a 97. Najviac oznámení bolo z kategórie „ovocie a zelenina“.

Graf č. 96

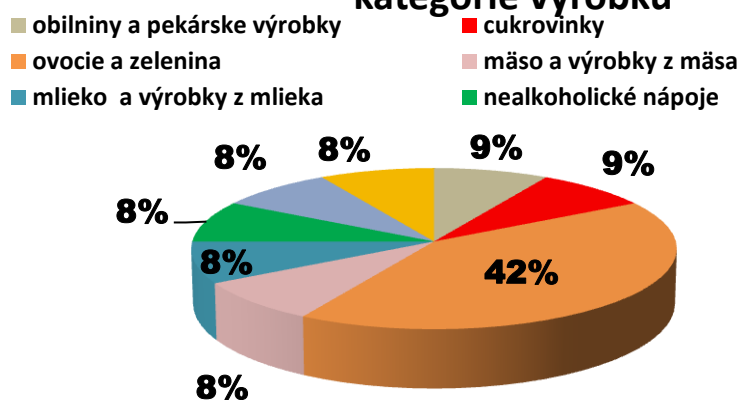
Varovné oznámenia zaslané SR do EK v roku 2011 podľa kategórie výrobku

Graf č. 97

Informatívne oznámenia zaslané SR do EK v roku 2011 podľa kategórie výrobkov

Informatívne oznámenia zaslané SR do EK podľa kategórie výrobku

5.1. Prehľad druhov rizika v oznámeniach zaslaných SR do RASFF

V roku 2011 sa vyskytovalo v zaslaných oznámeniach 12 druhov rizík.

➔ *alergény neoznačené v zložení výrobku (7 oznámení - 6 varovných, 1 informačné)*

napr.:

- glutén v baltických sardinkách v paradajkovom pretlaku z Lotyšska, v instantnej šampiňónovej polievke z Poľska
 - mliečna zložka bola zistená v pečenej mäsovej sekanej s cesnakom z Českej republiky, v instantnej slepačej polievke z Poľska
 - arašidy vo wafliach z Bulharska
 - sója v bravčovej paštéte z Poľska
 - vajíčka v oblátkach s penovou náplňou a tukovou polevou z Nemecka
- ➔ *rezíduá pesticídov (spolu 5 oznámení, 2 varovné oznámenia, 3 informatívne oznámenia nevyžadujúce ďalší postup)*

2 oznámenia na oxamyl v uhorkách pôvodom z Bulharska a 1 oznámenie na chlorpyrifos a dithiokarbamáty v hlávkovom šaláte z Poľska, 2 varovné oznámenia chlormequat v hruškách z Holandska a ethion v hlbokomrazených jahodách pôvodom z Číny.

➔ *aditívne látky (spolu 5 oznámení)*

2 informatívne oznámenia sa týkali nadlimitného obsahu E 200-kyseliny sorbovej v sušených slivkách pôvodom z Čile a z Francúzska, 1 varovné oznámenie bolo z dôvodu neoznačenia SO₂ na obale výrobku šampiňónové rezy v slanom náleve - pôvodom z Číny a 2 oznámenia boli na nealkoholické nápoje. Dôvodom bol nadlimitný obsah E 210-kyseliny benzoovej v energetickom nápoji pôvodom z Južnej Kórei a nadlimitný obsah E 952- kyseliny cyklámovej v ochutenom instantnom nápoji.

➔ *patogénne mikroorganizmy (spolu 4 oznámenia)*

2 oznámenia boli na výrobky živočíšneho pôvodu (*Listeria monocytogenes* v korbáčikoch pôvodom zo Slovenska a *Salmonella enterica* v mletom mäsovom prípravku z Poľska). Ďalšie 2 oznámenia boli na výrobky rastlinného pôvodu (porast plesne na karamelových bonbónoch pôvodom z Poľska a plesň *Aspergillus niger* v sušených figách pôvodom z Turecka).

➔ *ťažké kovy (spolu 4 varovné oznámenia)*

3 oznámenia sa týkali nadlimitného množstva olova vo fazuli rôzneho druhu pôvodom z Číny a nadlimitného množstva kadmia v špenáte pôvodom z Belgicka.

➔ *mykotoxíny (spolu 4 oznámenia)*

3 oznámenia o zamietnutí na hraničnom prechode sa týkali aflatoxínov v sušených figách pôvodom z Turecka a 1 varovné oznámenie bolo na ochratoxín A v mletej sladkej paprike, ktorá pochádzala z Peru.

➔ *senzorické porušenia (spolu 3 oznámenia)*

Všetky oznámenia boli na výrobky rastlinného pôvodu. Tieto výrobky ako dlhozrná ryža pôvodom z Vietnamu, mak pôvodom zo Španielska a sušené figy z Turecka boli podľa článku 14 ods. 2 písm. b) Nariadenia 178/2002 považované za nevhodné pre ľudskú spotrebu.

➔ *cudzíe častice (spolu 2 oznámenia o zamietnutí na hraničnom prechode)*

Dôvodom zamietnutia zásielok bol mŕtvy hmyz v sušených figách z Turecka.

➔ *migrácie (spolu 2 varovné oznámenia)*

V oznámeniach bola uvedená *migrácia formaldehydu* z melamínovej lyžice pôvodom z Číny a *migrácia primárnych aromatických amínov* z čiernej plastovej podberačky na pizzu taktiež pôvodom z Číny

➔ *nepatogénne mikroorganizmy (spolu 2 oznámenia)*

Oznámenia sa týkajú tých výrobkov u ktorých boli zistené plesne (sušené figy pôvodom z Turecka a karamelové bonbóny pôvodom z Poľska).

➔ *kontaminanty (1 oznámenie)*

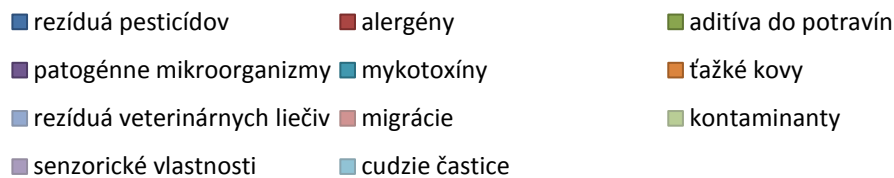
Oznámenie na hotové jedlo - mäsovo-zeleninová výživa pre deti od 6. mesiaca pôvodom z Českej republiky, v ktorej bol zistený nadlimitný obsah dusičnanov.

➔ rezíduá veterinárnych liečiv (1 varovné oznámenie)

Oznámenie na krmnu zmes určenú pre výkrm brojlerov pôvodom z Poľska, v ktorej bola zistená zakázaná látka zilpaterol.

Graf č.98

Oznámenia zaslané SR do EK podľa rizika

Pre porovnanie je v nasledujúcej tabuľke č.99 uvedený prehľad jednotlivých druhov rizík, ktoré sa vyskytovali v oznámeniach zaslaných SR do EK v rokoch 2004 až 2011.

Tabuľka č. 99

Druh rizika v oznámeniach zaslaných SR do EK	rok 2004	rok 2005	rok 2006	rok 2007	rok 2008	rok 2009	rok 2010	rok 2011
alergény			2		3	14	14	7
Aditívne látky		7	12	11	11	9	19	5
mykotoxíny	1	9	11	19	15	12	6	4
cudzie častice		6		7	4	4		2
senzorické porušenie			1	1	1	2		3
nepovolené látky, kontaminanty	5	4	1	2		2	1	1
migrácie				2	4	4	1	2
mikrobiologická kontaminácia	1		2	1	3	1		
rezíduá pesticídov		2		1	2	1	2	5

iné	2	1	2	2	1	2		
rezíduá veterinárnych liečiv								1
ťažké kovy			2	4	3		1	4
patogénne mikroorganizmy	2	6	3	6	1		4	4
zamorenie parazitmi					3		1	
nepatogénne mikroorganizmy							1	2
chýbajúce označenie				1				
nedostatočné kontroly				2				
biokontaminanty							1	

Poznámka: počet oznámení a počet zistených rizík vo výrobkoch nie je totožný

Hodnotenie rizika pre potreby Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá vykonával aj v roku 2011 Výskumný ústav potravinársky (VÚP). VÚP na základe žiadostí kontaktného miesta vyhodnotilo 17 nálezov - *ovocie 8x, zelenina 7x, 1x mak a 1x drvená majoránka*.

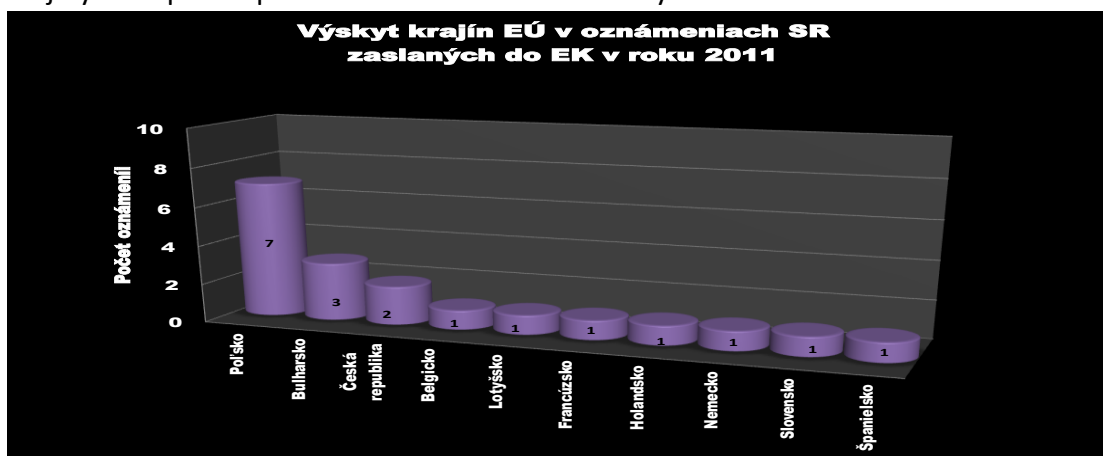
VÚP vypočítal, že namerané hodnoty rezíduí pesticídov predstavujú v 4 prípadoch riziko, a to riziko najmä pre deti (3 prípady) a v 1 prípade predstavujú riziko pre deti aj pre dospelých.

Oznámenia podľa krajiny pôvodu

Výrobky, ktoré boli predmetom 35 oznámení Slovenska do RASFF v roku 2011, pochádzali celkom zo 16 rôznych krajín. Prevládal počet oznámení s krajinou pôvodu EÚ. Pomer zastúpenia jednotlivých krajín podľa krajiny pôvodu vyjadrujú grafy č. 99 a 100.

Graf č.99

Krajiny EÚ – pôvod potravín v oznámeniach zaslaných do EK v roku 2011

Graf č. 100

Krajiny mimo EÚ pôvod potravín v oznámeniach zaslaných do EK v roku 2011

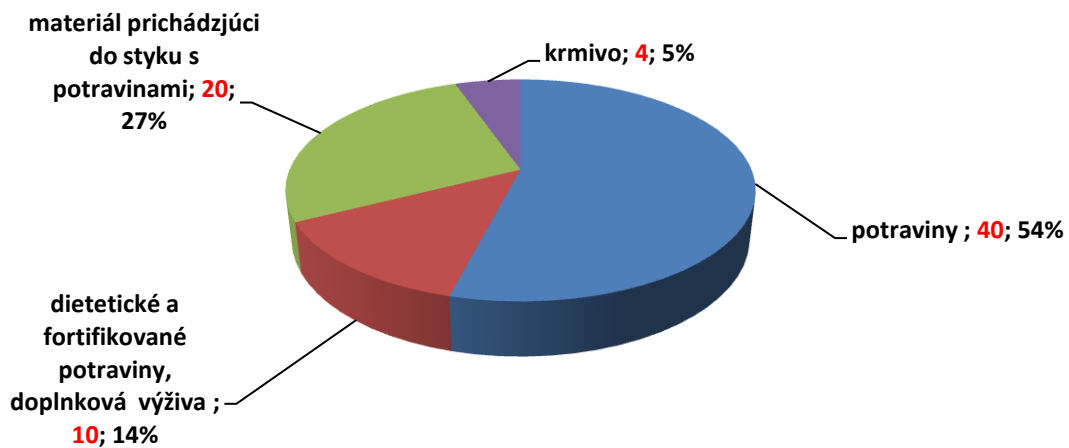

Oznámenia prijaté Slovenskou republikou z Európskej komisie.

V roku 2011 prijala SR cez kontaktné miesto systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá 74 oznámení z Európskej Komisie - DG Sanco. Podrobnosti o oznámeniach uvádza graf č. 101.

Graf č. 101

Oznámenia prijaté z EK v roku 2011

V tabuľke č.100 sú uvedené príklady aké oznámenia podľa kategórie výrobku, rizika a krajiny pôvodu prijala SR z EK v roku 2011.

Tabuľka č. 100

Kategória výrobku	Druh rizika	Výrobok	Krajina pôvodu
materiál prichádzajúci do styku s potravinami	migrácia formaldehydu	melamínový hrnček, melamínová miska	Čína
		melamínová naberačka	Nemecko
		melamínová obracačka, melamínová lyžica	Slovensko

		melamínový hlboký dekorovaný tanier	Čína
	migrácia formaldehydu a melamínu	melamínová lyžica	Slovensko
	migrácia kadmia a olova	sklené poháre	Čína
	migrácia olova	sklené poháre	Poľsko
dietetické a fortifikované potraviny, doplnková výživa	nepovolená látka tadalafil	doplnková výživa	Veľká Británia
	nepovolená látka vinpocetin	doplnková výživa	USA
	nepovolená látka idebone a vinpocetin	doplnková výživa	USA
	nepovolená látka N - acetylcysteín	doplnková výživa	USA
krmivo	falšovanie proteínov	proteínové krmivo	Taliansko
	úlomky kostí	rybacia múčka	Lotyšsko
	živočíšny proteín	prasací hemoglobín	Poľsko
mlieko a mliečne	úlomky skla	mliečna ryža	Nemecko
	zmenené senzorické vlastnosti	UHT mlieko	Nemecko
mäso a mäsové výrobky	nepovolená látka sulfadiazin	bravčové mäso	Belgicko
hydina a hydinové výrobky	Salmonella	mrazené marinované kuracie diely	Česká republika
		mrazené kuracie šťavnaté prsia	Poľsko
ryby a výrobky z rýb	nad limit kadmia	sardinky v rastlinnom oleji a pikantné sardinky	Maroko
ovocie a zelenina	nad limit ochratoxín A	sušené hrozienka	Pakistan
	zmenené senzorické vlastnosti	sušené datle	Turecko
		plátky ananásu v konzerve	Čína
	nad limit dusičnanov nad limit dusičnanov	špenát	Španielsko
obilniny a pekárske výrobky	neoznačenie sóje na obale výrobku	kukuričné lupienky	Nemecko
	nad limit deoxynyvalenol (DON)	ovsené vločky	Nemecko
hotové jedlá	nad limit dusičnanov	králik so špenátom a zemiakmi	Česká republika
	neoznačenie gluténu na obale výrobku	svačinka hubová	Česká republika
orechy a výrobky z orechov a semená	aflatoxíny nad limit	surové a pražené pistácie	Irán, dovoz cez slovenskú firmu
		solené, pražené	Irán, balené na

		pistácie	Slovensku
	porucha chuti	píniové oriešky	Čína, Pakistan balené na Slovensku
	napadnuté hmyzom	solené pražené pistácie	USA, balené na Slovensku
		pražené nelúpané arašidy	Čína, dovozca zo Slovenska
byliny a koreniny	Salmonella	mleté chilli	Holandsko
polievky, vývary a omáčky	úlomky skla	Boloňská omáčka s hovädzím mäsom	Nemecko
cukrovinky	syntetické farbivá (syntetická žltá a azorubín) nad limit	cukrová vata	Poľsko

iRASFF aplikácia – on-line zasielanie oznámení do RASFF systému

Od júna 2011 EK - DG SANCO spustila novú „iRASFF“ aplikáciu, prostredníctvom ktorej je možné zasielať oznámenia členskými štátmi do Európskej komisie a taktiež prijímať oznámenia z EK.

Informácie pre spotrebiteľov

Pre spotrebiteľov je na internetovej stránke ŠVPS SR uvedená e-mailová adresa – spotrebiteľ@svssr.sk, kde môžu zasielať svoje postrehy, otázky a informácie ohľadne bezpečnosti potravín. V roku 2011 bolo prijatých **97 správ**, z toho **30** boli sťažnosti na kvalitu potravín. Ostatné boli žiadosti o rôzne informácie ohľadne bezpečnosti potravín.

Kontaktné miesto SR uverejňuje na internetovej stránke ŠVPS SR <http://www.svssr.sk/> v časti „Informácie pre spotrebiteľov - Rapid Alert systém“ preklady oznámení do slovenského jazyka po týždňoch, ktoré sú dostupné na stránkach Európskej Komisie <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal/>

Bilaterálne výmeny informácií o nevyhovujúcich výrobkoch

V roku 2011 Slovenská republika využila možnosť informovať štáty EÚ na základe článku 36 Nariadenia 882/2004 „Pomoc na požiadanie“ o niektorých zisteniach nevyhovujúcich výrobkov odobratých pri kontrole na trhu. Spolu bolo odoslaných **8 oznámení** a to formou oficiálnych listov na národné kontaktné body RASFF iných štátov EÚ.

V roku 2011 národný kontaktný bod Slovenskej republiky **prijal spolu 7 oznámení** v rámci bilaterálnych výmen informácií z *Českej republiky*.

Činnosť v oblasti metrológie

Na úseku metrológie bolo v roku 2011 okrem obvyklých konzultačných činností vykonané sčítanie meradiel využívaných pri kontrolnej činnosti na ŠVPS SR, KVPS, RVPS a HIS. Údaje z jednotlivých organizácií boli spracované do prehľadu a zosumarizované podľa krajov. Informácie o počte meradiel budú využívané za účelom plánovania a realizácie kalibrácie a overovania meradiel.

Prehľad meradiel používaných pri kontrolnej činnosti na RVPS

Tabuľka č. 101

spolu za kraj	teplomer el. kontaktný	teplomer el. bezkontakt.	teplomer sklený	teplomer / vlhkomer	váhy	refrakto-meter	multifunk.* merač prostredia	lux-meter	mer. dĺžky
Bratislavský	33	1	0	2	4	1	1	1	2
Trnavský	48	3	4	0	5	2	1	0	0
Nitriansky	52	4	5	1	6	3	3	1	0
Trenčiansky	36	0	8	2	4	1	1	2	3
Bansko-bystrický	46	2	1	14	2	4	2	0	1
Žilinský	54	2	1	3	1	1	2	0	0
Prešovský	73	4	0	7	4	1	4	3	0
Košický	59	8	2	9	1	3	2	3	3
ŠVPS + HIS	1	3	0	4	0	2	0	0	0
spolu ŠVPS SR	402	27	21	42	27	18	16	10	9

* poznámka: multifunkčný merač prostredia je prístroj pre meranie teploty, vlhkosti, hluku a osvetlenia.

6. Politika kvality - Certifikácia

Politikou kvality v podmienkach Európskej únie sa rozumie zabezpečenie ochrany poľnohospodárskych výrobkov, potravín a liehovín a podpora ich predaja s tým, že tieto potraviny spĺňajú určité kvalitatívne parametre, ktoré ich odlišujú od ostatných obdobných výrobkov svojimi presne definovanými požiadavkami na ich surovinové zloženie a tradičný spôsob výroby.

Rozlišujeme tri druhy registrácií:

Chránené označenie pôvodu (CHOP) - Protected Designation of Origin (PDO)

Chránené zemepisné označenie (CHZO) - Protected Geographical Indication (PGI)

Zaručená tradičná špecialita (ZTS) - Traditional Speciality Guaranteed (TSG)

Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie je nositeľom osvedčenia o akreditácii certifikačného orgánu pre poľnohospodárske výrobky a potraviny podľa EN 45011:1998 – Všeobecné požiadavky na orgány prevádzkujúce certifikačné systémy výrobkov.

Certifikačný orgán je držiteľom týchto rozhodnutí o autorizácii:

- Rozhodnutie MP SR č. 2260/2008-100 zo dňa 13.11. 2008 o autorizácii na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych výrobkov a potravín,
- Rozhodnutie MP SR č. 758/2009-100 zo dňa 03.02.2009 o autorizácii na kontrolu

overovania dodržiavania špecifikácie liehovín.

V roku 2011 boli vykonávacími nariadeniami komisie (EÚ) zapísané do Registra chránených zemepisných označení tri názvy slovenských výrobkov: Oravský korbáčik, Zázrivský korbáčik a Tekovský salámový syr.

Ďalej boli v roku 2011 nariadeniami komisie (EÚ) zapísané do Registra zaručených tradičných špecialít štyri názvy: Špekačky, Spišské párky, Liptovská saláma a Lovecká saláma. V roku 2011 podalo žiadosť o posúdenie zhody/certifikáciu - overovanie dodržiavania špecifikácie výrobku pred jeho uvedením na trh niekoľko výrobcov mäsových výrobkov. ŠVPS SR ako jeden z certifikačných orgánov v SR vydal certifikáty nasledujúcim výrobcom a výrobkom:

Certifikáty vydané v roku 2011

Tabuľka č. 102

Č. certifikátu	Dátum vydania	Výrobca	Výrobok
001/2011	13.05.2011	TAURIS a.s., Potravinárska 6, 979 01 Rimavská Sobota	Liptovská saláma Zaručená tradičná špecialita
002/2011	13.05.2011	TAURIS a.s., Potravinárska 6, 979 01 Rimavská Sobota	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
003/2011	30.05.2011	František Košický Pod vinicou 50, 054 01 Levoča	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
004/2011	15.06.2011	MECOM GROUP s.r.o., Poľná 4, 066 01 Humenné	Liptovská saláma Zaručená tradičná špecialita
005/2011	15.06.2011	MECOM GROUP s.r.o., Poľná 4, 066 01 Humenné	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
006/2011	25.08.2011	MAROŠ s.r.o., Kasárenská 1708, 911 05 Trenčín	Liptovská saláma Zaručená tradičná špecialita
007/2011	25.08.2011	MAROŠ s.r.o., Kasárenská 1708, 911 05 Trenčín	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
008/2011	31.08.2011	VIJOFEL, s.r.o., Bartošovce 182/1, 086 42 Hertník	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
009/2011	02.09.2011	Jakub Ilavský, s.r.o Záblatská 471, 911 06 Trenčín	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
010/2011	10.11.2011	K.B.K., s.r.o., A. Hlinku 27, 022 01 Čadca	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
011/2011	11.11.2011	DALTON, s.r.o., Napájadlá 1/A, 042 47 Košice	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
012/2011	30.11.2011	JINEX, s.r.o., M. Rázusa 15/3930, 010 01 Žilina	Liptovská saláma Zaručená tradičná špecialita
013/2011	30.11.2011	JINEX, s.r.o., M. Rázusa 15/3930, 010 01 Žilina	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita
014/2011	30.11.2011	JINEX, s.r.o., M. Rázusa 15/3930, 010 01 Žilina	Špekačky Zaručená tradičná špecialita
015/2011	09.12.2011	Mäso Parížek s.r.o. Robotnícka 22, 036 01 Martin	Spišské párky Zaručená tradičná špecialita

Dohľad nad certifikovanými výrobkami vykonaný v roku 2011

Certifikačným orgánom pre poľnohospodárske výrobky a potraviny ŠVPS SR

V roku 2011 požiadalo o dohľad nad certifikovaným výrobkom Združenie Skalický trdelník - združenie výrobcov jemného pečiva Skalický trdelník. V rámci dohľadu sa raz za 12 mesiacov preveruje dodržiavanie kvality certifikovaných výrobkov s chráneným názvom. Všetky preverované certifikáty boli potvrdené, ako je to uvedené v tabuľke:

Tabuľka č. 103

Č. certifikátu	Výsledok dohľadu	Výrobca	Výrobok
001/2010	Potvrdenie certifikátu 14.12.2011	SPRÁVA MESTSKÉHO MAJETKU, s.r.o., Nám. Slobody č.10, 909 01 Skalica	Skalický trdelník Chránené zemepisné označenie
002/2010	Potvrdenie certifikátu 14.12.2011	Peter Purgat, Jesenského 5, 908 51 Holíč	Skalický trdelník Chránené zemepisné označenie
003/2010	Potvrdenie certifikátu 14.12.2011	LARK, s.r.o., Pod Hájkom 2, 909 01 Skalica	Skalický trdelník Chránené zemepisné označenie
004/2010	Potvrdenie certifikátu 07.12.2011	Senické a skalické pekárne, a.s., Priemyselná 1338, 905 01 Senica	Skalický trdelník Chránené zemepisné označenie

7. Vyhodnotenie niektorých monitorovacích programov za rok 2011

7.1. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu

Kontrola rezíduí pesticídov v roku 2011 vychádzala z Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS v znení neskorších doplnkov a zmien ako aj Nariadenia Komisie (ES) č. 915/2010 týkajúceho sa koordinovaného viacročného kontrolného plánu EÚ na roky 2011, 2012 a 2013 s cieľom zabezpečiť dodržiavanie maximálnych hladín rezíduí pesticídov v a na potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu a posúdiť vystavenie spotrebiteľov týmto rezíduám.

Na ŠVPS bol v roku 2011 vypracovaný „Viacročný kontrolný program pre rezíduí pesticídov v potravinách a detskej výžive v SR“, ktorý bol schválený na MPRV SR. Analýzou vzoriek odobratých na zisťovanie prítomnosti a množstva rezíduí pesticídov je poverený ŠVPÚ Bratislava, národné referenčné laboratórium pre rezíduá pesticídov. V roku 2011 bolo na uvedenom pracovisku analyzovaných 542 vzoriek ovocia, zeleniny, obilia a výrobkov z nich, ktoré pochádzali z domácej produkcie, zo štátov EÚ a z tretích krajín. V 328 analyzovaných vzorkách t.j. v 60,5 % z celkového počtu vzoriek bola zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu, v 219 vzorkách zistená prítomnosť dvoch alebo viac druhov pesticídov (tzv. multireziduálne nálezy). V jednej vzorke jahôd pôvodom z Belgicka bolo zistených až 14 rôznych druhov rezíduí pesticídov. Kontrola prítomnosti rezíduí pesticídov sa vykonáva aj pri importe ovocia, zeleniny alebo iných určených potravín pri ich importe z tretích krajín v mieste vstupu. V roku 2011 boli odobraté a analyzované vzorky zo 49 zásielok.

Porušenie platnej potravinovej legislatívy sme zaznamenali u 19 vzoriek (3,5 %), u ktorých namerané množstvá prekročili stanovené MRL (Maximálny reziduálny limit) pre dané druhy pesticídov a boli vyhodnotené po započítaní neistoty merania ako „nevyhovujúce“. U týchto nevyhovujúcich vzoriek (okrem dvoch BIO vzoriek ryže) sme požiadali Výskumný ústav potravinársky o hodnotenie analýzy rizika pre spotrebiteľa. Na základe ich výpočtov podielov PSTI (Predicted Short Term Intake) na ADI (Acceptable Daily Intake) u detí a dospelých bolo 5 druhov nevyhovujúcich vzoriek vyhodnotených ako potraviny predstavujúce riziko pre spotrebiteľa. V zmysle harmonizovaných kritérií boli informácie o týchto nálezoch zaslané do Európskeho rýchleho výstražného systému (RASFF).

Vo všetkých analyzovaných vzorkách sa na ŠVPÚ v Bratislave stanovovalo 300 druhov pesticídov a ich metabolitov, pričom vo vzorkách bola zistená prítomnosť 106 druhov.

Prehľad výsledkov analýz je zhrnutý v nasledovnej tabuľke

Tabuľka č. 104

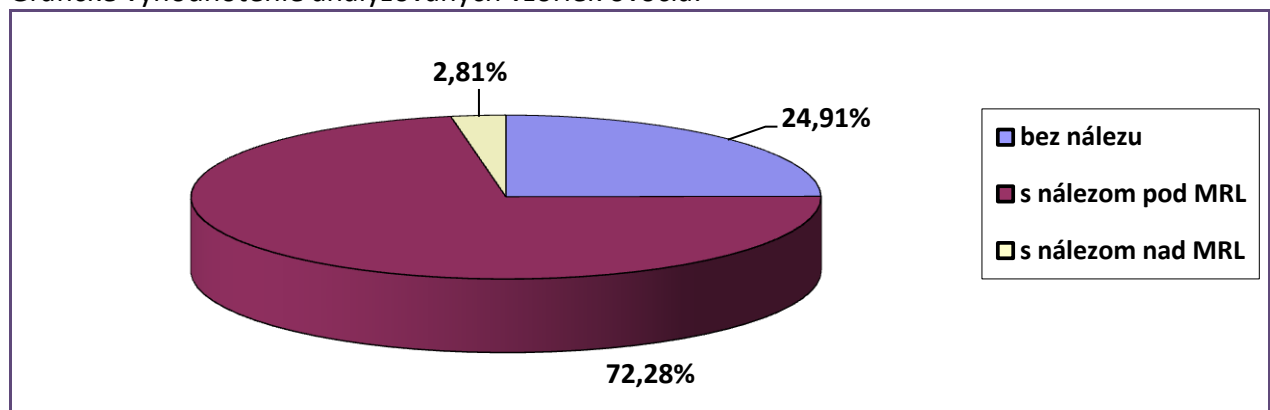
Kategória potravín	Počet vzoriek			
	celkom	< LOQ**	>LOQ	nad MRL (vyhodnotené ako nevyhovujúce)
Ovocie	285	71	214	8
Zelenina	200	113	87	8
Ostatné potraviny	57	30	27	3 (z toho 2 biopotraviny)
BIO potraviny*	13	11	2	2
SPOLU	542	214	328	19

*Sú započítané vo vzorkách ovocia, zeleniny alebo ostatných potravín

**limit kvantifikácie použitej analytickej metódy

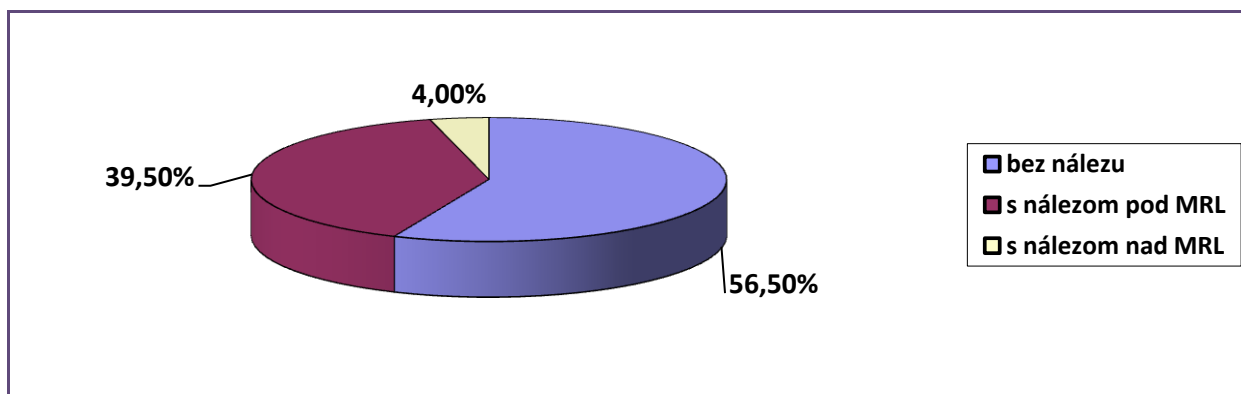
Graf č.102

Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek ovocia:

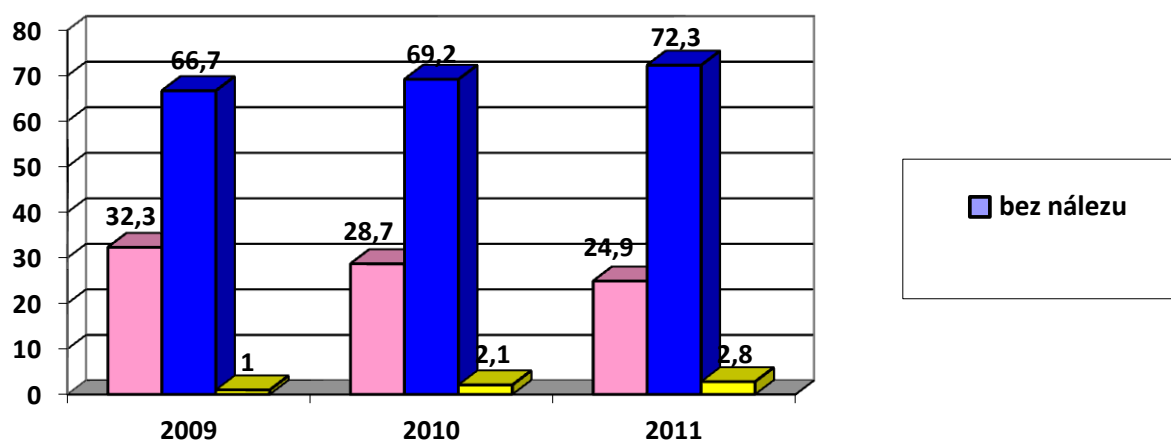
Graf č.103

Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek zeleniny:

Graf č.104

Prehľad o nálezoch rezíduí pesticídov v ovocí od roku 2009 v %

Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch ovocia za rok 2011

Tabuľka č. 105

Plodina	Počet vzoriek	Počet nálezov nad LOQ	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu vzoriek potravy	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Ananás	5	5	100,0	-
Banány	15	12	80,0	-
Broskyne/nektarinky	27	13	48,1	1
Citrusy	83	76	91,6	4
Drobné bobuľové ovocie	6	2	33,3	-
Hrozno	26	26	100,0	-
Hrušky	16	13	81,2	1
Jablká	37	23	62,2	-
Jahody	26	16	61,5	1
Marhule	10	8	80,0	-
Ostatné exotické ovocie	16	9	56,2	1

Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch zeleniny a zemiakov za rok 2011

Tabuľka č. 106

Plodina	Počet	Počet	% počtu vzoriek	Počet
---------	-------	-------	-----------------	-------

	vzoriek	nálezov nad LOQ	s nálezom nad LOQ k počtu vzoriek potraviny	nevyhovujúcich vzoriek
Zelená fazuľka	15	8	53,3	1
Kapusta	7	1	14,3	-
Paprika	29	7	24,1	1
Uhorky	18	11	61,1	3
Rajčiny	39	20	51,3	-
Red'kovka/red'kev	5	1	20,0	-
Šalát hlávkový	10	6	60,0	2
Špenát	9	6	66,7	1
Mrkva	15	11	73,3	-
Zemiaky	31	7	22,6	-
Cibuľa/cesnak	2	-	-	-

Informácie o nevyhovujúcich vzorkách ovocia, zeleniny a ostatných potravín:

Broskyne, pôvod Španielsko, prekročená hodnota MRL u pesticídu captan (0,054 mg/kg).

Citróny, pôvod Španielsko, prekročená hodnota MRL u pesticídu brompropylát (0,099 mg/kg).

Fazuľka lahôdková, pôvod Maroko, prekročená hodnota MRL u pesticídu oxamyl (0,109 mg/kg).

Granátové jablko, pôvod Turecko, prekročená hodnota MRL u pesticídu acetamiprid (0,044 mg/kg).

Hrušky, pôvod Holandsko, prekročená hodnota MRL u pesticídu chlormequat (1,5 mg/kg), zistené riziko pre spotrebiteľa, zaslané hlásenie do RASFF.

Mražené jahody, pôvod Česká republika, prekročená hodnota MRL u pesticídu ethion (0,063 mg/kg), zistené riziko pre spotrebiteľa, zaslané hlásenie do RASFF.

Majoránka sušená, pôvod Egypt, prekročená hodnota MRL u pesticídov chlorpyrifos (0,648 mg/kg) a methomyl (1,05 mg/kg).

Mandarínky, pôvod Turecko, prekročená hodnota MRL u pesticídu malathion (0,062 mg/kg).

Paprika, pôvod Macedónia, prekročená hodnota MRL u pesticídu methomyl (0,042 mg/kg).

Pomaranče, pôvod Egypt, prekročená hodnota MRL u pesticídu diazinon (0,024 mg/kg).

Pomelo, pôvod Čína, prekročená hodnota MRL u pesticídu phentoate (0,041 mg/kg).

Šalát hlávkový, pôvod Poľsko, prekročená hodnota MRL u pesticídov chlorpyrifos (0,48 mg/kg) a dithiocarbamáty (13,7 mg/kg), zistené riziko pre spotrebiteľa, zaslané hlásenie do RASFF.

Šalát hlávkový, pôvod Slovensko, prekročená hodnota MRL u pesticídu clothianidin (0,85 mg/kg).

Špenát, pôvod Španielsko, prekročená hodnota MRL u pesticídu azoxystrobin (0,26 mg/kg).

Uhorky, pôvod Bulharsko, prekročená hodnota MRL u pesticídu oxamyl (0,16 mg/kg).

Uhorky, pôvod Bulharsko, prekročená hodnota MRL u pesticídu oxamyl (0,202 mg/kg), zistené riziko pre spotrebiteľa, zaslané hlásenie do RASFF.

Uhorky, pôvod Bulharsko, prekročená hodnota MRL u pesticídu carbendazim (0,29 mg/kg), zistené riziko pre spotrebiteľa, zaslané hlásenie do RASFF.

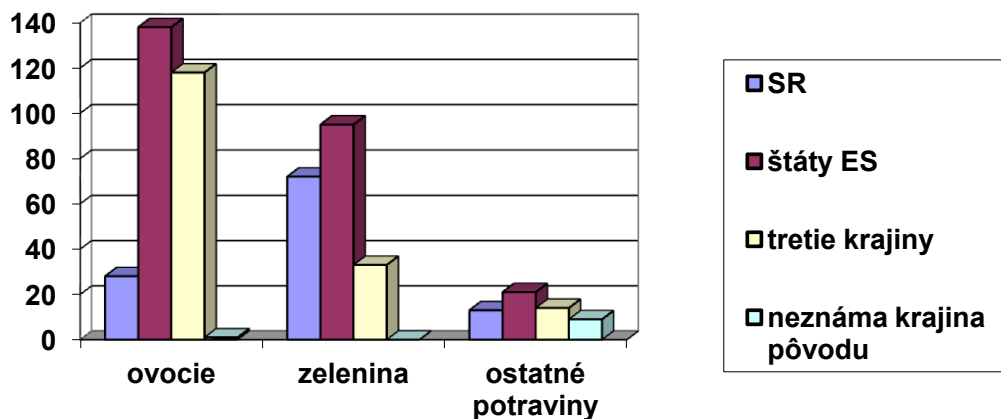
BIO ryža Basmati, pôvod Pakistan, zistená prítomnosť pesticídu nepovoleného v organickom poľnohospodárstve (bromidy).

BIO ryža Basmati, pôvod Pakistan, zistená prítomnosť pesticídu nepovoleného v organickom poľnohospodárstve (chlorpyrifos).

Rozdelenie vzoriek podľa krajiny pôvodu

Najväčší podiel vzoriek ovocia a zeleniny je pôvodom z krajín EÚ . Potraviny z tretích krajín sú najviac zastúpené analyzovanými vzorkami ovocia. Vo vzorkách slovenských plodín je významnejšie zastúpená zelenina a z ostatných potravín sa jedná o komoditu obilie.

Graf č.105

Kontrola bioproduktov na prítomnosť rezíduí pesticídov

V priebehu roku 2011 sme odobrali a analyzovali na prítomnosť rezíduí pesticídov 13 vzoriek potravín organického poľnohospodárstva.

U dvoch analyzovaných vzoriek bola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov nad limit kvantifikácie použitých analytických metód stanovenia. Jednalo sa o dve vzorky ryže Basmati, pôvodom z Pakistanu.

Druh analyzovaných bioproduktov a krajina pôvodu

Tabuľka č. 107

Bioprodukt	Krajina pôvodu	Bioprodukt	Krajina pôvodu
Jahody	Slovensko	Ryža	Pakistan
Ovos	Slovensko	Cuketa	Taliansko
Zemiaky	Slovensko	Cícer	Turecko
Trnky	Slovensko	Hrášok	Rakúsko
Jablká	Taliansko	Datle sušené	Tunisko
Jablká	Taliansko	Figy sušené	Turecko
Ryža	Pakistan		

7.2. Vyhodnotenie kontroly prítomnosti dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách v roku 2011

Na základe pokynu ŠVPS SR č. 701/11-370 vykonali RVPS v období apríl až november 2011 odber úradných vzoriek vybraných potravín za účelom analýz dioxínov, furánov a dioxínom podobných PCB (DL PCB). Inšpektori odobrali vzorky potravín domáceho pôvodu a vzorky potravín pôvodom z iných členských štátov.

Všetky vzorky boli analyzované na ŠVPÚ Košice skríningovou metódou DR CALUX.

Vzorky boli hodnotené podľa Nariadenia Komisie č.1881/2006/ES z 19.decembra 2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách v znení neskorších predpisov. Z celkového počtu **68 vzoriek** v žiadnej z analyzovaných vzoriek nebolo zistené prekročenie maximálnej hodnoty obsahu sledovaných kontaminantov.

Sumárny prehľad zistených hladín dioxínov, furánov a DL PCB v roku 2011

Tabuľka č. 108

Komodita	Počet vzoriek	Minimálna nameraná hodnota	Maximálna nameraná hodnota	Priemer hodnôt	Max. limit	Merná jednotka
Mäso z hovädzieho dobytky	7	<LOD	3,4	0,91	4,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z oviec	4	<LOD	0,7	0,18	4,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z ošípaných	8	<LOD	0,4	0,18	1,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z hydiny	5	<LOD	0,7	0,14	4,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Ryby- sladkovodné	5	0,05	0,2	0,0,9	8,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Rybacie výrobky-konzervy	10	<LOD	0,9	0,24	8,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Trešcia pečeň (konzerva)	1		2,4		25,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Maslo	2		<LOD		6,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Surové mlieko ovčie, kravské	15	<LOD	3,5	0,72	6,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Vajcia	8	<LOD	1,0	0,24	6,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Rastlinné oleje	3	<LOD	0,6	0,2	1,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)

7.3. Vyhodnotenie monitoringu dioxínov, furánov a PCB

ŠVPS SR sa v roku 2011 zapojila do európskeho monitoringu dioxínov, furánov a polychlóvaných bifenylov (PCB) vo vybraných potravinách a surovinách na ich výrobu. Európsky monitoring dioxínov a PCB upravuje Odporúčanie Komisie 2006/794/ES. Inšpektori RVPS odobrali 20 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu alebo surovín na ich výrobu. Vzorky boli zaslané na analýzu na Slovenskú zdravotnícku univerzitu v Bratislave, do Národného referenčného laboratória pre dioxíny. Vo vzorkách sa stanovovali jednotlivé kongenéry uvedených kontaminantov, a preto sa musela použiť finančne náročná konfirmačná analytická metóda HRGC/HRMS. Výsledky analýz vzoriek monitoringu sú zhrnuté v tabuľke.

Pre sprehľadnenie údajov sú namerané hodnoty jednotlivých kongenéroov zosumarizované.

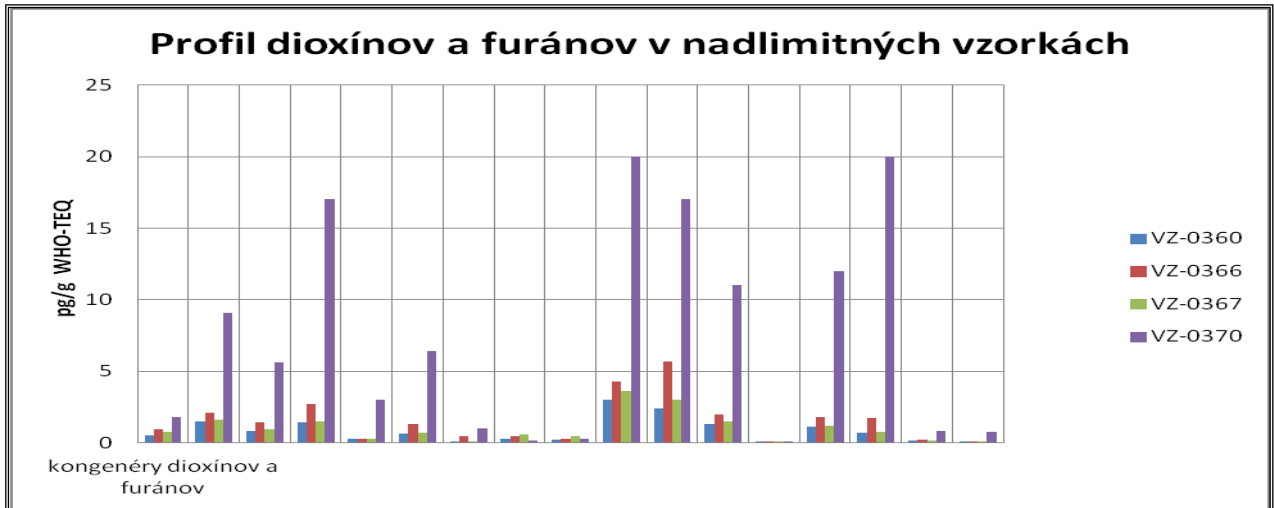
Tabuľka č. 109

Komodita	Suma furánov (WHO-PCDD/F-TEQ) (pg/g tuku)	dioxínov, (WHO- (pg/g	Suma dioxínov, furánov a PCB podobných dioxínom (WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)	Suma kongenéroov PCB - 28, 52, 101, 138, 153, 180 (ng/g tuku)	
	Nameraná hodnota	Limit	Nameraná hodnota	Limit	
Mlieko kravské	0,51	3,0	1,2	6,0	3,3
Mlieko kravské	0,33	3,0	0,83	6,0	2,2
Mlieko kravské	0,89	3,0	1,8	6,0	3,8
Mlieko kravské	0,62	3,0	1,5	6,0	1,8
Mlieko ovčie	0,56	3,0	1,0	6,0	5,0
Mlieko ovčie (vz. č. 0360)	4,3	3,0	6,6	6,0	2,38
Mlieko ovčie	1,1	3,0	1,9	6,0	2,7
Mlieko ovčie	0,6	3,0	1,1	6,0	5,7
Mlieko ovčie (vz. č. 0367)	5,1	3,0	7,8	6,0	2,6
Mäso ovčie (vz. č. 0366)	6,7	3,0	10,4	4,5	8,2
Mäso hovädzie (vz. č. 0370)	27	3,0	39	4,5	12
Mäso bravčové	0,095	1,0	0,18	1,5	2,1
Mäso bravčové	0,17	1,0	0,24	1,5	2,2
Mäso bravčové	0,047	1,0	0,089	1,5	1,2
Kapor obyčajný*	0,19	4,0	0,48	8,0	3,6
Kapor obyčajný*	0,11	4,0	0,53	8,0	3,9
Vajcia slepačie	0,14	3,0	0,41	6,0	3,8
Vajcia slepačie	0,14	3,0	0,23	6,0	2,7
Kurča jatočné	0,23	2,0	0,38	4,0	2,6
Pstruh dúhový	0,041	4,0	0,16	8,0	1,1

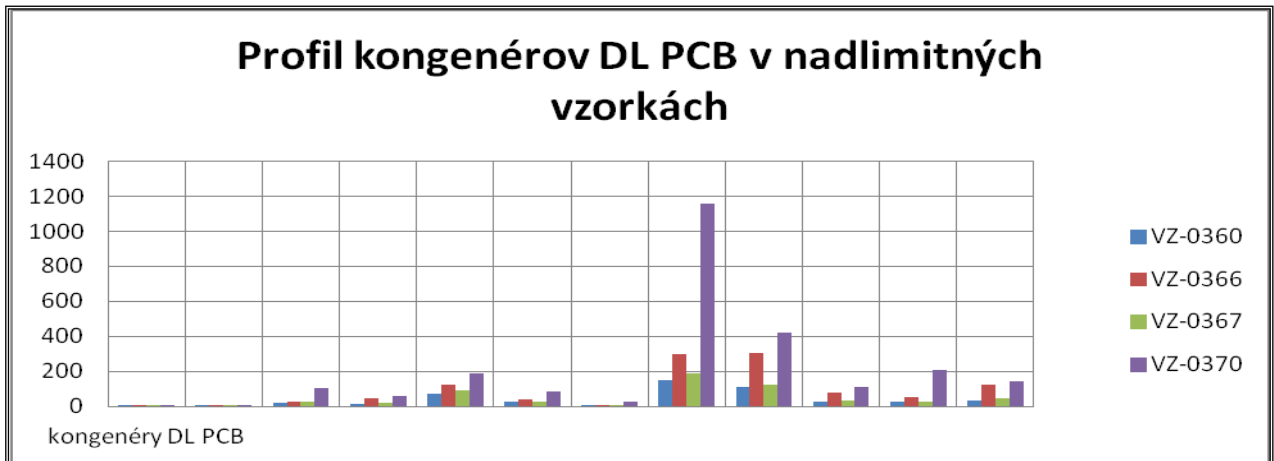
*namerané hodnoty a limity sú vyjadrené v pg/g (ng/g) čerstvej hmotnosti

Výber oblastí pre odber vzoriek v rámci uvedeného monitoringu je štatisticky náhodný, okrem vzoriek ktoré odobrala RVPS Spišská Nová Ves. V roku 2011 sme na základe výsledkov z monitoringu z predchádzajúcich rokov sústredili na oblasť okolia Krompách, z ktorej sme už zistili nadlimitné nálezy. Z uvedenej oblasti bolo cielene odobratých 5 vzoriek mäsa alebo mlieka. Z týchto vzoriek sme u dvoch vzoriek ovčieho mlieka, jednej vzorky ovčieho mäsa a jednej vzorky hovädzieho mäsa zistili množstvá dioxínov, furánov a dioxínom podobných PCB (DL PCB) nad hodnoty maximálnych limitov, ktoré sú uvedené v nariadení (ES) č. 1881/2006 (vzorky č. 360, 367, 366, 370).

Graf č.106

Graf č. 107

Ak porovnáme profil – pomerné zastúpenie množstiev jednotlivých kongenérovo dioxínov, furánov a DL PCB, možno povedať, že sa jedná o ten istý zdroj kontaminácie vo všetkých troch prípadoch. Dioxíny, furány a PCB sú zaradené medzi typické industriálne a environmentálne kontaminanty. Na ŠVPS SR predpokladáme, že môže ísť o lokálne znečistenie životného prostredia, a preto sme odovzdali tieto informácie rezortu životného prostredia na ich ďalšie riešenie.

7.4. Vyhodnotenie monitoringu akrylamidu v potravinách

Akrylamid ako kontaminant zatiaľ ešte nemá stanovený limit na úrovni EÚ (ani v SR). Európska Komisia vydala dňa 2. júna 2010 Odporúčanie č. 2010/307/ES, v ktorom vyzýva členské štáty EÚ monitorovať množstvá akrylamidu v potravinách. Cieľom monitoringu je zhromažďovanie údajov za účelom získania prehľadu o jeho množstve najmä v tých potravinách, o ktorých je známe, že obsahujú vysoké množstvo akrylamidu alebo sú významné z hľadiska ich denného príjmu.

V roku 2011 sa na základe uvedeného Odporúčania vykonal monitoring akrylamidu v potravinách, pričom bolo odobratých 46 vzoriek len domáceho pôvodu. Analýzu vzoriek vykonával ŠVPÚ v Dolnom Kubíne. Výsledky analyzovaných vzoriek za rok 2011 sú

nasledovné:

Tabuľka č. 110

Komodita	Počet vzoriek	Hodnota min. (µg/kg)	Hodnota max. (µg/kg)	Priemerná hodnota (µg/kg)
Zemiakové lupienky	13	29	4 611	1 308
Chlieb	4	<10	85	34
Raňajkové cereálie	5	<10	489	182
Sušienky	7	43	1 256	604
Pražená káva	6	118	205	163
Kávovinová káva (náhradky kávy)	3	386	8 566	3 713
Polotovary z múky a zemiakov	8	<10	60	29

Profesné zväzy výrobcov a spracovateľov zemiakov a obilia na európskej úrovni vydali pre svojich výrobcov príručky, v ktorých je vysvetlený mechanizmus vzniku akrylamidu. V príručkách – letádoch sú zverejnené „súbory nástrojov“, ktorými pri ich aplikácii vo výrobných praxi možno znížiť množstvo akrylamidu v potravinách.

Vývoj priemerných hodnôt obsahu akrylamidu v sledovaných skupinách potravín počas trvania monitoringu v rokoch 2007-2011 je nasledovný

Tabuľka č. 110

Komodita	Priemerná hodnota r. 2007 (µg/kg)	Priemerná hodnota r. 2008 (µg/kg)	Priemerná hodnota r.2009 (µg/kg)	Priemerná hodnota r.2010 (µg/kg)	Priemerná hodnota r.2011 (µg/kg)
Zemiakové lupienky	1 016	513	575	1 091	1 308
Predsmažené hranolky	546	271	330	626	-
Chlieb	<10	20	27	29	34
Raňajkové cereálie	85	67	61	126	182
Sušienky	47	32	35	159	604
Pražená káva	243	285	211	183	163
Instantná a kávovinová káva	1 127	573	1 443	3740	3 713*
Polotovary z múky a zemiakov	50	<10	12	49	29

*v roku 2011 analyzované len vzorky kávovín

Z prehľadu je zrejmé, že výrobcovia zrejme ešte stále neuplatňujú pri technológii výroby „súbor nástrojov“, ktorý pre nich pripravili ich európske výrobné zväzy, a ktoré by mali

premietnuť do svojich systémov HACCP. Táto skutočnosť sa nám potvrdila aj cestou dotazníkov, ktoré inšpektori vyplňali u výrobcov pri odbere vzoriek.

7.5. Vyhodnotenie monitoringu etylkarbamátu v liehovinách

Dňa 2.marca 2010 vydala európska Komisia vydala odporúčanie (ES) č. 2010/133, ktoré sa týka prevencie a zníženia kontaminácie liehovín z kôstkovíc a výliskov z kôstkovíc etylkarbamátom a monitorovania hodnôt etylkarbamátu v týchto nápojoch. Uvedeným predpisom sa sledujú dva záujmy: monitorovať postupné zavádzanie správnej výrobnéj praxe so zreteľom na znižovanie hodnôt etylkarbamátu a dosiahnutie úrovne pod 1000 µg/l a zároveň posúdiť možnosť stanovenia jeho najvyššej prípustnej hodnoty u niektorých liehovín – ovocných destilátov. ŠVPS SR sa zapojila do požadovaného 3- ročného monitoringu etylkarbamátu ako endogénneho kontaminantu s cieľom sledovať jeho hladiny vo vybraných kategorizovaných alkoholických nápojoch od slovenských výrobcov ako aj v alkoholických nápojoch pôvodom zo štátov EÚ. V roku 2011 bolo odobratých 31 vzoriek, ktoré boli analyzované na ŠVPÚ v Dolnom Kubíne.

Štatistické vyhodnotenie nameraných hodnôt etylkarbamátu vo vzorkách destilátov za rok 2011

Tabuľka č. 111

	množstvo etylkarbamátu v µg/kg						
	≤ 100	> 100 ≤ 300	> 300 ≤ 500	> 500 ≤ 1000	> 1000 ≤ 2000	> 2000 ≤ 5000	>5000
Počet vzoriek	7	9	3	2	4	3	3

Porovnanie štatistických zistení hodnôt etylkarbamátu v priebehu dvoch rokov monitoringu (2010 a 2011)

Tabuľka č. 112

Počet vzoriek za rok	množstvo etylkarbamátu v µg/kg						
	≤ 100	> 100 ≤ 300	> 300 ≤ 500	> 500 ≤ 1000	> 1000 ≤ 2000	> 2000 ≤ 5000	>5000
2010	2	10	7	4	2	2	6
2011	7	9	3	2	4	3	3

Už z prvých výsledkov analýz vyplynulo, že aj niektorí slovenskí výrobcovia ovocných destilátov budú musieť pristúpiť k zmene technológie výroby a zaviesť niektoré postupy, ktoré budú viesť k redukcii množstva etylkarbamátu v ich výrobkoch (vzorky s množstvom etylkarbamátu nad 1000 µg/l). Nepriaznivé nálezy vzoriek destilátov s vysokými množstvami etylkarbamátu boli zistené aj v rámci monitoringu v roku 2011.

7.6. Vyhodnotenie analýz vzoriek potravín a surovín na patogénne kmene Escherichia coli.

V roku 2011 bola Slovenská republika zapojená do skúmania príčin hromadných ochorení spotrebiteľov hlavne v Nemecku spôsobených patogénnym kmeňom Escherichia coli.

Národné referenčné laboratórium pre Escherichia coli, vrátane verotoxín produkujúcich E.coli /VTEC/ - ŠVPÚ v Dolnom Kubíne zaviedlo metódu vypracovanú Európskym referenčným laboratóriom zameranú na dôkaz patogénneho sérovaru E. coli O104.

V rámci prieskumu bolo analyzovaných 12 vzoriek kľíčkov a 8 vzoriek mäsových prípravkov. V žiadnej vzorke nebol zistený patogénny sérovar E.coli O104. Výsledky sú v súlade s ostatnými európskymi krajinami zapojenými do prieskumu.

Výpočtová technika a jej význam pre činnosť organizácie

V roku 2011 sa na odbore informatiky pokračovalo v riešení úloh na zabezpečenie informatizácie ŠVPS SR. Odbor informatiky sa venoval zabezpečeniu plnej funkčnosti prenosu a spracovávaní informácií, rozvoju jednotlivých existujúcich informačných systémov a spracovávaniu informácií v rámci svojich kompetencií.

Odbor informatiky tiež rozšíril svoju činnosť o tvorbu užívateľských aplikácií z dôvodu promptného reagovania na požiadavky odborných útvarov a z dôvodu šetrenia financií.

Pôsobnosť odboru informatiky bola zameraná najmä na nasledovné oblasti:

1. Správa aplikovaných IS z EU implementované v jednotlivých členských štátoch,
2. Aktívna účasť na pracovných skupinách EU v oblasti informačných systémov,
3. Správa aplikačných IS využívaných jednotlivými odbornými útvarmi ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií (CESKO1, CESKO2, VIS, KIČ, Zásielky, Denník HIS, Nepovolený rybolov a iné,
4. Správa databáz vedených a využívaných v jednotlivých IS,
5. Správa a údržba Internetovej a Intranetovej stránky ŠVPS SR,
6. Tvorba, údržba a rozvoj IS Zásielky, Denník HIS, Nepovolený rybolov a iné,
7. Správa, rozvoj, údržba a administrácia IS a serverov ŠVPS SR,
8. Správa, rozvoj, údržba a administrácia užívateľských desktopov ŠVPS SR,
9. Rozvoj a administrácia sietí a IS priamo riadených organizácií.

V uplynulom roku odbor informatiky venoval tiež značné úsilie pri rozvoji informačného portálu veterinárneho informačného systému „VIS“, ktorého uplatnenie je nevyhnutné na riešenie veterinárnych úloh na jednotlivých stupňoch riadenia. Informačný systém „VIS“ sa doplňoval o nové moduly, upravoval sa na základe požiadaviek jednotlivých užívateľov (RVPS, SVL).

V uplynulom roku sa pokračovalo aj v rozvoji celoslovenského sieťového programu na kontrolnú inšpekčnú činnosť – „KIČ“ (produkt odboru informatiky ŠVPS SR) cez existujúcu virtuálnu privátnu sieť „VPN“. Sieťová aplikácia KIČ sa priebežne aktualizovala a upravovala v zmysle platných nariadení a smerníc. Zároveň sa riešila a doplňovala aj internetová aplikácia na štatistické výstupy cez Reporting Services tak, aby každý kompetentný orgán získal všetky potrebné štatistické informácie.

Aplikácia bude aj naďalej rozvíjaná podľa požiadaviek užívateľov.

Odbor informatiky tiež vyvinul a uplatnil nové informačné systémy napr. IS Zásielky na evidovanie, vyhodnocovanie a kontroly súvisiace s bezpečnosťou potravín, IS Denník HIS na evidovanie a vyhodnocovanie zásielok dovážaných z tretích krajín, IS Nepovolený rybolov na evidovanie, kontrolu a vyhodnocovanie v oblasti nezákonného rybolovu.

Odbor informatiky venoval v uplynulom roku pozornosť aj vzdelávacím činnostiam najmä z oblasti veterinárneho informačného systému VIS ako aj ďalším odborným IT aplikáciám. Odbor Informatiky sa aktívne zúčastňoval pri školeniach veterinárnych lekárov najmä v oblasti veterinárnej certifikácie – „TRACES“ a v oblasti potravinového dozoru – „KIČ“.

Odbor informatiky sa popri týchto úlohách ďalej venoval aj všetkým činnostiam, ktoré vyplývajú z náplne práce jednotlivých zamestnancov odboru, ako napr. zber, korekcia a vyhodnocovanie dát z jednotlivých ŠVPÚ, aktualizácia internetových a intranetových stránok ŠVPS SR, starostlivosť o jednotlivých užívateľov IT, obnova IT na jednotlivých regiónoch, poradenstvo a riešenia havarijných stavov na jednotlivých KVPS, RVPS a HIS.

Pracovníci odboru tiež trvale spolupracujú s plemenárskymi službami SR a MPRV SR pri úpravách a doplneniach software centrálnej evidencie hospodárskych zvierat „CEHZ“, aktívne sa podieľajú na uplatnení a skvalitnení aplikácií EÚ a tiež sú aj členmi pracovných skupín v komisiách EÚ.

V roku 2011 bolo tiež prioritou odboru informatiky pokračovať v zabezpečení bezproblémového a bezporuchového informačného servisu pre celú ŠVPS SR a jej podriadené organizácie (8 KVPS, 40 RVPS a 3 HIS) na zabezpečenie všetkých ich činností závislých od informačných systémov. Táto úloha je veľmi komplexná a zahŕňa v sebe kompletnú starostlivosť o jednotlivé technické prostriedky – hardware a kompletnú starostlivosť o základné a aplikačné programové vybavenie - software jednotlivých užívateľov. Táto základná úloha odboru predpokladá vytvorenie a zabezpečenie optimálneho pracovného prostredia z hľadiska informatiky pre každého odborného pracovníka ŠVPS SR a jej podriadených organizácií.

Činnosť odboru informatiky vo všeobecnosti sa plne premieta do činností jednotlivých odborných útvarov, kde sa výsledky práce odboru informatiky uplatňujú a využívajú.

Rozpočet organizácie

ŠVPS SR je zapojená na rozpočet MPRV SR roku 2011 zabezpečovala financovanie 8 KVPS 40 RVPS a ÚŠKVBL Nitra.

V prehľade uvádzame **rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie** za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR:

Tabuľka č. 113

	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2011	%
PRÍJMY	3 902 046	3 050 400	4 502 218,65	147,59
rozpočtované príjmy	3 902 046	3 050 400	3 078 902,31	100,93
VÝDAVKY	20 635 361	21 770 185	23 151 870,55	106,35
povolené prekročenie			1 383 340,15	
nedočerpanie			21 768 530,40	99,99
			1 654,60	
v tom: kapitálové	0	364 500	364 377,89	99,97
bežné	20 635 361	21 405 685	22 787 492,66	
v tom:				
610 – mzdy	10 191 230	10 393 430	10 393 401,59	99,99
620 - odvody	3 561 835	3 767 504	3 766 897,64	99,98
630 – tovary, služby	6 882 296	7 128 017	8 510 776,49	119,40
640 - transfery	0	116 734	116 416,94	99,73
podľa prvku:	20 635 361	21 770 185	23 151 870,55	
08W010J	17 735 361	18 846 185	18 857 531,01	
08W0101	1 850 000	1 907 000	3 277 590,65	
08W0102	50 000	50 000	49 918,00	
08W0103	800 000	927 000	927 000,00	
08W0104	200 000	17 000	16 953,29	
0900106	0	23 000	22 877,60	
podľa zdroja				
111	20 635 361	21 770 185	21 768 530,40	
72		1 383 340,15	1 383 340,15	

V hodnotenom období vykonalo MPRV SR 16 rozpočtových opatrení

Tabuľka č. 114

dátum RO	text	úprava	výška FP
8.2.2011	Presun medzi programami	+ -	50 000,00
18.2.2011	Účelové prostriedky – vyš. bryndze	+	8 000,00
12.4.2011	Kapitálové prostriedky	+	207 000,00
11.5.2011	Účelové prostriedky – simulačné cvičenie	+	2 000,00
30.5.2011	Presun medzi programami	+ -	50 000,00
23.6.2011	Vratka pokuty z roku 2010	+	310,00
15.7.2011	Účelové prostriedky – bryndza, E.coli	+	14 000,00
19.8.2011	Vratka pokuty z roku 2010	+	200,00
13.10.2011	Odmeny	+	272 869,00
25.10.2011	Presun medzi programami	+ -	50 000,00
8.11.2011	Úprava na základe žiadosti ŠVPS SR	+	559 945,00
8.11.2011	Účelové prostriedky – OOPP WHO	+	2 500,00
28.11.2011	Presun medzi programami	+ -	130 000,00
15.12.2011	Účelové prostriedky – značka kvality	+	23 000,00
23.12.2011	Úprava na základe žiadosti ŠVPS SR	+	45 000,00
spolu			1 134 824,00
		Príjmy	- 851 646,00

ŠVPS SR realizovala v riadených organizáciách vnútorné rozpočtové opatrenia v počte: **153**

1. Komentár k plneniu príjmov a čerpaniu rozpočtu k 31.12.2011

Príjmy

Príjmy boli splnené na 100,93 %. Z titulu prijatia finančných prostriedkov z Európskej komisie vo výške **1,370 709,41**, poistného plnenia vo výške **12.335,74 €** a ZPC vo výške **295 €** bolo povolené prekročenie výdavkov o **1 383 340,15 €**.

Tabuľka č. 115

Ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2011
celkom	4 502 218,65
v tom:	
rozpočtové príjmy	3 078 902,31
v tom:	
príjmy z vlastníctva	104 106,79
príjmy za poplatky	1 444 999,56
príjmy za pokuty	1 284 155,15
kapitálové príjmy	245 640,81
iné príjmy	1 423 316,34
príjmy z EÚ	1 370 709,41
príjmy z poistného plnenia	12 361,79
úroky z účtu EÚ	593,66
ostatné	39 651,48

Rozdiel medzi prijatým poistným plnením a výškou povoleného navýšenia a prekročenia rozpočtu tvorí čiastka **26,05 €**, čo predstavujú poistné udalosti z r.2010.

K poistným udalostiam došlo v 18 prípadoch, každá z nich sa týkala poškodenia služobného motorového vozidla v 15 prípadoch a poškodenie strechy a dlážky administratívnych budov v 3 prípadoch.

Kapitálové príjmy vo výške **245 640,81 €** tvoria príjmy z predaja budov – 233 889,-€, ostatné príjmy za odpredaj majetku zakúpený v minulých rokoch z kapitálových výdavkov (automobily, prístroje).

Pohľadávky z príjmov RO

Tabuľka č. 116

Ukazovateľ	za rok 2011	pohľadávky z minulých rokov
poplatky z veterinárnej kontroly a inšpekcií	155 974,97	187 302,13
prijaté blokové pokuty a z rozhodnutí	278 199,59	201 919,67
Spolu	434 174,56	389 221,80

Výdavky

Kapitálové výdavky čerpané na **99,97 %** predstavujú finančné prostriedky vynaložené na investičné akcie zapísané v registri investícií ŠP v Sk:

Tabuľka č. 117

Organizácia	názov akcie	rozpočet upravený	skutočnosť
ŠVPS SR	Projekty dopr. infraštruktúra	10 000,00	10 000,00
	Prístrešok	18 000,00	17 999,13
	Špeciálne prístroje	36 899,00	36 868,80
	Dopravné prostriedky	34 414,00	34 414,00
	Koterec	6 000,00	5 909,76
	Upgrade VIS	51 560,00	51 559,20
	Software	15 000,00	15 000,00
spolu		171 873,00	171 750,89
RVPS D. Streda	automobil	12 432,00	12 432,00
RVPS Senica	automobil	11 990,00	11 990,00
RVPS Trnava	automobil	11 990,00	11 990,00
RVPS Trenčín	automobil	12 432,00	12 432,00
RVPS Komárno	automobil	12 432,00	12 432,00
RVPS Nové Zámky	automobil	12 432,00	12 432,00
RVPS Lučenec	automobil	11 990,00	11 990,00
RVPS Bardejov	automobil	11 990,00	11 990,00
RVPS Humenné	automobil	11 990,00	11 990,00
RVPS Poprad	automobil	19 509,00	19 509,00
RVPS Stará Ľubovňa	automobil	19 509,00	19 509,00
RVPS Vranov n/T	automobil	11 990,00	11 990,00

RVPS Rožňava	automobil	19 509,00	19 509,00
RVPS Trebišov	automobil	12 432,00	12 432,00
spolu		364 500,00	364 377,89

Nedočerpané kapitálové výdavky vo výške **122,11 €** predstavujú zostatky finančných prostriedkov investičných akcií, ktoré boli ukončené v roku 2011 a žiadna z nich nebola presunutá na dofinancovanie v roku 2012.

Bežné výdavky čerpané na **99,99 %**.

Nedočerpané finančné prostriedky rozpočtu: **1 654,60 €**.

V roku 2011 došlo k povolenému prečerpaniu rozpočtu vo výške **1 383 340,15 €**, z čoho **1,370 709,41 €** tvorili prostriedky EÚ (ŠVPS SR), **12 335,74 €** poisťné plnenie (ŠVPS a RVPS, KVPS v SR) a refundácia ZPC zo strany MPRV SR vo výške **295 €**.

Mimorozpočtové prostriedky ŠVPS SR použila na úhradu faktúr eradikačných chorôb kofinancovaných z EÚ a chorôb v zmysle národného plánu eradikácie, riadené organizácie na prevádzkové náklady.

Prehľad o mimorozpočtových účtoch

Rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR vedú v IS ŠP dva bežné účty – účet sociálneho fondu a depozitný účet, ŠVPS SR aj bežný úročený účet EÚ:

Tabuľka č. 118

stav bežného fondu – SF	k 31.12.2011
	28 043,78
stav depozitného účtu	k 31.12.2011
	1 321 139,92
stav bežného účtu ES ŠVPS SR	k 31.12.2011
	2 024 538,82

Plnenie záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu: ŠVPS SR – vlastná činnosť

ŠVPS SR zabezpečovala v roku 2011 financovanie vlastnej činnosti vrátane 3 HIS (HIS Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou a Letisko Bratislava).

Tabuľka č. 119

	rozpočet	rozpočet	skutočnosť	
	schválený	upravený	k 31.12.2011	%
PRÍJMY	3 813 386,00	2 962 075,00	1 447 078,33	48,85
navýšenie rozpočtu		1 375 143,61		
VÝDAVKY	4 686 466,00	4 895 818,27	6 270 550,58	128,08
povolené prekročenie			1 375 143,61	
				99,99
nedočerpanie			411,30	

v tom: kapitálové	0	171 873,00	171 750,89	99,93
bežné	4 686 466,00	4 723 945,27	6 098 799,69	
v tom:				
610 – mzdy	1 575 464,00	1 582 191,34	1 582 191,34	100,00
620 - odvody	550 626,00	576 435,44	576 435,44	100,00
630 – tovary, služby	2 560 376,00	2 537 993,52	3 912 848,68	154,17
640 - transfery	0	27 324,97	27 324,23	99,99
podľa prvku:	4 686 466,00	4 895 818,27	6 270 550,58	
08W010J	3 186 626,00	3 270 108,27	3 102 632,44	
08W0101	449 840,00	608 710,00	2 151 169,25	
08W0102	50 000,00	50 000,00	49 918,00	
08W0103	800 000,00	927 000,00	927 000,00	
08W0104	200 000,00	17 000,00	16 953,29	
0900106	0	23 000,00	22 877,60	
podľa zdroja	4 686 466,00	4 895 818,27	6 270 550,58	
111	4 686 466,00	4 895 818,27	4 895 406,97	
72			1 375 143,61	

Tabuľka č. 120

PRÍJMY	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť
	3 813 386,00	2 962 075,00	1 447 078,33
príjmy z vlastníctva (212)	995,00	11 675,00	4 777,56
pokuty (222)			10 665,55
poplatky (223)	3 812 391,00	2 950 400,00	51 728,15
príjem z kapitálových aktív (231)			4 169,80
úroky bežného účtu EÚ (243)			593,66
Z refundácie ZPC (292006)		295,00	295,00
z účtu EÚ (291005)		1 370 709,41	1 370 709,41
z poistného plnenia (292006)		4 139,20	4 139,20
Navýšenie rozpočtu		1 375 143,61	

V stĺpcoch schválený a upravený rozpočet sú zahrnuté rozpočtované príjmy za **poplatky** z veterinárnych kontrol a inšpekcií všetkých rozpočtových organizácií riadených ŠVPS SR. Počas roka 2011 boli upravené príjmy z vlastníctva riadeným organizáciám podľa aktuálneho stavu účinnosti nájomných zmlúv. Úprava rozpočtu bola premietnutá do rozpočtu ŠVPS SR na položke 212.

Tabuľka č. 121

KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť
700 – kapitálové výdavky celkom	0	171 873,00	171 750,89
Projekty dopr. infraštruktúra		10 000,00	10 000,00
Prístrešok		18 000,00	17 999,13
Špeciálne prístroje		36 899,00	36 868,80
Dopravné prostriedky		34 414,00	34 414,00
Koterec		6 000,00	5 909,76
Upgrade VIS		51 560,00	51 559,20
Software		15 000,00	15 000,00

Rozpočet kapitálových výdavkov nebol dočerpaný vo výške **122,11 €**.

2. Bežné výdavky

Rozpočet bežných výdavkov nebol dočerpaný vo výške **289,19 €**:

Tabuľka č. 122

Program	Finančná položka	Výška
08W0101	637004	1,05
08W0102	637004	82,00
08W0104	637004	46,71
08W010J	625007	0,10
	637004	36,19
	642015	0,74
0900106	637004	122,40

Povolené prekročenie rozpočtu tvorí čiastku 1,375 143,61 €:

- z dôvodu prijaté finančné prostriedky z Európskej komisie vo výške 1,370 709,41 €
- z poistného plnenia vo výške 4 139,20 €
- z refundácie MPRV SR na ZPC vo výške 295 €

Prehľad o výdavkoch prijatých z EÚ na mimorozpočtový zdroj 72:

Z prijatých prostriedkov EÚ sa uhradili výdavky na úhradu ďalších monitoringov eradikačných chorôb. Výdavky sa realizovali z programu **08W0101**.

V zmysle rozhodnutia Európskej komisie z 30. novembra 2010, ktorým sa schvaľujú ročné a viacročné programy a finančný príspevok EÚ na eradikáciu, kontrolu a monitorovanie určitých chorôb zvierat a zoonóz predložené členskými štátmi na rok 2010 boli z rozpočtu ŠVPS SR – zdroj 72 použité výdavky nasledovne:

Tabuľka č. 123

eradikačné choroby		1,370 709,41
vyšetrenia	modrý jazyk	46 973,80
vyšetrenia	salmonely	589 828,12
vyšetrenia	KMO	333 365,40
vyšetrenia	vtáčia chrípka	5 814,20
vyšetrenia	TSE	67 671,54

vyšetrenia	besnota líšok	189 898,40
vyšetrenia	iné choroby nár. plánu	137 157,95

Prehľad o čerpaní výdavkov na kategórii 630 viažúcich sa na národné programy, prípadne na rozhodnutia vlády SR, MPRV SR **hradených z rozpočtu ŠVPS SR k 31.12.2011:**

Tabuľka č. 124

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2011
trichinely	43 522,00
trichinelóza líšok	4 502,90
trichinelóza diviakov	28 101,90
zástrelné za líšky	40 804,40
zástrelné za diviaky	52 095,60
bryndza, ovčí syr	3 154,60
salmonela – ozdravovací chov	3 528,50
rezistencia salmonel	8 580,00
salmonela morky	204,10
IBR	67 901,20
VPO krmivá	2 845,25
mor včelieho plodu	251 522,35
rádiohygienická kontrola	33 519,00
NPKR	6 428,54
akrylamidy	5 467,50
dioxíny	27 413,70
pesticídy	97 834,80
avilamycín	7 000,00
etylkarbanáty	3 388,30
E - coli	3 165,30
colné laboratórium	340,51
značka kvality	23 447,20
spolu	714 767,65

3. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2011

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ pri plánovaní procesu verejného obstarávania a zadávaní zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác postupoval v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Proces verejného obstarávania v podmienkach ŠVPS SR, od identifikácie potrieb verejného obstarávateľa, výpočtu predpokladanej hodnoty zákazky, stanovenia správneho postupu verejného obstarávania a jeho realizácie až po dodanie tovaru, prevzatie služby alebo uvedenie stavby do prevádzky je uskutočňovaný tak, aby jeho výsledkom bol výber najvhodnejšieho zmluvného partnera.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ zvolil postupy verejného obstarávania tak, aby boli dodržané všetky princípy verejného obstarávania a to princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v roku 2011 **realizoval** :

- **1 nadlimitnú zákazku** ako verejnú súťaž s uzatvorením rámcovej dohody
- **1 podlimitnú zákazku** s uskutočnením rokovacieho konania bez zverejnenia
- **1 podprahovú zákazku** s výzvou na predkladanie ponúk
- **2 podprahové zákazky** s uskutočnením rokovacieho konania bez zverejnenia
- **1 zákazku s nízkou hodnotou** s uskutočnením rokovacieho konania bez zverejnenia.

Tabuľka č. 125

Por. čís.	Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
1.	verejná súťaž s uzatvorením rámcovej dohody na dva roky	dodanie tovaru	dodávka vakcíny na orálnu imunizáciu líšok proti besnote a jej letecké polozenie - jarne a jesenné vakcinačné kampane 2011 - 2012
2.	podlimitná zákazka s uskutočnením rokovacieho konania bez zverejnenia	poskytnutie služby	upgrade Veterinárneho informačného systému ŠVPS SR
3.	podprahová zákazka s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	zabezpečovanie leteniek a služieb súvisiacich s leteckou prepravou osôb do zahraničia
4.	podprahová zákazka s uskutočnením rokovacieho konania bez zverejnenia	poskytnutie služby	technická podpora Veterinárneho informačného systému ŠVPS SR
5.	podprahová zákazka s uskutočnením rokovacieho konania bez zverejnenia	poskytnutie služby	optimalizácia Veterinárneho informačného systému ŠVPS SR
6.	zákazka s nízkou hodnotou s uskutočnením rokovacieho konania bez zverejnenia	poskytnutie služby	update Veterinárneho informačného systému ŠVPS SR

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v roku 2011 **začal** s realizáciou jedného postupu verejného obstarávania, ktorého výsledkom bude uzatvorenie komisionárskej zmluvy na obdobie dvoch rokov a to :

Por. čís.	Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
1.	podlimitná zákazka	poskytnutie služby	zabezpečovanie leteniek a služieb súvisiacich s leteckou prepravou osôb do zahraničia

Personálne otázky

ŠVPS SR je rozpočtová organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, začlenená do rezortu MPRV SR.

V riadiacej pôsobnosti ŠVPS SR bolo počas 10-tich mesiacov v roku 2011 celkom 54 organizácií. Po zrušení KVPS od 1. 11. 2011 zostáva v riadiacej pôsobnosti ŠVPS SR celkom 46 organizácií, z toho 41 rozpočtových a 5 príspevkových organizácií.

Rozpočtové organizácie v priamej riadiacej pôsobnosti ŠVPS SR sú :

ÚŠKVBL v Nitre

RVPS v celkovom počte 40

(do 1. 11. 2011 aj 8 KVPS, ktoré boli zrušené novelou zákona o veterinárnej starostlivosti).

Príspevkové organizácie v priamej riadiacej pôsobnosti ŠVPS SR sú :

Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach

ŠVPÚ v Bratislave, Dolnom Kubíne a v Košiciach,

ŠVÚ vo Zvolene

Príspevkové organizácie sú v zriaďovateľskej pôsobnosti MPRV SR.

Celkový počet zamestnancov ŠVPS SR je 1595 z toho ŠVPS SR a riadené rozpočtové organizácie celkom 1183.

V príspevkových organizáciách pracuje celkom 412 zamestnancov v službe vo verejnom záujme.

Oblasť personálnej práce zabezpečuje osobný úrad ŠVPS SR pre zamestnancov služobného úradu ŠVPS SR, riaditeľov a vedúcich služobných úradov rozpočtových organizácií a riaditeľov príspevkových organizácií v riadiacej pôsobnosti ŠVPS SR.

Vo svojej práci sa riadi predovšetkým zákonom č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme, zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone prác vo verejnom záujme, Zákonníkom práce a súvisiacimi predpismi.

Osobný úrad zabezpečuje tvorbu koncepcie personálnych činností, ďalšie vzdelávanie zamestnancov, koncepciu mzdovej politiky a odmeňovania zamestnancov služobných úradov, riaditeľov a vedúcich služobných úradov rozpočtových organizácií a riaditeľov príspevkových organizácií v riadiacej pôsobnosti ŠVPS SR. V rámci svojich ďalších kompetencií osobný úrad zabezpečoval menovanie veterinárnych lekárov za úradných veterinárnych lekárov z radov štátnych zamestnancov ako aj z členov Komory veterinárnych lekárov, vypracovával návrh záväzného limitu zamestnancov ŠVPS SR, koordinoval úlohy súvisiace s vypracovaním a úpravami návrhu záväzného počtu zamestnancov ŠVPS SR a riadených organizácií pri plnení uznesení vlády SR, zameraných na redukciiu počtu zamestnancov ŠVPS SR a riadených organizácií.

Rozpočtové organizácie v priamom riadení ŠVPS SR sú samostatnými právnymi subjektmi. Personálne činnosti si zabezpečujú sami. Z dôvodu, že nemajú zriadené osobné úrady, personálne činnosti vykonávajú na základe metodického riadenia a usmerňovania osobným úradom ŠVPS SR.

Ak sa v rámci schválených organizačných štruktúr po znížení počtu zamestnancov uvoľnia štátnozamestnanecké miesta, ich obsadenie je po prerokovaní a schválení vedením ŠVPS SR realizované v súlade so zákonom o štátnej službe výberom alebo výberovým konaním.

V roku 2011 boli zrealizované výberové konania a výbery na voľné štátnozamestnanecké a pracovné miesta v celkovom počte 11.

Na funkcie vedúcich štátnych zamestnancov ŠVPS SR boli vyhlásené tri výberové konania, z ktorých dve boli úspešné a jedno neúspešné.

Úspešné boli vyhlásené výbery na 2 voľné štátnozamestnanecké miesta.

Na funkcie vedúcich služobných úradov RVPS Nitra a RVPS Martin boli vyhlásené výberové konania, ktoré boli neúspešné.

Ďalšie tri vyhlásené výberové konania na funkciu vedúci služobného úradu RVPS Dunajská Streda, Nitra a Michalovce skončili úspešne.

Výberové konanie na funkciu riaditeľa ŠVPÚ Dolný Kubín bolo úspešné.

Dôležitou oblasťou činnosti osobného úradu je ďalšie vzdelávanie zamestnancov v štátnej službe ako i zamestnancov v službe vo verejnom záujme.

V priebehu celého roka prebiehalo odborné vzdelávanie zamestnancov v súlade s Národným programom vzdelávania v školiacom zariadení ŠVPS SR v Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach.

Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov v súlade so zákonom č. 342/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2007 Z. z. a v zmysle vyhlášky MP SR č. 480/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a o ďalšom vzdelávaní zamestnancov orgánov veterinárnej správy a úradných veterinárnych laboratórií realizoval v roku 2011 celoživotné vzdelávanie v oblasti veterinárnej starostlivosti, zdravia a ochrany zvierat, veterinárnej certifikácie a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozoč, hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie, hygieny produktov živočíšneho pôvodu, hygieny surovín a potravín rastlinného pôvodu, ochrany spotrebiteľa a spoločnej organizácie trhu. Vo veterinárnej oblasti sa celoživotné vzdelávanie realizovalo predovšetkým v zmysle Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004, č. 853/2004, č. 854/2004, č. 882/2004 a č. 178/2002. Celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR je napĺňaním Stratégie vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva SR na roky 2007 - 2013.

V oblasti celoživotného vzdelávania v rámci Národného programu vzdelávania sa realizovalo 39 vzdelávacích aktivít pre 2 270 účastníkov z radov zamestnancov organizácií v štruktúre ŠVPS SR. Obsahová náplň jednotlivých aktivít bola určovaná príslušnými odborními ŠVPS SR a reagovala na aktuálne požiadavky výkonu všetkých odborných činností.

Atestačná príprava na atestačnú skúšku I. a II. stupňa sa v danom roku realizovala v intenciách vyhlášky MP SR č. 480/2007 Z. z. o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a v nadväznosti na „Konceptiu celoživotného vzdelávania orgánov veterinárnej správy“. V rámci tejto formy vzdelávania bol kladený dôraz na veterinárne právne predpisy, všeobecne záväzné právne predpisy, aktuálnu odbornú problematiku v intenciách národnej a európskej legislatívy ako aj na prácu s dostupnými informačnými databázami. V oboch stupňoch atestačnej prípravy bolo realizovaných šesť sústredení, ktorých sa zúčastnilo celkom 96 frekventantov. Atestačné skúšky na získanie atestácie I. alebo II. stupňa úspešne absolvovalo celkom 38 absolventov atestačnej prípravy.

Zoznam úspešne obhájených atestačných prác vrátane anotačných záznamov je uverejnený na stránke www.ivvl.sk.

Od roku 2005 je IVVL Národným kontaktným bodom pre projekt DG SANCO „Kvalitnejšie vzdelávanie pre bezpečnejšie potraviny“, ktorý Európska Komisia, opierajúc sa o článok 51 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmovínového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá naplánovala ako trvalo udržateľnú vzdelávaciu stratégiu na roky 2006 až 2012. V priebehu roku 2011 absolvovalo vzdelávacie aktivity v jednotlivých krajinách EÚ 55 účastníkov zo Slovenska. Z tohto počtu bolo 37 zamestnancov z organizácií ŠVPS SR.

Súčasťou systému celoživotného vzdelávania je aj špecializované vzdelávanie zamestnancov ŠVPS SR v oblasti senzorického posudzovania potravín uskutočňované v senzorickom laboratóriu, ktoré spĺňa všetky požiadavky Smernice pre usporiadanie senzorického pracoviska STN ISO 8589. V roku 2011 bolo v rámci troch kurzov vyškolených celkom 42 zamestnancov organizácií ŠVPS SR pôsobiacich na centrálnej, krajskej a regionálnej úrovni, pričom zo strany účastníkov sa kurzy stretli s veľmi priaznivým ohlasom.

Špecializované senzorické laboratórium bolo v roku 2011 využité aj na výučbu 30 tuzemských a 22 zahraničných študentov Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach v celkovom objeme 297 hodín.

Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov má v súčasnosti 6 platných akreditácií vydaných Akreditačnou komisiou MŠVV a Š SR. Ich zoznam je uvedený na www.ivvl.sk.

Podľa Nariadenia EP a Rady (ES) č. 853/2004 a na základe Akreditácie MŠ SR organizuje IVVL od roku 2005 školenia poľovníkov na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení. V roku 2011 sa uvedené typy školení a skúšok realizovali výlučne v rámci projektu spolufinancovaného EÚ pod názvom „Zabezpečovanie a zvyšovanie kvality hygieny“.

Snahou IVVL aj v roku 2011 bola realizácia rozvoja ľudských zdrojov v rezorte pôdohospodárstva s dôrazom na celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR s cieľom zabezpečiť sústavné prehlbovanie a zvyšovanie ich kvalifikácie a odbornej spôsobilosti v súlade s aktuálnymi požiadavkami na výkon jednotlivých profesijných činností z hľadiska najnovších vedeckých poznatkov vo veterinárnej medicíne a príbuzných odboroch.

ŠVPS SR vedie databázu národných expertov pre prácu v rámci európskych štruktúr, ktorá je zabezpečovaná MPRV SR z radov zamestnancov ŠVPS SR a zamestnancov podriadených organizácií RVPS a zároveň každoročne zabezpečuje jej aktualizáciu.

Za podpory Európskeho sociálneho fondu v rámci operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia sa v roku 2011 uskutočnila realizácia národného projektu „Vzdelávanie legislatívnych zamestnancov a rozvoj legislatívnych zručností v tvorbe právnych predpisov pre národnú úroveň.“ Celkovo sa vzdelávania zúčastnilo 36 zamestnancov legislatívneho odboru i ďalších vecných odborov.

V súvislosti s novelou zákona č. 39/2007 Z. z. a zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. organizovala ŠVPS SR školenie „Elektronická aplikácia nahlasovania tovarov“, ktorého sa zúčastnilo 114 zamestnancov všetkých podriadených organizácií.

Tak ako po minulé roky sa na základe prijímania a novelizácie národnej legislatívy i legislatívy EÚ vybraní zamestnanci priebežne zúčastňovali odborných aktivít organizovaných rôznymi vzdelávacími inštitúciami za účelom oboznámenia sa s danou

legislatívou v oblasti riadenia, právnej legislatívy, kontroly a auditu, financovania , v oblasti vykonávania úradnej kontroly, pracovnoprávných a štátnozamestnaneckých vzťahov, asistentskej zručnosti za účelom zdokonaľovania sa vo výkone svojej práce a rozširovania svojich odborných vedomostí a znalostí.

Hodnotenie a analýzy organizácie

Činnosti zabezpečované organizáciami ŠVPS SR nie sú len plánované, ale vznikajú aj na základe podnetov alebo vzniku neočakávaných situácií vo väzbe na výskyt nebezpečných nákaz často prenosných na človeka, potravinových nebezpečenstiev, škandálov (zdravotne rizikové potraviny na trhu) alebo dovozu zvierat, surovín a potravín zo štátov EÚ alebo tretích krajín, ktoré predstavujú značné nebezpečenstvo na slovenskom trhu. V takomto prípade je potrebné konať bezprostredne a robiť systémové opatrenia tak, aby nedošlo

k ohrozeniu zvierat, ale predovšetkým zdravia spotrebiteľa. V takýchto krízových situáciách je potrebné disponovať značným počtom odborníkov, aby sa prijali včasné ochranné opatrenia a realizovali sa cielené kontroly podľa analýzy rizika.

Významne po vstupe Slovenska do EÚ narástol rozsah práce a aktivity ŠVPS SR a jej organizácií smerom k plneniu úloh k zahraničiu. Misie z Európskej komisie organizované Potravinovým a veterinárnym úradom v Dubline, ktoré každý rok navštevujú Slovensko vyžadujú perfektnú prípravu dokumentov (príprava vyžaduje minimálne jeden mesiac intenzívnej práce na jednu misiu) a rovnako 100% zvládnutie priebehu misie. Na príprave každej misie pracuje podľa jej zamerania 10 až 15 odborných pracovníkov a na priebehu misie podľa počtu kontrolovaných subjektov 20 až 50 zamestnancov. Ďalšou náročnou činnosťou k zahraničiu, ktorá je založená na dostatočnom počte vysokokvalifikovaných odborníkov je účasť na zahraničných rokovaníach predovšetkým pracovných skupín EK, OIE, WTO, EFSA, OECD, WHO, atď. V súčasnosti pri existujúcom počte zamestnancov ŠVPS nedokáže obsadiť odborníkmi všetky zahraničné a rovnako niekedy domáce rokovania (limitovaný počet zamestnancov pre plnenie pracovných úloh v zahraničí a doma).

Súčasnú materiálno-technickú podmienku (budovy, informačné technológie, doprava, atď.) musia spĺňať minimálne požiadavky, aby mohli byť zabezpečované odborné činnosti na požadovanej úrovni a boli komparovateľné s európskymi úradmi rovnakého zamerania pre kontrolu zdravia zvierat, bezpečnosti potravín a verejného zdravia.

Národný veterinárny servis na Slovensku (ŠVPS SR) ako je uvedené vyššie – pracuje v súlade s OIE kódexom na 6 princípoch:

1. transparentnosť (garantuje transparentnosť doma a v zahraničí v zdraví zvierat a zoonózach na základe sanitárneho národného statusu)
2. vedecká informovanosť (sumarizuje, analyzuje a distribuje svetové vedecké informácie z oblasti veterinárnej medicíny a príbuzných odborov)
3. medzinárodná solidarita (zabezpečuje expertízu, podporuje a ovplyvňuje medzinárodnú solidaritu pri kontrole pri kontrole chorôb zvierat a verejnom zdraví)
4. hygienická bezpečnosť svetového obchodu so zvieratami a produktmi (sanitárne a fytosanitárne dohody, opatrenie v svetovom obchode stanovením štandardov zdravia)
5. postavenie veterinárneho servisu (zlepšovanie infraštruktúry ŠVPS SR a riadených organizácií)
6. bezpečnosť potravín a animal welfare (zabezpečenie spoľahlivých garancií pre bezpečnosť potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu a podpora ochrany zvierat na základe vedeckých poznatkov)

Z hľadiska analýzy vývoja organizácie je dôležitým bodom aj personálne zabezpečenie organizácií na realizáciu všetkých činností vychádzajúcich z platnej legislatívy. V tejto súvislosti je na mieste aj okruh racionalizácie činností a počtu pracovníkov. Tak, ako je uvedené vyššie je táto problematika nielen z hľadiska ľudského ale hlavne z hľadiska odborného posúdenia veľmi citlivá. Redukcia počtu zamestnancov môže viesť znefunkčneniu vykonávania úradných kontrol, čo môže mať dopad na:

- garantovanie ochrany zdravia občanov Slovenskej republiky ako i občanom

ostatných členských štátov EÚ na spoločnom trhu s možnými dopadmi na ekonomiku SR (zvýšená práceneschopnosť, náklady na liečenie, zníženie produktivity práce, atď.)

- ✚ ochranu spotrebiteľa (falšovanie potravín, nereagovanie na sťažnosti spotrebiteľov, nekalé obchodné praktiky nereserózných podnikateľov a na vznik rôznych potravinových škandálov, ktoré Slovenská republika doteraz práve vďaka súčasnému personálnemu stavu dokázala riešiť.
- ✚ obchodovanie nezabezpečením záruk, vyžadovaných v medzinárodnom a vnútro spoločenskom obchode, napr. schvaľovanie prevádzkarní a ich kontrola v predpísanom rozsahu, vystavovanie veterinárnych osvedčení, nevykonávanie importných kontrol, čo môže mať za následok obmedzenie prístupu slovenského podnikateľa na vnútro spoločenský trh a na trh v tretích krajinách. Uvoľnený priestor na trhu v SR bude vyplňovaný produktmi z ostatných členských štátov a z 3. krajín. Z makroekonomického hľadiska to povedie k zníženiu rastu HDP.

zdravie a ochranu zvierat a to nezvládnutím nákazovej situácie s dopadom na stavy hospodárskych zvierat a nebezpečenstvom prenosu chorôb – zoonóz na občanov SR nezabezpečením jednej z priorít Európskej komisie vyhlásenej Akčným plánom EK a OIE (Medzinárodný úrad pre nákazy zvierat) na roky 2006 – 2011, týkajúcim sa ochrany zvierat.

Vyhodnotenie vnútornej kontrolnej činnosti ŠVPS SR Bratislava za rok 2011

Vnútoraná kontrolná činnosť ŠVPS SR bola vykonávaná podľa plánu v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov a so Smernicou ŠVPS SR o vnútornej kontrole č. 256/2011-180.

Vnútoraná kontrolná činnosť bola na jednotlivých odboroch ŠVPS SR zameraná na kontrolu:

Odbor auditu a kontroly:

- evidencie a vybavovania sťažností, petícií a iných podaní
- vybavovania žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona č.211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- plnenia požiadaviek aktuálnej legislatívy pri výkone úradných kontrol potravín

Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie:

- splnenia požiadaviek na schválenie laboratória na RVPS na vyšetrenie trichinel v čerstvom mäse
- vykonávania laboratórnych činností na ŠVÚ na úseku zdravia a ochrany zvierat
- stanovenia reziduí pesticídov vo vzorkách odobratých v rámci úradnej kontroly potravín
- dodržiavania platnej legislatívy a ostatných predpisov a pokynov, ktoré súvisia s analýzami kontaminantov vo vzorkách odobratých v rámci úradnej kontroly potravín, činnosti referenčných laboratórií s dôrazom na NRL pre živočíšne proteíny v krmivách a NRL pre dioxíny a PCB

Odbor hygieny, krmív, ekológie a veterinárnej farmácie:

- plnenia požiadaviek aktuálnej legislatívy pri výkone úradných kontrol na úseku veterinárnej farmácie
- plnenia požiadaviek aktuálnej legislatívy pri výkone úradných kontrol na úseku krmív
- plnenia požiadaviek aktuálnej legislatívy pri výkone úradných kontrol na úseku ekológie, Národný plán kontroly reziduí v živých zvieratách a produktoch živočíšneho pôvodu
- výkonu úradných kontrol v zmysle Programu prevencie, monitoringu a kontroly niektorých transmisívnych spongiformných encefalopatií (TSE/BSE)
- plnenia požiadaviek aktuálnej legislatívy pri výkone úradných kontrol na úseku zdravia a ochrany zvierat

Odbor zdravia a ochrany zvierat:

- monitoringu v súlade s Národným programom pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej, produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu
- výkonu úradných kontrol identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat

Odbor zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov:

- dodržiavania podmienok pri výkone certifikácie spoločenských zvierat
- plnenia pokynov ŠVPS SR pre vykonávanie veterinárnej certifikácie zásielok zvierat a produktov určených na obchod v rámci EÚ

Sekcia ekonomiky:

- dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a s majetkom štátu

Odbor organizácie trhu:

- plnenia požiadaviek aktuálnej legislatívy pri výkone úradných kontrol v sektore ovocia a zeleniny

Prehľad o vykonaných vnútorných kontrolách v r. 2011 :

Tabuľka č. 126

Útvár	Počet kontrol	Výsledok kontrol	
		Záznam	Protokol
Odbor auditu a kontroly	9	8	1
Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie	5	4	1
Odbor hygieny, krmív, ekológie a veterinárnej farmácie	5	5	-
Odbor zdravia a ochrany zvierat	3	3	-
Odbor zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov	4	2	2
Sekcia ekonomiky	13	13	-
Odbor organizácie trhu	3	3	-
S p o l u :	42	38	4

2. ŠVPS SR a riadené organizácie v roku 2011 prijali, riešili alebo postúpili príslušnému orgánu verejnej správy 673 iných podaní, 41 žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona č.211/2000 Z.z. a 24 sťažností podľa zákona NR SR č.9/2010 Z.z. o sťažnostiach.

Iné podania, žiadosti o poskytnutie informácií a sťažnosti boli vybavené nasledovne:

Iné podania:

- vybavené (odpovedané): 223
- odstúpené: 24
- opodstatnené: 118
- čiastočne opodstatnené: 14
- neopodstatnené: 163
- odložené: 12
- nebolo možné objektívne posúdiť: 65
- zatiaľ nezaslaný výsledok (nevybavené): 48
- vzaté späť: 1
- doručené na vedomie: 5

Informácie podľa z. č. 211/2000 Z.z.:

- sprístupnené: 34
- čiastočne ne/sprístupnené: 2
- späť vzaté: 1
- nesprístupnené: 4

Sťažnosti:

- odložené: 5
- opodstatnené: 0
- neopodstatnené: 6
- zatiaľ nevybavené: 3

- odstúpené:
 - opodstatnené: 2
 - neopodstatnené: 6
 - odložené: 1
 - nebolo možné posúdiť opodstatnenosť: 1

3. Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR vykonal podľa Programu interných auditov ŠVPS SR na rok 2011:

- 16 interných auditov podľa zákona Národnej Rady Slovenskej republiky č.152/1995 Z.z. na uvedených RVPS:

Tabuľka č.127

Por.č.	RVPS	Počet nezhôd
1	RVPS Žilina	1
2	RVPS Košice	2
3	RVPS Čadca	2
4	RVPS Rožňava	-
5	RVPS Vranov nad Topľou	2
6	RVPS Svidník	-
7	RVPS Stará Ľubovňa	-
8	RVPS Púchov	1
9	RVPS Komárno	2
10	RVPS Nové Zámky	3
11	RVPS Topoľčany	-
12	RVPS Šaľa	-
13	RVPS Liptovský Mikuláš	1
14	RVPS Banská Bystrica	-
15	RVPS Veľký Krtíš	1
16	RVPS Michalovce	-

Nezhody boli zistené pri ukladaní opatrení na odstránenie nedostatkov zistených pri úradnej kontrole potravín, pri postupe riešenia nevyhovujúcich vzoriek, boli zistené nedostatočne vypísané protokoly o odbere vzoriek, neúplná databáza registrovaných prevádzkarní, nedodrhaná frekvencia úradných kontrol potravín a nedostatočne spracované správy z auditov HACCP u prevádzkovateľov pre potraviny rastlinného pôvodu.

- podľa zákona Národnej Rady Slovenskej republiky č.39/2007 Z.z vykonal Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR od 1.11.2011, po účinnosti novely uvedeného zákona,

ktorou boli zrušené KVPS, 6 interných auditov – 2 na úseku veterinárnej farmácie – bez zistených nezhôd, 3 na úseku hygieny produktov živočíšneho pôvodu - bez zistených nezhôd a 1 na systém výkonu úradných veterinárnych kontrol pri TSE, kde boli zistené 2 nezhody – pri ukladaní opatrení pri potvrdení choroby klusavka oviec a pri evidencii odobratých úradných vzoriek.

Tabuľka č.128

RVPS	Predmet auditu	Počet nezhôd
RVPS Senec	Hodnotenie systému úradných kontrol na úseku veterinárnej farmácie.	-
RVPS Košice - mesto	Hodnotenie systému úradných kontrol na úseku veterinárnej farmácie.	-
RVPS Bratislava	Hodnotenie systému úradnej kontroly pri výrobe, spracovaní, uskladnení a distribúcii produktov rybolovu.	-
RVPS Nitra	Hodnotenie systému úradných kontrol v spracovateľskej prevádzkarni na ošetrené žalúdky, mechúre, črevá.	-
RVPS Košice - okolie	Hodnotenie systému úradnej kontroly v prevádzkarni pre vajcia a vaječné výrobky (produkcia, triediareň vajec).	-
RVPS Poprad	Preverenie výkonu štátnej správy vo veterinárnej oblasti na úseku TSE	2

Hlavné skupiny užívateľov – výstupov a prezentovanej činnosti

Výsledky sú určené pre

- 1 orgány štátnej správy, predovšetkým MPRV SR ako rezortné ministerstvo ŠVPS SR
- 2 chovateľov hospodárskych zvierat a poľnohospodárske podniky
- 3 podnikateľské subjekty, ktoré sa zaoberajú výrobou, dovozom, distribúciou a predajom produktov a tovarov živočíšneho alebo rastlinného pôvodu
- 4 širokú verejnosť – občanov - vyplýva z úlohy ŠVPS SR ako orgánu potravinového dozoru SR, pričom občania sú o činnosti informovaní individuálne podľa ich požiadaviek, resp.

prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov na základe komunikácie ich predstaviteľov so zástupcami ŠVPS SR

Záver

Bezpečnosť potravín je aj jednou z hlavných priorít v Európe. Na zaistenie bezpečnosti potravín je nevyhnutné neustále komplexne posudzovať všetky aspekty reťazca **produkcie potravín počnúc a vrátane prvovýroby potravín, výroby krmív pre zvieratá produkujúce potraviny, cez výrobu, spracovanie a distribúciu potravín, ich dovoz až po predaj konečnému spotrebiteľovi**, pretože každý z týchto prvkov môže mať závažný dopad na bezpečnosť potravín a tým aj na verejné zdravie. Do tohto komplexu bezpečnosti potravín sú zahrnuté rôzne špecifické oblasti, ako sú **krmivá pre zvieratá produkujúce potraviny vrátane medikovaných krmív a doplnkových látok do krmív, hygiena krmív a hygiena potravín, choroby prenosné zo zvierat na ľudí, najmä prostredníctvom**

potravín živočíšneho pôvodu (zoonotickí pôvodcovia), vedľajšie produkty živočíšneho pôvodu, rezíduá pesticídov, kontaminanty a veterinárne lieky a ich kontrola, kontrola a eradikácia chorôb zvierat, ktoré ovplyvňujú zdravie ľudí, prídavné látky do potravín, materiály prichádzajúce do styku s potravinami, pitná voda ako zložka potravín, geneticky modifikované potraviny, ako aj požiadavky na kvalitu, zloženie a označovanie potravín v záujme ochrany spotrebiteľov a zabezpečenia ich informovanosti.

Celá riadiaca, rozhodovacia a kontrolná činnosť ŠVPS SR a jej riadených organizácií vychádzala z kvality organizačnej štruktúry, ktorej obsahom sú:

- ✚ efektívnosť všeobecnej organizačnej štruktúry
- ✚ kvalita kontroly
- ✚ postupy a riadenie
- ✚ informovanosť, vybavovanie sťažností a požiadaviek
- ✚ dokumentácia
- ✚ samokontrola a hodnotenie
- ✚ komunikácia
- ✚ ľudské a finančné zdroje
- ✚ vzdelávanie

Sme presvedčení, že všetky činnosti opísané v tejto výročnej správe sú dostatočným vypovedajúcim článkom o zodpovednej úlohe a plnení si úloh a povinností všetkých pracovníkov ŠVPS SR a ňou riadených organizácií v prospech obyvateľov SR .

Prílohy

Príloha č.1

Tab. č. 1
Veľkodistribúcia

RVPS v kraji	počet miest výkonu veľkodistribúcie	počet miest výkonu veľkodistribúcie, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	9	4	4	0	4	0	0	0
Trnava	19	11	10	0	10	0	0	0
Nitra	33	17	17	2	16	1	0	0
Trenčín	12	7	7	0	7	0	0	0
Žilina	9	5	5	0	5	0	0	0
Banská Bystrica	24	11	11	0	11	0	0	0
Prešov	10	5	6	0	6	0	0	0
Košice		1	1	0	1	0	0	0
SR spolu	122	62	61	2	60	1	0	0

Tab. č. 2
Lekárne

RVPS v kraji	Počet lekárni s veterinárnym sortimentom	počet lekárni, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	47	23	23	0	23	0	0	0
Trnava	106	28	28	0	28	0	0	0
Nitra	176	35	35	0	35	0	0	0
Trenčín	110	22	22	0	22	0	0	0
Žilina	86	13	13	0	13	0	0	0
Banská Bystrica	154	32	33	0	32	1	0	0
Prešov	172	46	46	0	46	0	0	0
Košice	110	24	25	1	25	0	0	0
SR spolu	961	223	225	1	224	1	0	0

Tab. č. 3
Súkromní veterinárni lekári

RVPS v kraji	Počet súkromných vet. lekárov	počet vet. lekárov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	22	18	18	0	18	0	0	0
Trnava	109	79	109	1	108	1	0	0

Nitra	128	115	125	4	124	1	0	0
Trenčín	63	51	61	0	58	3	0	0
Žilina	77	62	62	1	62	0	0	0
Banská Bystrica	132	91	93	0	91	2	0	0
Prešov	99	99	171	3	167	4	0	0
Košice	112	99	100	2	99	1	0	0
SR spolu	742	614	739	11	727	12	0	0

Tab. č. 4
Chovatelia hovädzieho dobytku

RVPS v kraji	Počet produkčných hospodárstiev CEHZ/podliehajúc e farmaceutickému dozoru		počet produkčných hospodárstiev , u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	90	20	21	21	0	20	1	0	0
Trnava	582	275	88	103	2	103	0	0	0
Nitra	1319	515	119	120	3	117	3	0	0
Trenčín	1065	344	93	93	1	89	4	0	0
Žilina	4520	298	126	126	2	121	5	0	0
Banská Bystrica	2728	370	316	319	1	315	4	0	0
Prešov	1865	644	255	291	8	282	9	0	0
Košice	967	510	130	131	6	125	6	0	0
SR spolu	13136	2976	1148	1204	23	1172	32	0	0

Tab. č. 5
Chovatelia ošípaných

RVPS v kraji	Počet produkčných hospodárstiev CEHZ/podliehajúc e farmaceutickému dozoru		počet produkčných hospodárstiev , u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	16	5	5	5	0	5	0	0	0
Trnava	673	559	61	67	1	66	1	0	0
Nitra	1569	485	91	92	1	91	1	0	0
Trenčín	244	63	28	28	1	27	1	0	0
Žilina	288	21	8	8	0	8	0	0	0
Banská Bystrica	243	51	35	33	0	33	0	0	0
Prešov	91	75	58	40	0	40	0	0	0
Košice	224	127	36	36	7	34	2	0	0
SR spolu	3348	1386	322	309	10	304	5	0	0

Tab. č. 6
Chovatelia oviec

RVPS v kraji	Počet produkčných hospodárstiev CEHZ/podliehajúce farmaceutickému dozoru		počet produkčných hospodárstiev v, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	14	2	3	3	1	2	1	0	0
Trnava	73	57	15	15	0	15	0	0	0
Nitra	272	116	35	35	0	35	0	0	0
Trenčín	254	100	33	34	1	33	1	0	0
Žilina	2325	264	74	74	1	69	5	0	0
Banská Bystrica	927	144	150	157	0	155	2	0	0
Prešov	415	228	156	102	2	101	1	0	0
Košice	318	256	65	65	1	64	1	0	0
SR spolu	4598	1167	531	485	6	474	11	0	0

Tab. č. 7
Chovatelia kôz

RVPS v kraji	Počet produkčných hospodárstiev CEHZ/podliehajúce farmaceutickému dozoru		počet produkčných hospodárstiev v, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	23	1	1	1	0	1	0	0	0
Trnava	43	12	2	2	0	2	0	0	0
Nitra	162	54	11	11	0	11	0	0	0
Trenčín	137	30	10	10	0	10	0	0	0
Žilina	294	32	16	16	0	16	0	0	0
Banská Bystrica	238	63	45	45	0	45	0	0	0
Prešov	99	45	41	21	1	20	1	0	0
Košice	117	65	20	20	2	18	2	0	0
SR spolu	1113	302	146	126	3	123	3	0	0

Tab. č. 8
Chovatelia hydinyiny

RVPS v kraji	Počet produkčných hospodárstiev CEHZ/podliehajúce farmaceutickému dozoru		počet produkčných hospodárstiev v, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	10	6	5	5	0	5	0	0	0
Trnava	41	33	30	30	0	29	1	0	0

Nitra	101	59	43	43	0	43	0	0	0
Trenčín	45	19	24	24	0	24	0	0	0
Žilina	85	23	21	21	0	21	0	0	0
Banská Bystrica	92	29	24	24	0	24	0	0	0
Prešov	14	14	18	20	0	20	0	0	0
Košice	28	28	27	27	0	27	0	0	0
SR spolu	416	211	192	194	0	193	1	0	0

Tab. č. 9
Chovatelia rýb

RVPS v kraji	Počet produkčných hospodárstiev CEHZ/podliehajúce farmaceutickému dozoru		počet produkčných hospodárstiev, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	8	8	3	3	0	3	1	0	0
Trnava	14	14	8	9	0	9	0	0	0
Nitra	8	7	7	7	0	7	0	0	0
Trenčín	11	10	10	10	0	10	0	0	0
Žilina	29	26	26	26	0	26	0	0	0
Banská Bystrica	9	9	9	9	0	9	0	0	0
Prešov	6	6	6	6	0	6	0	0	0
Košice	8	8	5	5	0	5	0	0	0
SR spolu	93	88	74	75	0	75	1	0	0

Tab. č. 10
Chovatelia včiel

RVPS v kraji	Počet produkčných hospodárstiev CEHZ/podliehajúce farmaceutickému dozoru		počet produkčných hospodárstiev, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	118	115	14	14	0	14	0	0	0
Trnava	1067	206	37	37	0	37	0	0	0
Nitra	1219	990	61	61	0	61	0	0	0
Trenčín	1795	343	14	14	0	14	0	0	0
Žilina	6540	64	9	9	0	9	0	0	0
Banská Bystrica	2375	575	26	30	0	30	0	0	0
Prešov	2455	2254	50	50	0	50	0	0	0
Košice	1213	597	43	43	0	43	0	0	0
SR spolu	16782	5144	254	258	0	258	0	0	0

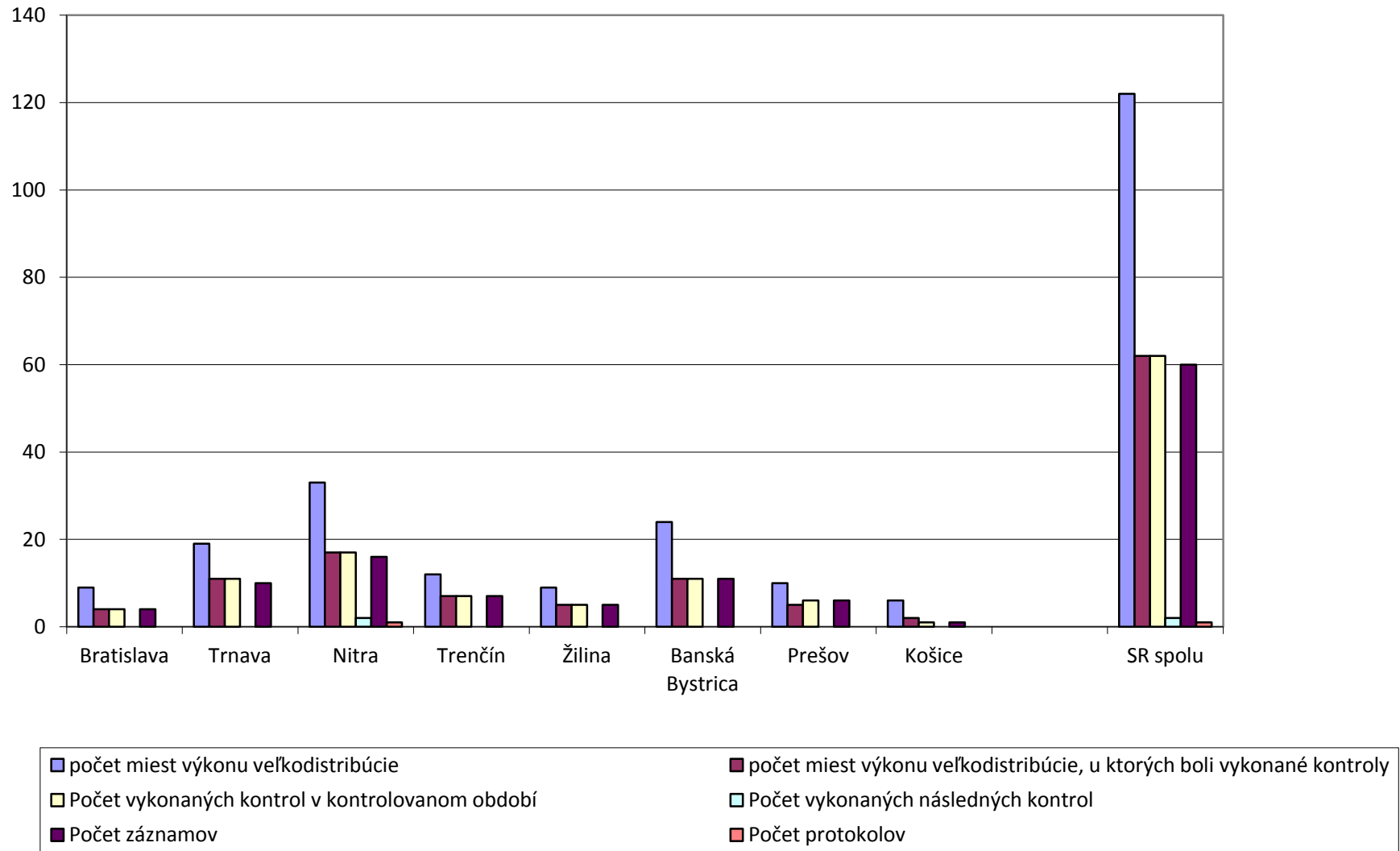
Tab. č. 11
Chovatelia - ďalšie chovy

RVPS v kraji	Počet produkčných hospodárstiev CEHZ/podliehajúc e farmaceutickému dozoru		počet produkčných hospodárstiev , u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	1	1	1	1	0	1	0	0	0
Trnava	6	6	2	2	0	2	0	0	0
Nitra	36	36	11	11	0	11	0	0	0
Trenčín	81	1	0	0	0	0	0	0	0
Žilina	87	17	13	13	0	13	0	0	0
Banská Bystrica	24	12	13	13	0	13	0	0	0
Prešov	19	14	13	13	0	13	0	0	0
Košice	15	15	12	12	0	12	0	0	0
SR spolu	269	102	65	65	0	65	0	0	0

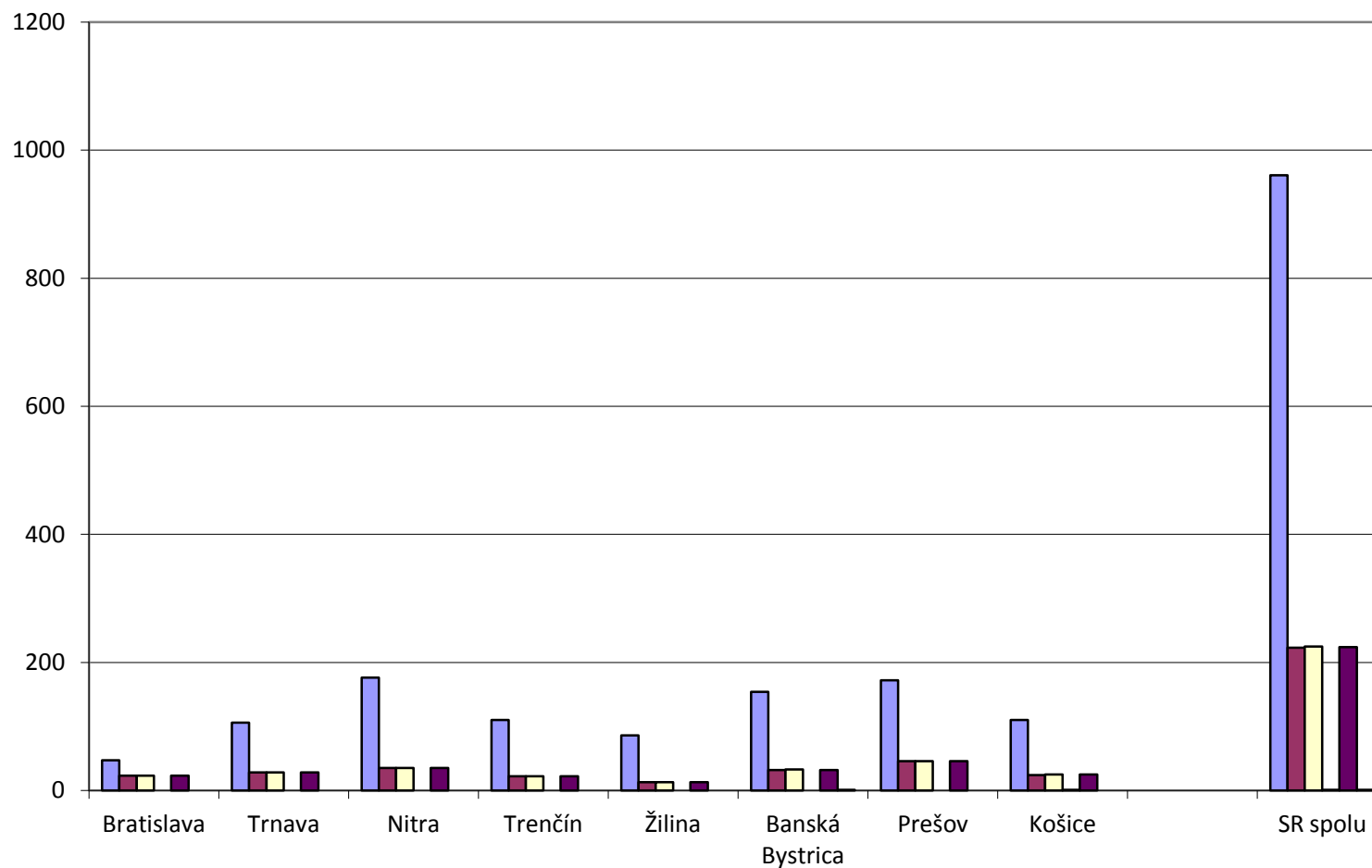
Tab. č. 12
Výrobcovia medikovaných krmív

RVPS v kraji	Počet výrobcov medikovaných krmív	počet výrobcov medikovaných krmív, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období	Počet vykonaných následných kontrol	Počet záznamov	Počet protokolov	Pokuty (počet/celková suma) €	
Bratislava	1	0	0	0	0	0	0	0
Trnava	3	6	10	0	10	0	0	0
Nitra	9	18	42	1	41	1	0	0
Trenčín	5	10	22	0	21	1	0	0
Žilina	1	2	4	0	4	0	0	0
Banská Bystrica	5	9	16	0	16	0	0	0
Prešov	1	2	6	0	6	0	0	0
Košice	1	1	2	0	2	0	0	0
SR spolu	26	48	102	1	100	2	0	0

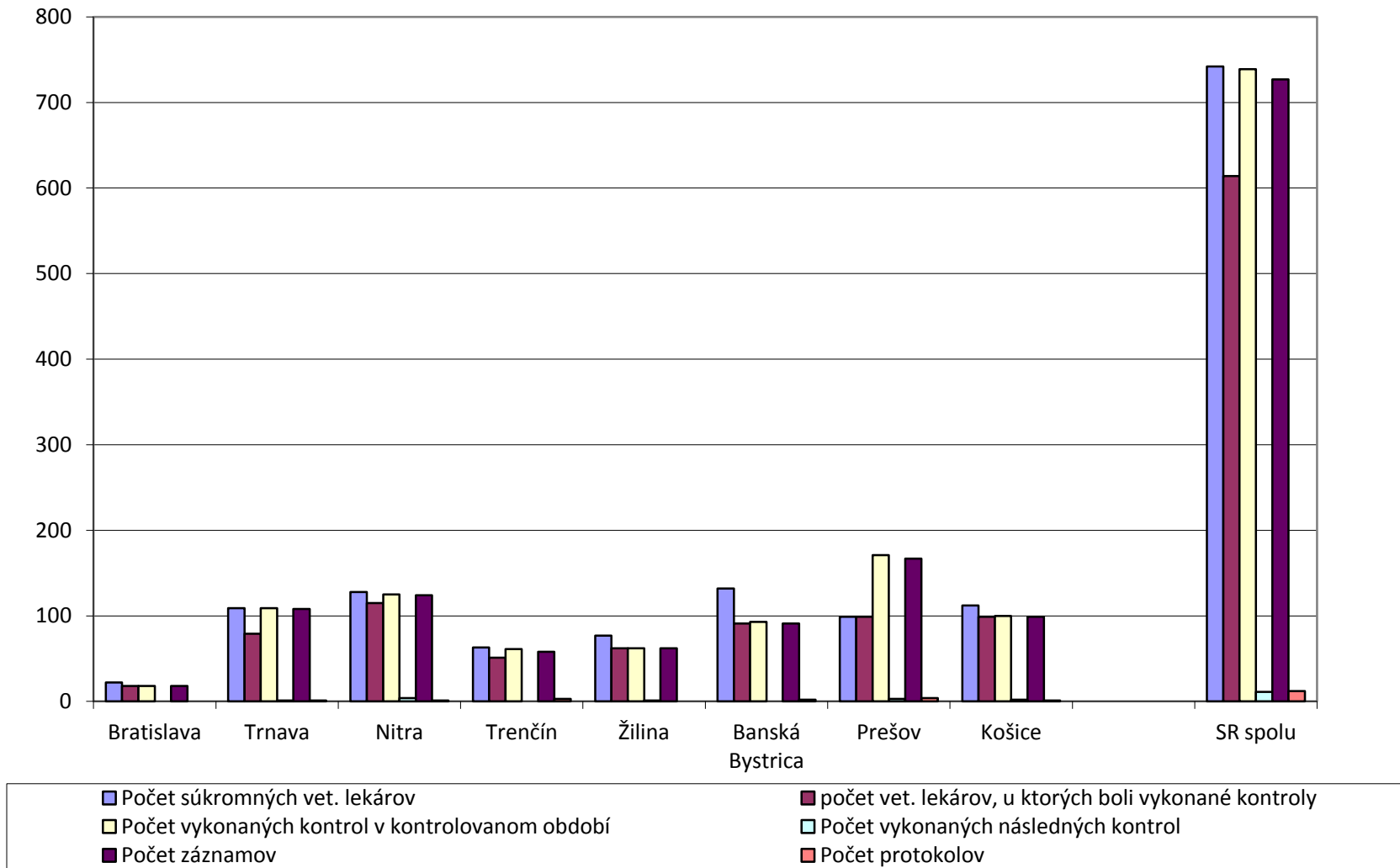
Graf č.1 - Veľkodistribúcia

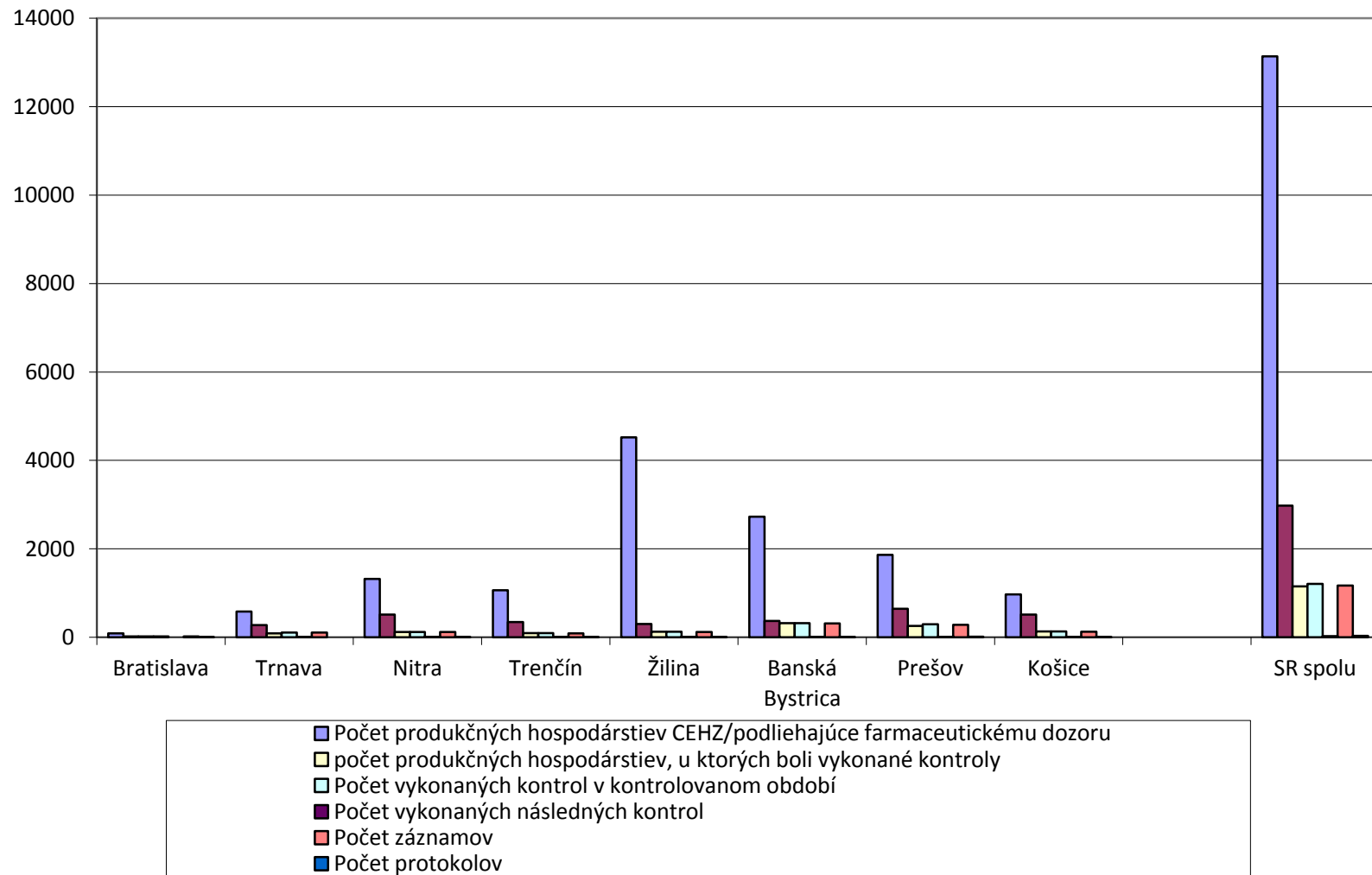
Graf č. 2 - Verejné lekárne

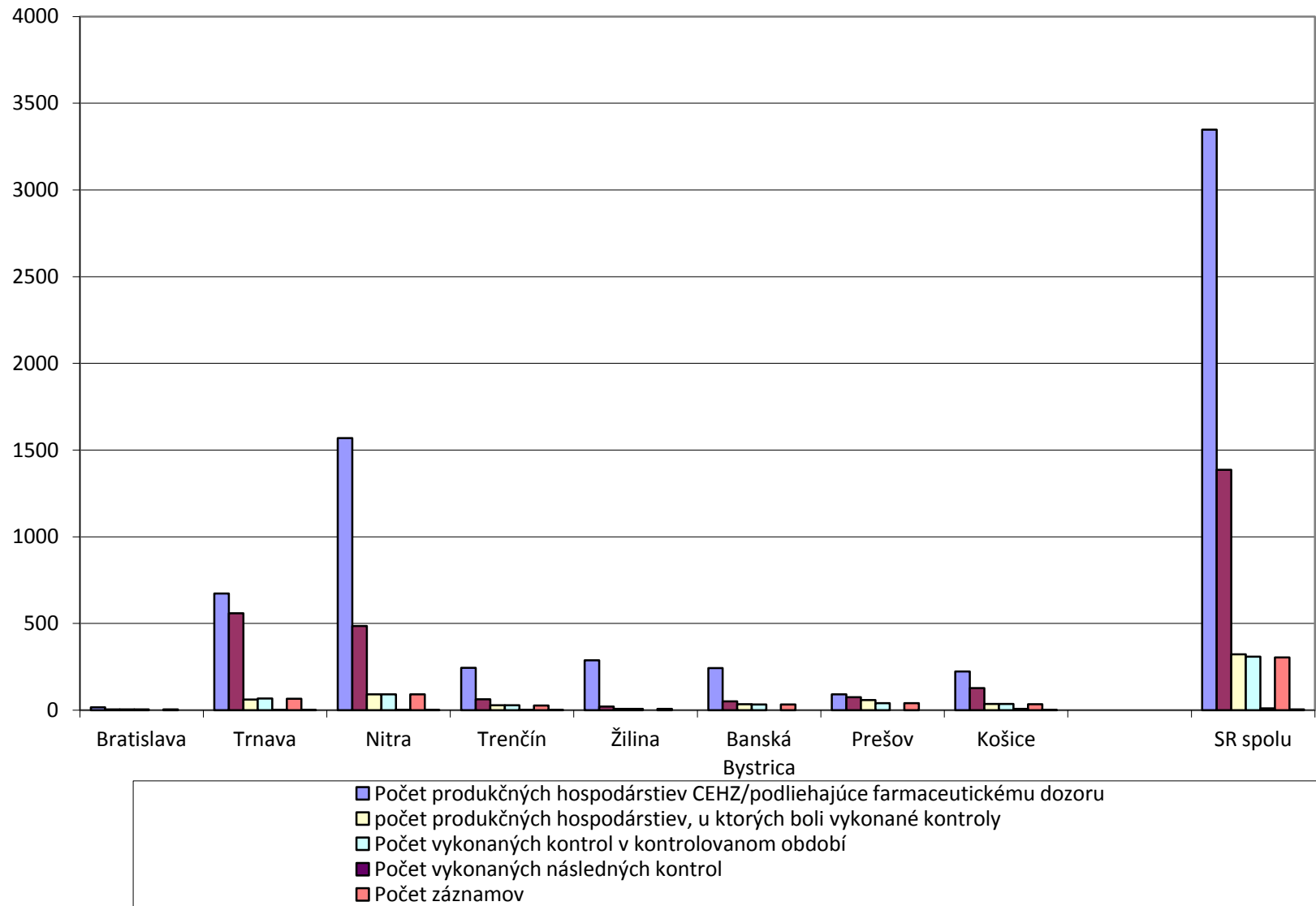
Graf č. 3 - Súkromní veterinárni lekári

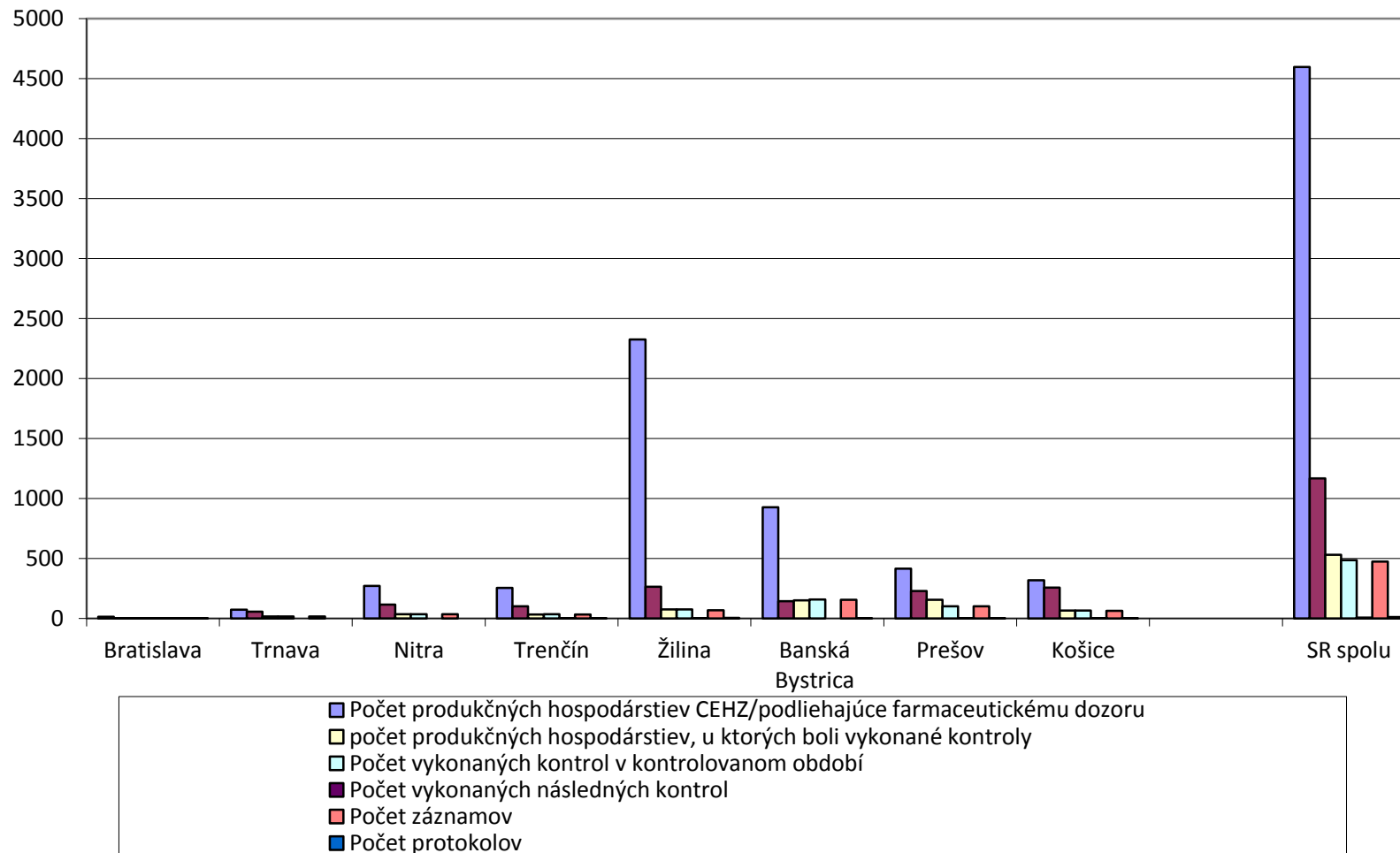
Graf č. 4 - Chovatelia hovädzieho dobytku

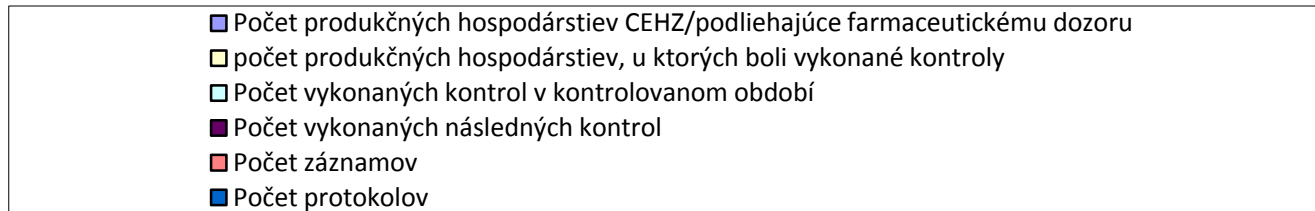
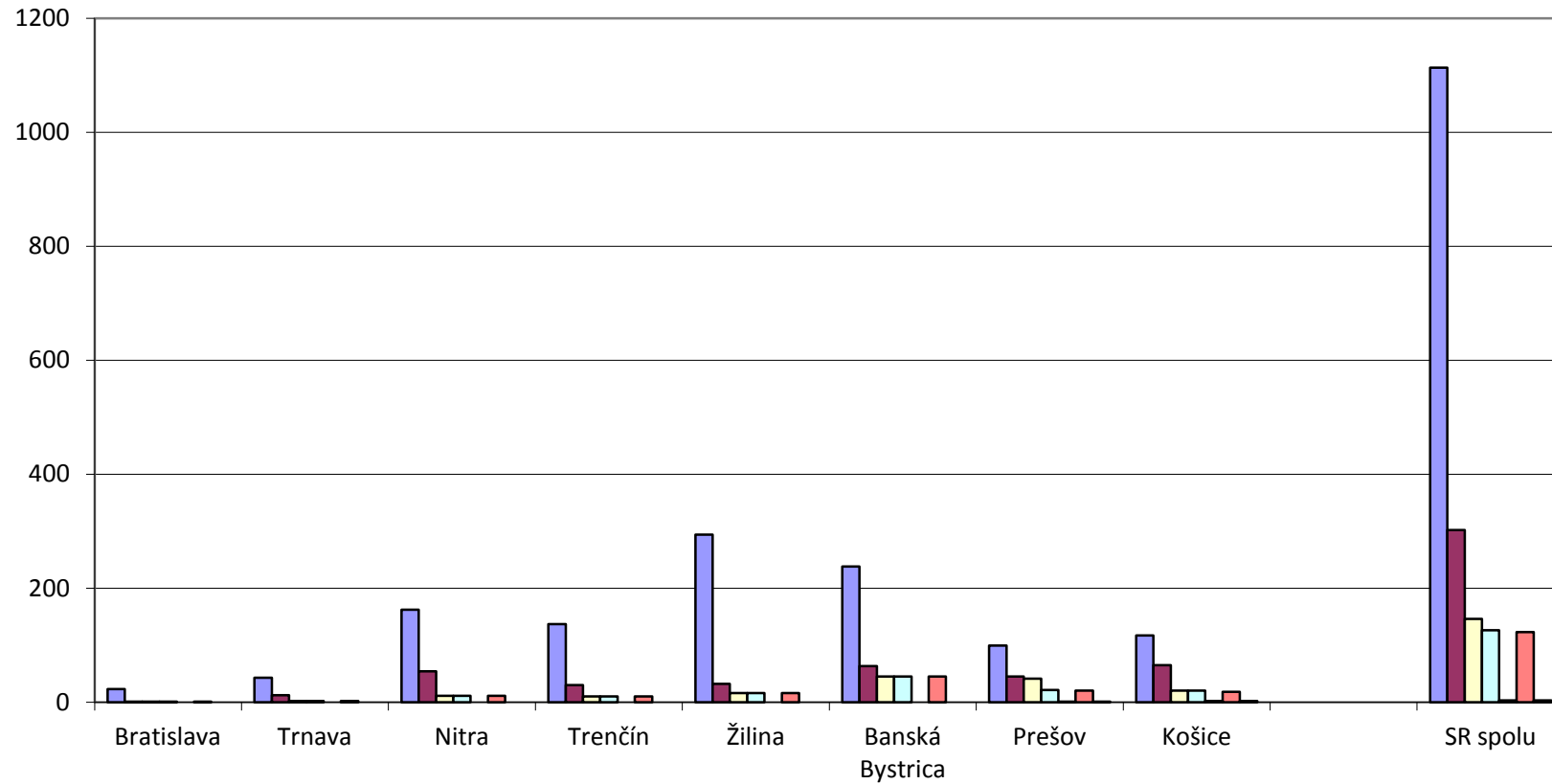
Graf č. 5 - Chovatelia ošípaných

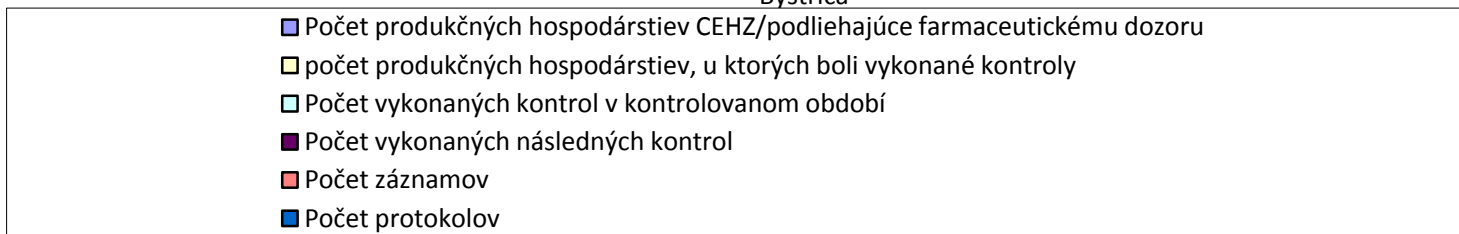
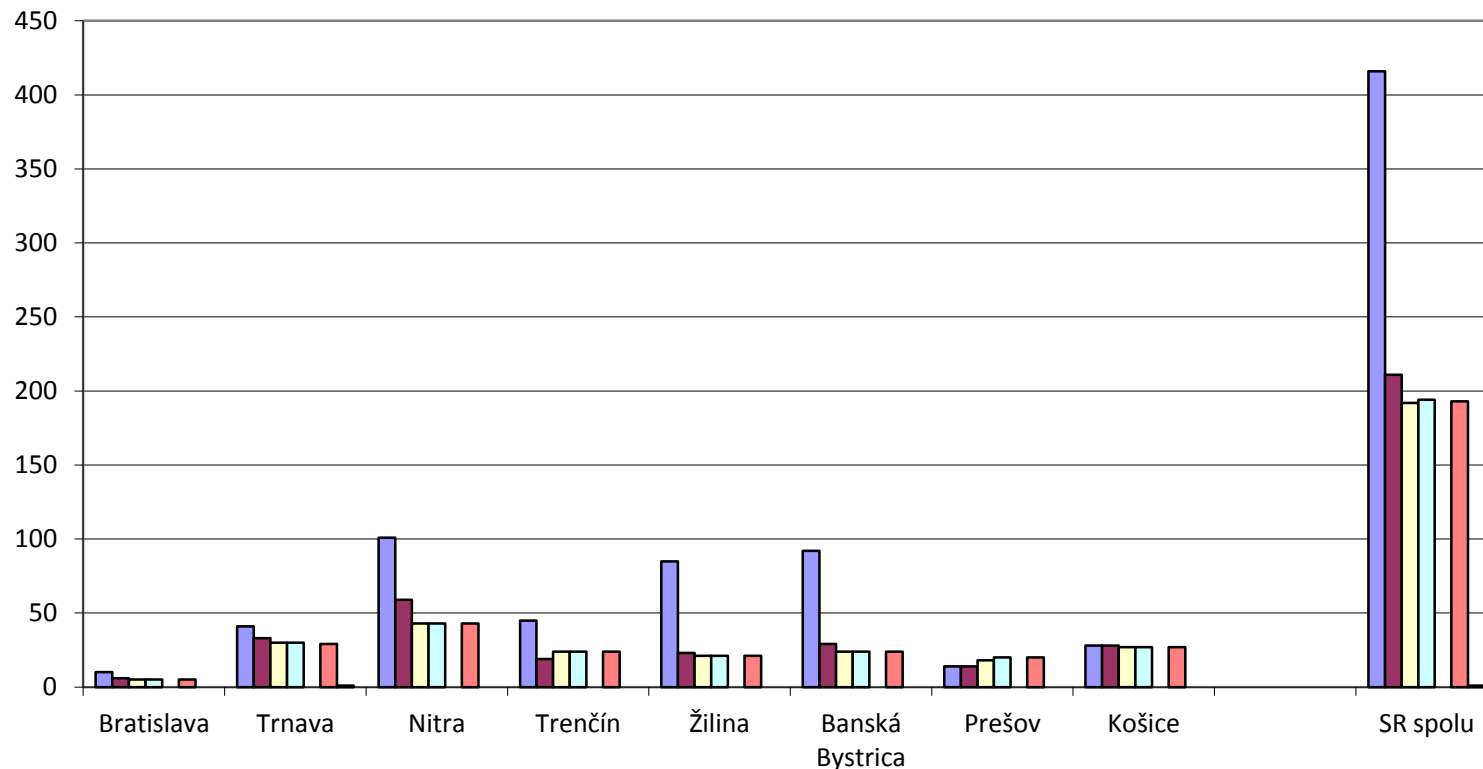
Graf č. 6 - Chovatelia oviec

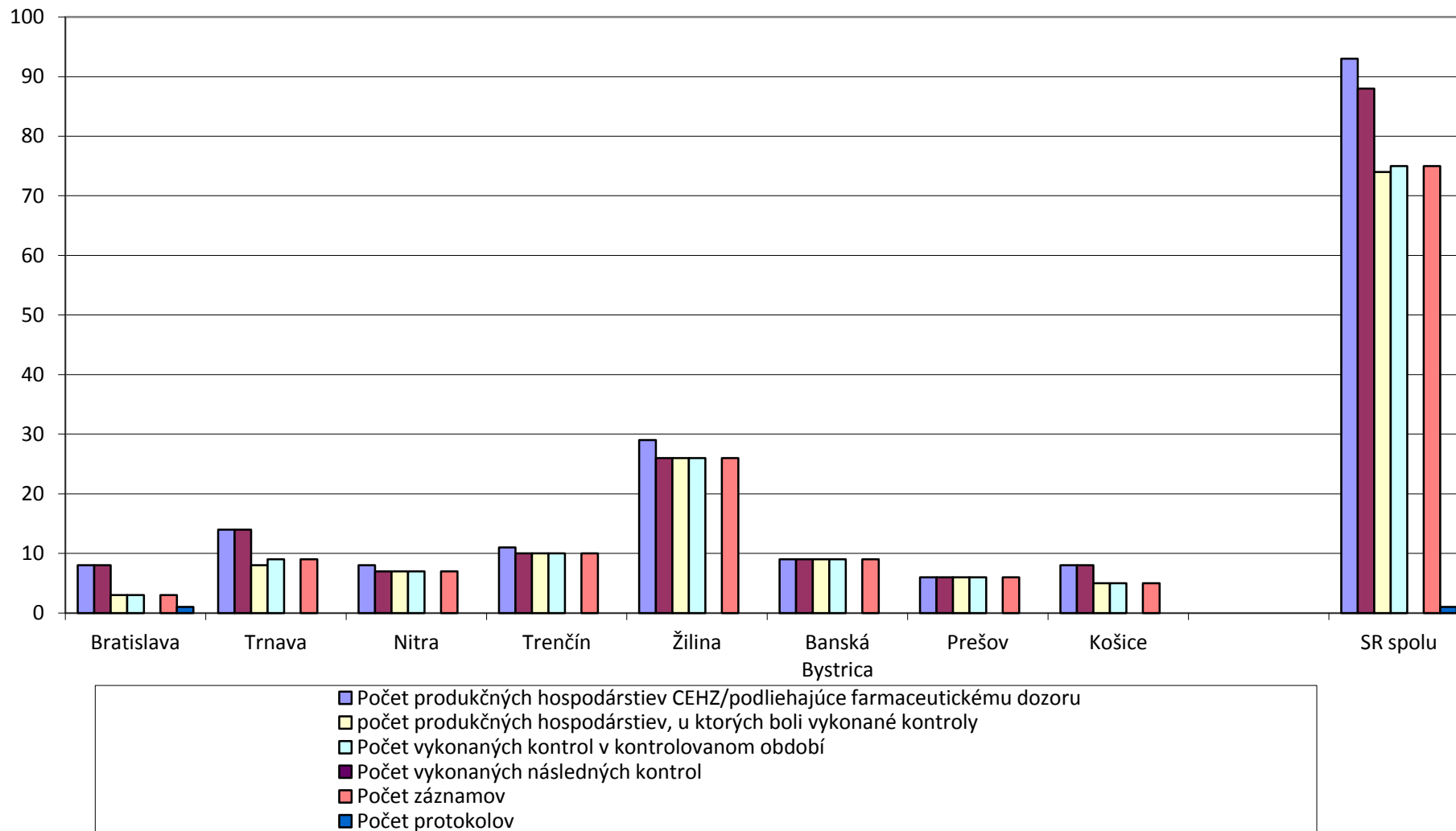
Graf č. 7 - Chovatelia kôz

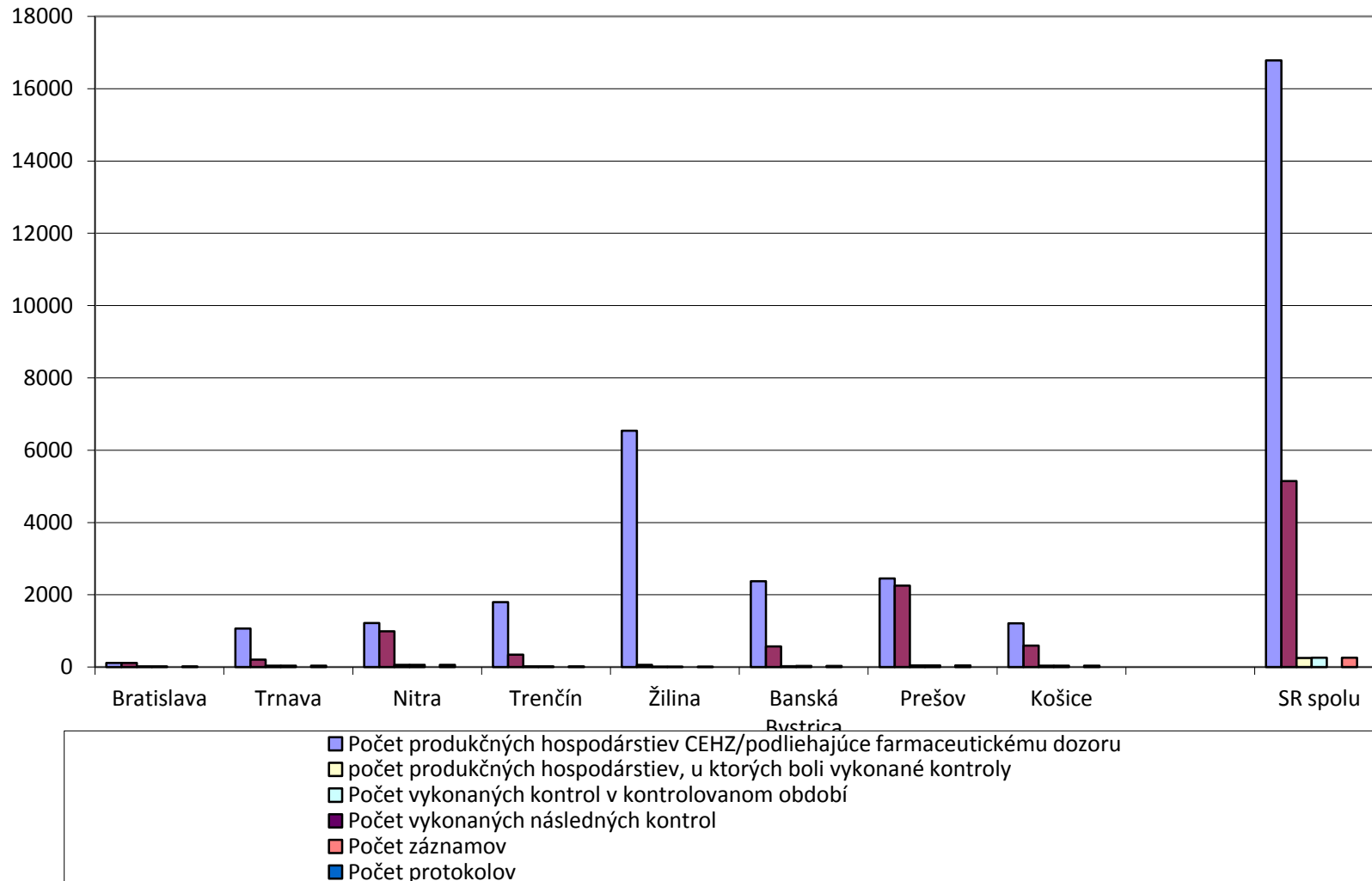
Graf č. 8 - Chovatelia hydiny

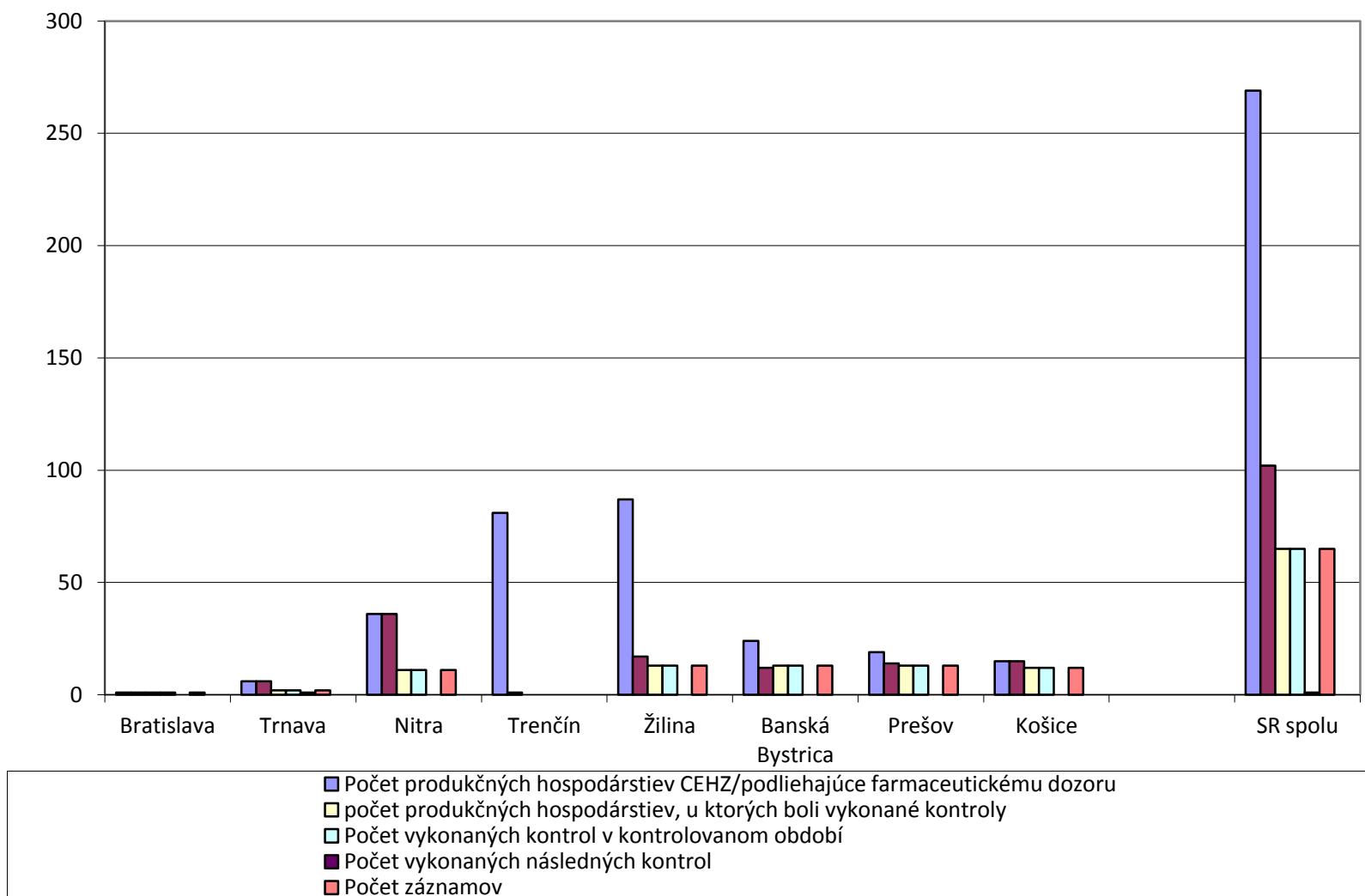
Graf č. 9 - Chovatelia rýb

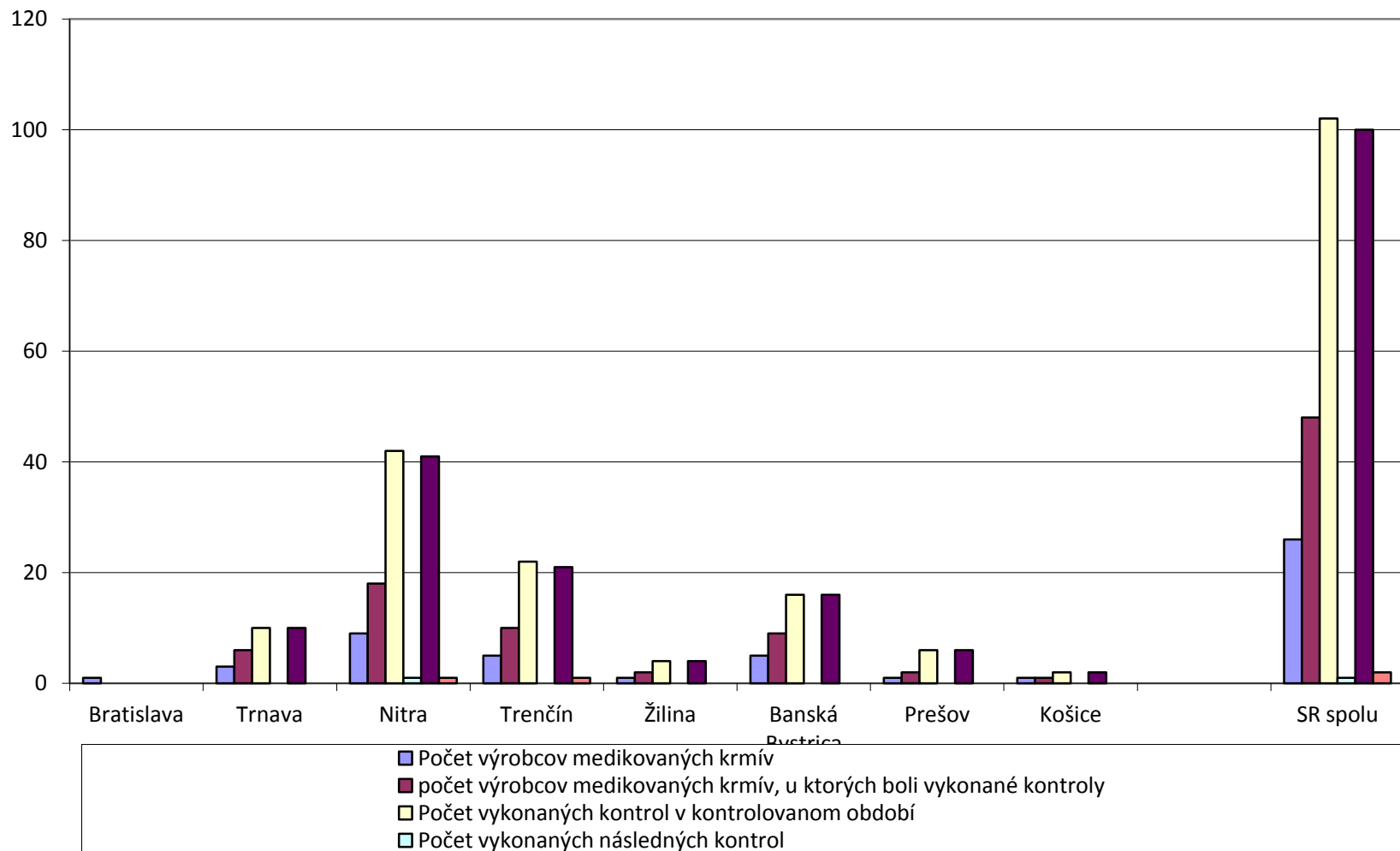
Graf č. 10 - Chovatelia včiel

Graf č. 11 - Ostatní chovatelia

Graf č. 12 - Výrobcovia medikovaných krmív

Príloha č. 2

Analýza odobratých vzoriek rastlinného pôvodu za rok 2011

Por.č.	Komodita	Mikrobiologické ukazovatele		Kontaminanty		Pridavné látky		Označovanie		Alergény - označovanie		GMO - označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálno-chemické ukazovatele		Celkový počet odobratých vzoriek	Celkový počet nevyhovujúcich vzoriek	
		Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek		Počet	%
1.	Jedlé rastlinné tuky a jedlé rastlinné oleje	0	0	151	0	14	0	12	2	0	0	0	0	18	0	42	0	148	2	1,35
2.	Výrobky z jedlých rastlinných tukov a olejov	1	0	1	0	12	0	2	0	2	0	0	0	0	0	6	0	13	0	0,00
3.	Majonézy	0	0	2	0	29	0	3	2	5	0	0	0	3	0	10	0	38	2	5,26
4.	Dehydrované pokrmy, polievkové prípravky a ochucovadlá	4	0	73	0	104	0	30	8	42	2	1	0	19	0	19	0	204	8	3,92
5.	Termosterilizované pokrmy, tepelne opracované mrazené hotové jedlá	0	0	30	0	42	0	14	2	27	0	0	0	11	1	10	1	87	4	4,60
6.	Ocot, horčica a iné chuťové prípravky	1	0	14	0	116	0	13	0	0	0	0	0	12	0	31	2	133	2	1,50
7.	Droždzie a sušené pivoarské kvasnice	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	1	11	1	9,09
8.	Jedlé obilie vrátane ryže	1	0	361	3	4	0	12	1	1	0	66	0	23	1	16	0	384	5	1,30
9.	Mlynské výrobky z obilia	1	0	221	2	6	0	9	0	0	0	14	0	16	1	22	1	221	4	1,81
10.	Cestoviny	52	0	104	0	31	0	13	3	30	2	4	0	5	0	26	0	220	5	2,27
11.	Pekárske výrobky	65	1	255	1	114	2	20	5	33	5	4	0	16	0	21	1	464	13	2,80
12.	Trvanlivé pečivo	6	0	62	0	179	1	53	12	43	3	0	0	40	0	6	0	265	15	5,66
13.	Špeciálne výrobky z obilia	1	0	66	1	30	0	12	1	6	0	13	0	10	0	1	0	113	2	1,77
14.	Olejiny	4	0	80	1	1	0	10	0	0	0	0	0	48	3	30	2	106	5	4,72
15.	Strukoviny a výrobky zo strukovín	21	1	101	3	0	0	17	2	3	0	52	0	22	2	1	0	165	8	4,85
16.	Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky	4	0	825	15	0	0	10	0	0	0	0	0	18	1	15	0	755	16	2,12
17.	Výrobky zo zemiakov	0	0	85	0	15	3	10	4	4	0	0	0	12	0	3	0	107	7	6,54

18.	Spracované ovocie a spracovaná zelenina	34	0	340	7	620	6	102	13	32	4	22	0	144	9	60	1	786	37	4,71
19.	Jedlé huby a výrobky z jedlých húb	0	0	75	0	41	0	11	2	4	1	0	0	16	0	23	3	109	6	5,50
20.	Koreniny	55	0	192	2	69	0	16	3	29	4	0	0	27	1	66	2	344	12	3,49
21.	Nealkoholické nápoje a koncentráty na ich prípravu	11	0	158	2	792	6	112	29	2	0	0	0	59	1	113	4	853	40	4,69
22.	Pivo	1	0	57	0	134	0	38	6	0	0	0	0	49	0	132	1	200	7	3,50
23.	Ovocné víno, sladové víno a medovina	0	0	25	0	61	2	13	7	2	0	0	0	8	0	30	5	95	10	10,53
24.	Miešané alkoholické nápoje	0	0	4	0	62	0	18	6	3	0	0	0	8	0	29	0	71	6	8,45
25.	Lieh a liehoviny	0	0	65	0	113	1	38	6	0	0	0	0	22	0	216	2	337	9	2,67
26.	Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich	5	0	27	0	114	0	13	1	0	0	0	0	21	0	8	0	145	1	0,69
27.	Kakao a výrobky z kakaa	3	0	38	0	31	0	20	3	0	0	0	0	19	2	51	0	106	4	3,77
28.	Káva, kávoviny a výrobky z nich	4	0	143	0	19	0	15	2	0	0	0	0	16	0	26	0	187	2	1,07
29.	Škrob a výrobky zo škrobu	0	0	6	0	10	0	2	0	6	0	0	0	3	0	1	0	22	0	0,00
30.	Sladidlá	0	0	14	0	2	0	7	0	0	0	0	0	9	0	10	0	25	0	0,00
31.	Čokoláda	2	2	19	0	42	0	22	6	18	1	0	0	14	0	79	5	122	9	7,38
32.	Cukrovinky	11	0	16	0	266	1	54	10	45	2	1	0	39	2	4	0	279	14	5,02
33.	Suché škrupinové plody a výrobky z nich	23	0	309	3	12	0	64	3	0	0	0	0	178	16	129	3	369	23	6,23
34.	Tabakové výrobky	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	10	0	10	0	0,00
SPOLU		310	4	3 924	40	3 085	22	789	139	337	24	177	0	905	40	1 253	34	7 494	279	3,72

Prehľad výsledkov analýz odobratých vzoriek rastlinného pôvodu vo výrobe a v obchodnej sieti za rok 2011

Por.č.	Komodita	Vzorky odobraté vo výrobe			Vzorky odobraté v obchodnej sieti									Vzorky odobraté pri dovoze z tretích krajín			Celkový sumár výsledkov analýz odobratých vzoriek vo výrobe, obchodnej sieti a dovoze z tretích krajín		
		Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Domáceho pôvodu			Vnútrospoločenskej výmeny			Dovoz z tretích krajín			Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu
					Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu						
1.	Jedlé rastlinné tuky a jedlé rastlinné oleje	28	0	28	17	0	17	40	2	42	14	0	14	47	0	47	146	2	148
2.	Výrobky z jedlých rastlinných tukov a olejov	0	0	0	6	0	6	6	0	6	1	0	1	0	0	0	13	0	13
3.	Majonézy	19	1	20	9	1	10	8	0	8	0	0	0	0	0	0	36	2	38
4.	Dehydrované pokrmy, polievkové prípravky a ochucovadlá	24	0	24	30	1	31	84	2	86	46	0	46	12	5	17	196	8	204
5.	Termosterilizované pokrmy, tepelne opracované mrazené hotové jedlá	10	0	10	24	3	27	41	0	41	8	0	8	0	1	1	83	4	87
6.	Ocot, horčica a iné chuťové prípravky	26	0	26	44	2	46	41	0	41	20	0	20	0	0	0	131	2	133
7.	Droždie a sušené pivovarské kvasnice	3	0	3	2	1	3	5	0	5	0	0	0	0	0	0	10	1	11
8.	Jedlé obilie vrátane ryže	193	1	194	36	0	36	110	2	112	36	2	38	4	0	4	379	5	384
9.	Mlynské výrobky z obilia	118	2	120	55	1	56	43	1	44	0	0	0	1	0	1	217	4	221
10.	Cestoviny	108	0	108	29	1	30	54	3	57	19	1	20	5	0	5	215	5	220
11.	Pekárske výrobky	379	5	384	39	4	43	32	4	36	1	0	1	0	0	0	451	13	464
12.	Trvanlivé pečivo	93	4	97	35	2	37	81	4	85	23	2	25	18	3	21	250	15	265
13.	Špeciálne výrobky z obilia	34	1	35	22	0	22	49	1	50	3	0	3	3	0	3	111	2	113
14.	Olejniny	18	2	20	26	2	28	37	1	38	10	0	10	10	0	10	101	5	106
15.	Strukoviny a výrobky zo	46	2	48	23	3	26	42	2	44	15	1	16	31	0	31	157	8	165

	strukovín																		
16.	Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky	277	2	279	97	1	98	225	8	233	115	2	117	25	3	28	739	16	755
17.	Výrobky zo zemiakov	41	3	44	16	0	16	43	4	47	0	0	0	0	0	0	100	7	107
18.	Spracované ovocie a spracovaná zelenina	144	8	152	125	4	129	225	13	238	227	7	234	28	5	33	749	37	786
19.	Jedlé huby a výrobky z jedlých húb	20	1	21	15	0	15	30	1	31	36	4	40	2	0	2	103	6	109
20.	Koreniny	75	2	77	97	3	100	118	5	123	27	1	28	15	1	16	332	12	344
21.	Nealkoholické nápoje a koncentráty na ich prípravu	204	4	208	249	2	251	309	25	334	28	5	33	23	4	27	813	40	853
22.	Pivo	63	3	66	85	2	87	38	1	39	6	1	7	1	0	1	193	7	200
23.	Ovocné víno, sladové víno a medovina	29	2	31	25	3	28	28	1	29	0	1	1	3	3	6	85	10	95
24.	Miešané alkoholické nápoje	2	0	2	20	0	20	41	6	47	1	0	1	1	0	1	65	6	71
25.	Lieh a liehoviny	132	0	132	109	5	114	73	4	77	5	0	5	9	0	9	328	9	337
26.	Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich	32	0	32	36	1	37	61	0	61	9	0	9	6	0	6	144	1	145
27.	Kakao a výrobky z kakaa	4	0	4	37	1	38	58	1	59	1	1	2	2	1	3	102	4	106
28.	Káva, kávoviny a výrobky z nich	32	0	32	54	0	54	81	2	83	8	0	8	10	0	10	185	2	187
29.	Škrob a výrobky zo škrobu	6	0	6	6	0	6	9	0	9	0	0	0	1	0	1	22	0	22
30.	Sladidlá	10	0	10	8	0	8	5	0	5	1	0	1	1	0	1	25	0	25
31.	Čokoláda	13	3	16	22	0	22	60	4	64	14	1	15	4	1	5	113	9	122
32.	Cukrovinky	57	1	58	29	0	29	116	9	125	53	2	55	10	2	12	265	14	279
33.	Suché škrupinové plody a výrobky z nich	59	3	62	37	7	44	56	4	60	163	9	172	31	0	31	346	23	369
34.	Tabakové výrobky	0	0	0	0	0	0	10	0	10	0	0	0	0	0	0	10	0	10
	SPOLU	2 299	50	2 349	1 464	50	1 514	2 259	110	2 369	890	40	930	303	29	332	7 215	279	7 494

Prehľad vykonaných auditov u výrobcov a distribútorov potravín rastlinného pôvodu za rok 2011

Výrobca/ distribútor potravín rastlinného pôvodu podľa komodít	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
Výroba sójových výrobkov	2	0	0
Výroba cestovín	13	3	6
Výroba pekárskeho výrobku	164	76	163
Výroba trvanlivého pečiva	20	11	21
Výroba mlynských výrobkov z obilia	8	3	9
Výroba extrudovaných výrobkov	6	3	6
Výroba zemiakových lupienkov	3	0	0
Výroba pochutín	2	1	4
Výroba nealkoholických nápojov	18	8	14
Výroba liehovín	6	4	7
Výroba piva	3	0	0
Výroba olejov	2	1	5
Výroba škrobov	0	0	0
Výroba cukrovín, čokolády	6	3	3
Výroba - spracované ovocie a zelenina	13	10	23
Baliareň potravín	7	5	7
Sklad a distribúcia potravín	138	68	128
Pestovateľ hľivy ústřicovej a šampiňónov	0	0	0
Pražiareň kávy	1	0	0
Výroba zemiakov z konzumných zemiakov	1	1	4
Výroba hlbokozmrazených polotovarov	2	1	5
Výkup a distribúcia vlašských orechov	1	1	2
Výroba zemiakových vločiek	1	0	0
Spracovanie korenín, koreninových zmesí	1	1	1
Výroba ovocného vína	1	0	0
SPOLU	419	200	408

Príloha č. 5

Analýza odobratých vzoriek živočíšneho pôvodu za rok 2011

Por.č.	Komodita	Mikrobiologické ukazovatele		Kontaminanty		Reziduá veterinárnych liekov		Pridavné látky		Osobitné prísady - NaCl		Označovanie		Alergény - označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálno-chemické ukazovatele/zloženie		Iné*		Celkový počet odobratých vzoriek	Celkový počet nevyhovujúcich vzoriek	
		Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet	%			
1.	Mlieko a mliečne výrobky vyrobené zo (so) surového (ým) mlieko (m)	245	29	12	0	212	0	0	0	1	0	11	4	0	0	10	0	35	8	0	0	488	39	7,99
2.	Mlieko a mliečne výrobky tepelne ošetrované	737	3	231	2	99	0	689	5	16	0	524	17	180	0	420	13	434	15	37	0	2665	50	1,88
3.	Vajcia	2	0	21	0	0	0	0	0	0	0	5	1	0	0	9	1	5	1	0	0	38	3	7,89
4.	Vaječné výrobky	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	4	0	0,00
5.	Mäso domácich kopytníkov	4	0	36	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	18	2	2	1	2	0	60	4	6,67
6.	Mäso hydiny a králikov	0	0	37	0	224	0	0	0	0	0	74	3	0	0	229	58	92	0	3	0	589	61	10,36
7.	Zverina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
8.	Mäsové výrobky	714	3	494	7	7	0	523	10	308	5	437	23	408	17	399	8	547	25	0	0	3069	91	2,97
9.	Mleté mäso a mäsové prípravky	372	6	1	0	4	0	73	0	42	1	60	1	2	2	87	1	5	0	0	0	558	11	1,97
10.	Mechanicky separované mäso	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	15	0	0,00
11.	Nespracované produkty rybolovu	23	0	69	0	46	0	0	0	0	0	57	11	0	0	21	5	59	6	16	0	244	22	9,02
12.	Spracované produkty rybolovu (okrem konzerv)	58	0	87	0	18	0	124	1	13	0	120	11	20	1	61	4	86	6	18	0	429	20	4,66
13.	Spracované produkty rybolovu - konzervy	9	0	42	0	0	0	28	0	0	0	17	0	12	2	17	1	16	2	5	0	120	4	3,33
14.	Med	0	0	0	0	93	0	0	0	1	0	52	0	0	0	47	0	168	17	0	0	254	17	6,69
15.	Želatína	1	0	12	0	0	0	10	0	0	0	6	0	0	0	5	0	0	0	0	0	22	0	0,00
16.	Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	5	0	95	1	0	0	115	0	0	0	51	2	1	0	65	0	151	8	7	0	372	11	2,96
SPOLU		2186	41	1138	10	703	0	1562	16	381	6	1417	74	623	22	1390	93	1600	89	92	0	8927	333	3,73

* Iné: reziduá pesticídov v masle, termostatová skúška pri konzervách, parazity v produktoch rybolovu

Príloha č. 6

Prehľad výsledkov analýz odobratých vzoriek živočíšneho pôvodu vo výrobe, v mieste určenia a v obchodnej sieti za rok 2011

Por.č.	Komodita	Vzorky odobraté vo výrobe			Vzorky odobraté v mieste určenia			Vzorky odobraté v obchodnej sieti									Celkový sumár výsledkov analýz odobr. vz. vo výrobe, mieste určenia a obch. sieti		
		Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Domáceho pôvodu			Vnútrospoločenskej výmeny			Dovoz z tretích krajín			Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu
								Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu			
1.	Mlieko a mliečne výrobky vyrobené zo (so) surového (ým) mlieka (m)	390	30	420	1	0	1	52	9	61	6	0	6	0	0	0	449	39	488
2.	Mlieko a mliečne výrobky tepelne ošetrované	534	9	543	280	5	285	500	22	522	1295	13	1308	6	1	7	2615	50	2665
3.	Vajcia	6	0	6	1	0	1	16	3	19	12	0	12	0	0	0	35	3	38
4.	Vaječné výrobky	2	0	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4
5.	Mäso domácich kopytníkov	29	0	29	2	0	2	9	2	11	16	2	18	0	0	0	56	4	60
6.	Mäso hydiny a králikov	81	0	81	201	7	208	67	22	89	175	32	207	4	0	4	528	61	589
7.	Zverina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Mäsové výrobky	1440	36	1476	267	10	277	452	20	472	817	25	842	2	0	2	2978	91	3069
9.	Mleté mäso a mäsové prípravky	228	2	230	48	4	52	104	3	107	166	2	168	1	0	1	547	11	558
10.	Mechanicky separované mäso	9	0	9	6	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	15
11.	Nespracované produkty rybolovu	35	0	35	45	1	46	11	4	15	56	3	59	75	14	89	222	22	244
12.	Spracované produkty rybolovu (okrem konzerv)	100	4	104	43	1	44	67	5	72	172	10	182	27	0	27	409	20	429
13.	Spracované produkty rybolovu - konzervy	0	0	0	34	0	34	3	1	4	62	2	64	17	1	18	116	4	120
14.	Med	41	1	42	12	0	12	45	1	46	112	15	127	27	0	27	237	17	254
15.	Želatína	4	0	4	0	0	0	0	0	0	18	0	18	0	0	0	22	0	22
16.	Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	161	3	164	26	1	27	55	2	57	119	5	124	0	0	0	361	11	372
SPOLU		3060	85	3145	968	29	997	1381	94	1475	3026	109	3135	159	16	175	8594	333	8927

Vyhodnotenie úradnej kontroly potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu za rok 2011

	Primárni výrobcovia		Výrobcovia a baliarne		Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze		SPOLU
	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity			Rastlinné komodity	Živočíšne komodity	
Počet objektov	1458	1 180	1 458	1 070	2 120	17 822	781	795	26 684
Počet kontrolovaných objektov	574	1 166	1 335	1 047	1 478	15 836	668	499	22 603
Počet kontrol	648	1 623	2 966	12 074	5 566	34 400	1 047	1 481	59 805
Počet objektov s nedostatkami	22	200	432	234	349	5 551	206	65	7 059
Dôvod postihu									
Správna výrobná prax	11	71	140	253	126	1 120	77	61	1 859
Celková hygiena	14	180	985	1 260	458	6 707	277	104	9 985
Zloženie	0	1	13	15	8	85	3	0	125
Kontaminanty (iné ako mikrobiologické)	0	6	5	8	8	10	1	2	40
Označovanie	3	0	59	38	106	1 907	47	15	2 175
Tovar po dobe spotreby, minimálnej trvanlivosti	0	0	16	5	29	3 723	5	9	3 787
Iné	0	125	64	292	96	1 205	53	21	1 856